

ЗАКОН О ОСИГУРАЊУ

Г л а в а I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови за оснивање и пословање друштава за осигурање, односно друштава за реосигурање, за вршење надзора над тим лицима, за вршење надзора групе друштава за осигурање, односно друштава за реосигурање, услови за обављање у Републици Србији (у даљем тексту: Република) послова осигурања, односно послова реосигурања лица из држава чланица Европске уније и трећих држава, услови за обављање у држави чланици Европске уније и трећој држави послова осигурања, односно реосигурања лица из Републике, услови за оснивање и пословање дистрибутера осигурања и дистрибутера реосигурања и за вршење надзора над тим лицима, заштита права осигураника, уговарача осигурања, корисника осигурања и трећих оштећених лица, као и друга питања од значаја за послове ре/осигурања.

Појмови

Члан 2.

Поједини појмови, у смислу овог закона, имају следеће значење:

1) „друштво за осигурање” је правно лице са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова осигурања (послова животног, односно неживотног осигурања);

2) „сопствено (каптивно) друштво за осигурање” је друштво за осигурање које је у власништву финансијског друштва које није друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање или група друштава за осигурање, односно група друштава за реосигурање или нефинансијског друштва, чија је сврха да пружи осигуравајуће покриће искључиво за ризике друштва, односно друштава којима припада или за ризике друштва, односно друштава групе чије је то друштво члан;

3) „друштво за осигурање из друге државе чланице” је правно лице са седиштем у другој држави чланици које је добило дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова осигурања;

4) „друштво за осигурање из треће државе” је правно лице са седиштем изван Републике или друге државе чланице које је добило дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања на територији Републике на основу права пословног настањивања, односно путем огранка;

5) „друштво за осигурање из Швајцарске Конфедерације” је правно лице са седиштем у Швајцарској Конфедерацији које је добило дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања на територији Републике на основу права пословног настањивања, односно путем огранка;

6) „друштво за реосигурање” је правно лице са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова реосигурања;

7) „сопствено (каптивно) друштво за реосигурање” је друштво за реосигурање које је у власништву финансијског друштва које није друштво за осигурање, односно друштво за

реосигурање или група друштава за осигурање, односно група друштава за реосигурање или нефинансијског друштва, чија је сврха да пружи реосигуравајуће покриће искључиво за ризике друштва, односно друштава којима припада или за ризике друштва, односно друштава групе чије је то друштво члан;

8) „друштво за реосигурање из друге државе чланице” је правно лице са седиштем у другој држави чланице, које је добило дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова реосигурања;

9) „друштво за реосигурање из треће државе” је правно лице са седиштем изван Републике или друге државе чланице, које је добило дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова реосигурања;

10) „друштво за реосигурање из Швајцарске Конфедерације” је правно лице са седиштем у Швајцарској Конфедерацији, које је добило дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова реосигурања;

11) „друштво за узајамно осигурање” је правно лице са седиштем у Републици, које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова осигурања;

12) „реосигурање” је:

(1) делатност која се састоји у прихватању ризика који је уступило друштво за осигурање, друштво за осигурање из друге државе чланице, друштво за осигурање Швајцарске Конфедерације, односно друштво за осигурање из треће државе или друго друштво за реосигурање, друштво за реосигурање из друге државе чланице, друштво за реосигурање Швајцарске Конфедерације, односно друштво за реосигурање из треће државе,

(2) у случају удружења преузимача ризика осигурања познатог као „Lloyd’s”, делатност која се састоји у прихватању ризика који уступи било који члан удружења „Lloyd’s” од стране друштва за осигурање или реосигурање које није удружење преузимача ризика познато као „Lloyd’s”,

(3) обезбеђивање покрића од стране друштва за реосигурање институцији која је уређена прописом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

13) реосигурање ограниченог ризика је реосигурање на основу којег изричити максимални потенцијални губитак, изражен као максимални пренети економски ризик, који произлази из преноса значајног ризика осигурања и преноса временског ризика, прелази премију током целокупног трајања уговора за ограничен али значајан износ и има најмање једну од следећих карактеристика:

(1) изричито и значајно узимање у обзир временске вредности новца,

(2) чији је циљ да се током целокупног трајања уговора изједначава економски резултат између уговорних страна, како би се постигао циљни пренос ризика;

14) „ретроцесија“ је пренос ризика преузетих уговором о реосигурању на друго друштво за реосигурање или друштво за осигурање које има дозволу за обављање послова реосигурања;

15) „самопридржај друштва за осигурање” је део износа уговором преузетих ризика који друштво задржава у сопственом покрићу и који може да покрије својим средствима;

16) „држава чланица” је држава која је чланица Европске уније или потписница Уговора о Европском економском простору;

17) „трећа држава” је држава која није Република, односно друга држава чланица;

18) „матична држава чланица” је:

(1) за неживотно осигурање - држава чланица у којој се налази седиште друштва за осигурање које покрива ризик,

(2) за животно осигурање - држава чланица у којој се налази седиште друштва за осигурање које покрива обавезу,

(3) за реосигурање - држава чланица у којој се налази седиште друштва за реосигурање;

19) „држава чланица домаћин” је држава чланица која није матична држава чланица, а у којој друштво за осигурање или друштво за реосигурање има огранак или пружа услуге;

20) „држава чланица у којој се пружају услуге” је држава чланица у којој је преузета обавеза или држава чланица у којој се налази ризик, ако ту обавезу или ризик покрива друштво за осигурање или огранак који се налази у другој држави чланици;

21) „надлежни надзорни орган” је национални орган друге државе чланице, треће државе, односно Швајцарске Конфедерације, који је овлашћен у складу са законом или другим прописом за надзор над друштвима за осигурање и друштвима за реосигурање, односно дистрибутерима осигурања и дистрибутерима реосигурања. Надлежни надзорни орган је и Народна банка Србије;

22) „Правила општег добра“ су правила која прописује Народна банка Србије, а која су дужна да примењују сви субјекти који пружају услуге осигурања на територији Републике Србије. Правила општег добра обавезно обухватају: детаљне услове о језику и форми предуговорног информисања, обавезу регистрације свих полиса у регистру полиса Народне банке Србије у реалном времену, правила о ликвидацији штета у роковима прописаним домаћим законом, као и обавезу обезбеђења непрекидне физичке или дигиталне корисничке подршке на српском језику за осигуранике са територије Републике Србије;

23) „огранак” је издвојени организациони део друштва за осигурање или друштва за реосигурање који се налази на територији државе чланице која није матична држава чланица;

24) „пословно настањење” друштва за осигурање или друштва за реосигурање је његово седиште или било који од његових огранака;

25) „држава чланица у којој се налази ризик” је:

(1) држава чланица у којој се налази имовина, када се осигурање односи на објекте или на објекте и њихов садржај, уколико је њихов садржај покривен истом полисом осигурања,

(2) држава чланица регистрације превозног средства, када се осигурање односи на превозно средство било ког типа,

(3) држава чланица у којој је уговарач осигурања закључио уговор о осигурању, у случају полиса које трају до четири месеца, које покривају било које ризике повезане са путовањем или туристичким боравком,

(4) у свим случајевима који нису изричито обухваћени одредбама под а), б) или в) ове тачке, држава чланица у којој се налази:

– ако је уговарач осигурања физичко лице, пребивалиште, односно уобичајено место боравка уговарача осигурања или

– ако је уговарач осигурања правно лице, пословно настањење уговарача осигурања на које се уговор односи;

26) „држава чланица у којој је преузета обавеза” је држава чланица у којој се налази:

(1) пребивалиште, односно уобичајено место боравка уговарача осигурања,

(2) ако је уговарач осигурања правно лице, пословно настањење уговарача осигурања на које се уговор односи;

27) „матично друштво” је матично правно лице у смислу закона којим се уређује рачуноводство. Матичним друштвом, за потребе надзора групе, сматра се и свако друштво које према мишљењу Народне банке Србије, ефективно остварује преовлађујући утицај над другим друштвом;

28) „зависно друштво” је зависно правно лице над којим матично друштво има контролу у смислу закона којим се уређује рачуноводство, при чему се сва зависна друштва зависних друштава сматрају зависним друштвом матичних друштава;

29) „блиска повезаност” означава однос између два или више правних и/или физичких лица када:

(1) два или више физичких или правних лица су повезана контролом или учешћем или

(2) два или више физичких или правних лица су трајно повезана контролним односом са једним истим лицем;

30) „контрола” је однос између матичног друштва и зависног друштва у смислу закона којим се уређује рачуноводство или сличан однос између неког физичког или правног лица и неког друштва;

31) „правно лице из финансијског сектора” је банка (кредитна институција), друштво за ре/осигурање, платна институција, институција електронског новца, друштво за управљање инвестиционим фондовима, друштво за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционо друштво, привредно друштво које обавља послове финансијског лизинга, друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, друштво за заступање у осигурању, као и друго правно лице које се претежно бави финансијском делатношћу у земљи или иностранству;

32) „трансакција унутар групе” је било која трансакција којом се друштво за осигурање или друштво за реосигурање ослања, непосредно или посредно, на друга друштва у оквиру исте групе или на било које физичко или правно лице које је блиско повезано са друштвима из те групе, у сврху испуњења неке уговорне или вануговорне обавезе уз плаћање или без плаћања;

33) „учешће” је непосредно власништво или контрола над 20% или више права гласа или капитала друштва. Учешћем се, за потребе надзора групе, сматра и поседовање, непосредно или посредно, права гласа или капитала друштва преко којег се, према мишљењу Народне банке Србије, ефективно остварује значајан утицај;

34) „квалификовано учешће” је непосредно или посредно поседовање учешћа у капиталу или акција са правом гласа у неком друштву од најмање 10% или које омогућава остваривање значајног утицаја над управљањем тим друштвом без обзира на висину учешћа у капиталу или акцијама са правом гласа;

35) „сарадник стицаоца квалификованог учешћа у друштву за осигурање” је:

(1) физичко лице које је члан органа управљања или надзора у правном лицу у коме је будући стицалац квалификованог учешћа у друштву за осигурање члан органа управљања или надзора или стварни власник над истим правним лицем,

(2) физичко лице које је стварни власник правног лица у коме је будући стицалац квалификованог учешћа у друштву за осигурање члан органа управљања или надзора,

(3) физичко лице које са будућим стицаоцем квалификованог учешћа у друштву за осигурање има заједничко стварно власништво над истим правним лицем;

36) „сарадник лица за које је поднет захтев надлежног органа друштва за издавање сагласности за обављање функције члана управе друштва за осигурање” је:

(1) физичко лице које је члан органа управљања или надзора у правном лицу у коме је кандидат за члана органа управљања друштва за осигурање члан органа управљања или надзора или стварни власник над истим правним лицем,

(2) физичко лице које је стварни власник у правном лицу у коме је кандидат за члана органа управљања друштва за осигурање члан органа управљања или надзора,

(3) физичко лице које са кандидатом за члана органа управљања у друштву за осигурање има заједничко стварно власништво над истим правним лицем;

37) „стварни власник ” је стварни власник странке у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење;

38) „регулисано тржиште” је тржиште у смислу закона којим се уређује тржиште капитала, а у случају тржишта које се налази у трећој држави, финансијско тржиште које испуњава следеће услове:

(1) признаје га матична држава чланица друштва за осигурање и испуњава захтеве упоредиве са захтевима за регулисано тржиште који су уређени прописима којима се уређује тржиште капитала и

(2) квалитет финансијских инструмената којима се тргује на том тржишту је упоредив са квалитетом инструмената којима се тргује на регулисаном тржишту матичне државе чланице;

39) „национални биро осигураваача” је професионална организација која је основана у складу са Препоруком број 5, коју је 25. јануара 1949. године усвојио Пододбор за друмски транспорт Одбора за копнени транспорт Економске комисије Уједињених нација за Европу, а која окупља друштва за осигурање која у једној држави имају дозволу за обављање послова осигурања моторних возила од грађанскоправне одговорности. У Републици је то удружење друштава за осигурање у смислу закона којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају;

40) „национални гарантни фонд” је тело које се оснива у државама чланицама и које обезбеђује накнаду штете најмање до износа обавезе на основу осигурања за штету на стварима или штету на лицима, изазвану непознатим или неосигураним возилом. У Републици је то гарантни фонд у смислу закона којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају;

41) „финансијско друштво” је било који од наведених субјеката:

(1) банка (кредитна институција), финансијска институција или друштво за додатне банкарске услуге у смислу закона којима се уређују банке (кредитне институције), односно друге финансијске институције,

(2) друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање или холдинг друштво за осигурање у смислу овог закона,

(3) инвестиционо друштво или финансијска институција у смислу закона којим се уређује тржиште капитала,

(4) мешовито финансијско холдинг друштво у смислу закона којим се уређују финансијски конгломерати;

42) „субјект посебне намене” је друштво, било да је регистровано или не, које није постојеће друштво за осигурање или друштво за реосигурање, које преузима ризике друштва за осигурање или друштва за реосигурање и које у потпуности финансира своју изложеност тим ризицима помоћу прихода од издавања дуга или неким другим механизмом финансирања, када су права отплате пружалаца дуга или механизма финансирања подређена обавезама тог друштва на основу реосигурања;

43) „велики ризици” су:

(1) ризици из врста осигурања из члана 7. тач. од 4) до 7) и тач. 11) и 12) овог закона,

(2) ризици из врста осигурања из члана 7. тач. 14) и 15) овог закона, ако се уговарач осигурања професионално бави индустријском или трговинском делатношћу или неком од слободних професија, а ризици се односе на такву делатност или послове,

(3) ризици из врста осигурања из члана 7. тач. 3), 8), 9), 10), 13) и 16) овог закона, ако уговарач осигурања испуњава најмање два од следећих услова:

– вредност укупне активе на датум биланса прелази износ од 6.600.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврау,

– пословни приход прелази износ од 13.600.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврау,

– просечан број запослених током пословне године већи је од 250.

Ако уговарач осигурања припада групи друштава за коју се састављају консолидовани извештаји у складу са рачуноводственим прописима којима се уређује финансијско извештавање, услови одредбе под (3) ове тачке утврђују се на основу консолидованих извештаја;

44) „поверавање послова” је уговорни пренос обављања послова друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање на пружаоца услуга, било да је надзирани или ненадзирани субјект, на основу којег пружалац услуга непосредно или посредно обавља активност, послове или функцију коју би иначе друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање обављало само;

45) „функција” је унутрашња способност да се у оквиру система управљања обављају практични задаци, при чему систем управљања укључује функцију за управљање ризиком, функцију контроле усклађености пословања, функцију интерне ревизије и актуарску функцију;

46) „ризик осигурања” је ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу осигурања због неодговарајућих претпоставки за одређивање премије и резерви;

47) „тржишни ризик” је ризик од губитка или неповољне промене у финансијском стању која настаје као непосредна или посредна последица флукуације нивоа и волатилности тржишних цена имовине, обавеза и финансијских инструмената;

48) „кредитни ризик” је ризик од губитка или неповољне промене у финансијском стању која настаје као последица флукуација кредитне способности издавалаца хартија од вредности, других уговорних страна и осталих дужника којима је друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање изложено, у облику ризика наступања статуса неизмирења обавеза друге уговорне стране, ризика распона или концентрације тржишног ризика;

49) „оперативни ризик” је ризик од губитка који настаје услед неодговарајућих интерних процеса, запослених или система, односно услед екстерних догађаја;

50) „ризик ликвидности” је ризик да друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање не буде у могућности да реализује своје инвестиције и другу имовину како би своје финансијске обавезе измирило о доспећу;

51) „ризик концентрације” су све изложености ризику које имају потенцијал губитка који је довољно велики да угрози солвентност или финансијско стање друштава за осигурање, односно друштва за реосигурање;

52) „технике за ублажавање ризика” су све технике које омогућавају друштву за осигурање, односно друштву за реосигурање да пренесе део ризика или све своје ризике на друго лице;

53) „ефекти диверсификације” су смањење изложености ризику друштава и група за осигурање и реосигурање у вези са диверсификацијом њиховог пословања, услед чињенице да се неповољан исход једног ризика може компензовати повољнијим исходом другог ризика, ако ти ризици нису у потпуности зависни;

54) „прогноза расподеле вероватноће” је математичка функција којом се за опсежан низ међусобно искључујућих будућих догађаја одређује вероватноћа реализације;

55) „мера ризика” је математичка функција која одређује новчани износ за дату прогнозу расподеле вероватноће и која се монотонно повећава са нивоом изложености ризику на којој се заснива та прогноза расподеле вероватноће;

56) „квалификована централна друга уговорна страна” је централна друга уговорна страна која је добила сагласност или је призната у складу са законом којим се уређује тржиште капитала;

57) „екстерна агенција за процену кредитног рејтинга” је агенција за процену кредитног рејтинга која је регистрована или лиценцирана у складу са уредбом ЕУ којом се уређују агенције за процену кредитног рејтинга или централне банке које издају кредитне рејтинге а на које се не примењује ова уредба;

58) „друштво учесник” је друштво које је матично друштво или друштво које има учешће или друштво које је повезано са другим друштвом на начин прописан законом којим се уређује рачуноводство;

59) „повезано друштво” је зависно друштво или друго друштво у коме друштво поседује учешће или друштво повезано са другим друштвом на начин утврђен законом којим се уређује рачуноводство, као и било које друштво над којим, према мишљењу Народне банке Србије, матично друштво ефективно остварује преовлађујући утицај.

60) „група” је група друштава за осигурање/реосигурање која испуњава један од следећих критеријума:

(1) састоји се од друштва учесника, његових зависних друштава и лица у којима друштво учесник и његова зависна друштва имају учешће, као и друштва међусобно повезана на начин прописан законом којим се уређује рачуноводство,

(2) заснована је на успостављању уговорних или других снажних и одрживих финансијских веза између тих друштава и која може обухватати удружења за узајамно осигурање или удружење осигурања која послују по начелу узајамности, под условом да:

– једно од таквих друштава ефективно остварује, путем централизоване координације, преовлађујући утицај на одлуке, укључујући финансијске одлуке других друштава која су део групе, и

– успостављање и раскидање таквих веза, при вршењу надзора групе, подлеже претходној сагласности надзорног органа групе, при чему се друштво које спроводи централизовану координацију сматра матичним друштвом, а друга друштва се сматрају зависним друштвима;

61) „надзорни орган групе” је надзорни орган одговоран за надзор групе, одређен у складу са чланом 314. овог закона;

62) „колегијум надзорних органа” је стална, али флексибилна структура за сарадњу, координацију и олакшавање доношења одлука у вези са надзором групе;

63) „холдинг друштво за осигурање” је матично друштво које није мешовито финансијско холдинг друштво и чија је главна делатност стицање и држање учешћа у зависним друштвима, када су та зависна друштва искључиво или већином друштва за осигурање или друштва за реосигурање, односно друштва за осигурање или друштва за реосигурање из других држава чланица, или друштва за осигурање или друштва за реосигурање из трећих држава и када је најмање једно од тих зависних друштава друштво за осигурање или друштво за реосигурање;

64) „мешовито холдинг друштво за осигурање” је матично друштво које није друштво за осигурање, друштво за осигурање из друге државе чланице, друштво за осигурање из треће државе, друштво за реосигурање, друштво за реосигурање из друге државе чланице, друштво за реосигурање из треће државе, холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво и које укључује најмање једно друштво за осигурање или друштво за реосигурање међу својим зависним друштвима;

65) „мешовито финансијско холдинг друштво” је мешовито финансијско холдинг друштво у складу са законом којим се уређују финансијски конгломерати

66) „дистрибуција осигурања” обухвата следеће послове:

(1) саветовање, предлагање или обављање других припремних радњи за закључење уговора о осигурању,

(2) закључење уговора о осигурању,

(3) пружање помоћи при управљању уговорима о осигурању и њиховом извршавању, нарочито у решавању одштетних захтева,

(4) пружање информација о једном или више уговора о осигурању према критеријумима које одаберу странке путем интернет презентације или неког другог медија и

састављање ранг-листе производа осигурања, укључујући и поређење цена и производа или попуст на цену уговора о осигурању, ако та странка може непосредно или посредно да закључи уговор преко интернет презентације или другог медија;

67) „дистрибуција реосигурања” обухвата послове саветовања, предлагања или обављања других припремних послова за закључење уговора о реосигурању или закључења тих уговора или пружања помоћи при управљању тим уговорима и њиховом извршавању, нарочито у решавању одштетних захтева, укључујући и ситуације у којима те послове обавља друштво за реосигурање без учешћа посредника у реосигурању;

68) „посредник у осигурању” је физичко или правно лице, осим друштва за осигурање или друштва за реосигурање или његових запослених и осим споредног посредника у осигурању, које за накнаду има право да обавља или обавља послове дистрибуције осигурања;

69) „споредни посредник у осигурању” је физичко или правно лице, осим банке (кредитне институције), инвестиционог друштва, даваоца финансијског лизинга или јавног поштанског оператора, које је уписано у регистар споредних посредника у осигурању који води Народна банка Србије и које за накнаду има право да обавља или обавља послове дистрибуције осигурања као споредну делатност и које испуњава све следеће услове:

(1) главна делатност тог лица није дистрибуција осигурања,

(2) то лице дистрибуира само одређене производе осигурања који представљају допуну некој роби или услузи,

(3) дистрибуирани производи осигурања не обухватају животно осигурање или ризик од одговорности, осим ако оно што обухватају представља допуну роби или услузи које споредни посредник у осигурању пружа као своју основну пословну делатност;

70) „посредник у реосигурању” је физичко или правно лице, осим друштва за реосигурање или његових запослених, које за накнаду има право да обавља или обавља послове дистрибуције реосигурања;

71) „посредник” је посредник у осигурању, односно посредник у реосигурању;

72) „дистрибутер осигурања” је посредник у осигурању, споредни посредник у осигурању или друштво за осигурање;

73) „дистрибутер реосигурања” је посредник у реосигурању или друштво за реосигурање;

74) „накнада” је свака провизија, хонорар или друго плаћање, укључујући сваку економску добит или сваку финансијску или нефинансијску погодност или подстицај који се нуде или дају у вези са активностима дистрибуције осигурања;

75) „инвестициони производ осигурања” је производ осигурања који нуди вредност по доспећу или откупну вредност полисе осигурања и код којег је та вредност по доспећу или откупна вредност у потпуности или делимично, посредно или непосредно, изложена флукутацијама на тржишту и не укључује:

(1) производе неживотног осигурања из члана 7. овог закона,

(2) уговоре о животном осигурању код којих се накнада на основу уговора исплаћује само у случају смрти или неспособности проузроковане повредом, болешћу или инвалидитетом,

(3) пензијске производе који су у складу са законом признати као производи чија је основна сврха да обезбеде улагачу приходе у пензији и на основу којих улагач има право на одређене користи,

(4) званично признате програме струковних пензија у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови,

(5) индивидуалне производе пензијског осигурања за које је финансијски допринос послодавца прописан законом и код којих послодавац или запослени не могу да бирају тај производ нити пружаоца услуга;

76) „странка” је физичко лице - потрошач у складу са законом којим се уређује заштита потрошача или правно лице – који имају намеру да закључе или су већ закључили уговор о осигурању са друштвом за осигурање;

77) „заинтересовано лице” је:

(1) физичко лице које има права и обавезе на основу уговора о осигурању из врста осигурања из чл. 6. и 7. овог закона, као и корисници услуге дистрибуције ре/осигурања,

(2) правно лице које има права и обавезе на основу уговора о осигурању из врста осигурања из чл. 6. и 7. овог закона, као и корисници услуге дистрибуције ре/осигурања,

(3) оштећено лице у поступку решавања одштетних захтева на основу вануговорне одговорности за штету,

(4) удружење за заштиту потрошача уписано у евиденцију у складу са законом којим се уређује заштита потрошача;

78) „саветовање” је пружање персонализоване препоруке странци, било на основу њеног захтева или на иницијативу дистрибутера осигурања, у вези са једним или више уговора о осигурању;

79) „захтев за накнаду из осигурања” или „одштетни захтев“ је захтев који странка подноси друштву за осигурање после насталог осигураног случаја, ради остварења накнаде из осигурања;

80) „трајни носач података” је свако средство које странци омогућава:

(1) да сачува информације које су јој лично упућене, тако да јој буду доступне за будућу употребу у периоду који одговара сврси чувања,

(2) да сачуване информације репродукује у неизмењеном облику;

81) „матична држава чланица посредника” је:

(1) ако је посредник физичко лице, држава чланица у којој има пребивалиште, односно уобичајено место боравка,

(2) ако је посредник правно лице, држава чланица у којој има регистровано седиште или, ако нема регистровано седиште према националном праву, држава чланица у којој се налази главна управа тог лица, односно одакле се управља пословима;

82) „држава чланица домаћин посредника” је држава чланица у којој посредник има стално присуство или у којој је пословно настањен или у којој пружа услуге, а која није његова матична држава чланица;

83) „огранак посредника” је организациона јединица или огранак посредника који се налази на територији државе чланице која није његова матична држава чланица;

84) „главно место пословања” је место из којег се управља главном делатношћу;

85) „ЕИОПА” је европски надзорни орган – Европски орган за осигурање и струковне пензије, основан уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије;

86) „ЕСМА” је европски надзорни орган – Европски надзорни орган за хартије од вредности и тржиште капитала, основан уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за хартије од вредности и тржиште капитала;

87) „ЕБА” је европски надзорни орган – Европски надзорни орган за банкарство основан уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског надзорног органа за банкарство;

88) „ЕСРБ” је Европски одбор за системски ризик, основан уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског одбора за системске ризике;

89) „ЕСФС” је Европски систем финансијског надзора (ЕИОПА, ЕСМА и ЕБА) коме припада и ЕСРБ;

90) „ЕСА” је заједнички назив за европске надзорне органе из тач. 84) до 86) овог члана;

91) „Заједнички одбор” је Заједнички одбор ЕСА-е основан следећим уредбама: уредбом којом се уређује оснивање Европског надзорног органа за банкарство; уредбом којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије и уредбом којом се уређује оснивање Европског органа за хартије од вредности и тржиште капитала.

(92) „информационо-комуникациони систем“ има значење утврђено законом којим се уређује информационо безбедност.

(93) „мрежни и информациони систем“ су:

(1) електронске комуникационе мреже и услуге у смислу закона којим се уређују електронске комуникације;

(2) сваки уређај или група повезаних или сродних уређаја, од којих један или више њих програмски извршава аутоматску обраду дигиталних података; или

(3) дигитални подаци који се смештају, обрађују, добијају или преносе елементима описанима у тачкама (1) и (2) у сврху њиховог рада, употребе, заштите и одржавања;

(94) „Јединствена европска приступна тачка (ESAP)“ је централизована платформа Европске уније за приступ јавно доступним информацијама релевантним за финансијске услуге, тржишта капитала и одрживост.

Област примене за послове осигурања, односно реосигурања

Члан 3.

Овај закон примењује се на правна лица која у складу са овим законом на територији Републике обављају послове осигурања, односно послове реосигурања.

Ако овим законом није друкчије прописано, на обавезна осигурања у саобраћају примењују се одредбе закона којим се уређују обавезна осигурања у саобраћају, а на друга обавезна осигурања прописи којима се уређују та осигурања у Републици.

Ако овим законом није друкчије прописано, на добровољно здравствено осигурање примењују се одредбе закона којим се уређује здравствено осигурање.

У неживотним осигурањима овај закон се не примењује на:

1) послове осигурања са капитализацијом исплате;

2) послове штедних институција и институција за пружање узајамне помоћи код којих исплаћене накнаде варирају зависно од расположивих средстава и код којих су доприноси чланова одређени на паушалној основи;

3) послове које обављају организације које нису правно лице, а којима је циљ пружање узајамног покрића за своје чланове без плаћања премије или формирања техничких резерви;

4) послове осигурања извозних кредита за рачун или уз гаранцију Републике или код којих је осигуравач Република.

Овај закон се не примењује на друштва за узајамно осигурање која обављају послове неживотног осигурања и која су са другим друштвима за узајамно осигурање закључила споразум којим се у целости обезбеђује реосигурање уговора о осигурању која су та друштва закључила или на основу којих друштво преузимач треба да испуни обавезе које произлазе из тих полиса уместо цедента. У том случају, друштво преузимач подлеже правилима овог закона.

У животним осигурањима овај закон се не примењује на:

1) послове штедних институција и институција за пружање узајамне помоћи код којих исплаћене накнаде варирају зависно од расположивих средстава и које захтевају да сваки њихов члан плаћа доприносе по одговарајућој паушалној стопи;

2) послове које обављају организације које нису друштва за осигурање у смислу овог закона, а којима је циљ да осигурају накнаде запосленим и samozапосленим лицима која припадају друштву, односно групи друштава или делатности, односно групи делатности, у

случају смрти или доживљења или у случају престанка или смањења обима делатности, без обзира на то да ли су обавезе које произилазе из тих послова у сваком тренутку покривене статутарним техничким резервама животних осигурања;

3) послове које обављају организације, друштва и институције које се обавезују да ће обезбедити накнаде само у случају смрти, када износ тих накнада не прелази просечне трошкове сахране за једну смрт или када се накнаде пружају у природи.

Овај закон се не примењује на послове пружања асистенције када су испуњени сви следећи услови:

1) асистенција се пружа у случају незгоде или квара који укључује друмско возило, кад се незгода или квар догоди на територији Републике или друге државе чланице друштва које пружа покриће;

2) одговорност за асистенцију ограничена је на следеће послове:

(1) асистенција на месту квара, за коју лице које пружа покриће у већини случајева користи сопствено особље и опрему,

(2) превоз возила до најближег или најприкладнијег места на коме се могу извршити поправке и, по могућности, превоз возача и путника истим средством до најближег места одакле могу да наставе своје путовање другим средствима, и

(3) превоз возила, по могућности и возача и путника, до њиховог дома, места поласка или првобитног одређишта у оквиру исте државе;

3) помоћ не пружа друштво на које се примењују одредбе овог закона.

Услови из става 7. тачка 2) подтач. (1) и (2) овог члана не примењују се ако је корисник асистенције члан тела које пружа покриће, а помоћ на путу у случају квара или превоз возила се пружа уз једноставно презентовање чланске карте, без плаћања било какве додатне премије, од стране сличног тела у држави у којој се квар десио, а на основу узајамног споразума.

Овај закон се не примењује на послове реосигурања за које гарантује или је реосигуравач Влада Републике.

Мала друштва за осигурање

Члан 4.

Мала друштва за осигурање су друштва за осигурање која испуњавају све следеће услове:

1) годишњи приходи од бруто обрачунате премије друштва за осигурање не прелазе износ од 5.400.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџ;

2) укупне техничке резерве друштва, које укључују и износе који се могу надокнадити по основу уговора о реосигурању или од субјеката посебне намене, не прелазе износ од 26.600.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџ;

3) ако друштво припада групи, укупне техничке резерве групе, које укључују и износе који се могу надокнадити по основу уговора о реосигурању или од субјеката посебне намене, не прелазе износ од 26.600.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџ;

4) пословање друштва не укључује осигурање или реосигурање које покрива ризике осигурања од одговорности, ризике осигурања кредита и јемства, осим ако наведени ризици не представљају додатне ризике у смислу члана 28. овог закона;

5) пословање друштва не укључује послове реосигурања који прелазе 600.000 евра прихода друштва од бруто обрачунате премије или износ од 2.700.000 евра од укупних техничких резерви друштва обрачунатих у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара

према еврџ, које укључују и износе који се могу надокнадити по основу уговора о реосигурању или од субјеката посебне намене, или више од 10% прихода друштва од бруто обрачунате премије или више од 10% укупних техничких резерви друштва, које укључују и износе који се могу надокнадити по основу уговора о реосигурању или од субјеката посебне намене.

Малим друштвом за осигурање у сваком случају се сматра друштво за осигурање које испуњава следеће услове:

- 1) ниједан износ из става 1. овог члана није био прекорачен у последње три узастопне пословне године, и
- 2) не очекује се да ће било који од износа из става 1. овог члана бити прекорачен у наредних пет година.

Друштво за осигурање које прекорачи било који од износа из става 1. овог члана у три узастопне године не сматра се малим друштвом за осигурање и на то друштво се примењују од почетка четврте године одредбе овог закона.

Друштво за осигурање које обавља послове на основу слободе пружања услуга и права пословног настањивања у складу са овим законом, без обзира на услове из ст. од 1. до 3. овог члана, не сматра се малим друштвом за осигурање.

Друштво за осигурање које испуњава услове из ст. од 1. до 3. овог члана може поднети захтев Народној банци Србије да се одредбе овог члана не примењују на то друштво за осигурање и да се оно не сматра малим друштвом за осигурање.

Одредбе овог члана примењују се и на друштва за осигурање која затраже дозволу за обављање послова осигурања, односно послова реосигурања у складу са одредбама овог закона, за која се очекује да њихови годишњи приходи од бруто обрачунате премије или износ њихових укупних техничких резерви, које укључују износе који се могу надокнадити по основу уговора о реосигурању или од субјеката посебне намене, неће прелазити било који од износа из става 1. овог члана наредних пет година.

Народна банка Србије ближе прописује посебне обавезе за мала друштва које се односе на солвентност, систем управљања, критеријуме за инвестирање имовине, садржај пословног плана и извештавање Народне банке Србије, као и начин и рок за одлучивање Народне банке Србије о захтеву друштва за осигурање за оцену испуњености услова из овог члана, услове, као и садржину потребних доказа, документације и података који се подносе уз тај захтев.

Добровољност осигурања и послови осигурања

Члан 5.

Осигурање имовине и лица је добровољно.

Осигурање имовине и лица је обавезно само у случајевима прописаним законом.

Послови осигурања су закључивање и извршавање уговора о животном и о неживотном осигурању, осим о обавезном социјалном осигурању.

Послови осигурања из овог члана послови су од значајног јавног интереса који подразумевају и обраду посебне категорије података о личности, укључујући податке о здрављу.

Врсте животних осигурања

Члан 6.

Врсте животних осигурања су:

1) животна осигурања:

(1) осигурање живота, које покрива следеће ризике:

(1) осигурање за случај доживљења уговорене старости,

- (2) осигурање за случај смрти,
- (3) осигурање за случај доживљења уговорене старости или раније смрти,
- (4) осигурање живота с повратом премије,
- (5) доживотно осигурање за случај смрти,
- (6) друга животна осигурања;

(2) рентно осигурање (осигурање периодичних исплата током одређеног периода или доживотно);

(3) допунско осигурање уз осигурање живота, које се уговара уз животно осигурање, а нарочито осигурање од телесне повреде које укључује неспособност за рад, осигурање од смрти услед незгоде и осигурање од инвалидитета услед незгоде или болести;

2) осигурање за случај венчања или осигурање за случај рођења;

3) осигурање живота, рентно осигурање, осигурање за случај венчања и осигурање за случај рођења које је везано за инвестициони фонд код којих уговарач осигурања сноси ризик улагања;

4) тонтине (осигурање у коме се оснивају удружења чланова са циљем заједничке капитализације својих доприноса и накнадне расподеле тако акумулираних средстава између преживелих чланова или између корисника умрлих чланова);

5) осигурање с капитализацијом исплате (осигурање које се заснива на актуарским обрачунима и у коме се у замену за једнократно, односно виšekратно плаћање унапред уговореног износа премије преузимају обавезе исплате износа у одређеној висини и у одређеном периоду);

6) трајно здравствено осигурање без могућности отказа;

7) управљање имовином добровољних пензијских фондова, и то:

(1) управљање имовином која представља резерве лица која исплаћају средства у случају смрти или доживљења или у случају престанка или смањења радне способности;

(2) управљање имовином из подтачке (1) ове тачке које је праћено осигурањем које покрива очување капитала или плаћање минималне камате.

Ако овим законом није друкчије прописано, друштво за осигурање које обавља послове осигурања из става 1. тачка 7) овог члана дужно је да поступа у складу с одредбама закона којим се уређују добровољни пензијски фондови.

Врсте неживотних осигурања

Члан 7.

Врсте неживотних осигурања су:

1) осигурање од незгоде, укључујући повреде на раду и професионалну болест, које покрива:

- (1) фиксне новчане накнаде,
- (2) накнаде у облику одштете,
- (3) комбинацију исплата из подтач. (1) и (2) ове тачке,
- (4) повреда путника;

2) добровољно здравствено осигурање, које покрива:

- (1) фиксне новчане накнаде,
- (2) накнаде у облику одштете,
- (3) комбинацију исплата из подтач. (1) и (2) ове тачке;

- 3) осигурање копнених возила (осим шинских возила), које покрива сва оштећења или губитак на копненим моторним возилима, односно на осталим копненим возилима, осим моторних возила;
- 4) осигурање шинских возила, које покрива сва оштећења или губитак на шинским возилима;
- 5) осигурање ваздухоплова, које покрива сва оштећења или губитак на ваздухопловима;
- 6) осигурање пловила (морских, језерских, речних и пловила за пловидбу каналима), које покрива сва оштећења или губитак на морским, језерским и речним пловилима, као и пловилима за пловидбу каналима;
- 7) осигурање робе у превозу (укључујући робу, пртљаг и друга добра), које покрива сва оштећења или губитак робе у превозу или пртљага, без обзира на облик превоза;
- 8) осигурање од пожара и елементарних непогода, које покрива сва оштећења или губитак имовине, осим имовине укључене у врсте из тач. од 3) до 7) овог члана, као последице пожара, експлозије, олује, елементарних непогода осим олује, нуклеарне енергије, односно слегања тла;
- 9) остала осигурања имовине која покривају сва оштећења или губитак имовине осим имовине укључене у врсте осигурања из тач. од 3) до 7) овог члана, као последице града или мраза, односно сваког другог догађаја, као што је крађа, осим оних из тачке 8) овог члана;
- 10) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, које покрива све врсте одговорности због употребе моторних возила, укључујући и одговорност превозника;
- 11) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, које покрива све врсте одговорности због употребе ваздухоплова, укључујући и одговорност превозника;
- 12) осигурање од одговорности због употребе пловила (морских, језерских, речних и пловила за пловидбу каналима), које покрива све врсте одговорности због употребе морских, језерских, речних и пловила за пловидбу каналима, укључујући и одговорност превозника;
- 13) осигурање од остале одговорности, које покрива све врсте одговорности, осим одговорности из врста осигурања из тач. од 10) до 12) овог члана;
- 14) осигурање кредита, које покрива:
 - (1) инсолвентност (општа),
 - (2) извозне кредите,
 - (3) кредите са периодичним отплатама,
 - (4) хипотекарне кредите,
 - (5) пољопривредне кредите;
- 15) осигурање јемства које покрива:
 - (1) директно јемство,
 - (2) индиректно јемство;
- 16) осигурање разних финансијских губитака, које покрива:
 - (1) ризике у вези са запошљавањем,
 - (2) недовољност прихода (опште),
 - (3) лоше време,
 - (4) изгубљену добит,
 - (5) неподвижене опште трошкове,
 - (6) неподвижене трошкове пословања,
 - (7) губитак тржишне вредности,
 - (8) губитак закупнине, односно прихода,
 - (9) друге индиректне пословне губитке,
 - (10) остале непословне финансијске губитке,

(11) остале облике финансијских губитака;

17) осигурање трошкова правне заштите, које покрива трошкове правне заштите и судске трошкове;

18) осигурање асистенције, које покрива асистенцију пружену лицима која се сусретну са потешкоћама приликом путовања, док су ван свог пребивалишта или уобичајеног места боравка.

Асистенција из става 1. тачка 18) овог закона подразумева да друштво за осигурање за унапред плаћену премију одмах пружи асистенцију кориснику из уговора о пружању асистенције кад је то лице у потешкоћама које су последица случајног догађаја, у случајевима и под условима који су наведени у уговору.

Асистенција из става 2. овог члана може обухватати пружање накнаде у новцу или у натури, а накнаде у натури могу пружити и запослени правног лица које их даје и то користећи се опремом тог лица.

Послови пружања асистенције из става 2. овог члана не обухватају сервисирање, одржавање, услуге након продаје или једноставне савете или пружање помоћи у својству посредника.

Групе и подгрупе осигурања

Члан 8.

Више врста осигурања, зависно од повезаности ризика, односно интереса који се покривају осигурањем, сврставају се у следеће групе осигурања:

- 1) животна осигурања, која обухватају врсте животних осигурања из члана 6. овог закона;
- 2) неживотна осигурања, која обухватају врсте неживотних осигурања из члана 7. овог закона.

Више врста неживотног осигурања, зависно од повезаности ризика, односно интереса који се покривају осигурањем, сврставају се у следеће подгрупе осигурања:

- 1) осигурање од незгоде и добровољно здравствено осигурање, која обухватају врсте осигурања из члана 7. тач. 1) и 2) овог закона;
- 2) осигурање моторних возила, које обухвата врсте осигурања из члана 7. тачка 1) подтачка (4) и тач. 3), 7) и 10) овог закона;
- 3) осигурање пловила и транспорта, које обухвата врсте осигурања из члана 7. тачка 1) подтачка (4) и тач. 4), 6), 7) и 12) овог закона;
- 4) осигурање ваздухоплова, које обухвата врсте осигурања из члана 7. тачка 1) подтачка (4) и тач. 5), 7) и 11) овог закона;
- 5) осигурање од пожара и друга осигурања имовине, која обухватају врсте осигурања из члана 7. тач. 8) и 9) овог закона;
- 6) осигурање од одговорности, које обухвата врсте осигурања из члана 7. тач. од 10) до 13) овог закона;
- 7) осигурање кредита и јемства, које обухвата врсте осигурања из члана 7. тач. 14) и 15) овог закона.

Народна банка Србије ближе прописује листу врста ризика по групама и врстама осигурања.

Реосигурање

Члан 9.

Друштво за осигурање је дужно да за сваку пословну годину усвоји програм планираног реосигурања.

Народна банка Србије може ближе уредити квалитативне услове за закључивање и извршавање уговора о реосигурању, као и садржину програма планираног реосигурања из става 1. овог члана.

Саосигурање

Члан 10.

Уговор о осигурању може се закључити и с више друштава за осигурање која су се споразумела о заједничком сношењу и расподели ризика (саосигурање).

Друштво за осигурање може саосигуравати ризике само из оних врста осигурања за које је добило дозволу за рад Народне банке Србије.

Друштво за осигурање не може у саосигурање примати ризике изнад самопридржаја утврђеног по појединим врстама осигурања, осим у случају да је за ризик изнад самопридржаја обезбедило одговарајуће реосигуравајуће покриће.

Саосигурање на нивоу држава чланица

Члан 11.

Саосигурање на нивоу држава чланица је осигурање које се односи на један или више ризика из врста осигурања из члана 7. став 1. тач. од 3) до 16) овог закона и које испуњава следеће услове:

- 1) покрива велике ризике из овог закона;
- 2) два или више друштава за осигурање (саосигуравачи) покривају ризик, свако за свој део, у оквиру једног уговора, уз плаћање укупне премије за исти период, при чему је једно од друштава за осигурање водеће друштво за осигурање;
- 3) преузима ризике који су у оквиру држава чланица;
- 4) водеће друштво за осигурање је друштво за осигурање државе чланице које има дозволу за обављање послова осигурања у врсти осигурања на коју се односи покриће ризика и које се третира као да је друштво за осигурање које покрива укупни ризик;
- 5) бар једно од друштава за осигурање учествује у уговору преко седишта друштва за осигурање или огранка тог друштва у држави чланици која није држава водећег друштва за осигурање;
- 6) водеће друштво за осигурање у целости преузима водећу улогу у поступку саосигурања, одређује услове осигурања, укључујући и премију и издаје полису осигурања.

На водеће друштво за осигурање примењују се одредбе овог закона које се односе на слободу пружања услуга.

На послове саосигурања који не испуњавају услове из става 1. овог члана примењују се остале одредбе овог закона, осим одредаба овог члана.

Свако друштво за осигурање са седиштем у Републици које покрива ризике у смислу одредаба става 1. овог члана утврђује техничке резерве у складу са овим законом, при чему тако формиране резерве не могу бити мање од цедираних техничких резерви које је утврдило водеће друштво за осигурање према прописима матичне државе чланице.

Друштво за осигурање дужно је да води статистичке податке о обиму послова саосигурања на територији држава чланица у којима учествује.

У случају ликвидације друштва за осигурање које је саосигуравач, обавезе које произлазе из учешћа у уговорима о саосигурању на нивоу Европске уније испуњавају се на исти

начин као оне које произлазе из осталих уговора о осигурању тог друштва, без обзира на држављанство осигураника и корисника осигурања.

Народна банка Србије и надлежни надзорни органи других држава чланица сваког саосигуравача међусобно размењују потребне информације и блиско сарађују са Европском комисијом, нарочито ради испитивања потешкоћа и праксе који могу указивати да водеће друштво за осигурање не врши своју улогу или да ризици не захтевају учешће два или више саосигуравача.

Субјекат посебне намене

Члан 12.

Субјект посебне намене може почети са радом само ако има дозволу Народне банке Србије за преузимање ризика друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање.

Народна банка Србије издаје дозволу субјекту посебне намене за преузимање ризика друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање у складу са одредбама овог закона које се односе на издавање дозволе за обављање послова осигурања, односно послова реосигурања, а у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се уређују поступци за издавање дозвола надзорног органа за оснивање субјеката посебне намене и поступцима за сарадњу и размену информација између надзорних органа.

На субјекат посебне намене примењују се одредбе овог закона које се односе на надзор друштава за осигурање, односно друштава за реосигурање и одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Сопствено (каптивно) друштво за осигурање

Члан 13.

На сопствено (каптивно) друштво за осигурање примењују се одредбе овог закона које су прописане за друштво за осигурање, осим када су за та друштва прописане посебне одредбе.

На сопствено (каптивно) друштво за реосигурање примењују се одредбе овог закона које су прописане за друштво за реосигурање, осим када су за та друштва прописане посебне одредбе.

На сопствено (каптивно) друштво за реосигурање примењују се одредбе овог закона које су прописане за друштво за осигурање које обавља послове реосигурања, осим када су за та друштва прописане посебне одредбе.

Надзор делатности осигурања

Члан 14.

Народна банка Србије врши надзор над обављањем делатности осигурања, у складу са овим законом и законом којим се уређују положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије.

Народна банка Србије врши надзор из става 1. овог члана и над применом прописа Европске уније који се непосредно примењују у државама чланицама у складу са надлежностима утврђеним тим прописима и прописима из става 1. овог члана.

Управни поступак**Члан 15.**

Народна банка Србије решењем одлучује о издавању, престанку важења, односно одузимању дозвола за рад и издавању, престанку важења, односно одузимању сагласности из овог закона, о мерама које се изричу у поступку вршења надзора у складу са овим законом и о другим питањима из своје надлежности прописаним законом.

На поступак и радње из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије уређено.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може водити управни спор, а тужба против овог решења не може спречити ни одложити његово извршење.

Управни спор се може водити и у случају ако Народна банка Србије не одлучи у вези са захтевом за издавање дозволе за рад у складу са чланом 30. став 1. овог закона.

У управном спору против решења из става 1. овог члана суд не може решити управну ствар за чије је решавање овим законом утврђена надлежност Народне банке Србије.

Решење о издавању, односно о одузимању друштву за осигурање, односно друштву за реосигурање дозволе за обављање послова осигурања, односно послова реосигурања објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Забрана употребе појма „осигурање/реосигурање“**Члан 16.**

Појам „осигурање/реосигурање“, односно појам изведен из тог појма у свом пословном имену или називу може уписати у регистар надлежног органа и користити у правном промету само лице које је за то добило дозволу Народне банке Србије у складу са овим законом, а друго лице га може уписати у тај регистар, односно користити у правном промету само ако му је то изричито дозвољено другим законом.

**Примена закона којим се уређују привредна друштва
и других закона****Члан 17.**

На друштво за осигурање, друштво за реосигурање и дистрибутере ре/осигурања примењује се закон којим се уређују привредна друштва, осим ако овим законом није друкчије прописано.

На уговор о осигурању, уговор о саосигурању, уговор о реосигурању, уговор о брокерским пословима у осигурању/реосигурању и уговор о заступању у осигурању примењује се закон којим се уређују облигациони односи и одредбе у другим законима које се односе на уговоре у појединим врстама осигурања, осим ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Став 1. овог члана сходно се примењује на огранке друштава за осигурање из треће државе.

Став 1. овог члана сходно се примењује и на огранке друштава за осигурање из друге државе чланице.

Начела пословања**Члан 18.**

Друштва за ре/осигурање и дистрибутери ре/осигурања дужни су да своју делатност обављају у складу са законом, правилима струке осигурања, добрим пословним обичајима и пословном етиком.

Г л а в а П
ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДРУШТВО ЗА РЕОСИГУРАЊЕ

О д е љ а к 1.
Заједничке одредбе

Обављање послова осигурања и реосигурања

Члан 19.

Послове осигурања у Републици може обављати:

- 1) друштво за осигурање са седиштем у Републици које има дозволу за рад Народне банке Србије;
- 2) друштво за осигурање из друге државе чланице које, у складу са овим законом, може обављати послове осигурања путем слободе пружања услуга или права пословног настањивања;
- 3) друштво за осигурање из Швајцарске Конфедерације које има дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова осигурања и које у складу са овим законом може обављати послове осигурања путем пословног настањивања;
- 4) огранак друштва за осигурање из треће државе које има дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања путем пословног настањивања.
- 5) огранак друштва за осигурање из друге државе чланице које има дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања путем пословног настањивања.

Друштва из става 1. овог члана могу обављати послове само оних врста осигурања за које су добила дозволу за рад.

Послове реосигурања у Републици може обављати:

- 1) друштво за реосигурање са седиштем у Републици које има дозволу за рад Народне банке Србије;
- 2) друштво за осигурање са седиштем у Републици које има дозволу за рад Народне банке Србије да може обављати послове реосигурања;
- 3) друштво за реосигурање или друштво за осигурање из друге државе чланице које, у складу са овим законом, може обављати послове реосигурања путем слободе пружања услуга или права пословног настањивања;
- 4) друштво за реосигурање из Швајцарске Конфедерације које има дозволу за рад надлежног надзорног органа за обављање послова реосигурања и које у складу с овим законом има право обављања послова реосигурања;
- 5) друштво за реосигурање треће државе које има дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова реосигурања и које, у складу с овим законом, може обављати послове реосигурања путем слободе пружања услуга или права пословног настањивања.

Послове осигурања/реосигурања не може обављати нико изузев друштва из овог члана.

Облик друштва

Члан 20.

Друштво за осигурање се оснива као акционарско друштво или као друштво за узајамно осигурање.

Друштво за реосигурање се оснива као акционарско друштво.
Друштва из ст. 1. и 2. могу се основати и као европско друштво (Societas Europa – SE).

О д е љ а к 2.

Акционарско друштво за осигурање/реосигурање

Делатност

Члан 21.

Акционарско друштво за осигурање може обављати само послове осигурања и послове који директно произлазе из осигурања, као и послове реосигурања ако за обављање тих послова има дозволу Народне банке Србије, при чему су искључене све друге пословне активности.

Једно акционарско друштво за осигурање не може истовремено обављати и послове животних и послове неживотних осигурања.

Акционарско друштво за осигурање може обављати послове осигурања, односно, у складу са одредбама овог закона, послове реосигурања, у врсти осигурања, односно групи осигурања за које има претходну дозволу за рад Народне банке Србије.

Поред послова из става 1. овог члана, акционарско друштво за осигурање може да обавља и:

1) послове продаје удела у инвестиционим фондовима, односно послове посредовања за друштва за управљање добровољним пензијским фондовима у складу са одредбама закона којим се уређују инвестициони фондови, односно добровољни пензијски фондови;

2) послове заступања у осигурању за друга друштва за осигурање у оквиру групе друштава за осигурање;

3) послове који су у непосредној или посредној вези с пословима осигурања (посебно послови процене ризика и штета, послови посредовања ради продаје и продаја осигураних оштећених ствари које му припадају по основу извршавања уговора о осигурању и предузимање мера ради спречавања и отклањања опасности које угрожавају осигурану имовину и лица);

4) послове кредитног посредовања у складу са прописом којим се уређује пословање кредитних посредника.

Изузетно од става 1. овог члана, друштво за осигурање може обављати и послове за друга друштва у групи друштава за осигурање, али само у случају ако ти послови не повећавају ризик за групу и друштво и само оне врсте послова који су део пословања друштва у оквиру његове основне делатности.

Акционарско друштво за реосигурање обавља послове реосигурања, као и повезане послове и послове који непосредно произлазе из реосигурања, при чему су искључене све друге пословне активности, осим функције холдинга и делатности у вези са делатностима финансијског сектора у смислу закона којим се уређују финансијски конгломерати.

Седиште друштва за осигурање и друштва за реосигурање мора бити у истој држави чланици у којој се налази његово регистровано седиште.

Изузетак од немогућности истовременог обављања животних и неживотних осигурања

Члан 22.

Одредба члана 21. став 2. овог закона не односи се на акционарско друштво за осигурање које је на дан 26. децембра 2014. године имало дозволу за обављање појединих или свих врста животних осигурања и појединих или свих врста неживотних осигурања.

У случају из става 1. овог члана, акционарско друштво за осигурање из тог става је дужно да:

1) одвојено управља пословима животног осигурања и пословима неживотног осигурања при чему интереси уговарача животног и неживотног осигурања не смеју бити доведени у питање, а нарочито уговарачи животних осигурања морају имати право на добит као да друштво обавља само послове животних осигурања;

2) води пословне књиге и у финансијским извештајима одвојено исказује резултате за животна и неживотна осигурања на начин да приходе из осигурања, накнаде штета и уговорених износа, позиције реосигурања, приходе и расходе од инвестиционе активности, друге пословне расходе и трошкове спровођења осигурања дели према пореклу, при чему се ставке које су заједничке за обе групе осигурања исказују у финансијским извештајима у складу са методом расподеле коју друштво за осигурање утврђује својим рачуноводственим политикама;

3) обрачунава одвојено претпостављени минимални капитални захтев, на основу финансијских извештаја из тачке 2) овог става, за

- животна осигурања, односно реосигурања који се обрачунава као да се друштво бави само пословима животних осигурања,

- неживотна осигурања, односно реосигурања који се обрачунава као да се друштво бави само пословима неживотних осигурања;

4) обезбеди подобна основна сопствена средства најмање за покриће претпостављеног минималног капиталног захтева за животна осигурања и претпостављеног минималног капиталног захтева за неживотна осигурања, при чему те минималне обавезе једне групе осигурања не може сносити друга група осигурања;

5) припрема извештаје у коме су ставке подобних сопствених средстава из тачке 4) овог става јасно утврђене, у оквиру редовног извештавања Народне банке Србије у складу са чланом 197. овог закона.

Уколико су испуњени услови из става 2. тачка 4) овог члана, након обавештавања Народне банке Србије, акционарско друштво за осигурање може за покриће капиталног захтева за солвентност да користи одговарајуће ставке подобних сопствених средстава која су још на располагању за једну или другу групу осигурања.

Уколико је износ подобних основних сопствених средстава недовољан за покриће претпостављеног минималног капиталног захтева за једну групу осигурања како је дефинисано условима из става 2. тачка 4) овог члана, Народна банка Србије може применити мере утврђене овим законом за ту групу осигурања без обзира на резултате друге групе осигурања.

Надлежни орган акционарског друштва за осигурање, у случају да је износ подобних основних сопствених средстава недовољан за покриће претпостављеног минималног капиталног захтева за једну групу осигурања, може донети одлуку о трајном пребацивању подобних основних сопствених средстава у ту групу осигурања из друге групе ако се тим пребацивањем не угрожава испуњеност минималне обавезе у другој групи осигурања, при чему Народна банка Србије даје претходну сагласност на ту одлуку.

Народна банка Србије анализира резултате пословања друштва у погледу животних и неживотних осигурања како би се обезбедило поштовање одредаба овог члана.

Основни капитал

Члан 23.

Основни капитал приликом оснивања акционарског друштва за ре/осигурање, односно приликом проширења дозволе за рад друштва, не може бити мањи од износа апсолутне доње границе минималног капиталног захтева из члана 175. овог закона.

Средства основног капитала акционарског друштва за ре/осигурање не могу да потичу из зајмова или кредита, нити да буду оптерећена на било који начин.

Акције

Члан 24.

Акције акционарског друштва за ре/осигурање морају гласити на име.

Акције акционарског друштва за ре/осигурање морају бити у целости уплаћене у новцу пре уписа оснивања или повећања основног капитала друштва у регистар надлежног органа.

Друштво за осигурање може емитовати повлашћене акције највише до 25% укупног броја акција.

Изузетно, у случају статусних промена акционарског друштва за ре/осигурање не примењује се одредба става 2. овог члана.

О д е л њ а к 3.

Дозвола за обављање послова ре/осигурања, статусне промене, оснивачка скупштина и упис у регистар

1. Дозвола за обављање послова ре/осигурања

Захтев за издавање дозволе за рад

Члан 25.

Захтев за издавање дозволе за обављање послова осигурања, односно реосигурања (у даљем тексту: дозвола за рад) подносе оснивачи акционарског друштва за ре/осигурање.

Осниваче акционарског друштва за ре/осигурање у поступку добијања дозволе за рад могу заступати лица која они за то овласте.

Уз захтев из става 1. овог члана, оснивачи акционарског друштва за ре/осигурање подносе:

- 1) оснивачки акт друштва;
- 2) предлог статута друштва;
- 3) доказ да су обезбеђена новчана средства најмање у висини износа основног капитала из члана 23. овог закона и средства за покриће оснивачких и других трошкова везаних за почетак рада друштва;
- 4) списак акционара и податке о акционарима који стичу квалификовано учешће у друштву, о висини њиховог учешћа и о лицима која су блиско повезана с будућим квалификованим имаоцима, са описом начина повезаности из члана 2. тач. 28) до 33) овог закона;
- 5) податке и доказе о испуњености услова утврђених чланом 60. овог закона на основу којих се утврђује поузданост лица које стиче квалификовано учешће у друштву и финансијска оправданост предложеног стицања;
- 6) податке о предложеним члановима управе друштва, с подацима и доказима о томе да су ова лица примерена и стручна, као и доказима о испуњености других услова из чл. 49. и 50. овог закона;
- 7) податке о предложеним лицима који ће бити носиоци кључних функција, као и доказ да друштво за осигурање испуњава услове у вези са системом управљања из члана 101. овог закона;

8) податке о предложеним лицима који ће бити носиоци функције за праћење и контролу послова дистрибуције осигурања и реосигурања и доказ да друштво за осигурање испуњава услове у вези са том функцијом из члана 365. став 3. овог закона;

9) организациону структуру и пословни план друштва за прве три пословне године који мора бити израђен у складу с чланом 26. овог закона;

10) предлог уговора о обављању поверених послова или функција кад је планирано њихово поверавање, са документацијом која се у складу с одредбама овог закона доставља Народној банци Србије пре тог поверавања;

11) услове осигурања за обавезна осигурања у саобраћају, када друштво намерава да обавља послове обавезних осигурања у саобраћају сагласно закону којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају;

12) доказ да ће друштво за осигурање у будућности имати подобна основна сопствена средства за покриће минималног капиталног захтева, како је предвиђено у члану 174. овог закона;

13) доказ да ће друштво у будућности имати подобна сопствена средства за покриће капиталног захтева за солвентност, како је предвиђено у чл. 148. и 149. овог закона;

14) друга акта којима се уређује пословање друштва;

15) опис механизма интерних контрола које је успоставило друштво ради испуњавања обавеза које произлазе из прописа којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Поред документације из става 3. овог члана, оснивачи акционарског друштва за ре/осигурање подносе и:

1) за друштво које намерава да обавља послове осигурања из члана 7. тачка 10) овог закона, уз изузетак одговорности превозника – податке о свим представницима за решавање одштетних захтева који су именовани у свакој држави чланици у којој друштво обавља те послове осигурања;

2) за друштво које намерава да обавља послове асистенције из члана 7. тачка 18) овог закона – попис непосредних и посредних кадровских и техничких капацитета, укључујући квалификације здравствених тимова и квалитет опреме које ће друштво користити за испуњење обавеза из ове врсте осигурања.

Народна банка Србије може захтевати да јој, ради одлучивања о захтеву из става 1. овог члана, оснивачи акционарског друштва за ре/осигурање доставе и друге податке и документацију.

Пре издавања дозволе за рад из овог члана, Народна банке Србије размењује информације с надлежним надзорним органом треће државе у погледу примерености предложених стичалаца квалификованог учешћа у друштву, као и стручности, односно примерености предложених чланова управе друштва.

Став 6. овог члана сходно се примењује на размену информација између Народне банке Србије и надлежних надзорних органа матичне државе чланице.

Када из захтева из става 1. овог члана произлази да друштво за осигурање намерава да се бави пословима осигурања изван територије Републике, а пословни план указује на вероватноћу да ће то пословање значајније утицати на тржиште друге државе чланице, Народна банка Србије ће о томе обавестити ЕИОПА-у и надлежни надзорни орган те државе чланице и доставити информације потребне за одговарајућу процену.

Народна банка Србије ближе прописује шта се сматра потребном организационом структуром акционарског друштва за ре/осигурање из става 3. тачка 8) овог члана, као и садржину доказа, документације и података из тог става.

Пословни план

Члан 26.

Пословни план акционарског друштва за осигурање мора да садржи:

- 1) групу осигурања или поједине врсте осигурања које ће друштво обављати, а за које се издаје дозвола за рад, с приказом структуре и природе ризика који се покривају и будућих обавеза по том основу;
- 2) водећа начела реосигурања;
- 3) ставке основних сопствених средстава које чине апсолутну доњу границу минималног капиталног захтева;
- 4) планирани износ трошкова оснивања, трошкова организације пословања и начин покрића тих трошкова.

Поред захтева из става 1. овог члана, пословни план за прве три пословне године мора да садржи и:

- 1) пројекцију биланса стања за потребе солвентности;
- 2) процену будућег капиталног захтева за солвентност, како је предвиђено одредбама чл. 148. и 150. овог закона, која је заснована на пројекцији биланса стања из тачке 1) овог става, као и методу обрачуна која је употребљена за добијање тих процена;
- 3) процену будућег минималног капиталног захтева, како је предвиђено одредбама чл. 174. и 175. овог закона, која је заснована на пројекцији биланса стања из тачке 1) овог става, као и методу обрачуна која је употребљена за добијање тих процена;
- 4) процену финансијских ресурса који су намењени за покриће техничких резерви, минималног капиталног захтева и капиталног захтева за солвентност;
- 5) елаборат о очекиваним резултатима пословања, који обухвата пројекције биланса стања, биланса успеха и извештаја о осталом резултату, као и процене очекиваних прихода, штета, трошкова провизије, трошкова управљања, општих и других трошкова, преузетих и уступљених обавеза по основу реосигурања.

Пословни план акционарског друштва за реосигурање мора да садржи и податке, односно доказе о:

- 1) врсти уговора о реосигурању које друштво за реосигурање намерава да закључи са друштвима цедентима;
- 2) водећим начелима ретроцесије.

Ако акционарско друштво за осигурање намерава да обавља послове осигурања у врсти осигурања из члана 7. став 1. тачка 18) овог закона, пословни план мора да садржи и опис ресурса потребних за испуњавање обавеза из ове врсте осигурања.

Дозвола за рад

Члан 27.

Народна банка Србије издаје акционарском друштву за осигурање дозволу за обављање послова осигурања, а акционарском друштву за реосигурање издаје дозволу за обављање послова реосигурања.

Дозвола за рад издаје се за обављање послова осигурања, и то за:

- 1) групу животних осигурања;
- 2) групу неживотних осигурања;
- 3) поједину врсту осигурања унутар групе животног или неживотног осигурања;
- 4) ризике који припадају одређеној врсти осигурања;
- 5) подгрупе неживотних осигурања из члана 8. став 2. овог закона.

Друштво за осигурање не може добити дозволу за истовремено обављање послова осигурања у групи животних осигурања и у групи неживотних осигурања.

Изузетно од става 3. овог члана, друштво за осигурање које има дозволу за обављање послова у групи животних осигурања може обављати и послове осигурања у врстама осигурања из члана 7. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, ако је претходно добило дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања у наведеним врстама неживотног осигурања.

Изузетно од става 3. овог члана, друштво за осигурање које је добило дозволу за обављање послова у групи неживотних осигурања искључиво за врсте осигурања из члана 7. став 1. тач. 1) и 2) овог закона може обављати и послове осигурања у врстама осигурања из групе животних осигурања, ако је претходно добило дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања у тим врстама животног осигурања.

У случају из ст. 4. и 5. овог члана акционарско друштво за осигурање дужно је да одвојено управља пословима осигурања у складу са одредбама члана 22. овог закона.

Акционарско друштво за осигурање може обављати послове осигурања из врсте осигурања из члана 7. став 1. тачка 18) овог закона - асистенције, само ако има дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања у тој врсти осигурања.

Изузетно од члана 21. став 3. овог члана, друштво за осигурање може да осигурава додатне ризике у складу с чланом 28. овог закона.

Уз дозволу за обављање послова осигурања из става 1. овог члана, Народна банка Србије може издати акционарском друштву за осигурање и дозволу за обављање послова реосигурања у складу са одредбама овог закона, која може да обухвати само ону групу осигурања за које је то друштво добило дозволу за обављање послова осигурања.

У случају из става 9. овог члана друштво за осигурање не може преузети у реосигурање ризике које је преузело уговором о осигурању.

Акционарско друштво за реосигурање може добити дозволу за обављање послова реосигурања за групу животних осигурања, за групу неживотних осигурања или за групу животних и групу неживотних осигурања.

Акционарско друштво за реосигурање не може добити дозволу за обављање послова осигурања.

Након добијања дозволе за обављање послова осигурања, односно послова реосигурања акционарско, у складу са одредбама овог закона, друштво за осигурање може се уписати у регистар надлежног органа и обављати само послове осигурања, односно послове реосигурања за које је добило дозволу за рад Народне банке Србије.

Дозвола за обављање послова осигурања, односно послова реосигурања коју је Народна банка Србије издала у складу са одредбама овог закона важи на територији свих држава чланица, при чему та дозвола обухвата и право пословног настањивања и слободу пружања услуга.

Народна банке Србије обавештава ЕИОПА-у о издатим и одузетим дозволама за обављање послова ре/осигурања у складу са овим законом.

Додатни ризици

Члан 28.

Акционарско друштво за осигурање које има дозволу за обављање основног ризика из једне или више врста из групе неживотних осигурања из члана 7. овог закона, може да обавља и друге врсте осигурања из те групе осигурања, без добијања дозволе за обављање тих врста осигурања, под условом да су испуњени сви следећи услови:

- 1) осигурање обухвата ризик који:

- (1) је повезан са основним ризиком (који се покрива осигурањем за које друштво за осигурање има дозволу за рад),
 - (2) се односи на исти предмет осигурања као и основни ризик,
 - (3) је покривен истим уговором о осигурању као и основни ризик;
- 2) није реч о ризику који се на овакав начин покрива осигурањем из члана 7. став 1. тач. 14), 15) и 17) овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, осигурање трошкова правне заштите може се сматрати додатним ризиком у односу на врсту осигурања из члана 7. став 1. тачка 18) овог закона - асистенцију, ако су испуњени услови прописани ставом 1. тачка 1) овог члана и један од следећих услова:

- 1) главни ризик односи се само на помоћ пружену лицима која се сусретну са потешкоћама приликом путовања, док су ван свог пребивалишта или уобичајеног места боравка или
- 2) осигурање се односи на спорове или ризике који произлазе из употребе морских пловила или су са њима повезани.

Претходно саветовање са надлежним надзорним органима

Члан 29.

Народна банка Србије сарађује са надлежним надзорним органима друге државе чланице пре издавања дозволе за обављање послова осигурања:

- 1) зависном друштву друштва за осигурање које је добило дозволу за обављање послова осигурања у тој држави чланици;
- 2) зависном друштву матичног друштва за осигурање које је добило дозволу за обављање послова осигурања у тој држави чланици;
- 3) друштву које контролише исто физичко или правно лице које контролише друштво за осигурање које је добило дозволу за обављање послова осигурања у тој држави чланици.

Са надзорним органом друге државе чланице који је надлежан за надзор банака (кредитних институција) или инвестиционих друштва, Народна банке Србије сарађује пре издавања дозволе за обављање послова ре/осигурања друштву за ре/осигурање које:

- 1) је зависно друштво банке (кредитне институције) или инвестиционог друштва које је добило дозволу за рад у другој држави чланици;
- 2) је зависно друштво матичног друштва банке (кредитне институције) или инвестиционог друштва које је добило дозволу за рад у другој држави чланици;
- 3) контролише исто физичко или правно лице које контролише банку (кредитну институцију) или инвестиционо друштво које је добило дозволу за рад у другој држави чланици.

Народна банка Србије посебно сарађује са надлежним надзорним органима из ст. 1. и 2. овог члана приликом процене стручности и примерености оснивача, односно чланова управе или лица које обављају кључне функције у друштву за осигурање, односно друштву за реосигурање, а укључени су у управљање другим субјектом унутар исте групе, и међусобно размењују све информације које су релевантне за издавање дозволе за обављање послова ре/осигурања, као и за континуирану процену испуњености услова за пословање друштва.

Издавање дозволе за рад

Члан 30.

О захтеву за издавање дозволе за рад Народна банка Србије одлучује решењем најкасније у року од шест месеци од дана подношења уредног захтева за издавање дозволе за обављање послова ре/осигурања.

Народна банка Србије издаје дозволу за обављање послова ре/осигурања наведених у захтеву из члана 25. овог закона за које утврди да акционарско друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање испуњава услове за обављање послова осигурања, односно послова реосигурања прописаних овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Ако постоји блиска повезаност између акционарског друштва за ре/осигурање и других физичких или правних лица, Народна банка Србије ће издати дозволу за обављање послова ре/осигурања само ако та блиска повезаност не спречава делотворно обављање њене надзорне функције.

У случају из става 3. овог члана акционарско друштво за ре/осигурање коме је Народна банка Србије издала дозволу за обављање послова ре/осигурања дужно је да Народној банци Србије достави писмене информације које су јој потребне за континуирано праћење усклађености са условом из тог става.

Акционарско друштво за ре/осигурање дужно је да обавести Народну банку Србије о почетку, односно престанку обављања послова ре/осигурања за које је добило дозволу за рад у року од осам дана од почетка, односно престанка обављања тих послова.

Одбијање захтева за издавање дозволе за рад

Члан 31.

Народна банка Србије ће одбити захтев за издавање дозволе за рад акционарском друштву за ре/осигурање:

- 1) ако су документација и подаци које подносилац захтева поднесе нетачни;
- 2) ако оснивачки акт, односно предлог статута друштва нису у складу са законом и другим прописом;
- 3) ако пословни план друштва, односно предложени систем управљања у друштву нису одговарајући;
- 4) ако лица која стичу квалификовано учешће у друштву не испуњавају услове прописане овим законом;
- 5) ако, имајући у виду обавезу обезбеђења управљања друштвом пажњом доброг стручњака, стручне квалификације акционара или чланова друштва нису адекватне;
- 6) ако би, због блиске повезаности подносиоца захтева с другим лицима или због структуре групе друштава којој то лице припада, вршење надзора над друштвом у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 7) ако би, узимајући у обзир прописе треће државе који се примењују на лица с којима је подносилац захтева блиско повезан и начин примене тих прописа, вршење надзора над друштвом у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 8) ако би, због пословних активности подносиоца захтева које нису повезане са обављањем делатности осигурања, стабилност и сигурност пословања друштва биле угрожене или би, због тих активности, вршење надзора над друштвом у складу са овим законом било знатно отежано;
- 9) ако предложени чланови управе друштва не испуњавају услове прописане овим законом;
- 10) ако није обезбеђена организациона оспособљеност друштва, на начин и у обиму који је предвиђен његовим пословним планом;

11) ако из захтева и приложене документације произилази да друштво за осигурање/реосигурање не испуњава друге прописане услове за обављање послова ре/осигурања на које се односи захтев за издавање дозволе за рад;

12) ако друштво није организовано у складу с овим законом, односно ако нису обезбеђени услови за пословање друштва прописани овим законом, односно прописима донетим за спровођење овог закона;

13) ако нису обезбеђени услови за пословање друштва прописани актима Европске уније којима се уређује пословање друштва за осигурање.

Ако у поступку одлучивања по захтеву за издавање дозволе за рад Народна банка Србије процени да лица из става 1. тач. 9) не испуњавају услове, квалификације или искуства, Народна банка Србије ће о томе обавестити подносиоца захтева од њега захтевати да у року који она одреди од дана достављања тог обавештења предложи другог члана управе. Ако подносилац захтева не поступи по њеном захтеву или ако процени да предложено лице нема одговарајуће квалификације или искуство, односно пословну репутацију – Народна банка Србије ће одбити захтев за издавање дозволе за рад.

Народна банка Србије неће разматрати захтев за издавање дозволе за обављање послова ре/осигурања у односу на економске захтеве тржишта.

Ако у поступку по поднетом захтеву за издавање дозволе за обављање послова ре/осигурања Народна банка Србије утврди да друштво за ре/осигурање не испуњава услове за издавање дозволе за обављање послова ре/осигурања у одређеној групи осигурања, врсти осигурања или за ризике у оквиру одређене врсте осигурања наведеним у захтеву, дозволу ће издати само за обављање послова ре/осигурања за које друштво испуњава услове за издавање дозволе, а у преосталом делу захтев ће одбити.

Оснивач акционарског друштва за ре/осигурање коме је захтев за издавање дозволе за рад одбијен не може поднети нови захтев у року од годину дана од дана тог одбијања.

Промена дозволе за рад

Члан 32.

Акционарско друштво за осигурање, ради обављања било које врсте осигурања, односно ризика у оквиру одређене врсте осигурања који нису наведени у дозволи за рад, односно за престанак обављања оне врсте осигурања за коју има дозволу за рад – подноси Народној банци Србије захтев за промену дозволе за рад.

На поступак промене дозволе за рад из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. од 25. до 31. овог закона, с тим да уз захтев друштва за осигурање за промену дозволе за рад, односно проширење пословања из става 1. овог члана, треба да се достави и доказ о постојању одговарајућих сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност и минималног капиталног захтева из чл. 148. и 174. овог закона.

Ако друштво за осигурање из става 1. овог члана које има дозволу за обављање послова животног осигурања подноси захтев за издавање дозволе за обављање послова неживотног осигурања из члана 7. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, у складу с чланом 27. став 4. овог закона, дужно је да уз захтев достави и следеће доказе:

1) да има подобна основна сопствена средства за покриће апсолутне доње границе минималног капиталног захтева за друштво за осигурање које обавља послове животног осигурања и апсолутне доње границе минималног капиталног захтева за друштво за осигурање које обавља послове неживотних осигурања из члана 175. став 1. тачка 4) овог закона;

2) да се обавезало да ће у будућности испунити минималне финансијске обавезе из члана 22. став 2. тачка 4) овог закона.

Ако друштво за осигурање из става 1. овог члана које је добило дозволу за обављање послова неживотног осигурања из члана 7. став 1. тач. 1) и 2) овог закона подноси захтев за издавање дозволе за обављање послова животног осигурања, у складу с чланом 27. став 5. овог закона, дужно је да уз захтев достави и следеће доказе:

1) да има подобна основна сопствена средства за покриће апсолутне доње границе минималног капиталног захтева за друштво за осигурање које обавља послове животног осигурања и апсолутне доње границе минималног капиталног захтева за друштво за осигурање које обавља послове неживотних осигурања из члана 175. став 1. тачка 4) овог закона;

2) да се обавезало да ће у будућности испунити минималне финансијске обавезе из члана 22. став 2. тачка 4) овог закона.

Народна банка Србије ће одбити захтев за промену дозволе из става 1. овог члана ако:

1) утврди да би обављање послова у врсти осигурања на коју се односи захтев за промену дозволе за рад угрозило пословање друштва за осигурање;

2) друштво за осигурање не испуњава прописане услове за обављање послова осигурања, односно реосигурања, у складу са одредбама овог закона, у врсти осигурања или за ризике у оквиру одређене врсте осигурања на које се односи захтев за промену дозволе за рад.

Све промене дозволе за обављање послова осигурања, односно реосигурања, у складу са одредбама овог закона, које друштво за осигурање добије на основу овог закона сматрају се саставним делом дозволе за обављање послова осигурања, односно реосигурања које је то друштво добило.

На друштво за реосигурање које жели да промени своју дозволу за рад сходно се примењују одредбе ст. 1, 2, 5. и 6. овог члана.

Престанак важења дозволе за рад

Члан 33.

Дозвола за рад издата акционарском друштву за ре/осигурање престаје да важи:

- 1) ако се оснивачка скупштина друштва не одржи у прописаном року;
- 2) ако оснивачи друштва, у року од 30 дана од дана добијања дозволе за рад, не поднесу пријаву за упис у регистар надлежног органа;
- 3) ако друштво не отпочне пословање у року од једне године од дана уписа у регистар надлежног органа;
- 4) ако друштво не обавља послове осигурања, односно реосигурања дуже од шест месеци непрекидно;
- 5) преносом целог портфеља осигурања, односно реосигурања на друго акционарско друштво за осигурање, односно реосигурање;
- 6) статусном променом на основу које друштво престаје да постоји;
- 7) даном уручења решења Народне банке Србије о давању сагласности за спровођење добровољне ликвидације друштва;
- 8) одузимањем дозволе за рад.

У случајевима из става 1. тач. 1) до 7) овог члана, Народна банка Србије доноси решење о престанку важења дозволе за рад, а у случају из става 1). тачка 8) овог члана Народна банка Србије доноси решење о одузимању дозволе за рад.

Акционарско друштво за ре/осигурање не може закључивати нове уговоре о ре/осигурању:

- 1) у случају из става 1. тач. 3) и 4) овог члана – од дана уручења решења из става 2. овог члана;

- 2) у случају из става 1. тач. 5) и 6) овог члана – од дана кад друштво од Народне банке Србије добије сагласност за пренос портфеља ре/осигурања, односно за статусну промену;
- 3) у случају из става 1. тачка 7) овог члана – од дана доношења одлуке о ликвидацији друштва;
- 4) у случају из става 1. тачка 8) овог члана – од дана уручења решења о одузимању друштву дозволе за рад.

У случају престанка важења дозволе за рад, Народна банка Србије о томе обавештава ЕИОПА-у и надлежне надзорне органе других држава чланица.

Правно дејство решења о престанку важења, односно одузимању дозволе за обављање послова ре/осигурања

Члан 34.

Решење о престанку важења, односно одузимању дозволе за обављање послова ре/осигурања друштву за ре/осигурање из друге државе чланице које има огранак у Републици, а које издаје надлежни надзорни орган друге државе чланице има непосредно дејство на територији Републике, без посебног поступка признања и извршења.

2. Статусне промене акционарског друштва за осигурање

Члан 35.

Акционарско друштво за осигурање дужно је да, ради спровођења статусне промене припајања, спајања, поделе или издвајања (у даљем тексту: статусна промена), Народној банци Србије поднесе захтев за добијање претходне сагласности.

Ако се због статусне промене оснива ново друштво за осигурање, то друштво је дужно да пре уписа у регистар надлежног органа добије дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања сходном применом одредаба чл. од 25. до 31. овог закона.

На статусне промене сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Народна банка Србије ће приликом одлучивања о захтеву из става 1. овог члана узети у обзир:

- 1) очување финансијске стабилности, односно финансијску стабилност и пословну репутацију друштва за осигурање којем ће се припојити друго друштво за осигурање, друштва које се дели, односно друштва које ће настати поделом или спајањем;
- 2) стручност и примереност лица која ће управљати друштвом за осигурање које наставља са пословањем, односно које ће настати након статусне промене;
- 3) могућност наставка пословања друштва за осигурање које наставља са пословањем, односно које ће настати након статусне промене, као и да ли ће група друштава за осигурање, чији члан постаје друштво за осигурање, имати структуру која омогућава спровођење ефикасног надзора, ефикасну размену података између надлежних надзорних органа и расподелу надлежности између надлежних надзорних органа;
- 4) сумњу на евентуално прање новца, односно финансирање тероризма или финансирање ширења оружја за масовно уништење кроз спровођење статусне промене.

Народна банка Србије ће одбити захтев из става 1. овог члана ако нису испуњени услови из овог члана.

Када је у статусну промену укључено друштво за осигурање из треће државе, статусна промена може се спровести након што се надлежни надзорни органи свих учесника у статусној промени сагласе са том статусном променом.

У случају из става 6. овог члана, Народна банка Србије ће, пре доношења одлуке о захтеву за издавање сагласности за статусну промену затражити мишљење надлежних надзорних органа учесника у статусној промени из треће државе о тој статусној промени.

Ако надлежни надзорни орган не достави Народној банци Србије своје мишљење или сагласност у року од три месеца од дана пријема захтева Народне банке Србије из става 7. овог члана, сматраће се да је сагласност за ту статусну промену дата.

На статусну промену друштва за осигурање која укључује пренос или преузимање уговора о осигурању закључених путем права пословног настањивања или слободе пружања услуга, у које је укључено друштво за осигурање из треће државе, сходно се примењују одредбе овог закона о преносу портфеља осигурања.

О захтеву за добијање претходне сагласности из става 1. овог члана Народна банка Србије ће одлучити у року од 60 дана од дана подношења уредног захтева, односно пријема мишљења или сагласности из овог члана или истека рока из става 8. овог члана.

Акционарско друштво за осигурање којем је припојено друго друштво за осигурање, друштво које се поделило, односно друштво настало спајањем у складу са овим чланом, дужно је да о статусној промени благовремено обавести уговараче осигурања путем средстава јавног информисања на територији на којима уговори о осигурању који се преносе покривају ризике, осим код преноса уговора о осигурању извозних кредита, о којима уговарачи осигурања морају бити обавештени путем тих средстава у њиховом седишту, односно пребивалишту.

Одредбе ст. од 6. до 9. овог члана сходно се примењују на случајеве када је у статусну промену укључено друштво за осигурање из друге државе чланице.

Одредба става 11. овог члана не примењује се на друштва за реосигурање.

Народна банка Србије прописује садржај захтева и документацију која се доставља уз захтев за добијање сагласности из става 1. овог члана.

3. Оснивачка скупштина

Члан 36.

Оснивачка скупштина акционарског друштва за осигурање одржава се после пријема решења Народне банке Србије о издавању дозволе за рад друштву, и то најкасније у року од 30 дана од дана пријема тог решења.

Оснивачку скупштину акционарског друштва за осигурање чине оснивачи тог друштва.

Оснивачи акционарског друштва за осигурање право гласа на оснивачкој скупштини остварују сразмерно висини свог улога.

Оснивачка скупштина двотрећинском већином гласова оснивача акционарског друштва за осигурање:

- 1) доноси статут друштва;
- 2) утврђује пословну стратегију и пословни план друштва;
- 3) бира чланове надзорног одбора друштва;
- 4) доноси акте значајне за почетак рада и пословања друштва;
- 5) прихвата процену вредности неновчаних улога;
- 6) утврђује највећи износ трошкова оснивања кад ти трошкови падају на терет друштва.

Оснивачи друштва за осигурање дужни су да акте усвојене на седници оснивачке скупштине доставе Народној банци Србије у року од пет дана од дана одржавања те седнице.

Народна банка Србије даје сагласност на измене, односно допуне статута друштва за осигурање.

Статут друштва за осигурање не може ступити на снагу пре достављања сагласности из става 6. овог члана.

4. Упис у регистар

Члан 37.

Оснивачи акционарског друштва за осигурање дужни су да пријаву за упис друштва у регистар надлежног органа поднесу у року од 30 дана од дана пријема решења Народне банке Србије о издавању дозволе за рад.

Уз пријаву из става 1. овог члана подноси се и решење из тог става, као и решење Народне банке Србије о давању претходне сагласности за обављање функције члана управе акционарског друштва за осигурање.

Акционарско друштво за осигурање стиче својство правног лица уписом у регистар надлежног органа.

Акционарско друштво за осигурање дужно је да решење о упису у регистар надлежног органа достави Народној банци Србије у року од седам дана од дана пријема тог решења.

О д е љ а к 4.

Организација и начин управљања акционарским друштвом за осигурање

Органи акционарског друштва за осигурање

Члан 38.

Органи акционарског друштва за осигурање су:

- 1) скупштина,
- 2) надзорни одбор,
- 3) извршни одбор.

На питања која се односе на органе акционарског друштва за осигурање примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва, осим ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

а) С к у п ш т и н а

Члан 39.

Скупштину акционарског друштва за осигурање чине акционари тог друштва (у даљем тексту: акционари).

Право гласа акционари остварују непосредно или преко својих представника.

Статутом акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: статут) не може се акционарима који имају 1% или више акција с правом гласа онемогућити непосредно вршење права гласа.

Седнице скупштине

Члан 40.

Седнице скупштине одржавају се најмање једном годишње.

Народна банка Србије може захтевати да се одређена питања уврсте у дневни ред заседања скупштине.

Представник Народне банке Србије може присуствовати седници скупштине и може се на тој седници обраћати акционарима.

Надзорни одбор акционарског друштва за осигурање обавештава Народну банку Србије о датуму одржавања и дневном реду седнице скупштине у року предвиђеном за обавештавање скупштине, и, након одржане седнице, доставља јој копију записника с те седнице.

б) Надзорни одбор

Члан 41.

Надзорни одбор акционарског друштва за осигурање чине најмање три члана, укључујући и председника.

Најмање једну трећину чланова надзорног одбора чине лица независна од акционарског друштва за осигурање (независни члан надзорног одбора).

На независног члана надзорног одбора сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Делокруг надзорног одбора

Члан 42.

Надзорни одбор акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: надзорни одбор):

- 1) утврђује пословне циљеве, пословну стратегију и годишњи пословни план друштва и надзире њихово остваривање;
- 2) именује и разрешава чланове извршног одбора друштва;
- 3) надзире рад извршног одбора друштва;
- 4) успоставља систем управљања у друштву;
- 5) утврђује стратегију и политике за управљање ризицима;
- 6) даје сагласност на извештај о солвентности и финансијском стању;
- 7) доноси правилник о раду интерне ревизије;
- 8) усваја план рада интерне ревизије;
- 9) надзире поступак објаве и саопштавања информација у складу са овим законом;
- 10) именује и разрешава носиоце кључних функција у друштву;
- 11) разматра извештај о раду кључних функција у друштву;
- 12) утврђује рачуноводствене политике друштва;
- 13) разматра и даје мишљење са образложењем на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању са мишљењем овлашћеног актуара на статутарне техничке резерве друштва и подноси те извештаје скупштини на усвајање;
- 14) даје и опозива прокуру;
- 15) сазива седнице скупштине и утврђује предлог дневног реда;
- 16) одређује накнаду за рад чланова извршног одбора и доноси политику зарада и осталих примања у друштву;
- 17) даје сагласност члановима извршног одбора друштва за предузимање послова или радњи у складу са законом, статутом, одлуком скупштине и одлуком надзорног одбора;
- 18) надзире унутрашњу организацију, односно организациону структуру друштва која обезбеђује поделу овлашћења, дужности и одговорности чланова органа управљања и других лица на руководећем положају у друштву, као и запослених, на начин којим се спречава сукоб интереса и обезбеђује транспарентан и документован процес доношења и спровођења одлука друштва;

19) обезбеђује да правни послови закључени са акционарима, повезаним лицима и другим лицима која имају дужност према друштву не буду неповољнији по то друштво од истих послова закључених по тржишним условима;

20) предлаже скупштини друштво за ревизију и разматра извештаје тог друштва о обављеној ревизији финансијских извештаја;

21) усваја краткорочни финансијски план и план опоравка друштва;

22) обавештава Народну банку Србије и друге надлежне органе о утврђеним неправилностима у пословању друштва;

23) разматра налазе Народне банке Србије у поступку надзора над обављањем делатности осигурања, односно других надзорних и инспекцијских органа у поступку контроле пословања друштва;

24) обавља друге послове у складу са законом, статутом и одлукама скупштине.

Надзорни одбор дужан је да своје обавезе извршава водећи рачуна о чињеницама које је утврдила Народна банка Србије или други надлежни органи у поступку надзора над друштвом за осигурање.

Народна банка Србије може ближе уредити садржину политика зарада и осталих примања у друштву из става 1. тачка 16) овог члана.

Седнице надзорног одбора

Члан 43.

Седнице надзорног одбора одржавају се најмање једном у три месеца.

Ако Народна банка Србије оцени да је потребно, представник Народне банке Србије може присуствовати седници надзорног одбора и обраћати се његовим члановима.

Надзорни одбор обавештава Народну банку Србије о датуму одржавања и дневном реду своје седнице у року предвиђеном за обавештавање чланова надзорног одбора.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да, уз годишњи извештај о пословању друштва, Народној банци Србије достави и извештај о укупном броју одржаних седница надзорног одбора и месту њиховог одржавања.

в) Извршни одбор

Члан 44.

Извршни одбор акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: извршни одбор) чине најмање два члана, укључујући и председника.

Председник извршног одбора представља и заступа акционарско друштво за осигурање.

При закључивању правних послова и предузимању правних радњи из свог делокруга, председник извршног одбора дужан је да обезбеди потпис једног члана извршног одбора.

Члан извршног одбора не може имати заменике.

Извршни одбор мора водити послове друштва на територији Републике.

Састав извршног одбора друштва треба да буде такав да се обезбеди свеобухватност, односно разноврсност у погледу квалификација, знања и одговарајућег искуства које је неопходно за стручно вођење послова друштва.

Надлежност извршног одбора

Члан 45.

Извршни одбор води послове акционарског друштва за осигурање и врши дневни надзор над активностима запослених у том друштву.

Извршни одбор:

- 1) обезбеђује законитост рада друштва;
- 2) одговара за тачност пословних књига и финансијских извештаја друштва;
- 3) спроводи пословне циљеве и пословну стратегију друштва на начин утврђен пословним планом, односно годишњим пословним планом, а даје и смернице за ново пословно планирање;
- 4) усваја програм планираног реосигурања;
- 5) обезбеђује примену стандарда тржишног понашања и добре пословне праксе;
- 6) одлучује о инвестиционој политици, као и о задуживању друштва у границама које утврди надзорни одбор, у складу с прописима;
- 7) спроводи систем управљања у друштву и стратегију и политике за управљање ризицима;
- 8) усваја извештај о солвентности и финансијском стању;
- 9) обезбеђује сигурност и редовно праћење информационо-комуникационог система друштва;
- 10) обавештава надзорни одбор о свим поступањима која нису усклађена с прописима и интерним и другим актима друштва;
- 11) подноси надзорном одбору извештај о пословању, као и финансијске извештаје друштва;
- 12) утврђује и редовно преиспитује исправност процедура извештавања и обавештавања;
- 13) утврђује унутрашњу организацију, односно организациону структуру друштва која обезбеђује поделу овлашћења, дужности и одговорности чланова органа управљања и других лица на руководећем положају у друштву, као и запослених, на начин којим се спречава сукоб интереса и обезбеђује транспарентан и документован процес доношења и спровођења одлука друштва;
- 14) предузима активности за спречавање настанка сукоба интереса;
- 15) спроводи одлуке скупштине и надзорног одбора;
- 16) одлучује о питањима која нису у надлежности скупштине и надзорног одбора;
- 17) обавља друге послове у складу са законом, статутом, одлукама скупштине и одлукама надзорног одбора.

Извршни одбор друштва за осигурање дужан је да обезбеди спровођење мера надзора, односно новчаних казни које је наложила Народна банка Србије.

Управа акционарског друштва за осигурање

Члан 46.

Управу акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: управа), у смислу овог закона, чини надзорни одбор и извршни одбор.

Чланови управе су дужни да предузимају мере ради спречавања незаконитих или непримерених радњи и утицаја који су штетни или нису у најбољем интересу акционарског друштва за осигурање и његових акционара а које врше лица која су блиско повезана с тим друштвом – ради заштите права и интереса корисника услуге осигурања.

Чланови управе су дужни да предузимају мере ради спречавања сваког понашања који није у складу са правилима пословања и стандардима тржишног понашања утврђеним овим законом.

Обавеза информисања скупштине о приходима чланова управе

Члан 47.

Скупштина најмање једном годишње разматра писмену информацију с детаљним подацима о свим зарадама, накнадама и другим примањима чланова управе и о свим уговорима између акционарског друштва за осигурање и тих лица те других лица повезаних с њима чија је последица имовинска корист за ова лица, као и предлог надзорног одбора о зарадама, накнадама и другој имовинској користи тих лица за наредну годину.

Претходна сагласност за обављање функције члана управе

Члан 48.

Именовање члана управе врши се после претходно прибављене сагласности Народне банке Србије за обављање функције члана управе.

За члана управе може бити именовано лице које испуњава услове прописане чл. 49. и 50. овог закона.

Акционарско друштво за осигурање уз захтев за добијање сагласности из става 1. овог члана доставља предлог одлуке свог надлежног органа о именовану члана управе, као и доказе и податке о испуњености услова из става 2. овог члана, а за лице предложено за члана извршног одбора и програм пословођења тим друштвом за период на који се именује.

О захтеву из става 3. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Ако је поред захтева из става 3. овог члана, поднет и захтев за издавање дозволе за рад, о захтеву из става 3. овог члана одлучује се у поступку одлучивања о захтеву за издавање дозволе за рад.

Народна банка Србије може, када оцени да је то оправдано, издати сагласност из става 1. овог члана за период који је краћи од периода који је наведен у захтеву из става 3. овог члана.

Сагласност из става 1. овог члана престаје да важи ако лице у року од шест месеци од дана уручења решења о давању те сагласности не буде именовано за члана управе, као и ако лицу престане чланство у извршном, односно надзорном одбору друштва пре истека мандата.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да Народну банку Србије обавести о именовану, односно разрешењу члана управе у року од осам дана од дана именовања, односно разрешења.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да именоване чланове управе упише у регистар надлежног органа.

Ако је члан управе именован без сагласности из става 1. овог члана, именовање се сматра ништавим.

Сагласност из става 1. овог члана потребна је за сваки мандат на функцији члана управе друштва.

Народна банка Србије је овлашћена да прибавља податке о кандидату за члана управе друштва, члану управе и сараднику тих лица из прекршајне и казнене евиденције министарства надлежног за правосуђе у Републици.

Овлашћење Народне банке Србије из става 12. овог члана постоји и у односу на Европски систем казних евиденција.

Народна банка Србије ближе прописује услове које прокуриста акционарског друштва за осигурање мора да испуњава, као и обавезе друштва у вези са избором прокуристе.

Услови за обављање функције члана управе

Члан 49.

Члан управе акционарског друштва за осигурање мора у сваком тренутку испуњавати услове у погледу:

- 1) стручности, односно одговарајућих стручних квалификација, знања и искуства примерених за управљање и вођење, односно надзор над пословима друштва за осигурање са пажњом доброг стручњака;
- 2) примерености, односно добре пословне репутације и интегритета.

Члан управе не може бити лице:

- 1) које је правноснажно осуђено за кривично дело на безусловну казну затвора или правноснажно осуђено за казнено дело које га чини неподобним за обављање ове функције;
- 2) коме је правноснажно изречена заштитна мера забране обављања делатности која га чини неподобним за обављање ове функције;
- 3) које је на дан одузимања дозволе за рад правном лицу из финансијског сектора или шест месеци пре тог дана, односно на дан увођења принудне управе или покретања поступка стечаја или принудне ликвидације над тим правним лицем било овлашћено за заступање и представљање тог правног лица или било члан његовог органа управљања, осим принудног управника овог правног лица, осим ако то лице својим актима и радњама, односно пропуштањем да се предузму ови акти и радње није утицало или није могло утицати на испуњење услова за одузимање дозволе за рад, односно на увођење принудне управе или покретања поступка стечаја или принудне ликвидације;
- 4) коме је у последње три године одузета сагласност за обављање функције члана органа управљања или друге функције за чије је обављање прописана сагласност органа надлежног за надзор над правним лицима у финансијском сектору;
- 5) које је разрешено дужности члана управе у складу с чланом 264. овог закона;
- 6) које је сарадник лица из члана 2. тачка 35) овог закона која немају добру пословну репутацију;
- 7) које је у сукобу интереса у односу на друштво за осигурање, акционаре, чланове органа друштва, носиоце кључних функција, односно више руководство друштва за осигурање.

За оцену стручности и примерености кандидата за члана управе друштва из става 1. овог члана, Народна банка Србије може користити податке и информације у вези са могућим мерама и санкцијама које прибави од другог органа надлежног за надзор над правним лицима у финансијском сектору.

Најмање један члан надзорног одбора, односно један члан извршног одбора мора активно знати српски језик и имати пребивалиште у Републици, а остали чланови извршног одбора морају имати место боравка у Републици.

Сви чланови извршног одбора морају бити запослени у акционарском друштву за осигурање с пуним радним временом.

Чланови управе дужни су да дугорочно доприносе позитивном пословању акционарског друштва за осигурање и да у обављању својих надлежности поступају у складу са пажњом доброг стручњака, као и да поштено и савесно обављају своје послове.

Надлежни органи акционарског друштва за осигурање дужни су да донесу примерену политику за избор и процену постојања услова за обављање функције члана управе друштва, и да је примењују при доношењу одлуке о именовању кандидата за обављање функције члана управе друштва, као и за време трајања њихових мандата.

Народна банка Србије прописује ближе услове за обављање функције члана управе, као и доказе, документацију и податке које је акционарско друштво за осигурање дужно да достави

уз захтев за добијање сагласности из члана 48. овог закона, као и садржај политике из става 7. овог члана са динамиком процене.

Искључења и ограничења у погледу чланова управе

Члан 50.

Члан управе акционарског друштва за осигурање не може бити у сукобу интереса у односу на друштво за осигурање, акционаре, друге чланове управе, носиоце кључних функција, односно више руководство у друштву за осигурање.

Члан надзорног одбора друштва, поред лица прописаних законом којим се уређују привредна друштва, не може бити ни лице које је:

- 1) повезано, у смислу закона којим се уређују привредна друштва, са правним лицем у којем друштво за осигурање има квалификовано учешће;
- 2) члан органа управљања или надзора, односно прокуриста у другом друштву за осигурање или другом правном лицу из финансијског сектора;
- 3) која обавља кључну функцију у друштву за осигурање или друштву које је с друштвом за осигурање блиско повезано.

Члан извршног одбора друштва, поред лица прописаних законом којим се уређују привредна друштва, не може бити ни лице које је:

- 1) члан органа управљања или прокуриста привредног друштва или члан надзорног одбора у другом друштву за осигурање или другом правном лицу из финансијског сектора;
- 2) одговорно за управљање огранком друштва за осигурање.

Забрана из става 2. тач. 1) и 2) и става 3. тачка 1) овог члана не односи се на лица која су чланови органа надзора или управљања, односно прокуристи друштва које је матично друштво друштва за осигурање или другог матичног друштва у групи друштава за осигурање или за лица која су чланови надзорног одбора зависног друштва истог матичног друштва.

Народна банка Србије ближе прописује начин процене сукоба интереса из става 1. овог члана.

Одбијање захтева за добијање претходне сагласности за обављање функције члана управе

Члан 51.

Народна банка Србије ће одбити захтев за добијање сагласности из члана 48. овог закона:

- 1) ако су документација и подаци које подносилац захтева поднесе нетачни;
- 2) ако лице које је предложено за члана управе не испуњава најмање један од услова из чл. 49. и 50. овог закона;
- 3) ако из података којима располаже произлази да би, због делатности или послова које лице предложено за члана управе обавља, односно радњи које је извршило, могло бити угрожено управљање акционарским друштвом за осигурање с пажњом доброг стручњака;
- 4) ако Народна банка Србије не оцени задовољавајућим програм пословођења друштвом лица предложеног за члана извршног одбора друштва, односно представљање тог програма.

За лице за које је одбијен захтев из става 1. овог члана не може се поднети нови захтев у року од годину дана од дана тог одбијања.

Одузимање сагласности за обављање функције члана управе

Члан 52.

Народна банка Србије ће одузети дату сагласност за обављање функције члана управе:

- 1) ако је лице сагласност добило давањем неистинитих и нетачних података;
- 2) ако члан управе више не испуњава најмање један од услова из чл 49. овог закона, односно поступи супротно члану 50. овог закона;
- 3) ако члан управе теже или систематски крши одредбе овог закона, прописе донете на основу овог закона или друге прописе које уређују пословање друштва за осигурање;
- 4) ако члан управе није обезбедио систем управљања у друштву у складу са одредбама овог закона, који омогућава делотворно и поуздано управљање друштвом за осигурање;
- 5) ако утврди да је члан управе у сукобу интереса због којег не може или је оправдано претпоставити да не може да испуњава своје обавезе и дужности са пажњом доброг стручњака;
- 6) ако члан управе редовно и са дужном пажњом не испуњава обавезу утврђивања и оцењивања делотворности политика, мера или интерних процедура везаних за усклађеност друштва за осигурање са одредбама овог закона и прописима донетим на основу овог закона или обавезу предузимања одговарајућих мера ради исправљања недостатака, односно неправилности у пословању друштва за осигурање;
- 7) ако је оценила да су се стекли услови за увођење принудне управе у складу са одредбама овог закона.

Изузетно од случајева из става 1. овог члана, Народна банка Србије може одузети дату сагласност за обављање функције члана управе ако члан управе није обезбедио спровођење или није спровео мере надзора, односно платио новчане казне које је наложила Народна банка Србије.

Лицу коме се одузме сагласност из ст. 1. и 2. овог члана даном уручења решења из тог става престаје функција члана управе.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да обезбеди потпуну примену одредбе става 3. овог члана.

За лица из ст. 1. и 2. овог члана којима је одузета сагласност из тог става не може се поднети нови захтев за добијање те сагласности у року од три године од дана уручења члану управе решења о одузимању дате сагласности.

Обавезе и одговорности члана управе

Члан 53.

Чланови управе акционарског друштва за осигурање дужни су да обезбеде пословање друштва за осигурање у складу са правилима струке и овим законом, прописима за спровођење овог закона, односно у складу с другим законима и прописима којима се уређује пословање друштва за осигурање, као и смерницама и упутствима из члана 237. став 2. овог закона.

Извршни одбор је дужан да одмах писмено обавести надзорни одбор:

- 1) кад утврди да друштво за осигурање више није усклађено са капиталним захтевом за солвентност, односно није усклађено с минималним капиталним захтевом или када постоји ризик да се та неусклађеност појави у следећа три месеца;
- 2) ако наступе разлози за престанак, односно одузимање дозволе за обављање послова осигурања друштву;

3) о резултату поновног обрачуна капиталног захтева за солвентност када ризични профил друштва за осигурање значајно одступа од претпоставки на којима се базира последњи обрачун капиталног захтева за солвентност који је достављен Народној банци Србије;

4) о сопственој процени ризика и солвентности састављеној након значајне промене ризичног профила друштва за осигурање.

О наступању околности из става 2. овог члана, надзорни одбор је дужан да одмах писмено обавести Народну банку Србије.

Члан управе је дужан да одмах писмено обавести Народну банку Србије:

1) о његовом именовану на функцију, односно о престанку функције у органу управљања или надзора других правних лица;

2) о правним пословима на основу којих је он, односно члан његове породице, непосредно или посредно, стекао акције, односно уделе правног лица на основу којих је сам или с члановима своје породице стекао, односно увећао у том правном лицу квалификовано учешће, односно ако се његово учешће смањило испод нивоа прописаног чланом 55. став 1. овог закона.

Чланови управе солидарно одговарају друштву за осигурање за штету која настане као последица чињења, нечињења и пропуштања испуњавања својих дужности, осим ако докажу да су у испуњавању својих дужности надзора, односно управљања друштвом за осигурање поступали с пажњом доброг стручњака.

Сходна примена закона на пословање акционарског друштва за ре/осигурање

Члан 54.

Одредбе овог закона које се односе на акционарско друштво за осигурање сходно се примењују на акционарско друштво за реосигурање, осим ако су поједина питања друкчије уређена овим законом.

На акционарско друштво за осигурање које има дозволу за обављање послова реосигурања у складу овим законом примењују се и одредбе овог закона које се односе на акционарско друштво за реосигурање.

О д е љ а к 5.

Квалификовано учешће

Претходна сагласност за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 55.

Лице (физичко лице, правно лице, лица која делују заједнички или други субјекти) које намерава да стекне непосредно или посредно квалификовано учешће (у даљем тексту: намеравани стицалац) у друштву за осигурање или га увећа тако да стекне или да прелази 20%, 30% или 50% права гласа или основног капитала у овом друштву, односно тако да постане матично друштво тог друштва – дужно је да затражи претходну сагласност Народне банке Србије за ово стицање, односно увећање.

Народна банка Србије сагласност из става 1. овог члана издаје решењем, којим се утврђује да је лице из тог става дужно да квалификовано учешће у друштву за осигурање стекне, односно увећа најкасније у року од годину дана од дана уручења овог решења, осим ако је Народна банка Србије тим решењем одредила други рок.

Сагласност из става 1. овог члана престаје да важи ако лице из тог става не стекне, односно не увећа квалификовано учешће у друштву за осигурање у року из става 2. овог члана.

Намеравани стицалац може најкасније пет дана пре престанка важења сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа поднети образложени захтев Народној банци Србије за продужење рока за то стицање/увећање, и то за најдуже шест месеци од истека рокова прописаних ставом 2. овог члана.

Лице које је добило сагласност из става 1. овог члана дужно је да обавести Народну банку Србије о сваком стицању/увећању квалификованог учешћа у друштву за осигурање – најкасније у року од осам дана од дана тог стицања/увећања.

Изузетно од става 1. овог члана и члана 64. овог закона, ималац квалификованог учешћа из друге државе чланице није дужан да затражи претходну сагласност из става 1. овог члана за стицање нивоа од 30% учешћа када се та сагласност затражи за стицање 33% учешћа, односно ималац квалификованог учешћа из друге државе чланице није обавезан да обавести Народну банку Србије о смањењу учешћа на ниво од 30% кад је претходно пријавио смањење на 33% учешћа.

Изузетно од става 1. овог члана, када је стицалац квалификованог учешћа Република, надлежни орган овлашћен за заступање дужан је да у року од осам дана од дана стицања, повећања или смањења квалификованог учешћа у друштву о томе писмено обавести Народну банку Србије.

Посредни стицалац

Члан 56.

Лицем које посредно стиче или увећава квалификовано учешће из члана 55. став 1. овог закона сматра се:

- 1) лице, односно субјект који стиче/увећава учешће у капиталу или власништво на акцијама са правом гласа у друштву за осигурање, посредством другог лица, односно субјекта који је непосредни стицалац;
- 2) лице, односно субјект који је блиско повезан са непосредним стицаоцем акција, односно других права у правном лицу;
- 3) друго лице, односно други субјект, кад је то применљиво, у складу са прописима према којима Народна банка Србије процењује посредно стицање/увећање квалификованог учешћа у друштву.

Лица која делују заједнички

Члан 57.

Лица или други субјекти који делују заједнички су физичка или правна лица или други субјекти који намеравају стећи или увећати квалификовано учешће у друштву за осигурање, на основу споразума постигнутог између њих и дужни су да поднесу захтев за добијање сагласности из члана 55. овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, ако Народна банка Србије сматра да постоје околности које указују на то да лица или други субјекти делују заједнички код стицања или увећања квалификованог учешћа у друштву за осигурање, а између којих не постоји споразум из става 1. овог члана, позваће их уз образложење да поднесу захтев из става 1. овог члана.

Право гласа

Члан 58.

Ради утврђивања права гласа акционара примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва

Приликом процене висине квалификованог учешћа неће се узети у обзир права гласа или акције које инвестиционо друштво или банка (кредитна институција) има као резултат пружања инвестиционе услуге спровођења понуде, односно продаје финансијских инструмената уз обавезу откупа у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, ако се та права не користе за остваривање утицаја на управљање издаваоцем и ако се наведене акције не држе дуже од годину дана од дана стицања.

Сарадња са страним, односно надлежним надзорним органима

Члан 59.

Кад је подносилац захтева за добијање сагласности из члана 55. овог закона лице из финансијског сектора које има седиште, односно место боравка у иностранству – Народна банка Србије сарађује са надлежним надзорним органима ради утврђивања да ли је то лице под редовним надзором у матичној држави и да ли поштује прописе те државе.

Народна банка Србије ће, након пријема захтева за добијање сагласности из члана 55. овог закона, обавестити надлежни надзорни орган друге државе чланице ако је стицалац, односно ималац квалификованог учешћа:

1) банка (кредитна институција), друштво за осигурање, друштво за реосигурање, инвестиционо друштво, друштво за управљање инвестиционим фондовима са јавном понудом, односно друштво за управљање добровољним пензијским фондом коме је дозвола за рад издата у другој држави чланици или је за стицање/увећање надлежан други надзорни орган;

2) матично друштво банке (кредитне институције), друштва за осигурање, друштва за реосигурање, инвестиционог друштва, друштва за управљање инвестиционим фондовима са јавном понудом, односно друштва за управљање добровољним пензијским фондом коме је дозвола за рад издата у другој држави чланици или је за стицаоца/имаоца надлежан други надзорни орган;

3) физичко или правно лице које контролише банку (кредитну институцију), друштво за осигурање, друштво за реосигурање, инвестиционо друштво, друштво за управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом, односно друштво за управљање добровољним пензијским фондом коме је дозвола за рад издата у другој држави чланици или је за стицаоца/имаоца надлежан други надзорни орган.

У решењу Народне банке Србије којим се одлучује о сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа наводе се сви ставови и издвојена мишљења које је изнео надлежни надзорни орган за намераваног стицаоца.

Услови за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 60.

Лице које намерава да стекне/увећа квалификовано учешће у друштву за осигурање у складу с чланом 55. став 1. овог закона мора да испуњава следеће услове:

- 1) да има добру пословну репутацију;
- 2) да обезбеди да лица која ће водити послове друштва за осигурање након тог стицања/увећања имају добру пословну репутацију и одговарајуће искуство;
- 3) да је његово финансијско стање задовољавајуће, посебно с обзиром на послове које друштво обавља или намерава да обавља;

4) да вршење надзора над друштвом у складу са овим законом неће бити онемогућено или знатно отежано због његове блиске повезаности с другим лицима или због структуре групе друштава којој то лице припада, нити ће бити онемогућена или знатно отежана размена података између надлежних органа;

5) да се може утврдити непосредно или посредно власништво других лица у том лицу, као и свако непосредно или посредно власништво тог лица у другим лицима, односно да блиска повезаност друштва за осигурање с другим лицима по основу тог стицања/увећања не може угрозити стабилност и сигурност пословања друштва;

6) да не постоји основана сумња да се у вези са намераваним стицањем/увећањем врши или покушава вршити прање новца, финансирање тероризма или финансирање ширења оружја за масовно уништење у смислу одредаба закона који уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, односно да намеравано стицање/увећање може увећати ризик таквог поступања;

7) да је могуће утврдити извор средстава и разлоге за то стицање/увећање.

Народна банка Србије ће приликом процене намераваног стицаоца квалификованог учешћа испитати и примереност извора средстава којима намеравани стицалац намерава стећи квалификовано учешће у друштву за осигурање.

Народна банка Србије не може да прописује претходне услове у вези са висином учешћа које стицалац намерава да стекне, нити може да процењује захтев за издавање сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа у односу на економске захтеве тржишта.

Народна банка Србије може ради прибављања потребних информација обавити проверу података које је доставио намеравани стицалац.

Намеравани стицалац квалификованог учешћа у друштву за осигурање не може имати за сарадника лице које нема добру пословну репутацију.

Народна банка Србије је овлашћена да податке о осуђиваности намераваног стицаоца квалификованог учешћа и сарадника намераваног стицаоца квалификованог учешћа у друштву за осигурање прибави од министарства надлежног за правосуђе у Републици Србији.

Народна банка Србије има овлашћење из става 6. овог члана и за прибављање података из Европског система казних евиденција.

Народна банка Србије ближе уређује услове за стицање, односно увећање квалификованог учешћа у друштву за осигурање, доказе, документацију и податке које је лице из става 1. овог члана дужно да достави уз захтев за добијање сагласности из члана 55. овог закона, као и добру пословну репутацију из става 5. овог члана.

Захтев за добијање претходне сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 61.

Народна банка Србије без одлагања, а најкасније у року од два радна дана од дана пријема уредног захтева за издавање сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа у друштву за осигурање, издаје потврду подносиоцу захтева о пријему тог захтева и обавештава га о дану истека рока за одлучивање о том захтеву.

Када уз захтев није приложена сва документација у складу са чланом 60. став 8. овог закона, Народна банка Србије у примереном року који одреди позива подносиоца захтева да уреди тај захтев, а по пријему прописане документације Народна банка Србије подносиоцу захтева издаје потврду из става 1. овог члана.

Ако се стицањем квалификованог учешћа омогућава значајан утицај или контрола над пословањем друштва за осигурање, намеравани стичалац дужан је да уз захтев из става 1. овог члана приложи и:

- 1) пословну стратегију друштва у ком се стиче квалификовано учешће;
- 2) пословни план друштва за наредне три пословне године, који укључује пројекције биланса стања, биланса успеха и извештаја о осталом резултату;
- 3) планиране промене у организационој, управљачкој и кадровској структури друштва;
- 4) план активности на изради нових или измени постојећих интерних аката друштва;
- 5) план активности на измени постојеће или увођењу нове информационе технологије друштва.

Народна банка Србије у року од 60 радних дана од дана издавања потврде из ст. 1. и 2. овог члана спроводи поступак одлучивања о захтеву из става 1. овог члана (рок за одлучивање) и о томе доноси решење.

Када Народна банка Србије разматра два или више захтева за стицање/увећање квалификованог учешћа у истом друштву за осигурање, дужна је да се према подносиоцима ових захтева равноправно односи.

У току одлучивања о захтеву из става 1. овог члана, а најкасније 50. радног дана од почетка рока за одлучивање из става 4. овог члана, Народна банка Србије може писменим путем позвати подносиоца захтева да достави додатна обавештења, информације и документацију која је потребна за одлучивање о захтеву.

Трајање рока за одлучивање се прекида од дана када подносилац захтева прими позив Народне банке Србије из става 6. овог члана до дана пријема одговора подносиоца захтева, при чему прекид рока за одлучивање може трајати најдуже 20 радних дана, а додатни захтеви Народне банке Србије за допуну или појашњење информација не прекидају рок за одлучивање.

При одлучивању о захтеву из става 1. овог члана, а ради обезбеђивања стабилног и сигурног пословања друштва за осигурање и узимајући у обзир вероватни утицај предложеног стичаоца на ово друштво – Народна банка Србије, на основу испуњености услова из члана 60. овог закона, утврђује поузданост лица које стиче квалификовано учешће у том друштву, као и финансијску оправданост тог стицања.

Ако Народна банка Србије о захтеву из става 1. овог члана не одлучи у прописаном року, сматра се да је сагласност из тог става дата.

У случају из става 9. овог члана, Народна банка Србије је дужна да, ако подносилац захтева из тог става то тражи, у року од осам дана од дана пријема овог захтева, изда решење којим се утврђује да је лице које је поднело тај захтев истеком прописаног рока стекло захтевану сагласност.

При оцени захтева из става 1. овог члана, лица која су блиско повезана посматрају се као лица која делују заједнички.

Ако је лице поднело захтев за издавање дозволе за обављање послова осигурања, о захтеву из става 1. овог члана одлучује се у поступку одлучивања о захтеву за издавање ове дозволе.

Изузетно од става 7. овог члана, прекид рока за одлучивање може трајати најдуже 30 радних дана када намеравани стичалац има место боравка или седиште у трећој држави, односно када подлеже законодавству треће државе, односно ако је стичалац квалификованог учешћа физичко или правно лице које према одредбама овог закона није субјекат надзора.

Рок за одлучивање из става 13. овог члана примењује се и ако је стичалац квалификованог учешћа физичко или правно лице које према прописима државе чланице у којој је његово место боравка или седиште није субјекат надзора.

Народна банка Србије ће приликом одлучивања о захтеву из става 1. овог члана узети у обзир одредбе Заједничких смерница ЕСА-е за бонитетну процену и стицање и увећање квалификованог учешћа у финансијском сектору.

Одбијање захтева за добијање претходне сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 62.

Народна банка Србије одбиће захтев за добијање претходне сагласности из члана 55. овог закона ако утврди:

- 1) да су документација и подаци који су поднети нетачни;
- 2) да подносилац захтева, односно лице које ће након стицања водити послове или надzirати вођење послова друштва за осигурање не испуњава најмање један од услова из члана 60. овог закона;
- 3) да би, због блиске повезаности подносиоца захтева с другим лицима или због структуре групе друштава којој то лице припада, вршење надзора над друштвом за осигурање у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 4) да би, узимајући у обзир прописе треће државе који се примењују на лица са којима је подносилац захтева блиско повезан и начин примене тих прописа, вршење надзора над друштвом за осигурање у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 5) да би, због пословних активности подносиоца захтева које нису повезане са обављањем делатности осигурања, стабилност и сигурност пословања друштва за осигурање биле угрожене или би, због тих активности, вршење надзора над тим друштвом у складу са овим законом било знатно отежано;
- 6) ако постоје индиције да су активности које су повезане са стицањем квалификованог учешћа извршене ради прања новца, финансирања тероризма или финансирања ширења оружја за масовно уништење, у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Лице коме је одбијен захтев из става 1. овог члана не може поднети нови захтев у року од годину дана од дана тог одбијања.

Ако Народна банка Србије, након спровођења неопходних процена, утврди да из свих околности, чињеница и доказа произлази да су испуњени услови за одбијање захтева за издавање претходне сагласности из става 1. овог члана, о томе ће у року од два радна дана, а у сваком случају пре истека рока за одлучивање, у писменом облику обавестити намераваног стицаоца и навести разлоге за то.

Народна банка Србије ће на захтев намераваног стицаоца објавити на својој интернет презентацији решење о одбијању захтева за издавање претходне сагласности из става 1. овог члана, али Народна банка Србије може и сама донети одлуку о објављивању решења о одбијању захтева за издавање претходне сагласности из става 1. овог на тој интернет презентацији.

Стицање/увећање квалификованог учешћа уз накнадну сагласност

Члан 63.

Изузетно од члана 55. овог закона, лице може и без претходне сагласности Народне банке Србије стећи/увећати квалификовано учешће у друштву за осигурање, и то наслеђивањем, правним следбеништвом или другим стицањем независним од воље стицаоца.

Лице које је квалификовано учешће стекло/увећало на начин из става 1. овог члана дужно је да у року од месец дана од дана тог стицања, односно увећања поднесе захтев за добијање

сагласности Народне банке Србије на то стицање/увећање или да обавести Народну банку Србије да је тако стечено/увећано квалификовано учешће отуђило.

До доношења решења Народне банке Србије о давању сагласности на стицање/увећање квалификованог учешћа, лице које је то учешће стекло/увећало на начин из става 1. овог члана не може непосредно или посредно да остварује права гласа у друштву за осигурање, као ни право на дивиденду и друга права која проистичу из стеченог/увећаног квалификованог учешћа, нити може да утиче на управљање тим друштвом или пословну политику друштва.

Друштво за осигурање дужно је да обезбеди потпуну примену одредбе става 3. овог члана.

О захтеву из става 2. овог члана Народна банка Србије одлучује на начин и у роковима утврђеним у члану 61. овог закона.

Ако Народна банка Србије решењем одбије да да сагласност за стицање/увећање квалификованог учешћа из става 1. овог члана, истим решењем ће забранити лицу из тог става располагање свим правима из акција на основу којих је то учешће стечено и наложити му да то учешће отуђи до нивоа и у року одређеним тим решењем.

Решење из става 6. овог члана, Народна банка Србије доставља регистру надлежног органа, Комисији за хартије од вредности и Централном регистру.

Отуђење/умањење квалификованог учешћа

Члан 64.

Ако лице које је добило сагласност Народне банке Србије из чл. 55. и 63. овог закона намерава да у потпуности отуђи стечено квалификовано учешће у друштву за осигурање, односно да га умањи испод висине за коју је добило ту сагласност – дужно је да о томе претходно писмено обавести Народну банку Србије, уз навођење висине преосталог учешћа у друштву за осигурање.

Правне последице недозвољеног стицања/увећања квалификованог учешћа

Члан 65.

Ако лице стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву за осигурање у висини или преко нивоа прописаног у члану 55. став 1. овог закона, односно тако да постане матично друштво овог друштва без претходне сагласности Народне банке Србије – Народна банка Србије ће решењем наложити овом лицу да отуђи стечено, односно увећано квалификовано учешће у том друштву, у року који не може бити дужи од три месеца од дана уручења овог решења.

Након уручења решења из става 1. овог члана, лице из тог става више не може непосредно или посредно да остварује право гласа у друштву за осигурање, право на дивиденду или друга права која проистичу из стеченог или увећаног квалификованог учешћа, нити може да утиче на управљање овим друштвом или на пословну политику тог друштва.

Друштво за осигурање је дужно да обезбеди да, након уручења решења из става 1. овог члана, лице из става 2. овог члана не остварује права у друштву за осигурање по основу квалификованог учешћа из тог става, односно да не може да утиче на управљање овим друштвом или на пословну политику тог друштва.

Ако лице из става 1. овог члана не отуђи стечено, односно увећано квалификовано учешће на начин и у року утврђеним у решењу из тог става, правни посао на основу кога је стечено, односно увећано квалификовано учешће ништав је.

Народна банка Србије решење из става 1. овог члана доставља органима из члана 63. став 7. овог закона.

Ако Народна банка Србије утврди да су активности лица које има власништво у друштву, без обзира на то да ли оно подразумева квалификовано, значајно или контролно учешће у друштву, повезане с прањем новца, финансирањем тероризма или ширењем оружја за масовно уништење, сходно се примењују одредбе ст. од 1. до 5. овог члана.

Обавеза друштава за осигурање

Члан 66.

Ако друштво за осигурање сазна о стицању или отуђивању учешћа у свом капиталу које ће довести до тога да то учешће пређе ниво прописан чланом 55. став 1. овог закона или падне испод тог нивоа, о томе без одлагања обавештава Народну банку Србије.

Друштво за осигурање дужно је да проверава да ли ималац квалификованог учешћа испуњава прописане услове за стицање тог учешћа и да о извршеној провери обавештава Народну банку Србије у складу с одредбама овог закона о извештавању друштва за осигурање Народне банке Србије.

Обавеза лица с квалификованим учешћем

Члан 67.

Ималац квалификованог учешћа дужан је да без одлагања писмено обавести Народну банку Србије и друштво за осигурање ако престане да испуњава услове за стицање квалификованог учешћа у друштву за осигурање прописане овим законом.

Квалификовани ималац дужан је да обавести Народну банку Србије о намераваној промени лица које има контролно учешће у групи којој припада друштво за осигурање или друштво за реосигурање, промени структуре групе и промени врсте послова који се обављају у групи. Обавештење из овог става квалификовани ималац доставља Народној банци Србије са пројекцијом о очекиваном утицају једне или више наведених промена на пословање друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање, најкасније 30 дана пре намераване промене.

Народна банка Србије може од лица из става 1. овог члана тражити и друге информације које се односе на та лица, односно лица са којима су блиско повезана, а значајне су за разјашњење или тумачење информација из овог члана или за утврђивање да ли су промењене чињенице и околности на основу којих је Народна банка Србије дала сагласност за стицање, односно увећање квалификованог учешћа у друштву за осигурање.

Мере према квалификованом имаоцу

Члан 68.

Ако Народна банка Србије утврди да лице које је стекло, односно увећало квалификовано учешће у друштву за осигурање утиче на то друштво супротно правилима пословања друштва за осигурање, може овом лицу наложити привремену меру ради окончања таквог поступања, укључујући и ограничење остваривања права гласа по основу квалификованог учешћа.

О мери из става 1. овог члана Народна банка Србије обавештава регистар надлежног органа, ради уписа забележбе о тој мери.

Одузимање сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 69.

Народна банка Србије доноси решење о одузимању сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа у друштву за осигурање ако утврди:

- 1) да лице које има квалификовано учешће више не испуњава најмање један од услова из члана 60. овог закона;
- 2) да је лице које има квалификовано учешће увећало то учешће без претходне сагласности Народне банке Србије, преко нивоа за који је потребна ова сагласност;
- 3) да лице које има квалификовано учешће може угрозити стабилно и сигурно пословање друштва, односно да поступа противно интересима друштва за осигурање;
- 4) да је решење донето на основу неистинитих или нетачних података или документације битних за доношење тог решења;
- 5) да ималац квалификованог учешћа крши обавезе прописане овим законом, односно не поступа у складу са решењем Народне банке Србије или другог надлежног надзорног органа који врши надзор на консолидованој основи, којим му се налаже отклањање неправилности.

Народна банка Србије ће решењем из става 1. овог члана лицу коме је одузета сагласност из тог става наложити да отуђи квалификовано учешће у друштву за осигурање у року који не може бити дужи од три месеца од дана уручења тог решења.

На права и обавезе лица из става 2. овог члана, обавезе друштва за осигурање и достављање решења из тог става сходно се примењују одредбе члана 65. ст. 2, 3. и 5. овог закона.

Обавештење о намери стицања/увећања квалификованог учешћа у финансијској институцији из треће државе

Члан 70.

Друштво за осигурање дужно је да пре стицања квалификованог учешћа у другом друштву за осигурање, односно у другој финансијској институцији из треће државе о тој намери писменим путем обавести Народну банку Србије.

Друштво за осигурање из става 1. овог члана дужно је, пре сваког даљег стицања на основу ког би стекло или премашило 20%, 30% или 50% права гласа или основног капитала финансијске институције из треће државе или на основу ког би стекло већински удео у финансијској институцији из треће државе, да о својој намери писменим путем обавести Народну банку Србије.

Ако друштво за осигурање намерава да отуђи акције, односно учешће на начин да се његов удео у финансијској институцији из треће државе спусти испод нивоа наведеног у ст. 1. и 2. овог члана, дужно је да о својој намери претходно писменим путем обавести Народну банку Србије.

Садржина обавештења

Члан 71.

Уз писмено обавештење из члана 70. става 1. овог закона потребно је да друштво приложи:

- 1) списак ималаца квалификованог учешћа у финансијској институцији из треће државе с подацима о њиховим учешћима и извод из регистра надлежног органа за сваког од њих;
- 2) извод из регистра надлежног органа за финансијску институцију из треће државе;
- 3) финансијске извештаје финансијске институције из треће државе за последње две пословне године;

- 4) ревизорски извештај који садржи мишљење овлашћеног ревизора о годишњим извештајима за последње две пословне године, ако је финансијска институција из треће државе сагласно прописима државе седишта обвезник спровођења ревизије;
- 5) попис блиско повезаних лица са финансијском институцијом из треће државе с описом начина повезаности;
- 6) стратегију управљања финансијском институцијом из треће државе са оценом економске ефикасности улагања.

О д е љ а к 6.

Пренос портфеља осигурања

Пренос и преузимање портфеља између друштава за осигурање са седиштем у Републици

Члан 72.

Друштво за осигурање (у даљем тексту: друштво за осигурање преносилац) може пренети све уговоре о осигурању или њихов део (у даљем тексту: портфељ осигурања) на друго друштво за осигурање (у даљем тексту: друштво за осигурање преузималац) са седиштем у Републици.

Друштво за осигурање преузималац, које има седиште у Републици, мора добити сагласност Народне банке Србије за свако преузимање портфеља осигурања.

Друштво за осигурање преузималац дужно је да, након добијања сагласности Народне банке Србије из става 2. овог члана, у року од осам дана од дана извршеног преноса портфеља осигурања обавести Народну банку Србије о извршеном преузимању портфеља осигурања.

За пренос уговора о осигурању није потребна сагласност осигураника, али уговарачи осигурања могу отказати уговор у одређеном року, у складу с одредбама закона којим се уређују облигациони односи.

Друштво за осигурање преузималац дужно је да након преузимања портфеља осигурања, без одлагања, о преносу портфеља осигурања обавести сваког уговарача осигурања чији је уговор о осигурању пренет, на начин како је уговорено преузетим уговором о осигурању, као и објавом информације о преносу портфеља у „Службеном гласнику Републике Србије” и два дневна листа у Републици.

Кад друштво за осигурање преузималац намерава да преузме цели портфељ осигурања у ком су уговори закључени на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга или део таквог портфеља, дужно је да најкасније 60 дана пре подношења захтева за издавање сагласности за преузимање писмено обавести Народну банку Србије о намераваном преузимању портфеља, а Народна банка Србије ће од надлежног надзорног органа друге државе чланице у којој су уговори закључени на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга затражити мишљење или сагласност за тај пренос портфеља.

Ако надлежни надзорни орган друге државе чланице не достави Народној банци Србије своје мишљење или сагласност у року од три месеца од дана пријема њеног захтева из става б. овог члана, сматра се да је сагласност за пренос портфеља осигурања дата.

Пренос портфеља осигурања друштво за осигурање преузималац објављује у складу са ставом 5. овог члана, а у држави чланице у којој се налази ризик, односно држави чланице преузимања обавезе, у складу с њеним прописима о објави преноса портфеља осигурања.

Сматра се да је захтев за издавање сагласности за пренос портфеља осигурања уредан тек по пријему мишљења или сагласности надлежног надзорног органа из става б. овог члана, односно истеком рока из става 7. овог члана, као и ако је достављен уредан захтев у складу са

ставом 13. овог члана. Пренос портфелеља није допуштен ако се надлежни надзорни орган томе успротиви, достављањем мишљења Народној банци Србије да није са сагласан с преносом портфелеља. у року из става 7. овог члана.

Ако друштво за осигурање не достави обавештење у складу са ставом 6. овог члана, захтев се одбија као преурањен.

Народна банка Србије о захтеву из овог члана одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Одредбе ст. 4, 6. и 7. овог члана не примењују се на друштво за реосигурање, односно портфелељ реосигурања.

Народна банка Србије ближе прописује садржај захтева за издавање сагласности за преузимање портфелеља осигурања и документацију која се доставља уз захтев за издавање сагласности за преузимање портфелеља из овог члана.

Пренос портфелеља друштва за осигурање са седиштем у Републици на друштво за осигурање из друге државе чланице

Члан 73.

Друштво за осигурање је дужно да прибави сагласност Народне банке Србије за пренос дела портфелеља на друштво за осигурање преузимаоца из друге државе чланице. За издавање сагласности друштву за осигурање да део портфелеља пренесе на друштво за осигурање преузимаоца из друге државе чланице потребно је да надлежни надзорни орган друштва за осигурање преузимаоца из те државе чланице потврди Народној банци Србије да друштво за осигурање преузимаоца има потребна подобна сопствена средства за покриће капиталног захтева за солвентност из члана 148. овог закона, јер у противном такав пренос није допуштен.

Ако су предмет преноса из става 1. овог члана и уговори закључени на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга на територији друге државе чланице, за издавање сагласности за такав пренос потребно је да Народна банка Србије добије сагласност и од надлежног надзорног органа државе чланице у којој су уговори закључени на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга.

Ако надлежни надзорни орган државе чланице из става 2. овог члана не достави Народној банци Србије своје мишљење или сагласност у року од три месеца од дана пријема захтева Народне банке Србије из става 2. овог члана, сматра се да је дата сагласност за пренос портфелеља осигурања.

Друштво за осигурање преносилац дужно је да, након добијања сагласности за пренос портфелеља осигурања, без одлагања, о том преносу обавести сваког уговарача осигурања чији је уговор о осигурању пренет, у складу са чланом 72. став 5. овог закона, као и у складу са националним правом државе чланице у којој се налази ризик, односно државе чланице преузимања обавезе.

За пренос уговора о осигурању није потребна сагласност осигураника, али уговарачи осигурања морају бити обавештени најкасније 30 дана пре преноса и могу отказати уговор у одређеном року, у складу с одредбама права меродавног за њихов уговор о осигурању.

Друштво за осигурање дужно је да, најкасније 60 дана пре подношења захтева за издавање сагласности за пренос портфелеља, писмено обавести Народну банку Србије о намераваном преносу портфелеља, а Народна банка Србије ће затражити изјашњење надлежног надзорног органа из става 1, односно става 2. овог члана.

Сматра се да је захтев за издавање сагласности за пренос портфелеља осигурања уредан тек по пријему мишљења или сагласности надлежног надзорног органа из става 2. овог члана, односно испуњавањем услова из става 3. овог члана, те ако је достављен уредан захтев у складу

са ставом 11. овог члана. Пренос дела портфела није допуштен ако се надлежни надзорни орган из става 2. овог члана успротиви том преносу портфела достављањем мишљења Народној банци Србије да није сагласан с преносом дела портфела у року из става 3. овог члана.

Ако друштво за осигурање не достави обавештење у складу са ставом 6. овог члана, захтев се одбија као преурањен.

Народна банка Србије о захтеву из овог члана одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

На друштво за реосигурање, односно пренос портфела реосигурања не примењују се ст. од 2. до 8. овог члана.

Народна банка Србије ближе прописује садржај захтева за издавање сагласности за пренос портфела осигурања и документацију која се доставља уз захтев за издавање сагласности за пренос портфела из овог члана.

Преузимање портфела осигурања друштва за осигурање са седиштем у Републици од друштва за осигурање из друге државе чланице

Члан 74.

Друштво за осигурање дужно је да прибави сагласност Народне банке Србије за преузимање дела портфела осигурања друштва за осигурање преносиоца из друге државе чланице. За издавање сагласности друштву за осигурање са седиштем у Републици да преузме део портфела осигурања друштва за осигурање преносиоца из друге државе чланице, то друштво за осигурање мора имати потребна подобна сопствена средства за покриће капиталног захтева за солвентност из члана 148. овог закона, јер у противном такав пренос није допуштен.

За издавање сагласности друштву за осигурање са седиштем у Републици за преузимање дела портфела осигурања друштва за осигурање из друге државе чланице у ком су уговори закључени на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга, за издавање сагласности за преузимање тих уговора потребно је да Народна банка Србије добије сагласност од надлежног надзорног органа државе чланице у којој су уговори закључени на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга.

Ако надлежни надзорни орган државе чланице из става 2. овог члана не достави Народној банци Србије своје мишљење или сагласност у року од три месеца од дана пријема захтева Народне банке Србије из става 2. овог члана, сматра се да је сагласност за пренос портфела осигурања дата.

Друштво за осигурање преузималац дужно је да након добијања сагласности за преузимање портфела осигурања, без одлагања, о том преносу обавести сваког уговарача осигурања чији је уговор о осигурању пренет, у складу са ставом 9. овог члана, као и у складу са националним правом државе чланице у којој се налази ризик, односно државе чланице преузимања обавезе.

Друштво за осигурање дужно је да најкасније 60 дана пре подношења захтева за издавање сагласности за преузимање портфела писмено обавести Народну банку Србије о намераваном преузимању портфела, а Народна банка Србије ће затражити изјашњење надлежног надзорног органа из става 1, односно става 2. овог члана.

Сматра се да је захтев за издавање сагласности за преузимање портфела осигурања уредан тек по пријему мишљења или сагласности надлежног надзорног органа из става 2. овог члана, односно испуњавањем услова из става 3. овог члана, те ако је достављен уредан захтев у складу са чланом 72. став 12. овог закона. Пренос портфела није допуштен ако се надлежни надзорни орган из става 2. овог члана успротиви том преносу портфела у року из става 3. овог члана.

Ако друштво за осигурање не достави обавештење у складу са ставом 5. овог члана, захтев се одбија као преурањен. Народна банка Србије о захтевима из овог члана одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

На друштво за реосигурање, односно преузимање портфеља реосигурања не примењују се ст. од 2. до 6. овог члана.

Народна банка Србије ближе прописује садржај захтева за издавање сагласности за преузимање портфеља осигурања и документацију која се доставља уз захтев за издавање сагласности за преузимање портфеља из овог члана.

Пренос портфеља огранка друштва за осигурање из треће државе образованог у Републици

Члан 75.

Народна банка Србије одлучује о захтеву за издавање сагласности друштву за осигурање из треће државе за пренос дела портфеља уговора о осигурању његовог огранка образованог у Републици, на друштво за осигурање преузимаоца основано у Републици, кад Народна банка Србије утврди, односно, по потреби, државе чланице у којима друштво за осигурање из треће државе има огранак потврде да, након што се пренос узме у обзир, друштво за осигурање преузималац располаже потребним подобним сопственим средствима за покриће капиталног захтева за солвентност из члана 148. овог закона.

Народна банка Србије одлучује о захтеву за издавање сагласности друштву за осигурање из треће државе за пренос дела портфеља уговора о осигурању његовог огранка образованог у Републици на друштво за осигурање са седиштем у другој држави чланице након што од надлежног надзорног органа државе чланице друштва за осигурање преузимаоца прими обавештење да, након што се пренос узме у обзир, друштво за осигурање преузималац располаже подобним сопственим средствима за покриће капиталног захтева за солвентност из члана 148. овог закона.

Народна банка Србије одлучује о захтеву за издавање сагласности друштву за осигурање из треће државе које има огранак образован у Републици за пренос дела портфеља тог огранка на огранак образован на територији друге државе чланице, када надзорни органи друге државе чланице друштва преузимаоца или, по потреби, државе чланице из члана 95. овог закона потврде да:

- 1) друштво преузималац, након што је пренос узет у обзир, располаже подобним сопственим средствима за покриће капиталног захтева за солвентност;
- 2) законодавство друге државе чланице друштва преузимаоца допушта такав пренос;
- 3) друга држава чланица је сагласна са преносом.

У случајевима из ст. од 1. до 3. овог члана, Народна банка Србије издаје сагласност за пренос портфеља након што добије сагласност надлежних надзорних органа државе чланице у којој се налазе ризици, односно, у односу на животна осигурања, државе чланице преузимања обавезе, кад се та држава разликује од државе чланице у којој се налази огранак који обавља пренос.

Друштво за осигурање из треће државе дужно је да, најкасније 60 дана пре подношења захтева за издавање сагласности за пренос портфеља, писмено обавести Народну банку Србије о намеравању преносу портфеља, а Народна банка Србије ће у вези са преносом портфеља из ст. од 1. до 3. овог члана затражити од надлежних надзорних органа да дају своје мишљење или сагласност у року од три месеца од дана пријема тог захтева. Ако у том року органи од којих је затражена сагласност, односно мишљење не дају никакав одговор, сматра се да је дато повољно

мишљење или сагласност. Пренос портфела није допуштен ако се надлежни надзорни органи успротиве том преносу у року из овог става.

Друштво за осигурање преузималац дужно је да, без одлагања, након добијања сагласности за пренос, односно преузимање портфела, о том преносу обавести уговараче осигурања, односно осигуранике у складу са чланом 72. став 5. овог закона, као и у складу са националним правом државе чланице у којој се налази ризик, односно државе чланице преузимања обавезе.

За пренос уговора о осигурању није потребна сагласност осигураника, али уговарачи осигурања имају могућност отказивања уговора у одређеном року након преноса у складу с одредбама меродавног права које прописују право на отказ уговора због промењених околности.

Пренос портфела извршен у складу с одредбама овог члана има правно дејство према уговарачима осигурања, осигураним лицима и било којим другим лицима која имају права и обавезе која произлазе из пренетих уговора.

На пренос портфела осигурања огранка друштва за осигурање из Швајцарске Конфедерације основаног у Републици сходно се примењује став 3. овог члана.

Ако друштво за осигурање не достави обавештење у складу са ставом 5. овог члана, захтев се одбија као преурањен. Народна банка Србије о захтевима из овог члана одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредних захтева.

Народна банка Србије ближе прописује садржај захтева за издавање сагласности за пренос, односно преузимање портфела осигурања и документацију која се доставља уз захтев за издавање сагласности за пренос портфела осигурања из овог члана.

Одлучивање о захтеву за издавање сагласности за пренос, односно преузимање портфела осигурања

Члан 76.

Народна банка Србије доноси решење којим издаје сагласност за пренос, односно преузимање портфела осигурања ако су испуњени услови који су за тај пренос прописани овим законом.

Народна банка Србије ће одбити захтев за издавање сагласности за преузимање портфела осигурања ако нису испуњени услови прописани овим законом за издавање сагласности за пренос, односно преузимање портфела или ако постоје други разлози због којих би били угрожени интереси корисника услуге осигурања.

Народна банка Србије ће одбити захтев за издавање сагласности за преузимање портфела друштву за осигурање ако за то постоје разлози прописани чланом 190. овог закона.

Ако друштво за осигурање из друге државе чланице преноси портфел осигурања који чине уговори о осигурању закључени на основу права пословног настањивања или слободне пружања услуга у Републици, Народна банка Србије је дужна да о могућим приговорима против тог преноса обавести надлежни надзорни орган тог друштва за осигурање, у року од три месеца од пријема захтева тог органа за изјашњавање у вези с тим преносом. Ако Народна банка Србије не одговори на тај захтев, сматра се да је дата сагласност.

Г л а в а Ш

ПРАВО ПОСЛОВНОГ НАСТАЊИВАЊА И СЛОБОДА ПРУЖАЊА УСЛУГА

О д е љ а к 1.

Обављање послова осигурања и реосигурања изван територије Републике

Обављање послова осигурања и реосигурања у другој држави чланици

Члан 77.

Друштво за осигурање/реосигурање може послове осигурања/реосигурања за које има дозволу Народне банке Србије да обавља на територији друге државе чланице на основу права пословног настањивања, односно слободе пружања услуга ако испуњава услове одређене прописима државе чланице у којој се пружају услуге, односно државе чланице у којој је преузета обавеза.

Обављање послова осигурања у складу са правом пословног настањивања у другој држави чланици

Члан 78.

Друштво за осигурање које намерава да на територији друге државе чланице обавља послове осигурања у складу са правом пословног настањивања дужно је да претходно писмено обавести Народну банку Србије о називу државе чланице на чијој територији намерава да оснује огранак, као и да Народној банци Србије достави податке и документацију из члана 82. став 2. тач. од 1) до 3) овог закона.

Ако друштво за осигурање има адекватан систем управљања, адекватан финансијски положај, односно ако за овлашћеног заступника из члана 82. став 2. тачка 2) овог закона именује лице које испуњава захтеве у вези са примереношћу, односно стручношћу, Народна банка Србије ће у року од три месеца од дана пријема обавештења из става 1. овог члана да достави то обавештење заједно са подацима и документацијом из члана 82. став 2. тач. од 1) до 3) овог закона надлежном надзорном органу државе чланице у којој друштво за осигурање намерава да оснује огранак. Народна банка Србије ће надлежном надзорном органу државе чланице поред обавештења из става 1. овог члана да достави и обавештење да је друштво за осигурање усклађено са капиталним захтевом за солвентност и минималним капиталним захтевом који се обрачунавају у складу са одредбама овог закона.

Ако оцени да друштво за осигурање нема адекватан систем управљања, адекватан финансијски положај или ако овлашћени заступник из члана 82. став 2. тачка 2) овог закона не испуњава захтеве у вези са примереношћу, односно стручношћу, Народна банка Србије ће у року од три месеца од дана пријема обавештења из става 1. овог члана донети решење којим се одбија достављање информација надлежном надзорном органу државе чланице, и то решење са образложењем и упутством о правном леку да достави друштву.

Ако надлежни надзорни орган државе чланице у року од два месеца од пријема обавештења из става 2. овог члана достави Народној банци Србије услове под којима друштво за осигурање може путем огранка пословати у тој држави чланици у интересу општег добра, Народна банка Србије ће те услове да достави друштву за осигурање.

Друштво за осигурање може да оснује огранак и да отпочне са обављањем послова осигурања у држави чланици путем тог огранка од дана кад Народна банка Србије прими податке из става 4. овог члана од стране надлежног надзорног органа, или, у случају да их не прими, након истека два месеца од дана кад је надлежни надзорни орган добио документацију из става 2. овог члана.

У случају измене података из става 2. овог члана, друштво за осигурање је дужно да о томе писмено обавести Народну банку Србије и надлежни надзорни орган друге државе чланице најкасније месец дана пре намераване измене, како би надлежни надзорни органи могли да испуне обавезу међусобног извештавања. Измену која се односи на проширење пословања

могуће је спровести након истека месец дана од дана кад је друштво за осигурање о томе обавестило Народну банку Србије.

Ако друштво за осигурање намерава да, путем огранка, покрива ризике из осигурања од одговорности због употребе моторних возила, искључујући и одговорност превозника, дужно је да достави надлежном надзорном органу друге државе чланице изјаву да је постало члан националног бироа осигуравача и националног гарантног фонда државе чланице домаћина.

Народна банка Србије прописује детаљније услове у вези са примереношћу, односно стручношћу овлашћеног заступника из члана 82. став 2. овог закона.

Обављање послова осигурања на основу слободе пружања услуга у другој држави чланици

Члан 79.

Друштво за осигурање које намерава да обавља послове осигурања у другој држави чланици на основу слободе пружања услуга дужно је да о томе претходно писмено обавести Народну банку Србије, и да у том обавештењу наведе природу ризика или обавезе коју намерава да осигурава у држави чланици.

Народна банка Србије ће у року од месец дана од добијања обавештења из става 1. овог члана да достави надлежном надзорном органу државе чланице, у којој друштво за осигурање намерава да, на основу слободе пружања услуга обавља послове осигурања, следеће податке и документацију:

- 1) потврду о томе да је друштво за осигурање усклађено са капиталним захтевом за солвентност и минималним капиталним захтевом који се утврђује у складу са одредбама овог закона;
- 2) врсте осигурања за које друштво за осигурање има дозволу за рад;
- 3) природу ризика или обавезе коју друштво за осигурање намерава да осигурава у тој држави чланици.

Народна банка Србије ће о активностима из става 2. овог члана да обавести и друштво за осигурање.

Ако Народна банка Србије не достави податке из става 2. овог члана надлежном надзорном органу у року из тог става, дужна је да донесе решење којим се одбија достављање података надлежном надзорном органу државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе, с образложењем и упутством о правном леку.

Друштво за осигурање може отпочети обављање послова осигурања у другој држави чланици након што прими обавештење из става 3. овог члана.

У случају измене података из става 2. овог члана друштво за осигурање је дужно да о томе писмено обавести Народну банку Србије најкасније месец дана пре намераване измене, а Народна банка Србије ће о тој измени да обавести надлежни надзорни орган друге државе чланице у року од месец дана од пријема обавештења друштва за осигурање.

Друштво за осигурање у обавези је да постане члан националног бироа осигуравача, односно националног гарантног фонда друге државе чланице након што прими обавештење из става 3. овог члана, а пре него што почне да обавља послове осигурања од одговорности због употребе моторних возила, искључујући и одговорност превозника.

Одредбе овог члана не примењују се и на друштво за реосигурање.

Извештавање о пословима осигурања у другој држави чланици

Члан 80.

Друштво за осигурање које обавља послове осигурања у другој држави чланици дужно је да извештава Народну банку Србије о пословима осигурања које обавља у другој држави чланици, и то одвојено за послове које обавља путем права пословног настањивања, односно на основу слободне пружања услуга.

Извештаје из става 1. овог члана друштво за осигурање доставља у складу са чланом 200. овог закона.

Народна банка Србије ће надлежном надзорном органу државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе, на његов захтев, у разумном року и збирном облику доставити податке из извештаја из става 1. овог члана.

Обављање послова осигурања у трећој држави

Члан 81.

Друштво за осигурање може послове осигурања да обавља у трећој држави преко огранка, у складу с прописима те државе и одредбама овог члана.

За оснивање огранка у трећој држави, друштво за осигурање подноси Народној банци Србије захтев за добијање претходне сагласности за оснивање огранка.

О захтеву из става 2. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Народна банка Србије ће одбити захтев из става 2. овог члана ако би, због прописа треће државе и праксе у њиховој примени, вршење надзора над обављањем делатности осигурања у складу са овим законом могло бити онемогућено или отежано.

Народна банка Србије прописује ближе услове за обављање послова осигурања у трећој држави преко огранка, као и начин давања, одузимања и престанка важења сагласности из става 2. овог члана.

Одредбе овог члана не примењују се на друштво за ре/осигурање при обављању послова реосигурања.

О д е љ а к 2.

Обављање послова осигурања друштва за осигурање из друге државе чланице у Републици Србији

Обављање послова осигурања на основу права пословног настањивања у Републици Србији

Члан 82.

Свака активност друштва за осигурање или дистрибутера осигурања из државе чланице која се на територији Републике Србије врши путем сталног представништва, канцеларије, управљања од стране стално запосленог особља или преко независног лица које има овлашћење да поступа у име тог друштва, сматра се пословањем преко огранка.

Сматраће се да друштво из државе чланице или треће државе, има трајно присуство истоветно огранку и у случају када послове дистрибуције осигурања врши употребом дигиталних платформи, телекомуникационих средстава или посредника, уколико економска суштина тих активности указује на циљано, континуирано и систематско наступање на тржишту Републике Србије. Таква друштва су дужна да региструју огранак у Републици Србији у складу са овим законом.

Друштво за осигурање из друге државе чланице које намерава да обавља послове осигурања у Републици на основу права пословног настањивања дужно је о томе прво да

обавести надлежни надзорни орган те државе чланице и да наведе природу ризика или обавезе коју намерава да осигурава, као и да достави следеће:

- 1) пословни план друштва за осигурање у ком су наведене најмање врсте осигурања којима ће се огранак бавити и структурну организацију огранка;
- 2) име лица које има овлашћење да обавезе друштво за осигурање, односно у случају удружења индивидуалних осигуравача Lloyd - те осигураваче према трећим лицима, и да заступа то друштво или те индивидуалне осигураваче пред органима и судовима Републике (у даљем тексту: овлашћени заступник);
- 3) адресу у Републици на којој је могуће добити и доставити писмена, као и сва обавештења за овлашћеног заступника;
- 4) потврду којом се потврђује да је друштво за осигурање усклађено са капиталним захтевом за солвентност и минималним капиталним захтевом који се утврђују у складу са одредбама овог закона.

Надлежни надзорни орган друштва за осигурање из друге државе чланице које намерава да послује у Републици путем огранка доставиће Народној банци Србије податке у складу са прописима те државе.

Народна банка Србије у року од два месеца од дана пријема података из става 2. овог члана, обавештава надлежне надзорне органе других држава чланица о прописима којих се морају придржавати друштва за осигурање из тих држава која послују у Републици Србији, који су предмет надзора Народне банке Србије.

Ако друштво за осигурање из друге државе чланице намерава да путем огранка пружа услуге осигурања прописане законом којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају, дужно је да Народној банци Србије достави изјаву да је постало члан националног бироа осигуравача и националног гарантног фонда Републике.

У случају измене података из става 2. овог члана друштво за осигурање је дужно да о томе писмено обавести Народну банку Србије најкасније 30 дана пре намераване измене. Измену која се односи на проширење пословања могуће је спровести након истека 30 дана од дана кад је друштво за осигурање о томе обавестило Народну банку Србије.

Друштво за осигурање из друге државе чланице које обавља послове здравственог осигурања из члана 7. став 1. тачка 2) овог закона на територији Републике, дужно је да Народној банци Србије достави услове осигурања за ту врсту осигурања пре почетка обављања послова на територији Републике.

Друштво за осигурање из друге државе чланице може да оснује огранак на територији Републике и да отпочне своје пословање од дана кад надлежни надзорни орган прими податке из става 4. овог члана или ако их не прими - након истека два месеца од дана кад је Народна банка Србије примила документацију из става 2. овог члана.

Обављање послова осигурања на основу слободе пружања услуга у Републици Србији

Члан 83.

Друштво за осигурање које има седиште у другој држави чланице и које намерава да обавља послове осигурања у Републици на основу слободе пружања услуга, обавестиће о томе свој надлежни надзорни орган и у том обавештењу навести природу ризика или обавезе које намерава да покрива.

Надлежни надзорни орган доставиће Народној банци Србије податке из члана 79. став 2. овог закона у року од 30 дана од пријема обавештења из става 1. овог члана.

Осим података из става 2. овог члана које надлежни надзорни орган доставља Народној банци Србије, друштво за осигурање из друге државе чланице које намерава да обавља послове

обавезног осигурања у саобраћају у Републици дужно је да, пре почетка обављања делатности, достави Народној банци Србије и:

- 1) име и адресу представника друштва за осигурање који ће бити задужен за послове обавезног осигурања у саобраћају;
- 2) изјаву да је постало члан националног бироа осигуравача и националног гарантног фонда у Републици.

Друштво за осигурање може отпочети своје пословање у Републици од дана кад добије обавештење надлежног надзорног органа да су подаци из става 2, односно става 3. овог члана достављени Народној банци Србије.

Надлежни надзорни орган обавештава Народну банку Србије о свим променама које се односе на податке из става 2. овог члана.

Друштво за осигурање из друге државе чланице обавештава Народну банку Србије о свим променама које се односе на податке из става 3. овог члана.

Одредбе овог члана не примењују се на друштво за реосигурање које има седиште у другој држави чланици.

Забрана дискриминације подносилаца одштетних захтева

Члан 84.

Друштво за осигурање из члана 83. став 1. овог закона дужно је да обезбеди да подносиоци одштетних захтева, којима је причињена штета на територији Републике, не буду стављени у мање повољан положај због чињенице да то друштво за осигурање у Републици послује само на основу слободе пружања услуга.

Језик

Члан 85.

Народна банка Србије може захтевати да јој друштво за осигурање из члана 83. став 1. овог закона које послује на територији Републике доставља информације о пословању у складу са овим законом, на српском језику.

Претходно обавештење

Члан 86.

Друштво за осигурање из државе чланице које намерава да обавља послове осигурања на територији Републике дужно је да Народној банци Србије, на њен захтев, достави обавештење о условима осигурања и друга документа у циљу провере усклађености с прописима Републике који се односе на уговоре о осигурању.

Захтев Народне банке Србије не сматра се претходним условом који друштво за осигурање из државе чланице мора да испуни како би пословало у Републици.

Друштва за осигурање која нису усклађена са прописима

Члан 87.

Ако Народна банка Србије утврди да пословање друштва за осигурање из друге државе чланице, које путем огранка или на основу слободе пружања услуга обавља послове осигурања на територији Републике, није усклађено са прописима који се на њега примењују у Републици, захтеваће од друштва за осигурање да отклони такву неправилност.

Ако друштво за осигурање из става 1. овог члана не предузме потребне активности ради отклањања неправилности из тог става, Народна банка Србије ће о томе обавестити надлежни надзорни орган матичне државе чланице који ће, што је пре могуће, предузети све потребне мере како би друштво за осигурање отклонило наведену неправилност и о томе обавестити Народну банку Србије.

Ако и поред мера које је предузео надлежни надзорни орган матичне државе чланице или због тога што су те мере биле неодговарајуће или недовољне у тој држави чланице, друштво за осигурање из става 1. овог члана настави да не поштује одредбе прописа у Републици, Народна банка Србије може, након што обавести надлежни надзорни орган матичне државе чланице, да предузме адекватне мере у циљу спречавања, односно кажњавања даљих неправилности, укључујући, у мери у којој је то изузетно неопходно, и меру забране закључивања нових уговора о осигурању на територији Републике.

Народна банка Србије може упутити предмет ЕИОПА-и и затражити њену помоћ сходно уредби ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије приликом спровођења мера из става 3. овог члана.

Народна банка Србије може предузети одговарајуће хитне мере, у циљу заштите општег добра и корисника, финансијске стабилности, поверења јавности у финансијски систем у Републици Србији, донети решење о хитном привременом ограничењу или привременој забрани предузимања одређених пословних активности, закључивање нових уговора о осигурању или располагање имовином на територији Републике Србије друштву за осигурање из државе чланице или треће државе, које послује преко огранка или непосредно, ако утврди да то друштво поступа супротно прописима Републике Србије или ако његово пословање угрожава интересе осигураника из става 1. овог члана, укључујући и меру спречавања закључивања нових уговора о осигурању на територији Републике, независно од ст. од 1. до 4. овог члана.

Народна банка Србије ће обавестити друштво за осигурање из става 1. овог члана о предузетим мерама у складу са овим чланом.

Друштво за осигурање из става 1. овог члана дужно је да на захтев Народне банке Србије достави сву тражену документацију сагласно одредбама овог члана.

Пре предузимања мера из претходног става 5., Народна банка Србије ће обавестити орган надзора матичне државе чланице или треће државе. Ако орган надзора матичне државе чланице, или треће државе, не предузме одговарајуће мере или ако су предузете мере недовољне, а постоји опасност од настанка ненадокнадиве штете, Народна банка Србије предузима мере из претходног става овог члана без одлагања и о томе обавештава Европску комисију и ЕИОПА-у.

Оглашавање услуга осигурања

Члан 88.

Друштво за осигурање из друге државе чланице, или огранак, може да оглашава услуге осигурања које пружа у Републици путем свих доступних средстава комуникације под условом да је то рекламирање у складу са овим законом и прописима који уређују оглашавање.

Порези на премије

Члан 89.

На уговор о осигурању који покрива ризик или обавезу у Републици примењују се прописи којима се уређују порез на премије осигурања и други непорески намети везани за премије осигурања.

Ради утврђивања ризика смештеног у Републици из става 1. овог члана, покретна имовина у згради која се налази на територији Републике, осим робе у комерцијалном транзиту, сматра се ризиком који се налази у Републици, чак и када зграда и њен садржај нису покривени истом полисом осигурања.

Право које се примењује на уговор о осигурању не утиче на фискални режим који се примењује на уговор који покрива ризике или обавезе у Републици.

Одредбе овог члана примењују се и на друштва за осигурање из треће државе која путем огранка послују на територији Републике.

Друштва за реосигурање која нису усклађена са прописима

Члан 90.

Друштво за реосигурање које, на основу слободе пружања услуга, обавља послове реосигурања на територији Републике дужно је да, пре почетка обављања својих послова на територији Републике, обавести Народну банку Србије о адреси у Републици на коју ће се достављати писмена Народне банке Србије.

Ако Народна банка Србије утврди да пословање друштва за реосигурање из друге државе чланице, које путем огранка или на основу слободе пружања услуга обавља послове реосигурања на територији Републике, није усклађено са прописима који се на њега примењују у Републици, захтеваће од друштва за реосигурање да отклони такву неправилност и истовремено ће о томе обавестити надлежни надзорни орган матичне државе чланице.

Ако, поред мера које је предузео надлежни надзорни орган матичне државе чланице или због тога што су те мере биле неодговарајуће или недовољне у тој држави чланици, друштво за реосигурање настави да не поштује одредбе прописа у Републици, Народна банка Србије може, након што обавести надлежни надзорни орган матичне државе чланице, предузети адекватне мере у циљу спречавања, односно кажњавања даљих неправилности, укључујући, у мери у којој је то изузетно неопходно, и меру забране закључивања нових уговора о реосигурању на територији Републике.

Народна банка Србије може упутити предмет ЕИОПА-и и затражити њену помоћ сходно уредби ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије приликом спровођења мера из става 3. овог члана.

Прописи који се примењују на друштво за осигурање из друге државе чланице

Члан 91.

На друштво за осигурање и друштво за реосигурање из друге државе чланице које обавља своје послове на територији Републике на основу слободе пружања услуга сходно се примењују:

- 1) прописи Републике који се односе на обавезна осигурања;
- 2) одредбе овог закона којима се уређује обавеза чувања пословне тајне;
- 3) прописи Републике којима се уређује заштита потрошача;
- 4) прописи Републике којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење;
- 5) други прописи који се, у циљу заштите општег добра у складу са чланом 332. овог закона, примењују у Републици;
- 6) прописи Републике којима се уређује обавеза плаћања пореза на премију осигурања, при чему право које се примењује на уговор о ре/осигурању не утиче на ту обавезу.

На друштво за осигурање и друштво за реосигурање из друге државе чланице које обавља своје послове на територији Републике на основу права пословног настањивања осим одредаба из става 1. овог члана, примењују се, на одговарајући начин, и:

- 1) одредбе овог закона и прописа донетих на основу овог закона којима се уређује извештавање и информације које су друштва дужна да достављају Народној банци Србије у складу са чланом 199. овог закона;
- 2) прописи које Народна банка Србије доноси ради достављања статистичких података Републике у складу са чланом 200. овог закона;
- 3) прописи којима се уређује обим података који огранци морају објавити у складу са чланом 211. став 3. овог закона;
- 4) одредбе члана 211. став 4. овог закона о ревидираним годишњим финансијским извештајима;
- 5) одредбе члана 252. овог закона којима се уређује годишња накнада за вршење надзора.

О д е љ а к 3.

Обављање послова осигурања друштва за осигурање из треће државе у Републици

Дозвола за оснивање огранка у Републици

Члан 92.

Друштво за осигурање из треће државе може на територији Републике обављати послове осигурања само путем огранка основаног у Републици уз претходну дозволу коју Народна банка Србије издаје у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Сматраће се да друштво из треће државе, има трајно присуство истоветно огранку и у случају када послове дистрибуције осигурања врши употребом дигиталних платформи, телекомуникационих средстава или посредника, уколико економска суштина тих активности указује на циљано, континуирано и систематско наступање на тржишту Републике Србије. Таква друштва су дужна да региструју огранак у Републици Србији у складу са овим законом.

Народна банка Србије може издати дозволу за обављање послова осигурања путем огранка друштву за осигурање из треће државе које:

- 1) има дозволу за обављање послова осигурања сходно прописима матичне државе;
- 2) се обавезе да ће у Републици имати отворене рачуне намењене за послове које обавља и целокупну евиденцију о обављеним пословима;
- 3) именује представника, односно одговорно лице огранка уз сагласност Народне банке Србије и надлежног надзорног органа матичне државе;
- 4) у Републици поседује имовину у вредности једнакој најмање половини апсолутне доње границе минималног капиталног захтева из члана 175. став 1. тачка 4) овог закона и депозите у висини једне четвртине те апсолутне доње границе као јемство;
- 5) се обавезе да ће испуњавати капитални захтев за солвентност и минимални капитални захтев у складу са захтевима из чл. 148. и 174. овог закона;
- 6) је обавестило Народну банку Србије о имену и адреси представника за решавање одштетних захтева именованог у свакој држави чланици у којој је затражена дозвола за обављање послова осигурања из члана 7. тачка 10) овог закона;
- 7) испуњава захтеве у вези са системом управљања прописане овим законом.

Друштво за осигурање из треће државе дужно је да у захтеву за добијање дозволе за оснивање огранка наведе врсте осигурања које ће обављати и природу ризика који ће покривати огранак и да уз тај захтев приложи:

- 1) акт о оснивању огранка;
- 2) извод из регистра надлежног органа државе седишта матичног друштва за осигурање;
- 3) статут, односно други одговарајући акт матичног друштва за осигурање;
- 4) ревидиране финансијске извештаје матичног друштва за осигурање за последње три године;
- 5) ако из извода наведеног у тачки 2) овог става нису видљиви подаци о члановима матичног друштва за осигурање, потребно је приложити одговарајућу исправу у којој су на веродостојан начин наведени чланови друштва и њихови удели у управљању матичним друштвом за осигурање;
- 6) извод из регистра надлежног органа државе седишта правних лица која имају више од 20% удела у управљању матичним друштвом за осигурање,
- 7) пословни план у складу са чланом 93. овог закона;
- 8) изјаву о томе да ће огранак у свом седишту водити и чувати сву документацију која се односи на пословање огранка;
- 9) доказе о испуњености услова из става 2. тач. 4), 5) и 7) овог члана.

Друштво за осигурање из треће државе које обавља послове здравственог осигурања из члана 7. став 1. тачка 2) овог закона на територији Републике, дужно је да Народној банци Србије достави услове осигурања за ту врсту осигурања пре почетка обављања послова на територији Републике.

Народна банка Србије ће одбити захтев друштва за осигурање из треће државе за добијање дозволе за оснивање огранка ако би:

- 1) узимајући у обзир прописе државе седишта тог друштва, односно њену праксу у примени и поштовању тих прописа, вршење надзора у складу са овим законом било онемогућено, односно знатно отежано;
- 2) узимајући у обзир прописе те државе, друштвима за осигурање са седиштем у Републици било онемогућено обављање послова осигурања у тој држави, односно ако би им било онемогућено обављање послова осигурања под једнаким условима као друштвима за осигурање из те државе.

Друштво за осигурање из треће државе које обавља послове осигурања путем огранка у Републици на основу дозволе из става 2. овог члана, дужно је да послује у складу са одредбама овог закона, односно другим прописима којима се уређује пословање друштва за осигурање.

Изузетно од става 1. овог члана, друштво за осигурање из треће државе које обавља послове осигурања и реосигурања може, путем слободе пружања услуга, обављати послове реосигурања сходно члану 97. овог закона.

Пословни план огранка друштва за осигурање из треће државе

Члан 93.

Пословни план из члана 92. став 3. тачка 7) овог закона садржи најмање:

- 1) природу ризика или обавезе које друштво за осигурање намерава да покрива;
- 2) водећа начела реосигурања;
- 3) процену будућег капиталног захтева за солвентност, у складу са чл. од 148. до 173. овог закона, која мора бити заснована на пројекцији биланса стања из става 2. тачка 1) овог члана, као и методу обрачуна која је коришћена за добијање тих процена;
- 4) процену будућег минималног капиталног захтева, у складу са чл. 174. и 175. овог закона, која мора бити заснована на пројекцији биланса стања из става 2. тачка 1) овог члана, као и методу обрачуна која је коришћена за добијање тих процена;

5) стање подобних сопствених средстава и подобних основних сопствених средстава друштва за осигурање у односу на капитални захтев за солвентност и минимални капитални захтев;

6) планирани износ трошкова оснивања, трошкова организације пословања и начин покрића тих трошкова;

7) информације о структури система управљања у друштву.

Поред захтева из става 1. овог члана, пословни план за прве три године садржи и следеће:

1) пројекцију биланса стања за потребе солвентности;

2) процену финансијских средстава која су намењена за покриће техничких резерви, минималног капиталног захтева и капиталног захтева за солвентност;

3) елаборат о очекиваним резултатима пословања, који обухвата пројекције биланса стања, биланса успеха и извештаја о осталом резултату, као и процене очекиваних прихода, штета, трошкова провизије, трошкова управљања, општих и других трошкова, преузетих и уступљених обавеза по основу реосигурања.

Ако огранак намерава да обавља послове осигурања у врсти осигурања из члана 7. став 1. тачка 18) овог закона, пословни план мора да садржи и опис ресурса потребних за испуњавање обавеза из ове врсте осигурања.

Друштво за осигурање из треће државе које намерава да обавља послове животног осигурања путем огранка у Републици дужно је да обавештава Народну банку Србије о техничкој основи коју користи приликом обрачуна тарифе премија, и то искључиво у циљу провере да ли су усклађене с актуарским начелима.

На друштво за осигурање из треће државе сходно се примењује члан 91. овог закона.

Друштво за осигурање из треће државе које намерава да обавља послове обавезног осигурања у саобраћају путем огранка у Републици дужно је да, пре почетка обављања своје делатности, постане члан националног бироа осигуравача, односно националног гарантног фонда Републике.

Финансијски захтеви за огранак друштва за осигурање из треће државе

Члан 94.

Друштво за осигурање из треће државе које обавља послове осигурања путем огранка у Републици дужно је да обезбеди одговарајуће техничке резерве за покриће обавеза осигурања и обавеза реосигурања које су у складу са одредбама овог закона преузете у Републици и обрачунате у складу с чл. од 125. до 138. овог закона.

Друштво за осигурање из треће државе које обавља послове осигурања путем огранка у Републици дужно је да вреднује имовину и обавезе у складу с чланом 124. овог закона и да утврђује сопствена средства у складу с чл. од 139. до 147. овог закона.

Огранак друштва за осигурање из треће државе у Републици мора располагати износом подобних сопствених средстава сагласно члану 146. овог закона.

Огранак друштва за осигурање из треће државе у Републици обрачунава капитални захтев за солвентност у складу с одредбама чл. од 148. до 173. овог закона и минимални капитални захтев у складу с одредбама чл. од 174. и 175. овог закона, а приликом обрачуна узима у обзир само уговоре закључене преко тог огранка.

Подобан износ основних сопствених средстава потребан за покриће минималног капиталног захтева и апсолутне доње границе тог минималног капиталног захтева утврђује се у складу с чланом 147. овог закона.

Подобан износ основних сопствених средстава не може бити мањи од половине апсолутне доње границе из члана 175. овог закона.

Огранак друштва за осигурање из треће државе мора обрачунати депозит положен у складу с чланом 92. став 2. тачка 4) овог закона у односу на подобна основна сопствена средства за покриће минималног капиталног захтева.

Огранак друштва за осигурање из треће државе мора имати сопствена средства у Републици најмање у висини минималног капиталног захтева, а вишак средстава до висине капиталног захтева за солвентност у другим државама чланицама.

Погодности за друштва која имају дозволу за обављање послова осигурања у више од једне државе чланице

Члан 95.

Друштво за осигурање из треће државе које има дозволу за обављање послова осигурања у Републици и другим државама чланицама путем огранка, може поднети захтев надлежним надзорним органима у тим државама чланицама за заједничко одобравање следећих погодности:

1) обрачун капиталног захтева за солвентност из члана 94. овог закона врши се у односу на све послове којима се друштво за осигурање бави у државама чланицама, а приликом обрачуна узимају се у обзир само послови који су обавили сви огранци из држава чланица;

2) депозит из члана 92. став 3. тачка 4) овог закона полаже се само у једној од тих држава чланица;

3) имовина која покрива минимални капитални захтев налази се у било којој од држава чланица у којој друштво за осигурање обавља делатност.

Захтев за остваривање погодности из става 1. овог члана друштво за осигурање из треће државе упућује надлежним надзорним органима држава чланица у којима су основани огранци, а у захтеву се наводи надлежни надзорни орган државе чланице која ће у будућности надzirати солвентност свих послова огранака основаних у државама чланицама и разлоге за избор тог органа.

Друштво за осигурање из треће државе дужно је да положи депозит из члана 92. став 3. тачка 4) овог закона у држави чланици изабраног надлежног надзорног органа из става 2. овог члана.

Погодности предвиђене у ставу 1. овог члана могу се одобрити само ако се с њима сагласе надлежни надзорни органи свих држава чланица којима је захтев био упућен.

Погодности из става 1. овог члана почињу да производе правно дејство од дана када изабрани надлежни надзорни орган из става 2. овог члана писмено обавести друге надлежне надзорне органе да ће тај орган надzirати стање солвентности свих послова огранака у државама чланицама.

Народна банка Србије је дужна да достави информације потребне за надзор укупне солвентности огранка у Републици изабраном надлежном надзорном органу из става 2. овог члана.

На захтев једне или више држава чланица у којима послује друштво за осигурање из става 1. овог члана, погодности одобрене у складу с одредбама овог члана истовремено се укидају у свим државама чланицама за које су одобрене.

Ако изабрани надлежни надзорни орган из става 2. овог члана одузме дозволу за обављање послова осигурања огранку друштва за осигурање, дужан је о томе да обавести остале надлежне надзорне органе држава чланица на чијој територији то друштво из треће државе послује преко огранка, како би ти органи предузели потребне мере.

Ако се дозвола за обављање послова осигурања из става 8. овог члана одузима због неадекватности укупног стања солвентности утврђеног у државама чланицама у којима друштво

за осигурање из треће државе послује преко огранка, Народна банка Србије ће донети решење о одузимању дозволе за обављање послова осигурања огранку друштва за осигурање у Републици.

Раздвајање послова животног и неживотног осигурања друштва за осигурање из треће државе

Члан 96.

Друштво за осигурање из треће државе не може истовремено обављати послове животног и неживотног осигурања путем истог огранка основаног у Републици.

Друштво за реосигурање из треће државе

Члан 97.

Друштво за реосигурање из треће државе може на територији Републике обављати послове реосигурања путем права пословног настањивања.

Одредбе овог закона које се односе на друштво за осигурање из треће државе које на територији Републике обавља послове осигурања путем огранка сходно се примењују и на друштво за реосигурање из треће државе које обавља послове реосигурања на територији Републике.

Сматраће се да друштво из државе чланице или треће државе, има трајно присуство истоветно огранку и у случају када послове дистрибуције осигурања врши употребом дигиталних платформи, телекомуникационих средстава или посредника, уколико економска суштина тих активности указује на циљано, континуирано и систематско наступање на тржишту Републике Србије. Таква друштва су дужна да региструју огранак у Републици Србији у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. овог члана, друштво за реосигурање из треће државе може на територији Републике обављати послове реосигурања путем слободе пружања услуга, уколико је регулаторни режим система солвентности треће државе утврђен од стране Европске комисије у складу с делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се уређује усаглашеност у вези с друштвима за реосигурање из треће државе, еквивалентан регулаторном систему солвентности утврђеним овим законом.

Уговори о реосигурању закључени с друштвима за реосигурање из треће државе, под условом да је њихов режим солвентности еквивалентан или привремено еквивалентан с режимом прописаним ставом 3. овог члана или под условом из става 7. овог члана, имају исти статус као уговори о реосигурању закључени с друштвима за реосигурање из Републике, односно друге државе чланице.

Друштво за реосигурање из треће државе не може бити стављено у повољнији положај у односу на друштво за реосигурање из Републике, односно друге државе чланице.

Друштво за реосигурање које закључује уговоре о реосигурању ограниченог ризика дужно је да правилно утврђује, мери, прати, управља, надзире и извештава о ризицима који произлазе из тих уговора.

Изузетно од ст. 1. и 3. овог члана, у случају закључења међународног споразума који обавезује Републику, на послове реосигурања на територији Републике које обављају друштва за реосигурање из става 4. овог члана са седиштем у трећој држави која је уговорна страна у међународном споразуму, примењују се услови које утврђује међународни споразум, од дана његове примене.

Ако су испуњени услови из делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2), друштво за ре/осигурање може, искључиво на сопствену иницијативу и без брокера у реосигурању, закључити уговор о реосигурању с друштвом за осигурање или друштвом за реосигурање из треће државе које не испуњава услове из ст. 3, 4. и 7. овог члана.

Изузетно од става 8. овог члана друштво за ре/осигурање може користити услуге брокера у реосигурању за израду и извршавање уговора о реосигурању.

Одузимање и престанак важења дозволе за обављање послова осигурања путем огранка друштву за осигурање из треће државе

Члан 98.

На одузимање и престанак важења дозволе које је Народна банка Србије издала друштву за осигурање из треће државе за обављање послова осигурања путем огранка сходно се примењују одредбе овог закона о одузимању и престанку важења решења о издавању дозволе за обављање послова осигурања друштву за осигурање.

Посебне одредбе за огранак друштва за осигурање са седиштем у Швајцарској Конфедерацији

Члан 99.

Друштво за осигурање са седиштем у Швајцарској Конфедерацији може обављати послове неживотног осигурања у врстама осигурања из члана 7. овог закона само путем огранка основаног у Републици уз претходну сагласност Народне банке Србије.

Друштво за осигурање из става 1. овог закона дужно је, најкасније 60 дана пре подношења захтева за издавање сагласности за оснивање огранка из тог става, да писменим путем обавести Народну банку Србије о намери оснивања огранка, и да уз тај захтев приложи:

1) документацију из члана 92. став 3. тач. од 1) до 4) овог закона, као и попис чланова органа управљања друштва;

2) потврду надлежног надзорног органа Швајцарске Конфедерације којом се потврђује:

а) да друштво за осигурање не обавља друге послове осим послова осигурања и послова који произлазе из послова осигурања,

б) врсте осигурања за које друштво за осигурање има дозволу за обављање послова осигурања,

в) да је друштво за осигурање усклађено са капиталним захтевом за солвентност и минималним капиталним захтевом који се обрачунава у складу с одредбама овог закона,

д) податак о ризицима које друштво за осигурање покрива,

е) довољност финансијских средстава за покриће трошкова из члана 93. став 1. тачка б) овог закона;

3) пословни план израђен у складу с чланом 93. став 1. тач. 1), 2), 5), и 6), став 2. тач. 1) и 3) и став 3. овог закона;

4) доказ да је именовало или дало овлашћење лицу с пребивалиштем, односно седиштем на територији Републике које може да обавезује друштво за осигурање према трећим лицима и да заступа без ограничења пред надлежним државним и правосудним органима у Републици.

На огранак друштва за осигурање Швајцарске Конфедерације у Републици не примењују се одредбе члана 92. став 2. тачка 4) и став 4, нити члана 94. ст. 7. и 8. овог закона.

Пре доношења одлуке о издавању сагласности за оснивање огранка друштва за осигурање из Швајцарске Конфедерације Народна банка Србије је дужна да обавести надлежни надзорни орган Швајцарске Конфедерације о поднетом захтеву и да затражи његово мишљење.

Ако надлежни надзорни орган из става 4. овог члана не одговори Народној банци Србије у року од три месеца од дана пријема обавештења из тог става, сматра се да је сагласност за оснивање огранка дата.

Пре доношења одлуке о одузимању сагласности за оснивање огранка друштва за осигурање из Швајцарске Конфедерације, Народна банка Србије је дужна да о томе обавести надлежни надзорни орган Швајцарске Конфедерације и да затражи његово мишљење.

Ако Народна банка Србије пре добијања мишљења из става 6. овога члана забрани даље закључивање уговора о осигурању огранку друштва за осигурање из Швајцарске Конфедерације, дужна је, без одлагања, да о томе обавести надлежни надзорни орган Швајцарске Конфедерације.

На огранак друштва за осигурање из Швајцарске Конфедерације у Републици сходно се примењује члан 91. овог закона и одредбе о надзору над друштвима за осигурање.

У случају проширења делатности огранка, друштво за осигурање из става 2. овог члана дужно је да поднесе захтев за добијање нове сагласности, и да приложи документацију из става 2. тач 2) и 3). овог члана.

Друштво за осигурање из става 1. овог члана може обављати послове животног осигурања само путем огранка основаног у Републици у складу са условима прописаним овим законом за издавање дозволе за обављање послова осигурања друштву за осигурање из треће државе путем огранка.

На одузимање и престанак важења сагласности за обављање послова осигурања друштву за осигурање из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона о одузимању и престанку важења дозволе за обављање послова осигурања друштву за осигурање.

Ако друштво за осигурање не достави обавештење у складу са ставом 1. овог члана, захтев ће се одбити као преурањен.

Народна банка Србије ће о захтеву из овог члана одлучити у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Г л а в а I V

СИСТЕМ УПРАВЉАЊА У ДРУШТВУ ЗА ОСИГУРАЊЕ

1. Одговорност управе друштва за осигурање

Члан 100.

Управа друштва за осигурање је дужна да обезбеди и спроводи адекватну организациону структуру и правила која обезбеђују усклађеност са:

- 1) овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона;
- 2) интерним актима друштва за осигурање;
- 3) правом Европске уније које се непосредно примењује у области осигурања и реосигурања.

Општи захтеви за систем управљања

Члан 101.

Друштво за осигурање дужно је да успостави делотворан систем управљања који омогућава управљање пословима на поуздан и сигуран начин.

Систем управљања треба да буде пропорционалан природи, обиму и сложености послова који се обављају у друштву, као и величини и организационој структури друштва (начело пропорционалности).

Систем управљања треба да обухвата најмање следеће:

- 1) адекватну и транспарентну организациону структуру са јасно дефинисаном поделом надлежности и одговорности органа и функција у друштву;
- 2) делотворан систем којим се обезбеђује пренос информација;
- 3) успостављање делотворних кључних функција, интегрисаних у организациону структуру и процесе одлучивања у друштву;
- 4) обезбеђивање усклађености са захтевима из чл. 49, 50. и 104. овог закона за чланове управе друштва и носиоце кључних функција;
- 5) адекватне механизме ради обезбеђења усклађености са одредбама ове главе закона;
- 6) адекватну политику зарада и осталих примања у друштву.

Друштво за осигурање дужно је да редовно преиспитује делотворност успостављеног система управљања, као и да редовно спроводи интерну проверу тог система.

Друштво за осигурање дужно је да предузме разумне мере којима би се обезбедило континуирано и редовно обављање послова друштва, укључујући и развој планова за случај наступања ванредних околности. Ради остваривања тог циља друштво је дужно да употребљава примерене и пропорционалне системе, средства и процедуре.

Народна банка Србије ближе уређује систем управљања у друштву за осигурање.

Политике система управљања

Члан 102.

Надзорни одбор друштва за осигурање доноси политике које се односе најмање на управљање ризицима, интерну контролу, интерну ревизију и, према потреби, поверавање послова, као и политике којима се обезбеђује стална прикладност информација које се достављају Народној банци Србије и информација које су садржане у извештају о солвентности и финансијском стању из члана 192. овог закона и дужан је да обезбеди спровођење ових политика.

Надзорни одбор је дужан да најмање једном годишње преиспита адекватност политика из става 2. овог члана и да их прилагоди значајним променама у систему управљања или у одређеној области.

Кључне функције

Члан 103.

У оквиру система управљања друштво за осигурање дужно је да успостави најмање следеће кључне функције:

- 1) функцију управљања ризицима;
- 2) функцију контроле усклађености пословања;
- 3) функцију интерне ревизије;
- 4) актуарску функцију.

Функције из става 1. овог члана се сматрају значајним и критичним функцијама у друштву.

Управа друштва за осигурање дужна је да омогући кључним функцијама из става 1. овог члана да имају приступ свим информацијама друштва које су им потребне за обављање послова и задатака те функције.

Управа друштва за осигурање дужна је да при доношењу одлука узме у обзир извештаје, мишљења и препоруке кључних функција из става 1. овог члана и да предузме потребне мере и обезбеди њихово спровођење.

Носиоци кључних функција

Члан 104.

Друштво за осигурање дужно је да именује носиоце кључних функција из члана 103. овог закона, с тим да друштво, у складу са природом, обимом и сложености пословања може да именује једно лице за обављање више кључних функција, водећи рачуна да то не доведе до сукоба интереса.

За одређену кључну функцију из става 1. овог члана друштво може да именује и више носилаца кључне функције када се послови поверени тим лицима не преклапају и када постоји јасна и свеобухватна подела одговорности, што је друштво дужно да докаже на захтев Народне банке Србије.

У случајевима из ст. 1. и 2. овог члана друштво је дужно да ефикасно предузима мере за спречавање сукоба интереса или управљање њиме.

Услови за именовање носиоца кључних функција

Члан 105.

За носиоца кључне функције из члана 104. став 1. овог закона може да буде именовано лице које испуњава следеће услове:

- 1) поседује одговарајуће стручне квалификације, знање и искуство потребно за обављање послова кључне функције с пажњом доброг стручњака;
- 2) има добру пословну репутацију и одговарајући лични, професионални и морални интегритет;
- 3) не обавља функцију члана надзорног одбора или извршног одбора или није прокуриста друштва за осигурање, односно не поседује непосредно или посредно учешће у том друштву у износу већем од 1%.

Искуством из става 1. тачка 1) овог члана сматра се најмање трогодишње радно искуство у друштву за осигурање или у обављању одговарајућих послова у другом правном лицу.

Друштво за осигурање дужно је да утврди испуњеност услова прописаних овим законом за носиоце кључних функција, а Народна банка Србије може да изврши проверу испуњености тих услова прибављањем извода из одговарајућих евиденција у Републици, односно прибављањем одговарајућих података из евиденција надлежних органа трећих држава.

Став 3. овог члана сходно се примењује на прибављање извода, односно одговарајућих података из евиденција надлежних органа држава чланица.

Друштво за осигурање дужно је да року од осам дана од дана именовања писменим путем обавести Народну банку Србије о именовању лица која су носиоци кључних функција у друштву за осигурање, о свим значајним информацијама које утичу на њихову пословну репутацију и искуство, као и о престанку и разлозима престанка обављања кључне функције.

Друштво је дужно да за сваку намеравано поверавање кључних функција или критичних оперативних послова на лице са седиштем ван Републике Србије прибави претходну сагласност Народне банке Србије.

Народна банка Србије ће одбити давање сагласности ако би пренос функција на лице у иностранству онемогућио ефикасно вршење надзора, ако се тиме угрожава континуитет пословања друштва, или ако треће лице на које се функција преноси не подлеже надзорном органу са којим Народна банка Србије има закључен споразум о сарадњи који омогућава непосредан увид у документацију и системе тог лица.

Народна банка Србије ближе уређује услове и документацију којом се доказује испуњеност услова за обављање послова носиоца кључних функција из става 1. и 6. овог члана.

Мере према носиоцима кључних функција

Члан 106.

Народна банка Србије може изрећи друштву за осигурање одговарајуће мере надзора из члана 254. овог закона ако утврди да лице које је носилац кључне функције из члана 104. став 1. овог закона не испуњава услове прописане овим законом, односно да теже крши одредбе овог закона.

У случају знатног погоршања финансијског стања друштва за осигурање, односно реосигурање, односно огранка или теже повреде закона, прописа Народне банке Србије и других прописа или статута друштва за осигурање, односно реосигурање, односно огранка, када оцени да друге мере овог закона не би биле довољне да поправе такво стање у друштву за осигурање, односно реосигурање, односно огранку – Народна банка Србије може решењем наложити разрешење, односно смену свих или појединих чланова органа управљања друштва за осигурање, односно реосигурање, односно огранка, носиоца кључне функције и вишег руководства друштва за осигурање, односно реосигурање, односно огранка, и то без обзира на испуњеност других услова за разрешење чланова органа управљања.

Решењем из става 2. овог члана Народна банка Србије може лицу из тог става и да:

- 1) забрани или ограничи обављање било које активности у друштву за осигурање, односно реосигурање, односно огранку;
- 2) забрани или ограничи посредно или непосредно остваривање гласачког права у друштву за осигурање, односно реосигурање, односно огранку;
- 3) захтева да отуђи директно или индиректно власништво које има у у друштву за осигурање, односно реосигурање, односно огранку, у року који она одреди;
- 4) забрани вршење функције у било ком у друштву за осигурање, односно реосигурање, односно огранку или учествовање у обављању активности у у друштву за осигурање, односно реосигурање, односно огранку или групи без претходне сагласности Народне банке Србије.

Нови чланови органа управљања и више руководство именују се у складу са овим законом и морају да испуњавају све прописане услове за то именовање.

2. Систем управљања ризицима

Члан 107.

Друштво за осигурање је дужно да успостави делотворан систем управљања ризицима који се састоји од стратегија, политика и других интерних аката, процеса и процедура извештавања неопходних за континуирано идентификовање, мерење, праћење, управљање и извештавање о ризицима, на појединачном и укупном нивоу, којима је изложено или може бити изложено, као и о њиховим међузависностима.

Систем управљања ризицима у друштву за осигурање мора да буде делотворан и добро интегрисан у организациону структуру и поступке доношења одлука у друштву, узимајући у

обзир на адекватан начин лица која управљају друштвом или су носиоци кључне функције у друштву.

Систем управљања ризицима обухвата ризике који су укључени у обрачун капиталног захтева за солвентност из члана 148. овог закона, као и ризике који нису укључени или нису у потпуности укључени у тај обрачун.

Систему управљања ризицима друштва за осигурање обухвата нарочито:

- 1) преузимање ризика осигурања и формирање резерви;
- 2) управљање имовином и обавезама;
- 3) инвестиције, нарочито изведене финансијске инструменте и сличне обавезе;
- 4) управљање ризиком ликвидности и концентрације;
- 5) управљање оперативним ризиком;
- 6) реосигурање и друге технике за ублажавање ризика.
- 7) ефикасан информационо-комуникациони систем.

Друштво за осигурање је дужно да пропише, примењује, документује и редовно ажурира одговарајуће, ефикасне и свеобухватне политике из члана 102. став 1. овог закона, а које се односе најмање на области из става 4. овог члана.

У погледу ризика улагања, друштво за осигурање дужно је да докаже да је усклађено са чл. од 176. до 180. овог закона.

У циљу избегавања прекомерног ослањања на екстерне агенције за процену кредитног рејтинга када друштво користи екстерни кредитни рејтинг за обрачун техничких резерви и капиталног захтева за солвентност, друштво за осигурање дужно је да процени примереност тог екстерног кредитног рејтинга као део свог управљања ризиком путем додатних процена, кад год је то изводљиво, како би се избегла директна зависност од екстерних процена.

Друштво за осигурање дужно је да примени прописе Европске комисије којима се уређују поступци за процену екстерних кредитних рејтинга ради спровођења одредаба из става 7. овог члана.

Функција управљања ризицима

Члан 108.

Функција управљања ризицима друштва за осигурање мора да буде организована на начин који олакшава спровођење система управљања ризицима из члана 107. став 1. овог закона.

Друштво за осигурање је дужно да на захтев Народне банке Србије без одлагања достави усвојену стратегију и политике управљања ризицима.

Управа друштва за осигурање одговорна је за процес управљања ризицима, а у спровођењу тог процеса морају учествовати сви запослени друштва за осигурање у оквиру својих задужења.

За друштва за осигурање која користе парцијални или потпун интерни модел који је одобрен у складу са чл. 160. и 161. овог закона, функција управљања ризицима додатно је задужена за:

- 1) израду и примену интерног модела;
- 2) тестирање и валидацију интерног модела;
- 3) документовање интерног модела и свих накнадних промена тог модела;
- 4) анализу резултата интерног модела и припрему збирних извештаја о томе;

5) информисање управе друштва о резултатима интерног модела, са предлогом области које је потребно побољшати, као и обавештавање о статусу предузетих мера за побољшање претходно идентификованих слабости.

Сопствена процена ризика и солвентности

Члан 109.

Друштво за осигурање дужно је да, у оквиру система управљања ризицима, спроводи сопствену процену ризика и солвентности.

Процена из става 1. овог члана је саставни део пословне стратегије и друштво је дужно да обезбеди да се та процена узима у обзир при доношењу стратешких одлука и при управљању капиталним захтевима друштва.

Друштво за осигурање дужно је да обавља процену из става 1. овог члана најмање једном годишње, а у случају значајне промене у ризичном профилу друштва - без одлагања.

Садржај и обавештавање о сопственој процени ризика и солвентности

Члан 110.

Сопствена процена ризика и солвентности укључује најмање следеће:

1) укупне потребе у вези са солвентношћу, узимајући у обзир специфичан ризични профил, одобрене границе толеранције ризика и пословну стратегију друштва;

2) континуирану усклађеност са капиталним захтевима и захтевима у вези са техничким резервама, у складу са овим законом;

3) значај одступања ризичног профила друштва од претпоставки на којима се заснива капитални захтев за солвентност из члана 149. овог закона, који је обрачунат употребом стандардне формуле или употребом парцијалног или потпуног интерног модела у складу са одредбама овог закона.

Ради спровођења сопствене процене ризика и солвентности у складу са ставом 1. тачка 1) овог члана, друштво је дужно да успостави процесе сразмерне природи, обиму и сложености ризика својствених његовом пословању, који му омогућавају да на одговарајући начин идентификује и процени ризике са којима се суочава краткорочно и дугорочно и којима је изложено или може бити изложено, као и да прикаже методе које користи у тој процени.

У случају из става 1. тачка 3) овог члана, када се користи интерни модел, процена се обавља заједно са поновном калибрацијом која претвара вредност интерног ризика у меру ризика и калибрацију капиталног захтева за солвентност.

Друштво је дужно да о резултатима сваке сопствене процене ризика и солвентности обавести Народну банку Србије у складу са одредбама овог закона о извештавању Народне банке Србије.

Прилагођавање капиталног захтева за солвентност

Члан 111.

Сопствена процена ризика и солвентности се не користи за обрачун капиталних захтева.

Капитални захтев за солвентност се прилагођава само у складу са чл. 263, 301. до 303. и 307. овог закона.

3. Систем интерних контрола

Члан 112.

Друштво за осигурање дужно је да обезбеди постојање и функционисање делотворног система интерних контрола.

Системом интерних контрола друштво за осигурање обухвата најмање административне, рачуноводствене и друге процедуре, оквир интерне контроле, примерене поступке извештавања на свим нивоима у друштву, као и функцију контроле усклађености пословања.

Друштво за осигурање својим актима уређује успостављање, функционисање, праћење и унапређење система интерних контрола, као и одговорност друштва за наведене активности.

Друштво за осигурање је дужно да систем интерних контрола интегрише у све своје пословне активности и процесе и да, као подршку том систему, развије поуздан, функционалан и адекватан информациони систем.

4. Функција контроле усклађености пословања

Члан 113.

Друштво за осигурање је дужно да успостави делотворну функцију контроле усклађености пословања која обухвата саветовање и извештавање управе друштва о усклађености друштва са овим законом и другим прописима који уређују пословање друштва за осигурање, процену могућег ефекта промена прописа или судске праксе на пословање друштва и утврђивање и процену ризика усклађености.

Функција контроле усклађености пословања сачињава годишњи извештај о својим активностима који доставља надзорном одбору друштва.

5. Функција интерне ревизије

Члан 114.

Друштво за осигурање дужно је да организује делотворну функцију интерне ревизије која укључује оцену адекватности и делотворности система интерних контрола и других елемената система управљања у друштву.

Функција интерне ревизије је у обављању својих послова објективна и независна у односу на оперативне функције друштва.

Основни задаци функције интерне ревизије су да надзорном одбору друштва:

1) пружи независно и објективно мишљење о питањима која су предмет интерне ревизије;

2) даје савете за унапређење постојећег система интерних контрола и пословања друштва;

3) пружа помоћ у остваривању његових циљева, и то примењујући систематичан, дисциплинован и документован приступ оцењивању и унапређењу постојећег начина управљања ризицима, контроле и руковођења процесима.

Функција интерне ревизије своје послове обавља у складу с међународно признатим оквиром професионалне праксе за интерну ревизију, као и са политиком интерне ревизије коју усваја надзорни одбор друштва.

Ако функција интерне ревизије утврди поступање друштва супротно закону дужна је да о томе без одлагања обавести управу друштва.

Носилац функције интерне ревизије

Члан 115.

Носилац функције интерне ревизије, поред испуњавања услова из члана 105. овог закона, мора да има звање овлашћени ревизор, односно овлашћени интерни ревизор у складу са законом којим се уређује ревизија и другим прописима из те области.

Носилац функције интерне ревизије дужан је да редовно извештава надзорни одбор о свим налазима утврђеним у поступку интерне ревизије и датим препорукама које треба да се предузму у вези са сваким налазом и препоруком интерне ревизије, као и да прати спровођење активности ради испуњења тих мера.

Запослени који спроводе функцију интерне ревизије не могу обављати друге послове у друштву за осигурање или у друштву са којим је друштво за осигурање блиско повезано, осим у случајевима које пропише Народна банка Србије.

Запослени који спроводе функцију интерне ревизије не могу обављати друге послове у друштву за осигурање или у друштву са којим је друштво за осигурање блиско повезано, осим ако су испуњени услови прописани делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Извештај интерне ревизије

Члан 116.

Функција интерне ревизије редовно саставља извештаје о својим активностима, као и годишњи извештај о интерној ревизији.

Извештаје из става 1. овог члана функција интерне ревизије доставља надзорном одбору ради разматрања.

Годишњи извештај о интерној ревизији надзорни одбор разматра истовремено с финансијским извештајем друштва за осигурање.

Надзорни одбор је дужан да, уз годишњи извештај о интерној ревизији, скупштини достави и извештај о мерама предузетим у вези са налазима и препорукама функције интерне ревизије.

Народна банка Србије може ближе прописати организацију, начин и предмет рада функције интерне ревизије.

6. Актуарска функција

Члан 117.

Друштво за осигурање дужно је да успостави делотворну актуарску функцију која обавља следеће послове:

- а) координира поступак обрачуна техничких резерви;
- б) обезбеђује примереност методологија, модела и претпоставки на којима се заснива обрачун техничких резерви;
- в) процењује довољност и квалитет података који се користе приликом обрачуна техничких резерви;
- г) упоређује најбоље процене с искуством;
- д) обавештава управу друштва о поузданости и адекватности обрачуна техничких резерви;
- ђ) надгледа обрачун техничких резерви у случајевима утврђеним у члану 136. овог закона када нема довољно података одговарајућег квалитета за примену поуздане актуарске методе;
- е) даје мишљење о свеукупној политици преузимања ризика осигурања;

ж) даје мишљење о примерености програма реосигурања;

з) доприноси делотворном спровођењу система управљања ризиком из члана 107. овог закона, нарочито у вези са моделирањем ризика на којем се заснива обрачун капиталних захтева из чл. од 148. до 175. овог закона и сопственој процени ризика и солвентности из чл. 109. и 110. овог закона.

Актуарска функција сачињава извештај који најмање једанпут годишње подноси управи друштва за осигурање, а који садржи све послове које је актуарска функција предузела и њихове резултате, као и утврђене недостатке и препоруке за њихово отклањање.

Друштво за осигурање је дужно да актуарску функцију успостави у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Носилац актуарске функције

Члан 118.

Носилац актуарске функције у друштву за осигурање, поред испуњавања услова из члана 105. овог закона, мора да поседује одговарајућа знања из актуарске и финансијске математике, која су сразмерна природи, обиму и сложености ризика својствених послова у друштва за осигурање у коме ће наведено лице бити именовано за носиоца актуарске функције, као и одговарајуће искуство у складу са актуарским и другим стандардима.

Лице из става 1. овог члана доказује испуњеност додатних услова из тог става који се односе на знање доказом о поседовању одговарајућих знања из актуарске и финансијске математике, стечена у складу с програмом образовања међународних, односно европских актуарских удружења и најмање три године одговарајућег радног искуства на актуарским пословима.

Изузетно од става 1. овог члана, када лице поседује овлашћење за обављање послова овлашћеног актуара из члана 119. овог закона, сматра се да испуњава додатне услове из тог става.

Овлашћење за обављање актуарских послова

Члан 119.

Овлашћени актуар је лице које је добило овлашћење Народне банке Србије за обављање актуарских послова у складу са овим законом.

Народна банка Србије овлашћење из става 1. овог члана издаје лицу које испуњава следеће услове:

- 1) има одговарајуће стручне квалификације и искуство;
- 2) има положен стручни испит за стицање звања овлашћеног актуара,;
- 3) није правноснажно осуђено за кривично дело на безусловну казну затвора или правноснажно осуђено за казнено дело које га чини неподобним за обављање послова овлашћеног актуара;
- 4) није му правноснажно изречена заштитна мера забране обављања делатности која га чини неподобним за обављање послова овлашћеног актуара;
- 5) није му одузето овлашћење за обављање актуарских послова.

Народна банка Србије ближе прописује потребне стручне квалификације и искуство за лице из става 2. овог члана, садржину програма и начин полагања стручног испита из става 2. тачка 2) овог члана, начин доказивања испуњености услова из тог става, као и начин усавршавања овлашћених актуара.

Одузимање овлашћења за обављање актуарских послова

Члан 120.

Народна банка Србије ће одузети дато овлашћење за обављање актуарских послова овлашћеном актуару:

- 1) ако је овлашћење добијено на основу неистинитих и нетачних података;
- 2) ако овлашћени актуар престане да испуњава најмање један од услова из члана 119. овог закона;
- 3) ако овлашћени актуар теже прекрши одредбе члана 121. став 1. овог закона.

Изузетно, Народна банка Србије може овлашћеном актуару који теже крши одредбе члана 121. став 1. овог закона привремено забранити обављање послова овлашћеног актуара у друштву за осигурање, на период од шест месеци до три године.

Народна банка Србије може привремено да забрани обављање послова овлашћеног актуара на период од 6 месеци до 3 године.

О одузимању овлашћења и привременој забрани послова из овог члана Народна банка Србије обавештава друштва за осигурање за које овлашћени актар обавља послове овлашћеног актуара.

Обављање послова овлашћеног актуара

Члан 121.

Овлашћени актуар је дужан да послове обавља у складу са законом и правилима актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком.

Овлашћени актуар је независан и самосталан у обављању својих послова.

7. Поверавање послова или функција

Члан 122.

Друштво за осигурање може обављање функција у друштву за које утврди да су кључне, односно важне за друштво, а које иначе само обавља у оквиру своје делатности, уговором поверити трећем лицу (у даљем тексту: пружалац услуга) које те функције може обављати посредно или непосредно.

Друштво за осигурање може уговором трећем лицу поверити и обављање појединих послова везаних за делатност друштва, у складу са условима из овог члана.

Друштво је одговорно за поверене послове, односно функције, као и за све поступке пружаоца услуге и за сваки његов пропуст.

Поверавање послова, односно функција друштва врши се из објективних разлога и искључиво са циљем повећања ефикасности обављања тих послова или функција, водећи рачуна о величини друштва.

Пружалац услуга који обавља посредно или непосредно послове, односно функције друштва мора имати све потребне ресурсе за правилно, квалитетно и ефикасно обављање послова, односно функција, као и овлашћена лица која имају добру пословну репутацију, стручне квалификације и искуство потребно за обављање поверених послова или функција друштва.

Друштво за осигурање дужно је пре поверавања послова, односно функција о томе обавести Народну банку Србије, коју је дужно да обавештава и о свим накнадним значајним променама у вези са обављањем тих послова, односно функција.

Друштву мора бити омогућено да у сваком тренутку пружаоцу услуге даје упутства или да раскине уговор о поверавању послова, односно функција када је то у интересу тог друштва.

Народна банка Србије ближе уређује поверавање послова или функција друштва, као и извештавање Народне банке Србије о повереним пословима или функцијама друштва.

Забрана поверавања послова или функција

Члан 123.

Друштво за осигурање не може поверити своје послове, односно функције ако би то довело до:

- 1) неиспуњавања обавеза према корисницима услуге осигурања или угрожавања њихових права и интереса;
- 2) угрожавања пословања друштва;
- 3) значајног погоршања квалитета система управљања у друштву;
- 4) неоправданог повећања оперативног ризика;
- 5) онемогућавања или отежавања вршења надзора над пословањем друштва;
- 6) сукоба интереса друштва и пружаоца услуга.

Друштво је дужно да обустави поверавање послова, односно функција ако би то довело до последица из става 1. овог члана.

Г л а в а V

СОЛВЕНТНОСТ ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ

О д е љ а к 1.

Вредновање имовине и обавеза

Вредновање имовине и обавеза за потребе солвентности

Члан 124.

Друштво за осигурање је дужно да, за потребе утврђивања солвентности, вреднује имовину и обавезе на начин да се:

- 1) имовина вреднује у износу за који се, између страна које поседују адекватна знања и њиховом слободном вољом, може разменити у трансакцији под уобичајеним тржишним условима;
- 2) вредност обавеза утврђује у износу за који се, између страна које поседују адекватна знања и њиховом слободном вољом, могу пренети или измирити у трансакцији под уобичајеним тржишним условима.

Друштво за осигурање приликом вредновања обавеза из става 1. тачка 2) овог члана, не врши прилагођавање ради узимања у обзир сопствене кредитне способности.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не утичу на вредновање имовине и обавеза друштва за осигурање у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Народна банка Србије ближе уређује вредновање имовине и обавеза из става 1. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да приликом вредновања имовине и обавеза примењује методе и претпоставке у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим стандардима и прописима Европске комисије донетим на основу те директиве.

О д е љ а к 2.

Техничке резерве

Опште одредбе

Члан 125.

Друштво за осигурање дужно је да утврђује техничке резерве у складу са својим обавезама из уговора о ре/осигурању.

Друштво за осигурање је дужно да образује техничке резерве у вредности која одговара садашњем износу који би друштво за осигурање морало да плати када би своје обавезе из уговора о ре/осигурању, без одлагања, пренело на друго друштво за осигурање.

Обрачун техничких резерви укључује информације које пружају финансијска тржишта и општедоступне податке о преузетим ризицима осигурања, и са њима је усклађен (тржишна усклађеност).

Друштво за осигурање дужно је да техничке резерве обрачунава на опрезан, поуздан и објективан начин.

Друштво за осигурање дужно је да техничке резерве обрачунава у складу с начелима из ст. од 2. до 4. овог члана, узимајући у обзир и начела из члана 124. овог закона и у складу с одредбама чл. од 126. до 136. овог закона.

У складу са начелом пажљивог пословања, друштво за осигурање је дужно да имовину намењену покрићу техничких резерви и капитала улаже на начин који у потпуности одговара природи, валути и трајању обавеза из уговора о осигурању.

Народна банка Србије може подзаконским актом да регулише захтеве узимајући у обзир специфичну ликвидност локалног финансијског система.

Народна банка Србије ближе уређује обрачун из става 5. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да техничке резерве обрачунава у складу са одредбама става 5. овог члана и одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије.

Обрачун техничких резерви

Члан 126.

Вредност техничких резерви једнака је збиру најбоље процене из члана 127. овог закона и додатка за ризик из члана 128. овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да одвојено обрачунава најбољу процену и додатка за ризик.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, када се будући новчани токови повезани с обавезама на основу уговора о ре/осигурању могу поуздано реплицирати коришћењем финансијских инструмената за које постоји поуздана и доступна тржишна вредност, вредност техничких резерви повезаних с тим будућим новчаним токовима се утврђује на основу тржишне вредности тих финансијских инструмената. У том случају се не захтевају одвојени обрачуни најбоље процене и додатка за ризик.

Народна банка Србије ближе уређује обрачун из става 3. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да обрачун из става 3. овог члана утврђују у складу с одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Најбоља процена

Члан 127.

Најбоља процена једнака је очекиваној садашњој вредности будућих новчаних токова, односно вероватноћи пондерисаног просека будућих новчаних токова који узима у обзир временску вредност новца, уз коришћење релевантне рочне структуре безризичне каматне стопе.

Пројекција новчаног тока која се користи у обрачуну најбоље процене узима у обзир све новчане приливе и одливе који произилазе из обавеза на основу уговора о осигурању током њиховог трајања.

Обрачун најбоље процене се заснива на ажурним и веродостојним информацијама и реалним претпоставкама уз коришћење одговарајућих, примењивих и релевантних актуарских и статистичких метода.

Најбоља процена се обрачунава на бруто основи, без умањивања за износе који се могу надокнадити на основу уговора о реосигурању или од субјеката посебне намене. Износи који се могу надокнадити на основу уговора о реосигурању или од субјеката посебне намене се, у складу с чланом 135. овог закона, обрачунавају одвојено.

Народна банка Србије ближе уређује обрачун најбоље процене у складу са ст. од 1. до 4. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да при обрачуну најбоље процене из става 1. овог члана користи техничке информације у складу с прописима Европске комисије које се односе на релевантне рочне структуре безризичних каматних стопа које објављује ЕИОПА.

Друштво за осигурање је дужно да обрачун најбоље процене из става 3. овог члана утврђује у складу с одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Додатак за ризик

Члан 128.

Додатак за ризик је део техничких резерви којим се обезбеђује да вредност техничких резерви одговара износу који би друштво за осигурање захтевало за преузимање и измирење обавеза на основу уговора о ре/осигурању.

Додатак за ризик се обрачунава утврђивањем трошка обезбеђивања износа подобних сопствених средстава који је једнак капиталном захтеву за солвентност неопходном за измирење обавеза на основу уговора о осигурању током трајања тих обавеза.

Стопа која се користи приликом утврђивања трошка обезбеђивања износа подобних сопствених средстава, односно стопа трошка капитала, једнака је за сва друштва за осигурање.

Стопа трошка капитала једнака је додатној стопи, изнад релевантне безризичне каматне стопе, коју би сносило друштво за осигурање како би располагало износом подобних сопствених средстава из чл. 139. до 147. овог закона, који је једнак капиталном захтеву за солвентност неопходном за измирење обавеза из уговора о ре/осигурању током трајања тих обавеза.

Народна банка Србије ближе уређује обрачун додатка за ризик из овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да обрачун додатка за ризик из овог члана утврђује у складу с одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Релевантна рочна структура безризичне каматне стопе

Члан 129.

Утврђивање релевантне рочне структуре безризичне каматне стопе из члана 127. става 1. овог закона користи информације које произилазе из одговарајућих финансијских инструмената

и са њима је усклађено. При наведеном утврђивању се узимају у обзир релевантни финансијски инструменти с доспећима код којих су тржишта за те финансијске инструменте, укључујући и обвезнице, дубока, ликвидна и транспарентна.

Народна банка Србије ближе уређује начин утврђивања релевантне рочне структуре безризичне каматне стопе из става 1. овог члана.

Прилагођавање на основу усклађености на релевантну рочну структуру безризичне каматне стопе

Члан 130.

Друштво за осигурање може да примени прилагођавање на основу усклађености на релевантну рочну структуру безризичне каматне стопе у обрачуну најбоље процене обавеза из уговора о осигурању с карактеристикама животних осигурања, укључујући ренте из неживотних осигурања, односно обавеза из уговора о реосигурању, уз претходну сагласност Народне банке Србије.

Народна банка Србије ближе уређује начин утврђивања и примене прилагођавања из става 1. овог члана, као и услове за издавање сагласности из тог става.

Друштво за осигурање је дужно да утврђује прилагођавање из става 1. овог члана, испуњава услове за његову примену и користи екстерне кредитне процене у обрачуну тог прилагођавања на начин прописан делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Друштво за осигурање је дужно да при обрачуну прилагођавања из става 1. овог члана користи техничке информације у складу с прописима Европске комисије које се односе на основни распон за свако релевантно трајање, кредитни квалитет и врсту имовине, а које објављује ЕИОПА.

Народна банка Србије сагласност из става 1. овог члана издаје у складу с прописима Европске комисије којима се уређују поступци за издавање сагласности за примену прилагођавања на основу усклађености.

Прилагођавање на основу волатилности на релевантну рочну структуру безризичне каматне стопе

Члан 131.

Друштво за осигурање може да користи прилагођавање на основу волатилности на релевантну рочну структуру безризичне каматне стопе у обрачуну најбоље процене из члана 127. овог закона, уз претходну сагласност Народне банке Србије.

Народна банка Србије ближе уређује начин утврђивања и примене прилагођавања из става 1. овог члана, као и услове за издавање сагласности из става 1. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да, при примени прилагођавања на основу волатилности на релевантну рочну структуру безризичне каматне стопе, користи техничке информације у складу с прописима Европске комисије које се односе на прилагођавање на основу волатилности за свако релевантно национално тржиште осигурања, а које објављује ЕИОПА. Друштво за осигурање не може да примењује прилагођавање на основу волатилности за валуту и национално тржиште ако то прилагођавање није објављено у наведеним техничким информацијама.

Остали елементи обрачуна техничких резерви

Члан 132.

Друштво за осигурање дужно је да при обрачуна техничких резерви узме у обзир и следеће елементе:

- 1) све трошкове који ће настати при измиривању обавеза из уговора о осигурању;
- 2) инфлацију, укључујући инфлацију трошкова и инфлацију износа надокнаде штета;
- 3) сва плаћања уговарачима и корисницима осигурања, укључујући будуће дискреционе накнаде, за које се очекује да ће их друштво за осигурање одобрити, без обзира на то да ли су те исплате уговором гарантоване, осим ако те исплате нису обухваћене чланом 145. ст. 1. и 2. овог закона.

Вредновање финансијских гаранција и уговорних опција укључених у уговоре о осигурању, односно уговоре о реосигурању

Члан 133.

Приликом обрачуна техничких резерви друштво за осигурање је дужно да узме у обзир вредност финансијских гаранција и било којих уговорних опција укључених у уговоре о осигурању.

Све претпоставке друштва за осигурање у вези са вероватноћом да ће уговарачи осигурања искористити своје уговорне опције, укључујући прекиде и откупе, морају бити реалне и засноване на ажурним и веродостојним информацијама.

Друштво за осигурање је дужно да у својим претпоставкама, експлицитно или имплицитно, узме у обзир, утицај који би измењени будући финансијски и нефинансијски услови могли имати на коришћење тих опција.

Сегментација

Члан 134.

Друштво за осигурање дужно је да приликом обрачуна техничких резерви сегментира своје обавезе из уговора о осигурању у хомогене групе ризика, а најмање према линијама пословања.

Народна банка Србије ближе уређује сегментацију из става 1. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да сегментацију обавеза из уговора о осигурању врши у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Износи који се могу надокнадити на основу уговора о реосигурању и од субјектата посебне намене

Члан 135.

Друштво за осигурање је дужно да обрачуна износе надокнадиве на основу уговора о реосигурању и од субјектата посебне намене у складу с одредбама чл. од 124. до 134. овог закона.

Приликом обрачуна износа надокнадивих на основу уговора о реосигурању и од субјектата посебне намене, друштво за осигурање је дужно да узме у обзир временску разлику између надокнађених износа и директних исплата.

Друштво за осигурање је дужно да прилагоди вредност утврђених износа који се могу надокнадити на основу уговора о реосигурању и од субјектата посебне намене како би се узели у обзир очекивани губици настали због наступања статуса неизмирења обавеза друге уговорне стране. То прилагођавање се заснива на процени вероватноће наступања статуса неизмирења обавезе друге уговорне стране и просечног губитка који из тога произлази.

Народна банка Србије ближе уређује начин обрачуна износа из става 1. овог члана и прилагођавање вредности утврђених износа који се могу надокнадити на основу уговора о реосигурању и од субјеката посебне намене из става 3. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да начин обрачуна износа из става 1. овог члана и прилагођавање вредности износа који се могу надокнадити на основу уговора о реосигурању и од субјеката посебне намене из става 3. овог члана утврђује у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије који се на то односе.

Квалитет података и примена апроксимација

Члан 136.

Друштво за осигурање дужно је да успостави интерне процесе и процедуре за обезбеђење примерености, потпуности и тачности података које користи при обрачуну техничких резерви.

Изузетно, када друштво за осигурање нема довољно података одговарајућег квалитета за примену поуздане актуарске методе на скуп или подскуп својих обавеза из уговора о осигурању или на износе надокнадиве на основу уговора о реосигурању и од субјеката посебне намене, друштво може у обрачуну најбоље процене да користи одговарајуће апроксимације, укључујући и приступе у којима се разматра сваки случај посебно.

Народна банка Србије ближе уређује обезбеђење квалитета података из става 1. овог члана, као и примену апроксимација у обрачуну најбоље процене из става 2. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да у вези с одредбама овог члана поступа у складу с делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Поређење са искуством

Члан 137.

Друштво за осигурање је дужно да успостави интерне процесе и процедуре како би обезбедило да се најбоље процене и претпоставке на којима се заснива обрачун најбољих процена редовно пореде с искуством.

Уколико се поређењем из става 1. овог члана утврди систематско одступање између искуства и обрачуна најбољих процена, друштво за осигурање је дужно да на адекватан начин прилагоди актуарске методе, односно претпоставке коришћене у обрачуну.

Адекватност износа техничких резерви

Члан 138.

Друштво за осигурање је дужно да, на захтев Народне банке Србије, докаже примереност износа својих техничких резерви, примењивост и релевантност примењених метода, као и адекватност коришћених статистичких података на којима се заснива обрачун техничких резерви.

О д е љ а к 3.

Сопствена средства

1. Утврђивање сопствених средстава

Сопствена средства

Члан 139.

Сопствена средства друштава за осигурање обухватају збир основних сопствених средстава из члана 140. овог закона и додатних сопствених средстава из члана 141. овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да утврђује, класификује и одређује подобност сопствених средстава у складу са чл. од 139. до 147. овог закона.

Народна банка Србије ближе уређује утврђивање, класификацију и одређивање подобности сопствених средстава из става 2. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да подобност сопствених средстава из става 2. овог члана утврђује, класификује и одређује у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Основна сопствена средства

Члан 140.

Основна сопствена средства друштва за осигурање састоје се од следећих ставки:

1) вишка имовине друштва за осигурање над обавезама, вреднованих у складу са чл. од 124. до 138. овог закона;

2) субординираних обавеза друштва за осигурање.

Износ вишка имовине из става 1. тачка 1) овог члана умањује се за износ откупљених сопствених акција друштва за осигурање.

Додатна сопствена средства

Члан 141.

Додатна сопствена средства друштва за осигурање обухватају ставке које нису обухваћене основним сопственим средствима, а које могу бити позване на плаћање ради покрића губитака.

Додатна сопствена средства могу обухватати следеће ставке, уколико оне нису ставке основних сопствених средстава, и то:

1) акредитиви и гаранције;

2) све друге обавезе трећих лица за плаћање према друштву за осигурање.

У случају друштава за узајамно осигурање и друштава за узајамно осигурање која послују по начелу узајамности са променљивим доприносима, додатна сопствена средства могу да садрже и сва будућа потраживања која то друштво може имати од својих чланова путем позива да се плате додатни доприноси, у наредних 12 месеци.

Када је нека ставка додатних сопствених средстава уплаћена или позвана на плаћање, сматра се имовином и престаје да буде део додатних сопствених средстава.

Сагласност Народне банке Србије на додатна сопствена средства

Члан 142.

Износи ставки додатних сопствених средстава могу се узети у обзир приликом одређивања сопствених средстава друштава за осигурање само уз претходну сагласност Народне банке Србије.

Износ приписан свакој ставци додатних сопствених средстава одражава способност те ставке за покриће губитака и заснован је на опрезним и реалним претпоставкама. Када ставка додатних сопствених средстава има фиксну номиналну вредност, износ те ставке једнак је њеној номиналној вредности, када тај износ на одговарајући начин одражава њену способност за покриће губитака.

Друштво за осигурање је дужно да добије претходну сагласност Народне банке Србије за:

- 1) новчани износ за сваку ставку додатних сопствених средстава и/или
- 2) метод којим се утврђује износ сваке ставке додатних сопствених средстава.

Народна банка Србије даје сагласност за износ који је утврђен у складу са методом из става 3. тачка 2) овог члана за одређени временски период.

За укључивање сваке ставке додатних сопствених средстава у сопствена средства друштва за осигурање, Народна банка Србије даје сагласност друштву на основу процене:

- 1) способности и спремности других уговорних страна за плаћање;
- 2) могућности наплате средстава, узимајући у обзир правни облик ставке, као и било које услове који би могли да спрече успешну наплату ставке или упућивање позива на њено плаћање;
- 3) свих информација о резултатима претходних позива на плаћање које су друштва за осигурање упутила за таква додатна сопствена средства, у мери у којој се те информације могу поуздано користити за процену очекиваних резултата будућих позива на плаћање.

Народна банка Србије ближе уређује издавање сагласности из овог члана.

Народна банка Србије доноси претходну сагласност из овог члана у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

2. Класификација сопствених средстава

Класификација сопствених средстава у категорије

Члан 143.

Друштво за осигурање дужно је да ставке сопствених средстава класификује у три категорије на основу критеријума из члана 144. овог закона и списка ставки сопствених средстава.

Класификација ставки сопствених средстава из става 1. овог члана зависи од тога да ли су то ставке основних сопствених средстава или ставке додатних сопствених средстава, као и мере у којој поседују следећа својства:

- 1) ставка је расположива или се може позвати на плаћање, како би се у потпуности покрили губици уз претпоставку сталности пословања, као и у случају стечаја или ликвидације (трајна доступност);
- 2) у случају стечаја или ликвидације друштва за осигурање, укупан износ ставке је расположив за покриће губитака, а исплата ставке њеном имаоцу се не врши док се све остале обавезе, укључујући и обавезе на основу ре/осигурања према уговорачима осигурања и корисницима из уговора о ре/осигурању не измире (субординираност).

Приликом процене у којој мери ставке сопствених средстава имају, односно ће имати, својства из става 2. тач. 1) и 2) овог члана, друштво за осигурање узима у обзир трајање ставке а нарочито да ли ставка има рок доспећа или не. Када ставка сопствених средстава има рок доспећа, разматра се релативно трајање ставке у односу на трајање обавеза друштва на основу осигурања и реосигурања (довољно трајање).

Поред карактеристика наведених у ставу 3. овог члана, узимају се у обзир и следеће карактеристике:

1) да ли је ставка ослобођена захтева или подстицаја за откуп номиналног износа (непостојање подстицаја за откуп);

2) да ли је ставка ослобођена обавезних фиксних накнада (непостојање обавезних трошкова одржавања);

3) да ли је ставка без терета (непостојање терета).

Када друштво за осигурање намерава да у ставке сопствених средстава укључи ставке сопствених средстава које нису обухваћене списком из става 1. овог члана, друштво је дужно да те ставке класификује у складу са критеријумима из члана 144. овог закона и да Народној банци Србије поднесе захтев за добијање сагласности за такве класификације.

Народна банка Србије ближе уређује класификацију и списак ставки сопствених средстава из става 1. овог члана, као и начин издавања сагласности из става 5. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да класификацију из става 1. овог члана утврди у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњава директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и уредбом ЕИОПА-е.

Народна банка Србије сагласност из става 5. овог члана издаје у складу са одговарајућим прописима Европске уније.

Главни критеријуми за класификацију у категорије

Члан 144.

Друштво за осигурање дужно је да ставке основних сопствених средстава класификује у Категорију 1 када у значајној мери имају својства из члана 143. став 2. тач. 1) и 2) овог закона, уз разматрање карактеристика из члана 143. ст. 3. и 4. овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да ставке основних сопствених средстава класификује у Категорију 2 када у значајној мери имају својства из члана 143. став 2. тачка 2) овог закона, уз разматрање карактеристике из члана 143. ст. 3. и 4. овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да ставке додатних сопствених средстава класификује у Категорију 2 када у значајној мери имају својства из члана 143. став 2. тач. 1) и 2) овог закона, уз разматрање карактеристика из члана 143. ст. 3. и 4. овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да сваку ставку основних и додатних сопствених средстава која није обухваћена ст. 1, 2. и 3. овог члана класификује у Категорију 3.

Вишак средстава и класификација посебних позиција сопствених средстава осигурања

Члан 145.

Вишком средстава се сматра акумулирана добит која није предвиђена за расподелу уговорачима и корисницима осигурања.

Друштво за осигурање дужно је да вишак средстава из става 1. овог члана класификује у Категорију 1 уколико су испуњени критеријуми из члана 144. став 1. овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да класификује у Категорију 2 акредитиве и гаранције које за повериоце друштва чува независни повереник, а које су дале банке (кредитне институције) овлашћене у складу са законом којим се уређују банке, односно кредитне институције.

Друштво за узајамно осигурање и друштво за узајамно осигурање са променљивим доприносима дужно је да класификује у Категорију 2 будућа потраживања која та друштва могу да имају од својих чланова позивајући их на уплату додатних доприноса, у наредних 12 месеци

уколико у значајној мери имају карактеристике из члана 143. став 2. овог закона, узимајући у обзир карактеристике из члана 143. ст. 3. и 4. овог закона.

3. *Подобност сопствених средстава*

Подобност сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност

Члан 146.

Подобан износ сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност из члана 148. овог закона једнак је збиру износа Категорије 1, подобног износа Категорије 2 и подобног износа Категорије 3.

У погледу усклађености са капиталним захтевом за солвентност друштва за осигурање, подобни износи ставки Категорије 2 и Категорије 3 су предмет квантитативних ограничења. Та ограничења су таква да обезбеде испуњење најмање следећих услова:

1) учешће ставки Категорије 1 у подобним сопственим средствима је веће од једне трећине укупног износа подобних сопствених средстава;

2) подобан износ ставки Категорије 3 је мањи од једне трећине укупног износа подобних сопствених средстава.

Народна банка Србије ближе уређује подобност сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност из овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да подобност сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност утврђује у складу са овим чланом и одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Подобност сопствених средстава за покриће минималног капиталног захтева за солвентност

Члан 147.

Подобан износ основних сопствених средстава за покриће минималног капиталног захтева из члана 174. овог закона једнак је збиру износа Категорије 1 и подобног износа ставки основних сопствених средстава класификованих у Категорију 2.

У погледу усклађености са минималним капиталним захтевом, износ ставки основних сопствених средстава подобних за покриће минималног капиталног захтева, које су класификоване у Категорију 2, подлежу квантитативним ограничењима. Та ограничења морају да буду таква да обезбеде најмање да учешће ставки Категорије 1 у подобним основним сопственим средствима буде веће од једне половине укупног износа подобних основних сопствених средстава.

Народна банка Србије ближе уређује подобност сопствених средстава за покриће минималног капиталног захтева.

Друштво за осигурање је дужно да подобност сопствених средстава за покриће минималног капиталног захтева утврђује у складу са овим чланом и одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

О д е л њ а к 4.

Капитални захтев за солвентност

*1. Опште одредбе за капитални захтев за солвентност***Опште одредбе**

Члан 148.

Друштво за осигурање дужно је да има на располагању подобна сопствена средства за покриће капиталног захтева за солвентност обрачунатог у складу са чл. од 149. до 173. овог закона.

Обрачун капиталног захтева за солвентност

Члан 149.

Капитални захтев за солвентност обрачунава се коришћењем стандардне формуле у складу са чл. од 151. до 159. овог закона или употребом интерног модела у складу са чл. од 160. до 173. овог закона.

Капитални захтев за солвентност обрачунава се под претпоставком сталности пословања друштва за осигурање.

Капитални захтев за солвентност се калибрира на начин да узима у обзир све мерљиве ризике којима је друштво за осигурање изложено и покрива постојеће послове, као и нове послове за које се очекује да ће бити уговорени током наредних 12 месеци. У погледу постојећих послова, тај захтев покрива само неочекиване губитке. Капитални захтев за солвентност одговара вредности под ризиком основних сопствених средстава друштва за осигурање са нивоом поузданости од 99,5% током једногодишњег периода.

Капитални захтев за солвентност покрива најмање следеће ризике:

- 1) ризик неживотног осигурања;
- 2) ризик животног осигурања;
- 3) ризик здравственог осигурања;
- 4) тржишни ризик;
- 5) кредитни ризик;
- 6) оперативни ризик.

Оперативни ризик из става 4. тачка б) овог члана укључује правни ризик, и искључује ризике који произилазе из стратешких одлука, као и репутационе ризике.

Приликом обрачуна капиталног захтева за солвентност, друштво за осигурање је дужно да узима у обзир ефекте техника за ублажавање ризика, под условом да кредитни ризик и други ризици који произилазе из коришћења таквих техника буду на одговарајући начин исказани у капиталном захтеву за солвентност.

Учесталост обрачуна

Члан 150.

Друштво за осигурање је дужно да обрачуна капитални захтев за солвентност најмање једном годишње и да, о резултатима тог обрачуна, обавести Народну банку Србије.

Друштво за осигурање је дужно да има на располагању подобна сопствена средства која покривају последњи капитални захтев за солвентност о којем се извештава.

Друштво за осигурање је дужно да континуирано прати износ подобних сопствених средстава и капиталног захтева за солвентност.

Уколико ризични профил друштва за осигурање значајно одступа од претпоставки на којима се заснива последњи обрачунати капитални захтев за солвентност о коме је поднет извештај, то друштво, без одлагања, поново обрачунава капитални захтев за солвентност и о томе извештава Народну банку Србије.

Кад постоје докази који указују да се ризични профил друштва за осигурање значајно променио од дана када је последњи пут поднет извештај о капиталном захтеву за солвентност, Народна банка Србије може да захтева да друштво поново обрачуна капитални захтев за солвентност.

2. Капитални захтев за солвентност – стандардна формула

Опште одредбе

Члан 151.

Друштво за осигурање обрачунава капитални захтев за солвентност коришћењем стандардне формуле у складу са чл. од 152. до 159. овог закона.

Народна банка Србије ближе уређује обрачун из става 1. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да обрачун капиталног захтева за солвентност коришћењем стандардне формуле из става 1. овог члана врши у складу са прописима Народне банке Србије којима се регулише тај обрачун, одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије у вези са тим обрачуном.

Структура стандардне формуле

Члан 152.

Капитални захтев за солвентност обрачунат на основу стандардне формуле је збир следећих ставки:

- 1) основног капиталног захтева за солвентност, како је утврђено у члану 153. овог закона;
- 2) капиталног захтева за оперативни ризик, како је утврђено у члану 156. овог закона;
- 3) прилагођавања за способност техничких резерви и одложених пореза за покриће губитака, како је утврђено у члану 157. овог закона.

Структура основног капиталног захтева за солвентност

Члан 153.

Основни капитални захтев за солвентност се састоји, најмање, од следећих модула ризика:

- 1) ризик неживотног осигурања;
- 2) ризик животног осигурања;
- 3) ризик здравственог осигурања;
- 4) тржишни ризик;
- 5) ризик неизмирења обавеза друге уговорне стране.

За сврхе става 1. тач. од 1) до 3) овог члана, послови ре/осигурања расподељују се у модул ризика осигурања који на најбољи начин одражава техничку природу ризика на којима се ти послови заснивају.

Коефицијенти корелације за агрегирање модула ризика наведених у ставу 1. овог члана, као и калибрација капиталног захтева за сваки модул ризика, има за резултат укупан капитални захтев за солвентност који је усклађен са начелима утврђеним у члану 149. овог закона.

Сваки од модула ризика наведених у ставу 1. овог члана се калибрира коришћењем мере вредности под ризиком, са нивоом поузданости од 99,5%, током једногодишњег периода. Када то одговара природи ризика, приликом обрачуна сваког од модула ризика из става 1. овог члана узимају се у обзир ефекти диверсификације.

Сва друштва за осигурање дужна су да користе исту структуру и спецификације за модуле ризика како у погледу обрачуна основног капиталног захтева за солвентност, тако и у погледу поједностављених обрачуна како је утврђено у члану 158. овог закона.

Друштво за осигурање може да, за ризике који произилазе из катастрофа, уколико то одговара природи ризика, користи географске спецификације за обрачун модула ризика животног, неживотног и здравственог осигурања.

Друштво за осигурање може, уз претходну сагласност Народне банке Србије, у оквиру структуре стандардне формуле, да замени подскуп њених параметара параметрима који су специфични за друштво приликом обрачуна модула ризика животног, неживотног и здравственог осигурања. Ти параметри се калибрирају коришћењем стандардизованих метода на бази интерних података тог друштва или података који се непосредно односе на пословање тог друштва.

Народна банка Србије ближе уређује формулу за обрачун основног капиталног захтева за солвентност из става 1. овог члана.

Народна банка Србије ближе уређује начин давања сагласности из става 7. овог члана.

Народна банка Србије сагласност из става 7. овог члана издаје у складу с прописима Европске комисије којима се уређују поступци за одобрење специфичних параметара у оквиру стандардне формуле.

Обрачун основног капиталног захтева за солвентност

Члан 154.

Модул ризика неживотног осигурања одражава ризик који произилази из обавеза на основу неживотног осигурања, у вези са покривеним опасностима и процесима који се користе у обављању послова. Модул ризика неживотног осигурања узима у обзир неизвесност резултата друштва за осигурање у вези са постојећим обавезама на основу ре/осигурања, као и у вези са новим пословима за које се очекује да ће бити уговорени током наредних 12 месеци. Модул ризика неживотног осигурања обрачунава се као комбинација капиталних захтева најмање за следеће подмодуле:

1) премијски ризик и ризик резерви неживотног осигурања, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању који произилази из промена у времену настанка, учесталости и озбиљности осигураних случајева, као и промена у времену решавања и износу у ком су решени одштетни захтеви;

2) ризик катастрофе неживотног осигурања, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању који произилази из постојања значајних неизвесности у претпоставкама које се користе за одређивање премија и резерви у вези са екстремним или ванредним догађајима.

Модул ризика животног осигурања одражава ризик који произилази из обавеза на основу животног осигурања, у вези са покривеним опасностима и процесима који се користе у обављању послова. Модул ризика животног осигурања обрачунава се као комбинација капиталних захтева за најмање следеће подмодуле:

1) ризик смртности, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из промена у нивоу, тренду или волатилности стопа смртности, при чему повећање стопа смртности води ка повећању вредности обавеза на основу осигурања;

2) ризик дуговечности, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из промена у нивоу, тренду или волатилности стопа смртности, при чему смањење стопа смртности води ка повећању вредности обавеза на основу осигурања;

3) ризик инвалидитета – обољевања, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из промена у нивоу, тренду или волатилности стопа инвалидитета, болести и обољевања;

4) ризик трошкова животног осигурања, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из промена у нивоу, тренду или волатилности трошкова насталих приликом одржавања уговора о ре/осигурању;

5) ризик ревизије, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из промена у нивоу, тренду или волатилности стопа ревизије које се примењују на ренте, због промена у правном окружењу или здравственом стању осигураног лица;

6) ризик прекида, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из промена у нивоу, тренду или волатилности стопа прекида, раскида, обнављања и откупа полиса;

7) ризик катастрофе животног осигурања, који се односи на ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из значајне неизвесности у претпоставкама које се користе за одређивање премија и резерви у вези са екстремним или ванредним догађајима.

Модул ризика здравственог осигурања одражава ризик који произилази из преузетих обавеза на основу здравственог осигурања, било да се оно обавља на сличним техничким основама као животно осигурање или не, а који је у вези са покривеним опасностима и процесима који се користе у обављању послова. Модул ризика здравственог осигурања покрива најмање следеће ризике:

1) ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању, који произилази из промена у нивоу, тренду или волатилности трошкова насталих у одржавању уговора о ре/осигурању;

2) ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурању у тренутку резервисања, који произилази из промена у времену настанка, учесталости и озбиљности осигураних случајева као и промена у времену решавања и износу у ком су решени одштетни захтеви;

3) ризик од губитка или неповољне промене вредности обавеза на основу уговора о осигурања, који произилази из постојања значајне неизвесности у претпоставкама које се користе за одређивање премија и резерви у вези са избијањем већих епидемија, као и неуобичајеном акумулацијом ризика у таквим екстремним околностима.

Модул тржишног ризика одражава ризик који произилази из промена у нивоу или волатилности тржишних цена финансијских инструмената које имају утицај на вредност имовине и обавеза друштва за осигурање. Модул тржишног ризика треба да на одговарајући начин одражава структурну неусклађеност између имовине и обавеза, нарочито у погледу њиховог трајања. Модул тржишног ризика обрачунава се као комбинација капиталних захтева за најмање следеће подмодуле:

1) каматни ризик, који се односи на осетљивост вредности имовине, обавеза и финансијских инструмената на промене у рочној структури каматних стопа, или волатилности каматних стопа;

2) ризик власничких улагања, који се односи на осетљивост вредности имовине, обавеза и финансијских инструмената на промене у нивоу или волатилности тржишних цена власничких улагања;

3) ризик непокретне имовине, који се односи на осетљивост вредности имовине, обавеза и финансијских инструмената на промене у нивоу или волатилности тржишних цена непокретности;

4) ризик распона, који се односи на осетљивост вредности имовине, обавеза и финансијских инструмената на промене у нивоу или волатилности кредитног распона изнад рочне структуре безризичне каматне стопе;

5) девизни ризик, који се односи на осетљивост вредности имовине, обавеза и финансијских инструмената на промене у нивоу или волатилности девизног курса;

6) ризик концентрације тржишног ризика, који се односи на додатне ризике за друштво за осигурање који произилазе или из недостатка диверсификације портфеља имовине или од велике изложености ризику наступања статуса неизмирења обавеза од стране једног издаваоца или групе повезаних издавалаца хартија од вредности.

Модул ризика неизмирења обавеза друге уговорне стране одражава могуће губитке услед неочекиваног наступања статуса неизмирења обавеза, или погоршања кредитне способности других уговорних страна и дужника друштва за осигурање током наредних 12 месеци.

Модул ризика неизмирења обавеза друге уговорне стране покрива уговоре за ублажавање ризика, као што су: уговори о реосигурању, секјуритизације и изведени финансијски инструменти, и потраживања од дистрибутера ре/осигурања, као и све друге кредитне изложености које нису покривене у подмодулу ризика распона. Овај модул треба да на одговарајући начин узме у обзир средства обезбеђења и друга обезбеђења која држи друштво за осигурање или која неко друго лице држи за рачун друштва за осигурање, као и са њима повезане ризике.

Модул ризика неизмирења обавеза друге уговорне стране узима у обзир укупну изложеност друштва за осигурање ризику сваке друге уговорне стране, без обзира на правну форму њених уговорних обавеза према том друштву.

Народна банка Србије ближе уређује обрачун основног капиталног захтева за солвентност из овог члана.

Обрачун подмодула ризика власничких улагања - механизам симетричног прилагођавања

Члан 155.

Подмодул ризика власничких улагања обрачунат у складу са стандардном формулом укључује симетрично прилагођавање капиталног захтева за власничка улагања за покриће ризика који произилази из промена у нивоу цена акција.

Симетрично прилагођавање капиталног захтева за власничка улагања обрачунатог у складу са стандардном формулом, калибрисаног у складу са чланом 153. став 4. овог закона, који покрива ризик који произилази из промена у нивоу цена акција, треба да се заснива на функцији тренутног нивоа одговарајућег индекса акција и пондерисаног просечног нивоа тог индекса, при чему се пондерисани просек обрачунава за одговарајући временски период који је једнак за сва друштва за осигурање.

Симетрично прилагођавање капиталног захтева за власничка улагања обрачуног у складу са стандардном формулом не може да доведе до тога да друштво примењује капитални захтев за власничка улагања који је више од десет процентних поена нижи или виши од капиталног захтева за власничка улагања обрачуног без узимања у обзир симетричног прилагођавања.

Народна банка Србије ближе уређује механизам симетричног прилагођавања из овог члана.

Капитални захтев за оперативни ризик

Члан 156.

Капитални захтев за оперативни ризик одражава оперативне ризике у оној мери у којој они нису одражени у модулима ризика из члана 153. став 1. овог закона.

Капитални захтев за оперативни ризик из става 1. овог члана се калибрира у складу са ставом 3. члана 149. овог закона.

Код уговора о животном осигурању код којих инвестициони ризик сноси уговарач осигурања, обрачун капиталног захтева за оперативни ризик узима у обзир износ годишњих трошкова насталих у погледу тих обавеза на основу осигурања.

Код послова осигурања и реосигурања, осим оних из става 3. овог члана, обрачун капиталног захтева за оперативни ризик узима у обзир обим тих послова, у смислу зарађених премија и техничких резерви које се односе на те обавезе на основу ре/осигурања. У том случају, капитални захтев за оперативни ризик не може прећи 30% основног капиталног захтева за солвентност који се односи на те послове осигурања и реосигурања.

Народна банка Србије ближе уређује обрачун капиталног захтева за оперативни ризик из овог члана.

Прилагођавање за способност техничких резерви и одложених пореза за покриће губитака

Члан 157.

Прилагођавање за способност техничких резерви и одложених пореза за покриће губитака одражава потенцијалну накнаду неочекиваних губитака кроз истовремено смањење техничких резерви или одложених пореза или кроз комбинацију оба смањења.

Прилагођавање из става 1. овог члана узима у обзир ефекат ублажавања ризика који произилази из будућих дискреционих накнада из уговора о осигурању, у мери у којој друштво за осигурање може да докаже да се смањење тих накнада може употребити за покриће неочекиваних губитака кад настану. Ефекат ублажавања ризика који произилази из будућих дискреционих накнада не сме бити већи од збира техничких резерви и одложених пореза који се односе на те будуће дискреционе накнаде.

У смислу става 2. овог члана, вредност будућих дискреционих накнада у неповољним околностима пореди се са вредношћу тих накнада при претпоставкама на којим се заснива обрачун најбоље процене.

Народна банка Србије ближе уређује прилагођавање за способност техничких резерви и одложених пореза за покриће губитака из овог члана.

Поједностављења стандардне формуле

Члан 158.

Друштво за осигурање може да користи поједностављени обрачун за одређени подмодул или модул ризика када то оправдава природа, размера и сложеност ризика са којима се суочава, и када би било непропорционално да се од друштва захтева да примењује стандардни обрачун.

Поједностављени обрачун се калибрира у складу са чланом 149. став 3. овог закона.

Народна банка Србије ближе уређује коришћење поједностављеног обрачуна из става 1. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да поједностављени обрачун из става 1. овог члана користи у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Значајна одступања од претпоставки на којима се заснива обрачун према стандардној формули

Члан 159.

Када није примерено да се капитални захтев за солвентност обрачунава у складу са стандардном формулом, као што је утврђено чл. од 151. до 158. овог закона, из разлога што ризични профил друштва за осигурање значајно одступа од претпоставки на којима се заснива обрачун према стандардној формули, Народна банка Србије, уз навођење разлога, може да захтева од друштва да подкуп параметара коришћених приликом обрачуна према стандардној формули замени параметрима који су специфични за то друштво када обрачунава модул ризика животног, неживотног и здравственог осигурања.

Специфични параметри друштва за осигурање из става 1. овог члана обрачунавају се на начин који обезбеђује да је друштво усклађено са чланом 149. став 3. овог закона и са чланом 153. ст. 7. и 9. овог закона.

Специфични параметри друштва за осигурање из става 1. овог члана обрачунавају се на начин који обезбеђује да је друштво усклађено са чланом 149. став 3. овог закона и са чланом 153. ст. 7. и 10. овог закона.

3. Капитални захтев за солвентност – потпуни и парцијални интерни модели

Опште одредбе за одобравање потпуних и парцијалних интерних модела

Члан 160.

Друштво за осигурање може да обрачуна капитални захтев за солвентност коришћењем потпуног или парцијалног интерног модела за који је добило сагласност Народне банке Србије.

Друштво за осигурање може да користи парцијални интерни модел за обрачун једног или више од следећих:

- 1) једног или више модула или подмодула ризика основног капиталног захтева за солвентност, како је утврђено у чл. 153. и 154. овог закона;
- 2) капиталног захтева за оперативни ризик како је утврђено у члану 156. овог закона;
- 3) прилагођавања за способност техничких резерви и одложених пореза да апсорбују губитке, како је наведено у члану 157. овог закона.

Поред тога, употреба парцијалног модела може да се примењује на целокупно пословање друштва за осигурање или на само једну већу пословну јединицу, односно на више њих.

Уз захтев за сагласност за употребу интерног модела, друштво за осигурање је дужно да достави документоване доказе да интерни модел испуњава захтеве утврђене у чл. од 167. до 172. овог закона.

Када се захтев за ту сагласност односи на парцијални интерни модел, захтеви утврђени у чл. од 167. до 172. овог закона прилагођавају се тако да се у обзир узме ограничена област примене модела.

Народна банка Србије одлучује о захтеву за добијање сагласности из става 1. овог члана у року од 6 месеци од дана пријема потпуног захтева.

Народна банка Србије издаје сагласност из става 1. овог члана само ако друштво за осигурање докаже да су системи друштва који се односе на идентификацију, мерење, праћење ризика, управљање ризицима и извештавање о ризицима адекватни, а нарочито да интерни модел испуњава захтеве из става 4. овог члана.

Уколико Народна банка Србије одлучи да одбије захтев друштва за коришћење интерног модела, мора да образложи разлоге за то одбијање.

Након што изда сагласност за коришћење интерног модела, Народна банка Србије може, решењем у коме се наводе разлози, од друштва за осигурање да захтева достављање процене капиталног захтева за солвентност обрачунатог коришћењем стандардне формуле, како је утврђено у чл. од 151. до 159. овог закона.

Народна банка Србије ближе уређује начин и услове издавања сагласности из става 1. овог члана.

Народна банка Србије ближе уређује начин и услове издавања сагласности из става 1. овог члана у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Народна банка Србије ће о захтеву за добијање сагласности из става 1. овог члана обавестити ЕИОПА-у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије.

Народна банка Србије може, уз обавештење из става 12. овог члана тражити од ЕИОПА-е помоћ у вези са одлучивањем о захтеву за добијање сагласности из става 1. овог члана.

Посебне одредбе за одобравање парцијалних интерних модела

Члан 161.

У случају парцијалног интерног модела, сагласност Народне банке Србије се даје само када тај модел, поред захтева из члана 160. овог закона, испуњава и следеће додатне услове:

- 1) друштво за осигурање је на примерен начин оправдало разлог за ограничену област примене модела;
- 2) обрачунат капитални захтев за солвентност примереније одражава ризични профил друштва и нарочито је усклађен са начелима утврђеним у чл. од 148. до 150. овог закона;
- 3) његова структура је усклађена са начелима утврђеним у чл. од 148. до 150. овог закона, тако да омогућава да се парцијални интерни модел у потпуности интегрише у стандардну формулу за капитални захтев за солвентност.

Приликом оцене захтева за коришћење парцијалног интерног модела који покрива само одређене подмодуле одређеног модула ризика или неке од пословних јединица друштва за осигурање у погледу одређеног модула ризика, или делове и једних и других, Народна банка Србије може да захтева од друштва да достави одговарајући прелазни план за проширење области примене модела.

Прелазним планом из става 2. овог закона утврђује се начин на који друштво за осигурање планира да прошири област примене модела на друге подмодуле или пословне јединице, како би се обезбедило да тај модел покрива преовлађујући део његових послова осигурања у погледу тог одређеног модула ризика.

Народна банка Србије ближе уређује интеграцију парцијалних интерних модела у стандардну формулу из става 1. тачке 3) овог члана, као и услове за коришћење алтернативних интеграционих техника.

Интеграција парцијалног интерног модела у стандардну формулу из става 1. тачке 3) овог члана, као и коришћење алтернативних интеграционих техника врши се у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Политика за измену потпуних и парцијалних интерних модела

Члан 162.

У поступку одлучивања за издавање сагласности за употребу интерног модела, Народна банка Србије издаје сагласност и за политику у вези са изменама модела друштва за осигурање, која укључују и спецификацију мањих и већих измена интерног модела.

Друштво за осигурање може мењати свој интерни модел у складу са политиком из става 1. овог члана.

За веће измене интерног модела, као и измене политике из става 1. овог члана, потребно је добити претходну сагласност Народне банке Србије из члана 160. овог закона.

За мање измене интерног модела није потребна претходна сагласност Народне банке Србије, уколико су спроведене у складу са политиком из става 1. овог члана.

Народна банка Србије ближе уређује начин издавања сагласности из става 3. овог члана..

Народна банка Србије сагласност из става 3. овог члана издаје у складу са прописима Европске комисије којима се уређују поступци за одобрење већих измена интерног модела.

Одговорност извршног и надзорног одбора друштва за осигурање

Члан 163.

Извршни одбор друштва за осигурање уз одобрење надзорног одбора подноси захтев Народној банци Србије за добијање сагласности за интерни модел из члана 160. овог закона, као и захтев за добијање сагласности за све накнадне веће измене тог модела.

Извршни одбор друштва за осигурање одговоран је за успостављање, а надзорни одбор за надзор система који обезбеђују правилно и континуирано функционисање интерног модела.

Повратак на стандардну формулу

Члан 164.

Након што је добило сагласност у складу са чланом 160. овог закона, друштво за осигурање се не може вратити на обрачун целокупног капиталног захтева за солвентност или његовог дела коришћењем стандардне формуле, осим у нарочито оправданим околностима и уз претходну сагласност Народне банке Србије.

Неусклађеност интерног модела

Члан 165.

Друштво за осигурање које након добијања сагласности Народне банке Србије за коришћење интерног модела, престане да буде усклађено са захтевима утврђеним у чл. од 167. до 172. овог закона, дужно је да, без одлагања, Народној банци Србије поднесе план за поновно

успостављање усклађености са наведеним захтевима у разумном року или да достави доказе да утицај неусклађености није значајан.

У случају да друштво за осигурање не спроведе план из става 1. овог члана, Народна банка Србије може да захтева од тог друштва да обрачунава капитални захтев за солвентност у складу са стандардном формулом.

Значајна одступања од претпоставки на којима се заснива обрачун према стандардној формули

Члан 166.

Када није примерено да друштво за осигурање обрачунава капитални захтев за солвентност у складу са стандардном формулом зато што ризични профил друштва значајно одступа од претпоставки које се налазе у основи обрачуна према стандардној формули, Народна банка Србије може, решењем у ком су наведени разлози, од тог друштва да захтева да за обрачун капиталног захтева за солвентност или његових одговарајућих модула ризика користи интерни модел.

Тест употребе

Члан 167.

Друштво за осигурање је дужно да Народној банци Србије докаже да интерни модел има широку примену и значајну улогу у његовом систему управљања у складу са одредбама овог закона, а нарочито у:

- 1) систему управљања ризиком, како је утврђено у члану 107. овог закона и поступцима доношења одлука;
- 2) поступцима оцене и алокације економског капитала и капитала за солвентност, укључујући процене из чл. 109. и 110. овог закона.

Поред тога, друштво за осигурање дужно је да Народној банци Србије докаже да је учесталост обрачуна капиталног захтева за солвентност коришћењем интерног модела усклађена са учесталошћу којом користе свој интерни модел за друге сврхе наведене у ставу 1. овог члана.

Извршни одбор друштва за осигурање дужан је да обезбеди, а надзорни одбор да надзире континуирану примереност структуре и функционалности интерног модела, односно да интерни модел континуирано на одговарајући начин одражава ризични профил друштва за осигурање.

Стандарди статистичког квалитета

Члан 168.

Методe које се користе за обрачун прогнозе расподеле вероватноће треба да се заснивају на адекватним, примењивим и релевантним актуарским и статистичким техникама и треба да буду у складу са методама које се користе за обрачун техничких резерви.

Методe из става 1. овог члана треба да се заснивају на тренутним и веродостојним информацијама и реалним претпоставкама.

Друштво за осигурање дужно је да, на захтев Народне банке Србије оправда претпоставке на којима се заснива његов интерни модел.

Подаци који се користе за интерни модел морају бити тачни, потпуни и одговарајући, при чему је друштво за осигурање дужно да ажурира податке који се користе у обрачуну прогнозе расподеле вероватноће најмање једном годишње.

За обрачун прогнозе расподеле вероватноће није прописана посебна метода, при чему без обзира на изабран метод обрачуна, способност интерног модела да оцени значај ризика мора бити довољна да обезбеди његову широку примену и значајну улогу у систему управљања друштва за осигурање, и то посебно у систему управљања ризиком, поступцима доношења одлука, као и у алокацији капитала у складу са чланом 167. овог закона.

Интерни модел мора да обухвати све значајне ризике којима је изложено друштво за осигурање, а најмање оне ризике који су утврђени у члану 149. став 4. овог закона.

Друштво за осигурање у свом интерном моделу може узети у обзир зависности унутар и између категорија ризика, под условом да Народној банци Србије докаже примереност система који се употребљава за мерење тих ефеката диверсификације.

Друштво за осигурање може у потпуности узети у обзир ефекат техника ублажавања ризика у свом интерном моделу, под условом да су кредитни ризик и други ризици који произилазе из коришћења техника ублажавања ризика на примерен начин одражени у интерном моделу.

Друштво за осигурање дужно је да у свом интерном моделу тачно процени посебне ризике повезане са финансијским гаранцијама и уговорним опцијама, када су ти ризици значајни, као и ризике који су повезани са опцијама из уговора о осигурању и уговорним опцијама друштва за осигурање. За ту сврху, друштво је дужно да узме у обзир утицај који будуће промене финансијских и нефинансијских услова могу имати на искоришћавање тих опција.

Друштво за осигурање у свом интерном моделу може узети у обзир будуће мере управе друштва за које је разумно очекивати да ће се спровести у одређеним околностима, при чему узима у обзир време које је неопходно за спровођење таквих мера.

Друштво за осигурање у свом интерном моделу узима у обзир сва очекивана плаћања уговарачима и корисницима осигурања, без обзира да ли су та плаћања гарантована уговором о осигурању.

Стандарди калибрације

Члан 169.

Друштво за осигурање може за потребе обликовања интерног модела да користи другачији временски период или меру ризика од оних утврђених у члану 149. став 3. овог закона под условом да капитални захтев за солвентност обрачунат употребом интерног модела пружа уговарачима и корисницима осигурања ниво заштите еквивалентан оном који је утврђен у члану 149. овог закона.

Када је изводљиво, друштво за осигурање обрачунава капитални захтев за солвентност директно из прогнозе расподеле вероватноће која је добијена интерним моделом предметног друштва, при чему се користи мера вредност под ризиком из члана 149. став 3. овог закона.

Када друштво за осигурање не може да обрачуна капитални захтев за солвентност директно из прогнозе расподеле вероватноће добијене интерним моделом, Народна банка Србије може дозволити да се у процесу обрачуна капиталног захтева за солвентност употребе апроксимације, под условом да друштво Народној банци Србије докаже да је уговарачима и корисницима осигурања пружен ниво заштите који је еквивалентан нивоу предвиђеном у члану 149. овог закона.

Народна банка Србије може захтевати да друштво за осигурање примени свој интерни модел на релевантне референтне портфеље при чему користи претпоставке које се понајвише заснивају на екстерним, а не интерним подацима, како би верификовала калибрацију интерног модела и усклађеност његове спецификације са општеприхваћеном тржишном праксом.

Доприноси добити и губитку

Члан 170.

Друштво за осигурање дужно је да најмање једном годишње преиспита узроке и изворе добити и губитака за сваку већу пословну јединицу.

Друштво за осигурање дужно је да Народној банци Србије докаже како категоризација ризика која је изабрана у интерном моделу објашњава узроке и изворе добити и губитака. Категоризација ризика и расподела добити и губитака треба да одражавају ризични профил друштва за осигурање.

Стандарди валидације

Члан 171.

Друштво за осигурање дужно је да редовно спроводи процес валидације модела који укључује праћење учинка интерног модела, преиспитивање континуиране примерености његових спецификација, и тестирање његових резултата у односу на искуство.

Статистичке методе, које се примењују у поступку валидације модела, тестирају примереност прогнозе расподеле вероватноће у односу на, не само искуство са губицима, већ и у односу на све значајне нове податке и информације које су са њима повезане.

Поступак валидације модела укључује:

- 1) анализу стабилности интерног модела, а нарочито тестирање осетљивости резултата интерног модела на промене у кључним претпоставкама на којима се интерни модел заснива;
- 2) процену тачности, потпуности и примерености података које интерни модел користи;
- 3) делотворан статистички поступак за валидацију интерног модела који омогућава друштву за осигурање да докаже Народној банци Србије да су обрачунати капитални захтеви примерени.

Стандарди документовања

Члан 172.

Друштво за осигурање дужно је да документује структуру и детаље о функционисању свог интерног модела.

Документација из става 1. овог члана мора да докаже усклађеност са чл. од 167. до 171. овог закона.

Документација из става 1. овог члана обезбеђује детаљни преглед теорије, претпоставки, математичке и емпиријске основе на којима је заснован интерни модел и треба да обухвата све околности под којима интерни модел није делотворан.

Друштво за осигурање дужно је да документује све веће промене свог интерног модела, како је утврђено у члану 162. овог закона.

Екстерни модели и подаци

Члан 173.

Коришћење модела или података добијених од треће стране не сматра се оправдањем за изузеће од било ког захтева у погледу интерног модела утврђеног у чл. од 167. до 172. овог закона и прописа Народне банке Србије којима се регулише ова област.

Коришћење модела или података добијених од треће стране не сматра се оправдањем за изузеће од било ког захтева у погледу интерног модела утврђеног у чл. од 167. до 172. овог закона, односно од захтева предвиђених одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

О д е љ а к 5.

Минимални капитални захтев

Опште одредбе

Члан 174.

Друштво за осигурање је дужно да има на располагању износ подобних основних сопствених средстава за покриће минималног капиталног захтева.

Друштво за осигурање је дужно да минимални капитални захтев обрачуна у складу с чланом 175. овог закона.

Народна банка Србије ближе уређује начин обрачуна минималног капиталног захтева из овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да обрачуна минимални капитални захтев из става 2. овог члана у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Обрачун минималног капиталног захтева

Члан 175.

Друштво за осигурање је дужно да обрачуна минимални капитални захтев у складу са следећим начелима:

1) минимални капитални захтев је обрачунат на јасан и једноставан начин који обезбеђује да се обрачун може ревидирати;

2) минимални капитални захтев одговара износу подобних основних сопствених средстава испод кога би уговорачи и корисници осигурања били изложени неприхватљивом нивоу ризика када би друштву за осигурање било дозвољено да настави са својим пословањем;

3) линеарна функција из става 2. овог члана која се користи за обрачун минималног капиталног захтева је калибрирана према вредности под ризиком основних сопствених средстава друштва за осигурање која одговара нивоу поузданости од 85%, током једногодишњег периода;

4) минимални капитални захтев има апсолутну доњу границу, односно на дан обрачуна не може бити мањи од динарске противвредности по званичном средњем курсу динара према евр, следећих износа:

(1) 2.700.000 евра за друштва за осигурање, укључујући и сопствена (каптивна) друштва за осигурање, која обављају послове неживотног осигурања, осим када су покривени неки или сви ризици укључени у једну од врста осигурања из члана 7. тач. од 10) до 15) овог закона, када је тај износ 4.000.000 евра;

(2) 4.000.000 евра за друштва за осигурање, укључујући и сопствена (каптивна) друштва за осигурање, која обављају послове животног осигурања;

(3) 3.900.000 евра за друштва за осигурање која обављају послове реосигурања, у складу са одредбама овог закона, и друштва за реосигурање, односно 1.300.000 евра за сопствена (каптивна) друштва за реосигурање;

(4) збира износа утврђених одредбама под (1) и (2) ове тачке за друштва за осигурање која истовремено обављају послове животних и неживотних осигурања.

Уз поштовање става 3. овог члана, минимални капитални захтев се обрачунава као линеарна функција скупа или подскупа следећих варијабли: техничких резерви друштва, обрачунатих премија, капитала под ризиком, одложеног пореза и административних трошкова, при чему су коришћене варијабле умањене за ефекте уговора о реосигурању.

Не доводећи у питање став 1. тачку 4) овог члана, минимални капитални захтев не сме бити мањи од 25% нити већи од 45 % капиталног захтева за солвентност друштва за осигурање, утврђеног у складу са стандардном формулом, односно потпуним или делимичним интерним моделом из чл. 148. до 173. овог закона, укључујући додатак на капитал који може бити уведен у складу с чланом 263. овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да обрачунава минимални капитални захтев најмање једном квартално и да о резултатима тог обрачуна обавести Народну банку Србије, осим приликом обрачуна ограничења из става 3. овог члана.

Ако ограничење из става 3. овог члана одређује минимални капитални захтев друштва, друштво је дужно да Народној банци Србије достави информације о разлозима за наведено.

О д е љ а к б.

Инвестирање

Начело опрезности

Члан 176.

Друштво за осигурање дужно је да инвестира сва своја средства у складу са начелом опрезности, како је то прописано овим чланом, као и у складу са чл. од 177. до 180. овог закона.

Друштво за осигурање може да инвестира само у имовину и финансијске инструменте чије ризике може на одговарајући начин да идентификује, мери и прати, којима може да управља, контролише их и о њима да извештава, и које на одговарајући начин узима у обзир приликом процене својих укупних потреба у вези са солвентношћу у складу са чланом 110. став 1. тачка 1) овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да сву имовину, а нарочито имовину за покриће минималног капиталног захтева и капиталног захтева за солвентност, инвестира на начин којим се обезбеђује сигурност, квалитет, ликвидност и профитабилност портфела као целине, као и да ту имовину локализује на начин који обезбеђује њену доступност.

Народна банка Србије ближе уређује квалитативне захтеве при утврђивању, мерењу и праћењу ризика и управљању ризицима који произлазе из инвестирања, у складу са начелом опрезности.

До дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији, средства друштва за осигурање и средства друштва за реосигурање могу се инвестирати и у иностранству после прибављене претходне сагласности Народне банке Србије за свако инвестирање, при чему Народна банка Србије прописује највиши износ укупног улагања у иностранство средстава друштва за осигурање и средстава друштва за реосигурање, узимајући у обзир специфичну ликвидност локалног финансијског система.

Народна банка Србије може да пропише правила и друге критеријуме за издавање сагласности из претходног става овог члана и ограничења за инвестирање средстава у иностранству, као и обавезу посебног обавештавања у вези са таквим инвестирањем.

Друштво за осигурање дужно је да инвестира средстава из става 1. овог члана у складу са одговарајућим одредбама Уредбе ЕУ (2015/35) и другим прописима Европске комисије којима

се уређују квалитативни захтеви при утврђивању, мерењу и праћењу ризика и управљању ризицима који произлазе из инвестирања, уз поштовање начела опрезности.

Додатне одредбе о улагањима

Члан 177.

Друштво за осигурање може улагати у изведене финансијске инструменте само ако ти инструменти доприносе смањењу ризика или олакшавају ефикасно управљање портфељом.

Друштво за осигурање дужно је да улагања у имовину која није укључена у трговање на регулисаном финансијском тржишту одржава на опрезном нивоу.

Друштво за осигурање је дужно да примерено диверсификује имовину на начин да се избегава прекомерно ослањање на поједину врсту имовине, једног издаваоца или групу издаваоца, географско подручје, као и прекомерна акумулација ризика у портфељу као целини.

Инвестиције у имовину коју је издао исти издавалац или издаваоци који припадају истој групи издаваоца, не могу да изложе друштво за осигурање прекомерној концентрацији ризика.

Улагања која покривају техничке резерве

Члан 178.

Друштво за осигурање дужно је да имовину за покриће техничких резерви инвестира на начин који одговара природи и трајању обавеза на основу ре/осигурања, и у најбољем интересу уговарача осигурања, осигураника и корисника осигурања узимајући у обзир циљеве политике улагања који су објављени.

У случају сукоба интереса, друштво за осигурање или лице које управља портфељом имовине друштва дужно је да обезбеди да инвестирање имовине за покриће техничких резерви буде извршено у најбољем интересу уговарача осигурања и корисника осигурања.

Посебне одредбе за животна осигурања код којих уговарач осигурања сноси ризик улагања

Члан 179.

На осигурања код којих уговарач осигурања сноси ризик инвестирања, поред одредаба чл. 176. и 178. овог закона примењују се и одредбе овог члана.

Ако су износи накнада на основу уговора о осигурању директно везани за вредност јединица у отвореном инвестиционом фонду са јавном понудом у складу са законом којим се уређују отворени инвестициони фондови са јавном понудом, или за вредност имовине интерног фонда друштва за осигурање, обично подељеног на јединице, техничке резерве које образује друштво у вези са тим накнадама морају у највећој могућој мери да одговарају укупној вредности тих јединица или, у случају када јединице нису успостављене, вредности те имовине.

Ако су износи накнада на основу уговора о осигурању директно везани за индекс акција или другу референтну вредност, осим за вредности из става 2. овог члана, техничке резерве које образује друштво у вези са тим накнадама морају у највећој могућој мери да одговарају укупној вредности јединица које представљају референтну вредност или, у случају када те јединице нису успостављене, вредности имовине примерене сигурности и утрживости која у највећој могућој мери одговара имовини на којој је заснована референтна вредност.

Ако уговор о осигурању из ст. 2 и 3. овог члана гарантује резултате улагања или друге накнаде, на имовину за покриће одговарајућих додатних техничких резерви које друштво образује за покриће гарантованих исплата примењује се и одредбе члана 177. овог закона.

Народна банка Србије може ближе уредити услове и начин формирања интерног фонда кад је уговор о осигурању везан за вредност имовине интерног фонда сагласно ставу 2. овог члана, као и врсту имовине или референтне вредности за које се могу везати износи накнада на основу уговора о животном осигурању код којих ризик инвестирања сноси уговарач осигурања који је физичко лице.

Локализација имовине и средства обезбеђења потраживања на основу уговора о реосигурању

Члан 180.

У погледу износа надокнадивих на основу уговора о реосигурању закључених са друштвима за осигурање/реосигурање из треће државе чији се режим солвентности не сматра еквивалентним у складу са чланом 97. овог закона, Народна банка Србије може прописати услове за локализацију имовине друштва цедента на територији Републике у висини која покрива те износе.

У случају уговора о реосигурању закључених са друштвима за осигурање/реосигурање из треће државе, Народна банка Србије може друштвима за осигурање са седиштем у Републици прописати услове за покриће резерви за премијску резерву и резерве за штете одговарајућом имовином или средствима обезбеђења.

О д е љ а к 7.

Потешкоће у пословању друштва за осигурање

Погоршање финансијског стања друштва за осигурање

Члан 181.

Друштво за осигурање је дужно да успостави процедуре за утврђивање погоршања финансијског стања и да о погоршању финансијског стања, без одлагања, обавести Народну банку Србије.

Погоршање финансијског стања друштва за осигурање са прекограничним утицајем

Члан 182.

Када друштво за осигурање из члана 181. овог закона обавља послове осигурања путем слободе пословног настањивања или слободе пружања услуга, на начин да ти послови могу имати прекогранични утицај, Народна банка Србије ће, по пријему обавештења из члана 181. овог закона, односно када по службеној дужности утврди да се погоршало финансијско стање друштва за осигурање, о томе обавестити ЕИОПА-у и надлежни надзорни орган те државе чланице и доставити информације потребне за одговарајућу процену.

Обавештење из става 1. овог члана не утиче на надлежност Народне банке Србије у складу с овим законом.

Ако Народна банка Србије и надлежни надзорни орган државе чланице не постигну договор у вези с пословањем друштва за осигурање из става 1. овог члана, Народна банка Србије се може обратити ЕИОПА-и са захтевом за помоћ.

Када у вези с пословањем друштва за осигурање из става 1. овог члана постоје други ризици који утичу на тржиште друге државе чланице, Народна банка Србије ће о томе обавестити ЕИОПА-у и надлежни надзорни орган те државе чланице у складу са ст. од 1. до 3. овог члана.

Неусклађеност с капиталним захтевом за солвентност

Члан 183.

Неусклађеност с капиталним захтевом за солвентност постоји кад износ подобних сопствених средстава из члана 146. овог закона није довољан за покриће капиталног захтева за солвентност.

Друштво за осигурање је дужно да, без одлагања, обавести Народну банку Србије о утврђеној неусклађености из става 1. овог члана или кад постоји ризик да се та неусклађеност појави у наредна три месеца.

У случају да је утврђена неусклађеност из става 1. овог члана или кад постоји ризик да се та неусклађеност појави у наредна три месеца, извршни одбор друштва за осигурање је дужан да, без одлагања, предузме мере из његове надлежности како би се обезбедила усклађеност са капиталним захтевом за солвентност или да предложи мере за чије спровођење су надлежни други органи тог друштва.

Друштво за осигурање је дужно да, у року од два месеца од дана кад је утврђено постојање неусклађености из става 1. овог члана, достави Народној банци Србије на сагласност одговарајући план опоравка.

План опоравка из става 4. овог члана обухвата мере које ће друштво за осигурање предузети како би у року од шест месеци од дана кад је утврђено постојање неусклађености с капиталним захтевом за солвентност поново успоставило ниво подобних сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност или смањило ризични профил како би се обезбедила усклађеност с капиталним захтевом за солвентност.

Народна банка Србије може, уколико је примерено, на захтев друштва за осигурање да продужи рок из става 5. овог члана за три месеца.

Изузетно, када сматра да ће финансијско стање друштва за осигурање додатно да се погорша, Народна банка Србије може ограничити или забранити слободно располагање имовином тог друштва и одредити имовину која је обухваћена тим мерама.

Народна банка Србије ће о мерама које је предузела у складу са ставом 7. овог члана да обавести надлежни надзорни орган државе чланице у којој друштво за осигурање обавља послове осигурања путем слободе пословног настањивања или слободе пружања услуга и који је дужан да, на захтев Народне банке Србије, предузме исте мере.

Појам изузетно неповољне ситуације

Члан 184.

Изузетно неповољним ситуацијама у смислу овог члана сматрају се ситуације када је финансијско стање једног или више друштава за осигурање која имају значајан удео на тржишту или у погођеним врстама осигурања озбиљно или негативно погођено неком од следећих ситуација:

- 1) непредвиђен, изненадан и значајан пад на финансијским тржиштима;
- 2) дуготрајно стање ниских каматних стопа;
- 3) катастрофални догађај са значајним утицајем.

Проглашавање изузетно неповољне ситуације

Члан 185.

Када код једног или више друштава за осигурање постоји неусклађеност с капиталним захтевом за солвентност као последица изузетно неповољне ситуације из члана 184. овог закона

Народна банка Србије може да затражи од ЕИОПА-е да, у складу с уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије донесе одлуку о постојању изузетно неповољне ситуације.

Ако ЕИОПА донесе одлуку да постоји изузетно неповољна ситуација, Народна банка Србије може да, узимајући у обзир све релевантне факторе у смислу овог закона, укључујући просечно трајање обавеза за које су формиране техничке резерве и према потреби након саветовања с ЕСРБ-ом, донесе решење којим ће друштвима за осигурање на које утиче ситуација из става 1. овог члана продужити рок из члана 183. став 6. овог закона на највише седам година, у складу с делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се детаљније уређује план опоравка и финансијски план.

Ако Народна банка Србије донесе решење о продужењу рока из става 2. овог члана, друштво за осигурање је дужно да свака три месеца Народној банци Србије доставља извештај о напретку у коме је дужно да наведе предузете мере и напредак остварен у поновном достизању нивоа подобних сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност или напредак у смањењу ризичног профила како би се обезбедила усклађеност с капиталним захтевом за солвентност.

Ако Народна банка Србије из извештаја из става 3. овог члана утврди да, између дана кад је утврђено постојање неусклађености из става 1. овог члана и дана подношења извештаја о напретку није остварен значајан напредак у поновном достизању нивоа подобних сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност или напредак у смањењу ризичног профила како би се обезбедила усклађености с капиталним захтевом за солвентност, Народна банка Србије ће укинути решење о продужењу рока из става 2. овог члана.

Народна банка Србије у сарадњи са ЕИОПА-ом редовно процењује постојање услова из члана 184. овог члана, и ЕИОПА у сарадњи са Народном банком Србије доноси одлуку о престанку постојања изузетно неповољне ситуације.

Народна банка Србије може ближе уредити појам и проглашавање изузетно неповољне ситуације.

Неусклађеност с минималним капиталним захтевом

Члан 186.

Неусклађеност с минималним капиталним захтевом постоји када износ подобних основних сопствених средстава из члана 147. овог закона није довољан за покриће минималног капиталног захтева.

Друштво за осигурање је дужно да, без одлагања, обавести Народну банку Србије о утврђеној неусклађености из става 1. овог члана или кад постоји ризик да се та неусклађеност појави у наредна три месеца.

У случају из става 1. овог члана или кад постоји ризик да се та неусклађеност појави у наредна три месеца, извршни одбор друштва за осигурање је дужан да, без одлагања, предузме мере из његове надлежности како би се обезбедила усклађеност с минималним капиталним захтевом или да предложи мере за чије спровођење су надлежни други органи тог друштва.

Друштво за осигурање је дужно да, у року од месец дана од дана када је утврђено постојање неусклађености из става 1. овог члана или постојање ризика од те неусклађености, Народној банци Србије, ради добијања сагласности, достави одговарајући краткорочни финансијски план с мерама које ће предузети како би у року од три месеца од дана кад је утврђено постојање неусклађености с минималним капиталним захтевом поново успоставило ниво подобних основних сопствених средстава који одговара најмање нивоу минималног капиталног

захтева или смањило свој ризични профил како би се обезбедила усклађеност с минималним капиталним захтевом. Народна банка Србије може ограничити или забранити слободно располагање имовином тог друштва и одредити имовину обухваћену тим мерама.

Обавештавање о мерама ограничења или забране слободног располагања имовином

Члан 187.

Народна банка Србије ће о мерама из члана 186. став 4. овог закона да обавести надлежни надзорни орган државе чланице у којој друштво за осигурање обавља послове осигурања путем слободе пословног настањивања или слободе пружања услуга који је дужан да, на захтев Народне банке Србије, предузме исте мере.

Мере према друштву за осигурање из друге државе чланице

Члан 188.

Мере надлежног надзорног органа државе чланице, којим се друштву за осигурање из државе чланице забрањује располагање имовином на територији Републике примењују се и на територији Републике, на основу захтева одговарајућег органа те државе чланице.

Народна банка Србије је дужна да, по пријему захтева надлежног надзорног органа из става 1. овог члана, предузме све потребне мере према другим надлежним органима у Републици у циљу обезбеђења извршење мере из става 1. овог члана.

План опоравка и краткорочни финансијски план

Члан 189.

План опоравка из члана 183. став 4. овог закона и краткорочни финансијски план из члана 186. става 4. овог закона, треба да садрже најмање податке или доказе о следећем:

- 1) процени трошкова управљања, посебно текућих општих трошкова и провизија;
- 2) процени прихода и расхода у погледу послова осигурања и преузетих и уступљених послова реосигурања, који укључују и податке о премији по основу послова осигурања и преузетих и уступљених послова реосигурања;
- 3) пројекцији биланса стања за потребе финансијског извештавања, као и за потребе утврђивања солвентности;
- 4) проценама финансијских средстава намењених за покриће техничких резерви, капиталног захтева за солвентност и минималног капиталног захтева;
- 5) свеобухватној политици реосигурања.

Народна банка Србије може детаљније прописати минимални садржај плана опоравка из става 1. овог члана и рокове за њихову израду.

На план опоравка из става 1. овог члана примењују се прописи Европске комисије којима се уређују план опоравка и финансијски план.

Одбијање издавања потврде

Члан 190.

Народна банка Србије неће издати сагласност за преузимање портфеља друштву за осигурање од којег је захтевала сачињавање плана опоравка из члана 183. става 4. овог закона или финансијског плана из члана 186. став 4. овог закона, све док сматра да су угрожена права уговорача осигурања или испуњење уговорних обавеза друштва за осигурање.

Забрана исплате добити

Члан 191.

Друштво за осигурање не може да исплати добит у облику привремене дивиденде (међудивиденде) и дивиденде, као ни у виду исплата учешћа у добити члановима управе друштва и запосленима ако:

- 1) је ниво подобних сопствених средстава мањи од капиталног захтева за солвентност или би се ниво подобних сопствених средстава због исплате добити смањило испод капиталног захтева за солвентност;
- 2) је ниво подобних основних сопствених средстава мањи од минималног капиталног захтева или би се ниво подобних основних сопствених средстава због исплате добити смањило испод минималног капиталног захтева;
- 3) је угрожена ликвидност друштва или би због исплате добити ликвидност друштва била угрожена;
- 4) је Народна банка Србије друштву за осигурање наложила мере за отклањање неправилности у вези с исказивањем билансних или ванбилансних позиција и пословног резултата друштва, или ако друштво није поступило у складу с мерама Народне банке Србије о отклањању неправилности.

О д е л њ а к 8.

Јавно објављивање

Садржај извештаја о солвентности и финансијском стању

Члан 192.

Друштво за осигурање је дужно да на годишњем нивоу сачини и објави на својој интернет презентацији извештај о солвентности и финансијском стању у складу с информацијама из члана 197. ст. 5. и 6. овог закона.

Извештај о солвентности и финансијском стању из става 1. овог члана садржи најмање следеће информације:

- 1) опис пословања и резултата друштва;
- 2) опис система управљања и процену његове примерености за ризични профил друштва;
- 3) опис изложености ризику, концентрације ризика, смањења ризика и осетљивости на ризик, за сваку категорију ризика посебно;
- 4) опис основа и метода које су коришћене за вредновање за потребе солвентности, посебно за имовину, техничке резерве и друге обавезе, заједно с објашњењем свих већих разлика у основама и методама које се користе за њихово вредновање у финансијским извештајима;
- 5) опис управљања капиталом који садржи најмање:
 - (1) структуру, износ и квалитет сопствених средстава,
 - (2) износе капиталног захтева за солвентност и минималног капиталног захтева,
 - (3) информације које омогућавају правилно разумевање главних разлика између основних претпоставки на којима се заснива стандардна формула и претпоставки на којима се заснива интерни модел који друштво употребљава за обрачун свог капиталног захтева за солвентност,
 - (4) износ било какве неусклађености с минималним капиталним захтевом или било какве значајне неусклађености с капиталним захтевом за солвентност током извештајног

периода, чак и ако су те неусклађености у међувремену отклоњене, уз објашњење њихових узрока и последица, као и предузетих корективних мера.

Друштво за осигурање дужно је да у опис структуре, износа и квалитета сопствених средстава из става 2. тачка 5) подтачка (1) овог члана укључи анализу свих значајних промена у поређењу с претходним извештајним периодом и објашњење свих значајних разлика у вези са вредношћу тих ставки у финансијским извештајима, као и кратак опис преносивости капитала.

Друштво за осигурање дужно је да приликом објављивања капиталног захтева за солвентност из става 2. тачка 5) подтачка (2) овог члана одвојено прикаже капитални захтев за солвентност, обрачунат употребом стандардне формуле или употребом интерног модела у складу с одредбама овог закона, као и додатак на капитал који је уведен у складу са чланом 263. овог закона или утицај других специфичних параметара које је друштво за осигурање дужно да користи у складу с чланом 159. овог закона, заједно са сажетим информацијама о образложењу за њихово увођење датом од стране Народне банке Србије.

Објављивање капиталног захтева за солвентност укључује, према потреби, назнаку да је његов крајњи износ још увек предмет процене од стране Народне банке Србије.

Народна банка Србије ближе уређује садржај и форму извештаја о солвентности и финансијском стању из става 1. овог члана, као и начин и рокове објављивања тог извештаја.

Друштво за осигурање је дужно да извештај о солвентности и финансијском стању из става 1. овог члана сачини и објави у складу са одговарајућим одредбама делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Начела примене извештаја о солвентности и финансијском стању

Члан 193.

Народна банка Србије може на захтев друштва за осигурање дозволити да то друштво, у потпуности или делимично не објави информације у извештају о солвентности и финансијском стању из члана 192. став 1. ако:

- 1) објављивањем тих информација конкурентска друштва могу добити значајну неоправдану предност;
- 2) постоје обавезе према уговарачима осигурања или други односи с другим уговорним странама који обавезују друштво за осигурање на чување пословне тајне или поверљивост.

Када Народна банка Србије дозволи друштву за осигурање да не објави информације у извештају о солвентности и финансијском стању у складу са ставом 1. овог члана, друштво је дужно да у том извештају наведе разлоге за необјављивање тих информација.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се на информације из члана 192. став 2. тачка 5) овог закона.

Народна банка Србије допустиће друштву за осигурање коришћење јавно објављених информација или позивање на информације које су објављене ради испуњавања других правних или регулаторних захтева, под условом да су те информације по својој природи и обиму исте као информације које се захтевају сагласно члану 192. овог закона.

Значајне промене и додатне добровољне информације

Члан 194.

Друштво за осигурање дужно је да на својој интернет презентацији објави одговарајуће информације о природи и ефектима значајних промена у случају када те промене битно утичу на релевантност информација објављених у складу с одредбама чл. 192. и 193. овог закона.

Значајним променама из става 1. овог члана сматра се посебно следеће:

1) ако се утврди постојање неусклађености с минималним капиталним захтевом и ако Народна банка Србије сматра да друштво за осигурање неће моћи да достави одговарајући краткорочни финансијски план из члана 186. став 4. овог закона или ако Народној банци Србије тај план не буде достављен у року од 8 дана од дана кад је утврђено постојање те неусклађености;

2) ако се утврди постојање значајне неусклађености с капиталним захтевом за солвентност и ако Народна банка Србије не прими одговарајући план опоравка из члана 183. став 4. овог закона у року од 15 дана од дана кад је утврђено постојање те неусклађености.

У случају неусклађености из става 2. овог члана, Народна банка Србије захтеваће да друштво за осигурање, без одлагања, објави износ неусклађености с објашњењем њених узрока и последица, укључујући предузете мере за побољшање стања.

Народна банка Србије захтеваће од друштва за осигурање да објави износ неусклађености, заједно с објашњењем њених узрока и последица, укључујући предузете и планиране мере за побољшање стања када утврди да друштво није усклађено са:

1) минималним капиталним захтевом из става 2. тачка 1) овог члана када неусклађеност није отклоњена 90 дана након што је утврђено њено постојање без обзира што се краткорочни финансијски план у почетку сматрао реалним – по истеку 90 дана, а од дана кад је утврђено постојање неусклађености;

2) капиталним захтевом за солвентност из става 2. тачка 2) овог члана када значајна неусклађеност није решена у року од 180 дана након што је утврђено њено постојање без обзира што се план опоравка у почетку сматрао реалним – по истеку 180 дана од дана када је утврђено постојање неусклађености.

Друштво за осигурање може на добровољној основи објавити било коју информацију или објашњење о својој солвентности и финансијском стању, чије објављивање није обавезно сагласно ст. од 1. до 4. овог члана и чл. 192. и 193. овог закона.

Одговарајући систем у сврху јавног објављивања

Члан 195.

Друштво за осигурање дужно је да успостави одговарајуће системе и структуре у сврху испуњавања захтева из чл. 192. и 193. и члана 194. ст. од 1. до 4. овог закона, као и политику која обезбеђују континуирану усклађеност свих информација које се објављују у складу с одредбама чл. од 192. до 194. овог закона.

О д е љ а к 9.

Извештавање Народне банке Србије

Систем извештавања

Члан 196.

Друштво за осигурање дужно је да успостави одговарајући систем извештавања како би испунило захтеве из члана 197. овог закона и друге услове утврђене овим законом и подзаконским актима.

Друштво за осигурање дужно је да донесе политику управљања квалитетом података и информационим системом, која обезбеђује испуњавање захтева из става 1. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да систем извештавања из става 1. овог члана успостави у складу са прописима Европске комисије којима се уређује извештавање.

Извештавање Народне банке Србије

Члан 197.

Друштво за осигурање је дужно да Народној банци Србије доставља информације, податке и извештаје потребне најмање за:

- 1) процену система управљања друштва за осигурање, послова које друштво обавља, начела вредновања која се примењују за потребе солвентности, ризика којима је друштво изложено, система управљања ризицима и структуре капитала;
- 2) доношење одлука Народне банке Србије које произлазе из спровођења њених надзорних овлашћења и обавеза.

Народна банка Србије може утврдити природу, обухват и облик информација, података и извештаја из става 1. овог члана, и то:

- 1) у унапред одређеним периодима (редовно извештавање за потребе надзора);
- 2) након што се догоде унапред утврђени догађаји (извештавање о значајним променама);
- 3) током обављања поступка надзора над друштвом за осигурање (извештавање за поступак надзора Народне банке Србије).

Народна банка Србије може за потребе надзора од друштва за осигурање захтевати да достави све информације о уговорима о реосигурању/ретроцесији, као и о уговорима који су закључени са дистрибутерима осигурања/ реосигурања, односно са трећим лицима.

Народна банка Србије може за потребе надзора затражити информације и од спољних стручњака, као што су друштва за ревизију и актуари.

Информације из ст. од 1. до 4. овог члана садрже:

- 1) квалитативне и квантитативне елементе или било коју примерену комбинацију тих елемената;
- 2) прошле, садашње и будуће (проспективне) елементе или било коју примерену комбинацију тих елемената;
- 3) информације из интерних и екстерних извора или било коју примерену комбинацију тих информација.

Информације из ст. од 1. до 4. овог члана морају бити усклађене са следећим начелима:

- 1) морају одражавати природу, обим и сложеност пословања друштва за осигурање, а посебно ризике својствене његовом пословању;
- 2) морају бити доступне, потпуне, упоредиве и доследне током времена;
- 3) морају бити релевантне, поуздане и разумљиве.

Народна банка Србије ближе уређује садржину и облик информација, података и извештаја из овог члана, начин и рокове њиховог достављања Народној банци Србије, као и обавезу извештавања и објављивања података и информација.

Друштво за осигурање дужно је да Народној банци Србије доставља информације, податке и извештаје у складу с овим законом, прописима Европске уније којима се уређује оснивање и обављање делатности осигурања и реосигурања, односно уређује извештавање за потребе надзора.

Поред информација, података и извештаја из овог члана, друштво за осигурање дужно је да доставља, односно објављује информације, податке и извештаје у складу са регулативом Европске уније којом се уређује обавеза извештавања и објављивања података и информација.

Ограничења и изузећа код извештавања за потребе надзора

Члан 198.

Не доводећи у питање шрмену одредаба члана 175. ст. 4. и 5. овог закона, када су унапред одређени периоди за редовно извештавање Народне банке Србије у складу са чланом 197. ст. 2. тачка 1) овог закона краћи од годину дана, Народна банка Србије може да ограничи редовно извештавање за потребе надзора у следећим случајевима:

- 1) када подношење тих информација представља превелико оптерећење у односу на природу, обим и сложеност ризика својствених пословању друштва за осигурање;
- 2) када се о информацијама извештава најмање једанпут годишње.

Народна банка Србије не ограничава редовно извештавање за потребе надзора са учесталашћу краћом од годину дана у случају друштва за осигурање која су део групе у смислу члана 2. став 1. тачка 59) овог закона, осим у случају да друштво за осигурање може на задовољавајући начин да докаже Народној банци Србије да је редовно извештавање за потребе надзора са учесталашћу краћом од годину дана непримерено због природе, обима и сложености ризика својствених пословању групе.

Ограничење редовног извештавања за потребе надзора одобрава се само друштвима за осигурање чији укупни удео на тржишту животног и неживотног осигурања у Републици не прелази 5%, при чему је удео на тржишту неживотног осигурања заснован на обрачунатим бруто премијама, а удео на тржишту животног осигурања на бруто техничким резервама. Приликом одређивања прихватљивости друштва за примену тих ограничења Народна банка Србије даје предност друштвима са мањим уделом на тржишту.

Народна банка Србије може ограничити редовно извештавање за потребе надзора или изузети друштво за осигурање од обавезе извештавања по појединачним ставкама када:

- 1) би подношење тих информација било преоптерећујуће у односу на природу, обим и сложеност ризика својствених пословању друштва за осигурање;
- 2) подношење тих информација није потребно за делотворан надзор друштва за осигурање;
- 3) изузеће не угрожава стабилност финансијских система у Европској унији;
- 4) друштво за осигурање може у било које време да обезбеди информације на захтев Народне банке Србије.

Народна банка Србије из извештавања из става 4. овог члана неће изузети друштва за осигурање која су део групе у смислу члана 2. став 1. тачка 59) овог закона, осим у случају да друштво за осигурање може на одговарајући начин да докаже Народној банци Србије да је извештавање по појединим ставкама непримерено, с обзиром на природу, обим и сложеност ризика својствених пословању групе и узимајући у обзир циљ финансијске стабилности.

Изузеће од обавезе извештавања из става 4. овог члана примењује се само на друштва за осигурање чији укупни удео на тржишту животног и неживотног осигурања у Републици не прелази 5%, при чему је удео на тржишту неживотног осигурања заснован на обрачунатим бруто премијама, а удео на тржишту животног осигурања на бруто техничким резервама. Приликом одређивања прихватљивости друштва за изузећа од обавезе извештавања Народна банка Србије даје предност друштвима са мањим уделом на тржишту.

За потребе ст. 1. и 4. овог члана, као део поступка надзора, Народна банка Србије оцењује да ли ће достављање информација бити преоптерећујуће у односу на природу, обим и сложеност ризика друштва за осигурање, узимајући у обзир најмање следеће:

- 1) износе премија, техничких резерви и имовине друштва за осигурање;
- 2) волатилност накнада из осигурања које покрива друштво за осигурање;
- 3) тржишне ризике које узрокују улагања друштва за осигурање;
- 4) ниво концентрације ризика;
- 5) укупан број врста животног и неживотног осигурања за које је том друштву издата дозвола за рад;

- 6) могуће ефекте управљања имовином друштава за осигурање на финансијску стабилност;
- 7) системе и структуре друштава за осигурање за пружање информација у надзорне сврхе и писмену политику из члана 196. став 2. овог закона;
- 8) примереност система управљања друштва за осигурање;
- 9) ниво сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност и минималног капиталног захтева;
- 10) да ли је друштво за осигурање сопствено (каптивно) друштво за осигурање које покрива само ризике повезане с индустријском или комерцијалном групом којој припада.

Народна банка Србије може одобрити друштвима за осигурање и субјектима из члана 19. овог закона изузећа од редовног извештавања са учесталошћу краћом од годину дана само уколико друштво докаже да подношење тих извештаја представља несразмерно оптерећење с обзиром на природу, обим и сложеност ризика у његовом пословању.

Народна банка Србије може на основу сопствене процене системског ризика на тржишту, специфичног профила ризика појединачног друштва, или уочених промена у токовима капитала унутар групе којој друштво припада, да укине одобрено изузеће и наложи достављање кварталних, месечних или ванредних извештаја.

Извештавање о значајним променама

Члан 199.

Друштво за осигурање је дужно да извештава Народну банку Србије у складу са чланом 197. став 2. тачка 2) овог закона о наступању свих догађаја који би могли довести или су већ довели до значајних промена у пословању и резултату, систему управљања, ризичном профилу, солвентности и финансијском положају друштва за осигурање, а што најмање укључује следеће информације:

- 1) о упису и променама података који се уписују у регистар надлежног органа;
- 2) о сазиву скупштине акционарског друштва за осигурање и свим одлукама донетим на скупштини;
- 3) о акционарима друштва за осигурање и о стицању, односно изменама квалификованог учешћа из члана 55. овог закона најмање једном годишње;
- 4) о лицима са којима је друштво у односу блиске повезаности;
- 5) о именовану, односно разрешењу чланова извршног и надзорног одбора;
- 6) о именовану, односно разрешењу лица која су носиоци кључних, односно других функција у друштву за осигурање;
- 7) о планираном отварању, пресељењу, затварању или привременом престанку рада огранка, односно променама врсте послова које обавља огранак;
- 8) о улагањима на основу којих је друштво за осигурање непосредно или посредно стекло квалификовано учешће у другом правном лицу, као и о сваком даљем улагању у то правно лице,
- 9) о значајним променама у структури капитала;
- 10) о престанку обављања одређених послова осигурања;
- 11) о приговорима корисника услуге осигурања из уговора о осигурању.

Друштво за осигурање које обавља послове животног осигурања, односно других врста осигурања које се спроводе на техничким основама сличним техничким основама за животна осигурања, дужно је да извештава Народну банку Србије о техничким основама које употребљава при обрачуну тарифа премија и искључиво у сврху провере усклађености са начелима актуарске струке.

Став 2. овог члана сходно се примењује на:

1) друштва за осигурање из друге државе чланице која путем слободе пословног настањивања обављају послове у Републици;

2) друштва за осигурање из треће државе.

Друштво за осигурање је дужно да на захтев Народне банке Србије достави извештаје и информације о свим пословима битним за обављање послова из надлежности Народне банке Србије на основу овог закона, односно закона којим се уређује оснивање и пословање Народне банке Србије и прописа донетих на основу тих закона.

Народна банка Србије ближе прописује садржину и облик извештаја из ст. 1. и 2. овог члана, као и начин и рокове њиховог достављања Народној банци Србије.

Статистички подаци осигурања

Члан 200.

Друштво за осигурање је дужно да води и обрађује статистичке податке о пословима осигурања, односно пословима реосигурања, ризицима које покривају осигурања, осигураним случајевима и штетама.

Друштво за осигурање је дужно да обавести Народну банку Србије о статистичким подацима о пословима осигурања, ризицима које покривају осигурања, износу премија, штетама и провизијама, без умањења за реосигурање, по државама чланицама, и то по врстама неживотних и животних осигурања из чл. 6. и 7. овог закона посебно за прекограничне послове осигурања које обавља на основу слободе пословног настањивања и посебно у складу са слободом пружања услуга.

Друштво за осигурање је дужно да податке за прекограничне послове осигурања које обавља на основу слободе пословног настањивања и посебно у складу са слободом пружања услуга из става 2. овог члана који се односе на неживотна осигурања води према подгрупама, и то:

1) осигурање од незгоде и добровољно здравствено осигурање (врсте осигурања из члана 7. став 1. тач. 1) и 2) овог закона);

2) осигурање моторних возила (врсте осигурања из члана 7. став 1. тач. 3), 7) и 10) овог закона, подаци за врсту осигурања из члана 7. став 1. тачка 10) овог закона, искључујући и одговорност превозника, наводе се посебно);

3) осигурање од пожара и друга осигурања имовине (врсте осигурања из члана 7. став 1. тач. 8) и 9) овог закона);

4) осигурање ваздухоплова, пловила и транспортно осигурање (врсте осигурања из члана 7. став 1. тачке од 4) до 7), 11) и 12) овог закона);

5) остала осигурања од одговорности (врста осигурања из члана 7. став 1. тачка 13) овог закона);

6) осигурање кредита и осигурање јемства (врсте осигурања из члана 7. став 1. тач. 14) и 15) овог закона);

7) остале врсте осигурања (врсте осигурања из члана 7. став 1. тач. од 16) до 18) овог закона).

За осигурање од одговорности за употребу моторних возила из члана 7. став 1. тачка 10) овог закона, не укључујући осигурање које се односи и на одговорност превозника, друштво за осигурање, на захтев Народне банке Србије, обавештава Народну банку Србије о учесталости и просечном износу штета.

Народна банка Србије ближе прописује статистичке стандарде за обрађивање података из става 1. овог члана, садржину и облик података, као и начин и рокове њиховог достављања Народној банци Србије.

Г л а в а VI ФИНАНСИЈСКО ИЗВЕШТАВАЊЕ

О д е л њ а к 1.

Статутарне техничке резерве и имовина за покриће статутарних техничких резерви

1. *Статутарне техничке резерве*

Појам

Члан 201.

Статутарне техничке резерве представљају рачуноводствену вредност уговора о осигурању и уговора о реосигурању коју друштво за осигурање образује за потребе финансијског извештавања у складу с рачуноводственим прописима, овим законом и другим прописима.

Опште одредбе

Члан 202.

Друштво за осигурање образује одговарајуће статутарне техничке резерве животних осигурања намењене покрићу обавеза из уговора о животном осигурању и статутарне техничке резерве неживотних осигурања намењене покрићу обавеза из уговора о неживотном осигурању, као и уговора о реосигурању, у вези са свим пословима осигурања и пословима реосигурања које обавља, у складу са одредбама овог закона.

Друштво за осигурање дужно је да пропише, примени, документује и редовно ажурира одговарајуће, делотворне и свеобухватне политике и поступке, односно интерне акте за образовање и вредновање статутарних техничких резерви и то посебно за послове животног осигурања, а посебно за послове неживотног осигурања.

Народна банка Србије ближе прописује минималне стандарде који се примењују у поступку обрачуна статутарних техничких резерви.

2. *Имовина за покриће статутарних техничких резерви*

2.1. *Опште одредбе*

Имовина за покриће статутарних техничких резерви

Члан 203.

Имовина за покриће статутарних техничких резерви је имовина друштва за осигурање намењена покрићу обавеза из осигурања које закључује друштво за осигурање и за које је друштво за осигурање дужно да образује статутарне техничке резерве.

Имовина за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања је имовина која је намењена покрићу обавеза из уговора о животном осигурању за које је друштво за осигурање дужно да образује статутарне техничке резерве животних осигурања. У оквиру категорије имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања, засебно се води и имовина за покриће обавеза из уговора о животном осигурању код којих уговарач сноси ризик улагања, а која је намењена покрићу обавеза из уговора о животном осигурању код којих уговарач сноси ризик улагања.

Имовина за покриће статутарних техничких резерви неживотних осигурања је имовина која је намењена покрићу обавеза из уговора о неживотном осигурању за које је друштво за осигурање дужно да образује статутарне техничке резерве неживотних осигурања.

Вредност имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања мора у сваком тренутку бити најмање једнака висини статутарних техничких резерви животних осигурања.

Вредност имовине за покриће статутарних техничких резерви неживотних осигурања мора у сваком тренутку бити најмање једнака висини статутарних техничких резерви неживотних осигурања.

Вредност имовине из ст. 4. и 5. овог члана утврђује се у складу с рачуноводственим прописима.

Ако имовина за покриће статутарних техничких резерви која је уписана у регистар из члана 204. овог закона подлеже стварном праву у корист повериоца или трећег лица и део вредности те имовине није доступан у сврху покрића обавеза, друштво за осигурање дужно је да наведе ту чињеницу у регистру, а износ имовине који није расположив се не може укључити у укупну вредност за покриће статутарних техничких резерви.

На имовини за покриће статутарних техничких резерви није допуштено извршење, осим ако се ради о извршењу ради наплате потраживања осигураника из уговора о осигурању у вези с којим је образована та имовина или о извршењу у корист поверилаца или трећег лица које на тој имовини има стварно право.

Извршење над имовином за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања ограничена је на онај део имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања:

1) чија је вредност у једнаком односу са статутарним техничким резервама животних осигурања које се односе на покриће обавеза за која је друштво за осигурање дужно образовати те резерве животних осигурања из уговора о осигурању из ког произлази потраживање и целокупне вредности имовине за покриће тих резерви животних осигурања и статутарних техничких резерви животних осигурања;

2) чија вредност није већа од статутарних техничких резерви животних осигурања које се односе на покриће обавеза за која је друштво за осигурање дужно образовати статутарне техничке резерве животних осигурања из уговора о осигурању из којег произлази потраживање.

Регистар имовине за покриће статутарних техничких резерви према рачуноводственим прописима

Члан 204.

Друштво за осигурање дужно је да води посебан регистар имовине која служи за покриће статутарних техничких резерви према рачуноводственим прописима.

Друштво за осигурање је дужно да у складу са пословима осигурања које обавља води одвојене регистре имовине за покриће статутарних техничких резерви животног осигурања из члана 203. став 2. овог закона и имовине за покриће статутарних техничких резерви неживотних осигурања из члана 203. став 3. овог закона.

Народна банка Србије ближе прописује садржај регистра имовине, као и обим, начин и рокове за достављање података о имовини која служи за покриће статутарних техничких резерви.

2.2. Посебне одредбе које се односе на имовину за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања

Одвајање имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања од остале имовине друштва за осигурање

Члан 205.

Друштво за осигурање је дужно да имовину за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања из члана 203. став 2. овог закона одвоји од остале имовине на начин који је, с обзиром на врсту те имовине, прописан у чл. од 206. до 208. овог закона.

Друштво за осигурање је дужно да имовину отвореног инвестиционог фонда са јавном понудом, имовину интерног фонда и имовину на којој се базира индекс акција, односно друга референтна вредност за покриће обавеза из уговора о осигурању код којих улагач сноси ризик улагања одвоји од остале имовине.

Рачун имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања

Члан 206.

Друштво за осигурање је дужно да код банке (кредитне институције) овлашћене за пружање платних услуга отвори рачун преко ког ће искључиво примати уплате и обављати исплате из послова у вези с имовином за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања, а над средствима која се држе на тим рачунима се не може спровести извршење, нити та средства улазе у имовину, односно стечајну или ликвидациону масу те банке (кредитне институције), као ни у стечајну или ликвидациону масу друштва за осигурање.

Одвајање улагања у хартије од вредности

Члан 207.

Друштво за осигурање је дужно да обезбеди да Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности отвори засебан рачун хартија од вредности на коме се воде подаци о хартијама од вредности које су саставни део имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања.

Друштво за осигурање може финансијске инструменте поверити на чување и управљање банци (кредитној институцији) која има дозволу за обављање послова чувања и управљања финансијским инструментима у складу с прописима којима се уређује тржиште капитала, при чему је дужно да обезбеди да се имовина за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања евидентира на посебном кастоди рачуну.

Друштво за осигурање је дужно да хартије од вредности којима се не тргује на уређеном тржишту, а које су издате у материјализованом облику, повери на чување и управљање банци (кредитној институцији) која има дозволу за обављање послова чувања и управљања финансијским инструментима у складу с прописима којима се уређује тржиште капитала.

Кредитна институција из ст. 2. и 3. овог члана дужна је да Народној банци Србије, на захтев, достави податке о финансијским инструментима који су јој поверени на чување и управљање.

Улагања имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања у депозите и зајмове

Члан 208.

Друштво за осигурање је дужно да у вези са улагањем имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања у депозите код банке (кредитне институције), односно у зајмове дате зајмопримцу закључи уговор с банком (кредитном институцијом), односно зајмопримцем, из ког мора бити видљиво да се наведени уговор односи на имовину за покриће статутарних техничких резерви.

Када је зајам из става 1. овог члана обезбеђен гаранцијом банке (кредитне институције), хартијама од вредности, односно на неки други начин, друштво за осигурање је дужно да обезбеди укњижбу предмета осигурања у корист имовине за покриће статутарних техничких резерви животних осигурања.

О д е л њ а к 2.

Финансијски извештаји, екстерна ревизија и мишљење овлашћеног актуара

1. Финансијска евиденција

Финансијска евиденција друштва

Члан 209.

Друштво за осигурање је дужно да води пословне књиге и рачуноводствену евиденцију и да годишње финансијске извештаје, који истинито и објективно одражавају његово пословање и финансијско стање, припрема са садржајем и у облику који су утврђени законом којим се уређује рачуноводство, овим законом и прописима Народне банке Србије.

Друштво за осигурање је дужно да донесе рачуноводствене политике и интерни акт којим уређује рачуноводство.

Народна банка Србије ближе прописује рокове и начин достављања политика и акта из става 3. овог члана.

Достављање извештаја Народној банци Србије

Члан 210.

Друштво за осигурање је дужно да Народној банци Србије након истека пословне године на коју се односе годишњи финансијски извештаји достави следеће извештаје:

1) извештај екстерног ревизора о обављеној законској ревизији годишњих финансијских извештаја из члана 215. овог закона, укључујући и те извештаје;

2) годишње извештаје и консолидоване годишње извештаје у складу са прописима којима се уређује садржај тих извештаја.

Пословна година из става 1. овог члана једнака је календарској години.

Друштво за осигурање дужно је да у току пословне године Народној банци Србије доставља финансијске и друге извештаје за потребе вршења надзора.

Народна банка Србије ближе прописује рокове за достављање извештаја из става 1. овог члана, као и структуру, садржај и рокове за достављање извештаја из става 3. овог члана.

Објављивање података и информација

Члан 211.

Друштво за осигурање је дужно да своје ревидиране неконсолидоване годишње финансијске извештаје, заједно са својим годишњим финансијским извештајем, објави на својој

интернет презентацији и учини доступним најкасније у року од пет месеци од истека пословне године на коју се они односе.

Матично друштво за осигурање је дужно да објави своје ревидиране консолидоване годишње финансијске извештаје и консолидоване извештаје групе одређене према закону којим се уређује рачуноводство, на начин и у року из става 1. овог члана.

Огранак друштва за осигурање из треће државе је дужан да на својој интернет презентацији објави на српском језику ревидиране годишње финансијске извештаје и ревидиране консолидоване годишње финансијске извештаје свог матичног друштва, као и годишњи извештај свог матичног друштва, укључујући извештај ревизора, најкасније у року од 15 дана од дана истека рока за објаву тих извештаја у држави у којој се налази седиште матичног друштва огранка.

Извештаји из става 3. овог члана састављају се и подлежу обавези ревизије у складу са прописима државе у којој се налази седиште матичног друштва огранка.

Друштво за осигурање, матично друштво за осигурање и огранак друштва за осигурање из треће државе су дужни да на својој интернет презентацији имају објављене годишње финансијске извештаје из ст. од 1. до 3. овог члана најмање за последњих пет пословних година или краће ако то лице послује краће од пет година.

Одредбе ст. од 3. до 5. овог члана сходно се примењују на огранак друштва за осигурање из друге државе чланице.

2. Екстерна ревизија

Обављање ревизије

Члан 212.

Ревизија финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање, друштва за узајамно осигурање, консолидованих годишњих финансијских извештаја групе друштава за осигурање/реосигурање у Републици, консолидованих годишњих финансијских извештаја холдинг друштва за осигурање, консолидованих годишњих финансијских извештаја мешовитог финансијског холдинг друштва и консолидованих годишњих финансијских извештаја групе друштава за осигурање ако су чланови групе и нефинансијске институције, обавља се у складу са законом којим се уређује ревизија, ако овим законом није друкчије уређено.

Именовање друштва за ревизију

Члан 213.

Народна банка Србије утврђује и објављује листу друштава за ревизију која могу обављати ревизију из члана 212. овог закона на основу критеријума које пропише.

О именовању друштва за ревизију друштво за осигурање, односно матично друштво групе, обавештава Народну банку Србије у року од 15 дана од дана тог именовања.

Исто друштво за ревизију може у једном друштву за осигурање или једној групи узастопно обавити највише пет ревизија финансијских извештаја тог друштва или консолидованих финансијских извештаја групе.

Народна банка Србије може прописати ближе услове за обављање послова кључног ревизорског партнера у друштву за ревизију из става 1. овог члана.

Обавезе друштва за ревизију

Члан 214.

Друштво за ревизију дужно је да у току обављања ревизије друштва за осигурање из члана 212. овог закона без одлагања писмено обавести Народну банку Србије о свакој чињеници, односно одлуци уоченој при обављају ревизије која би могла довести до:

- 1) тежег кршења закона и других прописа на основу којих је издата дозвола за рад или којима се уређује обављање делатности осигурања или реосигурања;
- 2) угрожавања континуитета пословања друштва за осигурање;
- 3) издавања ревизорског мишљења са резервом, негативног мишљења или суздржавања од изражавања мишљења на финансијске извештаје;
- 4) неусклађености са капиталним захтевом за солвентност;
- 5) неусклађености с минималним капиталним захтевом.

Друштво за ревизију дужно је да Народну банку Србије писмено обавести о свакој чињеници из става 1. овог члана за коју сазна приликом обављања ревизије у друштву које је блиско повезано по основу контроле са друштвом за осигурање чију ревизију финансијских извештаја обавља.

Откривање у доброј вери података из ст. 1. и 2. овог члана од стране друштва за ревизију не сматра се кршењем прописа и одредаба уговора о ревизији закљученог између друштва за ревизију и друштва за осигурање које се односе на ограничења давања података, нити кршење обавезе чувања ревизорске тајне сагласно закону којим се уређује ревизија или из уговора о ревизији, и та друштва не сносе одговорност за откривање тих података.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин давања обавештења из става 1. овог члана.

Извештај друштва за ревизију

Члан 215.

Друштво за ревизију сачињава извештај и даје мишљење о томе да ли су годишњи финансијски извештаји друштва за осигурање сачињени у складу са међународним стандардима финансијског извештавања, законом којим се уређује рачуноводство и прописима Народне банке Србије и да ли истинито и објективно приказују финансијски положај друштва за осигурање, резултате пословања и новчане токове за ту годину по свим материјално значајним питањима.

Друштво за ревизију додатно даје оцену ефикасности функционисања система управљања у друштву за осигурање, као и других значајних сегмената пословања друштва које утврди Народна банка Србије, и доставља их управи друштва за осигурање.

Оцена из става 2. овог члана доставља се Народној банци Србије уз финансијске извештаје и пратећи извештај о обављеној ревизији и не објављује се.

Народна банка Србије може од друштва за ревизију да затражи и додатне информације у вези с обављеном ревизијом.

Народна банка Србије прописује минималан обим и садржај извештаја из става 1. овог члана, односно додатне оцене из става 2. овог члана.

Одбијање Народне банке Србије да прихвати извештај друштва за ревизију

Члан 216.

Ако утврди да ревизија друштва за осигурање није обављена у складу са одредбама овог закона и прописима донетим на основу овог закона, а нарочито ако у поступку контроле или на други начин утврди да извештај друштва за ревизију није заснован на истинитим и објективним

чињеницама, Народна банка Србије неће прихватити извештај о тој ревизији и захтеваће да друго друштво за ревизију поново обави ревизију о трошку друштва за осигурање.

Мере на основу извештаја друштва за ревизију

Члан 217.

Када су у извештају друштва за ревизију утврђене неправилности у пословању друштва за осигурање, друштво је дужно да те неправилности отклони и да о томе обавести Народну банку Србије.

Ако друштво за осигурање не отклони неправилности из става 1. овог члана, Народна банка Србије може према том друштву предузети мере прописане овим законом.

Раскид уговора о ревизији

Члан 218.

Друштво за осигурање, група друштава за осигурање, холдинг друштво за осигурање и мешовито финансијско холдинг друштво дужни су да доставе Народној банци Србије писмено обавештење о раскиду уговора о ревизији са друштвом за ревизију уколико у току обављања ревизије дође до раскида тог уговора са образложењем разлога који су довели до раскида, најкасније у року од 15 дана од дана раскида тог уговора.

У случају раскида уговора о ревизији из става 1. овог члана, друго друштво за ревизију не може закључити уговор о ревизији са друштвом за осигурање, групом друштава за осигурање, холдинг друштвом за осигурање и мешовитим финансијским холдинг друштвом без претходно прибављеног обавештења са образложењем из става 1. овог члана.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, избор новог друштва за ревизију може се прихватити и без прибављеног обавештења из тог става, ако ново друштво за ревизију обавести Народну банку Србије да није примило обавештење са образложењем у року од 15 дана од дана подношења захтева за добијање тог обавештења.

Народна банка Србије неће прихватити извештај новог друштва за ревизију ако није захтевало и прибавило обавештење са образложењем из става 1. овог члана или није обавестило Народну банку Србије о непримању тог обавештења у року из става 3. овог члана.

Народна банка Србије може да пропише ближе услове и начин раскида уговора о ревизији.

Посебна ревизија

Члан 219.

Ако оцени да је за потребе вршења надзора из овог закона потребно прикупити, анализирати и обрадити одређене податке у вези с пословањем друштва за осигурање који нису обухваћени извештајем о ревизији годишњих финансијских извештаја друштва за осигурање – Народна банка Србије може друштву наложити ангажовање друштва за ревизију ради обављања посебне ревизије финансијских извештаја друштва за осигурање, групе друштава за осигурање, холдинг друштва за осигурање и мешовитог финансијског холдинг друштва, као и за друге врсте ревизије, односно испитивања појединих пословних процеса и података у вези с пословањем ових лица (у даљем тексту: посебна ревизија).

За вршење посебне ревизије, Народна банка Србије може да захтева од друштва за осигурање, групе друштава за осигурање, холдинг друштва за осигурање и мешовитог

финансијског холдинг друштва да именује друштво за ревизију које се налази на листи из члана 213. овог закона.

Лица из става 2. овог члана дужна су да друштву за ревизију доставе, без одлагања и ограничења, све податке и документе неопходне за спровођење посебне ревизије и да му пруже сву потребну помоћ, у складу са овим законом.

Трошкове посебне ревизије сноси друштво за осигурање, група друштава за осигурање, холдинг друштво за осигурање, односно мешовито финансијско холдинг друштво за осигурање.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења посебне ревизије.

Мишљење овлашћеног актуара

Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје

Члан 220.

Овлашћени актуар даје мишљење на статутарне техничке резерве из члана 202. овог закона, које доставља надзорном одбору друштва за осигурање.

Надзорни одбор друштва дужан је да размотри мишљење из става 1. овог члана и предузме мере ради усклађивања пословања са налазима из тог мишљења.

Друштво за осигурање је дужно да у року из члана 210. овог закона Народној банци Србије достави мишљење овлашћеног актуара из става 1. овог члана.

Народна банка Србије прописује минимални садржај и начин давања мишљења овлашћеног актуара из овог члана.

Обављање послова овлашћеног актуара

Члан 221.

Друштво за осигурање дужно је да именује овлашћеног актуара сходном применом чл. 105. и 118. овог закона.

Друштво за осигурање је дужно да овлашћеном актуару обезбеди услове за делотворно обављање послова, односно да му обезбеди сталан и несметан приступ подацима о пословању који су му потребни за давање мишљења из члана 220. став 1. овог закона.

Народна банка Србије прописује начин именовања овлашћеног актуара.

Г л а в а VII

НАДЗОРНА ФУНКЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

О д е л њ а к 1.

Опште одредбе

Циљ надзора

Члан 222.

Основни циљ надзора Народне банке Србије је заштита корисника услуга осигурања, као и стабилност и развој тржишта осигурања.

Народна банка Србије у извршавању својих овлашћења на одговарајући начин узима у обзир могуће ефекте својих одлука на стабилност финансијског система у Републици Србији, нарочито у ванредним ситуацијама, при чему узима у обзир информације које су расположиве у датом тренутку, као и могуће процикличне ефекте својих мера.

Народна банка Србије у извршавању својих овлашћења, поред стабилности финансијског система у Републици Србији из става 2. овог члана на одговарајући начин узима у обзир могуће ефекте својих одлука на стабилност финансијских система у Европској унији, нарочито у ванредним ситуацијама, при чему узима у обзир информације које су расположиве у датом тренутку, као и могуће процикличне ефекте својих мера.

Надзор над друштвима за осигурање

Члан 223.

Надзор над друштвима за осигурање обухвата континуирану проверу правилног обављања послова осигурања и реосигурања, проверу усклађености пословања друштва за осигурање са овим законом и другим прописима, интерним актима и стандардима, правилима струке, и спровођење мера и активности у циљу отклањања утврђених неправилности.

Надзор из става 1. овог члана је проспективан (окренут могућим будућим догађајима), пропорционалан природи, обиму и сложености ризика својствених пословању друштва за осигурање и заснован на ризицима.

Надзор над обављањем послова осигурања друштва за осигурање у другој држави чланици

Члан 224.

Надзор над друштвом за осигурање у другој држави чланици, укључујући и пословање које обавља на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга у другој држави чланици, врши Народна банка Србије у складу с одредбама ове главе закона.

Надзор из става 1. овог члана који се односи на пословање друштва за осигурање у другој држави чланици Народна банка Србије може спровести у сарадњи са надлежним надзорним органом.

Народна банка Србије ће без одлагања обавестити надлежни надзорни орган о мерама које је донела у поступку надзора друштва за осигурање.

Надзор над финансијским пословањем огранка друштва за осигурање у другој држави чланици

Члан 225.

Непосредну контролу финансијског пословања огранка друштва за осигурање у другој држави чланици на територији те државе чланице врши Народна банка Србије, а надлежан надзорни орган те државе чланице може учествовати у предметној непосредној контроли.

Народна банка Србије може за спровођење контроле из става 1. овог члана овластити и друго правно или физичко лице.

О својој намери да обави непосредну контролу финансијског пословања огранка друштва за осигурање у другој држави чланици у складу са ставом 1. овог члана Народна банка Србије мора претходно обавестити надлежни надзорни орган те државе чланице.

Када Народна банка Србије обавести надлежан надзорни орган државе чланице у којој се налази огранак друштва за осигурање о намери да спроведе непосредну контролу у складу са ставом 1. овог члана и ако је Народној банци Србије било онемогућено остваривање права на спровођење те непосредне контроле или ако надлежан надзорни орган државе чланице није у могућности да учествује у тој непосредној контроли, Народна банка Србије и надлежан надзорни

орган државе чланице могу предмет упутити ЕИОПА-и и затражити њену помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије.

Надзор над финансијским пословањем огранка друштва за осигурање из друге државе чланице

Члан 226.

Непосредну контролу над финансијским пословањем огранка друштва за осигурање из друге државе чланице на територији Републике обавља надлежан надзорни орган те државе чланице, а Народна банка Србије може учествовати у предметној непосредној контроли.

Надзорни орган државе чланице може за спровођење контроле из става 1. овог члана овластити и друго правно или физичко лице.

О својој намери да обави непосредну контролу над финансијским пословањем огранка друштва за осигурање из друге државе чланице у складу са ставом 1. овог члана надлежан надзорни орган те државе чланице мора претходно да обавести Народну банку Србије.

Надзор над пословањем огранка друштава за осигурање из треће државе

Члан 227.

На друштва за осигурање из трећих држава која на територији Републике обављају послове осигурања преко огранка сходно се примењују одредбе овог закона о надзору друштава за осигурање са седиштем у Републици, као и одредбе о потешкоћама у пословању за друштва за осигурање у потешкоћама.

Надлежан надзорни орган из члана 95. став 2. овог закона у вези с применом чл. од 183. до 186. и чл. 188. и 191. овог закона, када друштво за осигурање из треће државе има одобрене погодности из члана 95. овог закона, има сва овлашћења као и надлежан надзорни орган државе чланице у којој друштво за осигурање из треће државе има огранак.

Надзор над овлашћеним актуарима

Члан 228.

Народна банка Србије спроводи надзор над овлашћеним актуарима, на који се сходно примењују одредбе овог закона.

Надзор над обављањем поверених послова или функција

Члан 229.

Одредбе ове главе закона о надзорној функцији Народне банке Србије на одговарајући начин се примењују и при вршењу надзора над пружаоцем услуга који обавља поверене послове, односно функције у складу са овим законом.

Друштво за осигурање дужно је да предузме све потребне мере како би обезбедило испуњеност следећих услова:

- 1) пружалац услуга дужан је да сарађује са Народном банком Србије у вези са повереним пословима, односно функцијама;
- 2) друштво за осигурање, друштво за ревизију и Народна банка Србије морају да имају неометан приступ подацима који се односе на поверене послове, односно функције;
- 3) Народна банка Србије мора да има неометан приступ пословним просторијама пружаоца услуга и да буде у могућности да оствари то право приступа.

Друштво за осигурање дужно је да Народној банци Србије, на њен захтев, достави све податке о правном и финансијском стању и о пословању пружаоца услуга, као и да докаже да је пружалац услуге изабран применом начела опрезног и савесног поступања и да друштво може у сваком тренутку да надзире обављање поверених послова или функција.

Ако је друштво за осигурање са седиштем у другој држави чланици поверило послове или функције пружаоцу услуга на територији Републике, надлежни надзорни орган те државе чланице може да:

1) спроведе непосредну контролу над радом пружаоца услуга у просторијама пружаоца услуга, самостално или посредством лица које је тај орган овластио, након што претходно о томе обавести Народну банку Србије,

2) затражи од Народне банке Србије да спроведе непосредну контролу над радом пружаоца услуга.

Ако је друштво за осигурање са седиштем у Републици поверило послове или функције пружаоцу услуга на територији друге државе чланице, Народна банка Србије може да:

1) спроведе непосредну контролу над пружаоцем услуга у просторијама пружаоца услуга на територији те државе чланице самостално или посредством лица које је овластило, након што претходно обавести надлежни надзорни орган те државе чланице у којој се налази пружалац услуга;

2) затражи од надлежног надзорног органа друге државе чланице у којој се налази пружалац услуга да обави непосредну контролу над пружаоцем услуга.

Када Народна банка Србије обавести надлежни надзорни орган државе чланице пружаоца услуге о намери спровођења непосредне контроле или када започне спровођење непосредне контроле, у складу са ставом 5. тачка 1) овог члана, при чему Народна банка Србије није била у могућности да спроведе непосредну контролу или јој је било забрањено остваривање права на спровођење те контроле, Народна банка Србије може наведено обавештење упутити ЕИОПА-и и затражити помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије.

Народна банка Србије ближе прописује услове и начин вршења надзора из овог члана.

Пријава у вези са непоштовањем прописа у дистрибуцији осигурања

Члан 230.

Народна банка Србије успоставља одговарајући систем који омогућава нарочито запосленима дистрибутера осигурања/реосигурања или лицима повезаним са дистрибутером осигурања/реосигурања једноставан начин достављања пријава о могућем непоступању дистрибутера осигурања/реосигурања у складу са одредбама овог закона којима се уређује дистрибуција, односно тржишно понашање дистрибутера из чл. од 405. до 425. овог закона.

Народна банка Србије ће обезбедити пријем и обраду пријава из става 1. овог члана, као и поступање по примљеним пријавама, на начин да идентитет подносиоца пријаве у поступку по пријави не буде откривен.

Народна банка Србије ће обезбедити заштиту података личности и поверљивост података о лицима која поднесу пријаву и лицима која су пријављена као одговорна за непоштовање прописа, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и овим законом.

Подаци о подносиоцу пријаве не могу се објављивати без пристанка тог лица, осим ако је, у складу са законом, обелодањивање идентитета тог лица неопходно за спровођење управног или судског поступка.

Ако се упркос мерама из ст. 2. и 3. овог члана открије идентитет подносиоца пријаве, дистрибутер осигурања/реосигурања је дужан да обезбеди одговарајуће услове за спречавање

непримереног поступања према подносиоцу пријаве или ради отклањања последица таквог поступања.

Друштво за осигурање из државе чланице које послује на територији Републике Србије (непосредно или преко огранка), као и друштво за осигурање са седиштем у Републици Србији које послује на територији државе чланице, дужно је да уговарачима осигурања, осигураницима и корисницима осигурања обезбеди правичан, транспарентан и недискриминаторан третман у погледу услова осигурања, обима покрића, права из уговора и начина утврђивања тарифа премија.

Услови осигурања, дефинисани ризици, искључења из осигурања, као и тарифе премија које друштво примењује на територији Републике Србије, односно на територији државе чланице или треће државе, не могу без оправданих, документованих и актуарски верификованих разлога бити неповољнији по осигуранике у односу на истоврсне производе осигурања које то друштво нуди и примењује на тржишту своје матичне државе чланице, односно државе седишта.

Оправданим разлозима из претходног става сматрају се искључиво доказане и историјски потврђене разлике у профилу ризика, специфичним локалним табелама морталитета или морбидитета, статистичким подацима о учесталости и интензитету штета на одређеном географском тржишту, као и трошковима спровођења осигурања који су директно везани за то локално тржиште.

Друштво за осигурање је дужно да на захтев Народне банке Србије без одлагања достави детаљну анализу и актуарску документацију којом се доказује да су услови и цене производа који се нуде на тржишту Републике Србије, односно државе чланице, симетрични и сразмерни условима које то друштво примењује у својој матичној држави, узимајући у обзир економске и техничке елементе из претходног става члана.

Ако Народна банка Србије утврди да друштво примењује неоправдано неповољније услове или тарифе чиме врши тржишну дискриминацију осигураника или нарушава стабилност и правичност тржишне конкуренције, предузеће мере надзора у складу са одредбама овог закона које уређују заштиту општег добра и право на хитне интервенције.

Предмет надзора

Члан 231.

Народна банка Србије у поступку вршења надзора посебно:

- 1) проверава и оцењује систем управљања, стратегије, политике, поступке и процедуре извештавања које је друштво за осигурање успоставило ради усклађивања свог пословања са одредбама овог закона и других прописа;
- 2) проверава и оцењује финансијску стабилност и финансијски положај друштва за осигурање, односно ризике којима је изложено или би могло бити изложено у свом пословању;
- 3) проверава стање солвентности друштва за осигурање, формирање техничких резерви, имовину и подобна сопствена средства у складу с одредбама овог закона и другим прописима;
- 4) проверава континуирану усклађеност потпуног или парцијалног интерног модела са захтевима из овог закона и прописима о управљању ризицима у случају да друштво за осигурање користи потпуни или парцијални интерни модел;
- 5) успоставља одговарајуће методе и технике за праћење који јој омогућавају да идентификује погоршање финансијског стања друштва за осигурање и да прати како се то погоршање отклања;
- 6) процењује примереност метода и пракси друштва за осигурање које су намењене утврђивању могућих догађаја или будућих промена у економском окружењу које би могле

неповољно да утичу на свеукупни финансијски положај тог друштва за осигурање, као и способност друштва да поднесе те могуће догађаје и будуће промене;

7) проверава обрачун статутарних техничких резерви, као и покриће статутарних техничких резерви имовином уписаном у регистар из члана 204. овог закона, а у складу са одредбама овог закона и другим прописима;

8) процењује способност друштва за осигурање да поднесе могуће догађаје или будуће промене у економском окружењу из става 1. тачка б) овог члана.

9) процењује тржишно понашање дистрибутера осигурања/реосигурања.

Народна банка Србије у оквиру поступка надзора може развити одговарајуће квантитативне методе и технике, ради процене способности друштва за осигурање да се суочи са могућим догађајима или будућим променама у економском окружењу које би могле неповољно да утичу на њихов укупни финансијски положај. Народна банка Србије може захтевати од друштава за осигурање спровођење одговарајућих тестова.

Народна банка Србије приликом утврђивања учесталости и предмета спровођења поступка контроле узима у обзир величину и значај друштва за осигурање, као и природу, обим и сложеност ризика својствених пословању тог друштва.

Објављивање општих информација о надзору

Члан 232.

Народна банка Србије на својој интернет презентацији објављује и редовно ажурира, имајући у виду заштиту поверљивих информација:

1) текст закона и других општих аката који се односе на делатност осигурања у Републици;

2) сажетке општих критеријума и методологија које се користе у надзору, укључујући и квантитативне методе и технике из члана 231. став 1. тачка б) овог закона;

3) агрегиране статистичке податке о кључним аспектима спровођења надзора у Републици;

4) начин остваривања могућности спровођења надзора предвиђених овим законом;

5) циљеве надзора и његове главне функције и надзорне активности.

Објављивање информација из става 1. овог члана мора бити довољно да омогући свеобухватно поређење надзорних приступа које су усвојили надзорни органи различитих држава чланица.

Народна банка Србије објављује информације из става 1. овог члана у складу са прописима Републике и прописима Европске уније којима се уређује оснивање и обављање делатности осигурања и реосигурања, односно којима се уређују обрасци и структура објаве информација.

Доступност информација за потребе надзора

Члан 233.

Друштво за осигурање је дужно да Народној банци Србије обезбеди доступност свих информација и података за потребе надзора и да на транспарентан начин сарађује са Народном банком Србије у поступку провере пословања у складу с прописима, као и да поштује мере које је наложила Народна банка Србије или други надлежни орган и да поступа у складу са њима.

Народна банка Србије ће процењивати околности из става 1. овог члана приликом примене одредаба овог закона.

Достављање података на захтев Народне банке Србије

Члан 234.

На захтев Народне банке Србије друштво за осигурање дужно је да достави, односно учини доступном документацију, извештаје, информације и податке о свим околностима потребним за вршење надзора из ове главе овог закона.

Документацију, извештаје и податке из става 1. овог члана Народной банци Србије су дужни да доставе чланови управе, носиоци кључних функција у друштву за осигурање или лица која су с њима блиско повезана.

Дијагностичко испитивање

Члан 235.

Народна банка Србије може, ради прикупљања, обраде и анализе потребних података, вршити дијагностичко испитивање пословања друштва за осигурање непосредним увидом у његове пословне књиге и другу документацију.

Народна банка Србије може ближе прописати начин вршења и спровођења испитивања из става 1. овог члана.

О д е љ а к 2.

Поступак обављања надзора

Субјекти надзора

Члан 236.

Субјекти надзора Народне банке Србије према одредбама овог закона су:

- 1) друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање са седиштем у Републици и њихови огранци у Републици и изван Републике;
- 2) група друштава за осигурање, односно друштава за реосигурање;
- 3) лица која обављају послове дистрибуције осигурања и дистрибуције реосигурања;
- 4) пружалац услуга код поверених послова, односно функција;
- 5) друга правна и физичка лица која, у складу с овим законом, Народна банка Србије има право да надзире.

Субјекти надзора Народне банке Србије су и друштва за осигурање из трећих држава која на територији Републике обављају послове осигурања преко огранка;

Субјекти надзора Народне банке Србије су и друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање из других држава чланица када обављају послове осигурања, односно реосигурања на основу права пословног настањивања или на основу слободе пружања услуга на територији Републике, као и правна и физичка лица која обављају послове дистрибуције осигурања/реосигурања, када те послове обављају на основу слободе пословног настањивања или на основу слободе пружања услуга на територији Републике под условима одређеним овим законом.

Народна банка Србије може да врши надзор и над правним лицима која су повезана имовинским, управљачким, односно пословним односима са субјектом надзора код кога се врши надзор и да оствари увид у пословне књиге свих учесника у послу који је предмет надзора ако је то неопходно ради вршења надзора над обављањем делатности осигурања.

Народна банка Србије може учествовати у другим поступцима надзора над субјектима надзора из овог закона када је за спровођење тих поступака надлежан други орган Републике у складу са одговарајућим прописом, односно надлежни надзорни орган.

Народна банка Србије може од органа из става 5. овог члана затражити да јој достави потребне податке и информације у сврху надзора субјеката надзора из овог закона.

Народна банка Србије спроводи надзор над субјектима надзора у области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и овим законом.

Народна банка Србије спроводи надзор над субјектима надзора у складу са овим законом и другим прописима којима се уређује пословање друштва за осигурање.

Обавештење субјеката надзора о примени прописа

Члан 237.

Народна банка Србије може на својој интернет презентацији објавити обавештење у вези са применом овог закона и других прописа донетих на основу овог закона, односно других прописа које примењује у поступку надзора.

Обавештење из става 1. овог члана може се донети у форми смерница, упутстава, као и у другој примереној форми.

Сарадња Народне банке Србије с другим органима и организацијама

Члан 238.

Народна банка Србије у обављању послова прописаних овим законом, односно ради унапређења своје надзорне функције у области осигурања, сарађује са другим органима и организацијама у Републици, другим надлежним надзорним органима, као и са другим иностраним, односно међународним органима и организацијама у складу са овим законом и другим прописима.

Народна банка Србије може с органима, односно организацијама из става 1. овог члана закључити споразуме о сарадњи, за потребе сарадње и размене података и информација у вези са обављањем послова из тог става.

Народна банка Србије с органима и организацијама из става 1. овог члана може размењивати податке и информације прибављене у вршењу своје надзорне функције, као и других послова утврђених овим законом, у складу са овим законом и другим прописима којима је уређена тајност података.

Народна банка Србије може доставити податке и информације прибављене од органа, односно организација из става 1. овог члана другим органима и организацијама из тог става, на њихов захтев и уз претходну сагласност органа, односно организација од којих је те податке и информације прибавила, при чему се ти подаци и информације могу размењивати само за сврхе одређене том сагласношћу, осим ако је овим законом или другим прописом друкчије утврђено.

Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи дужни су да се међусобно обавештавају о неправилностима или другим околностима које су утврдили, ако су такве информације битне за рад других надлежних надзорних органа.

Начин вршења надзора друштава за осигурање

Члан 239.

Надзор над пословањем друштва за осигурање врши се:

1) посредном контролом - контролом кроз континуирано праћење пословања друштва за осигурање путем прикупљања, провере и анализе података и информација, садржаних у извештајима и другој документацији коју је друштво за осигурање дужно да доставља Народној банци Србије сходно овом закону, као и провера и анализа других података о пословању тих друштава које Народна банка Србије прибавља из других извора у складу са овим законом и другим прописима, односно обављањем разговора са члановима органа управљања друштва или на други одговарајући начин у складу са овим законом и другим прописима;

2) непосредном контролом - поступком контроле кроз непосредни увид и проверу, односно процену пословања друштва за осигурање, преглед пословне и друге документације, обављање разговора са члановима органа управљања друштва и другим одговорним лицима, као и другим учесницима у послу који је предмет надзора, као и на други начин у складу са овим законом и другим прописима.

Надзор друштава за осигурање обухвата одговарајућу комбинацију спровођења посредне и непосредне контроле.

Народна банка Србије за потребе надзора има право увида у све податке, односно документацију друштва за осигурање, као и увид у информационо-комуникациони систем друштва.

Народна банка Србије може поднети пријаву надлежном органу ако у поступку надзора оцени да утврђене неправилности садрже обележја кривичног дела, привредног преступа или прекршаја.

Решења, записници, обавештења, захтеви и други акти Народне банке Србије који су у вези с надзором достављени друштву за осигурање сматрају се достављеним и члановима управе друштва.

Народна банка Србије може прописати и обавезу друштва за осигурање да обезбеди услове за пријем у електронском облику решења, записника, обавештења, захтева и других аката из става 5. овог члана.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вршења надзора из овог члана.

Обавеза признавања уговора о реосигурању/ретроцесији

Члан 240.

Народна банка Србије је дужна да у вршењу надзора из овог закона призна уговор о реосигурању, односно ретроцесији, ако се то признавање заснива искључиво на разлозима који су директно повезани са финансијском стабилношћу тог друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање.

О д е л а к 3.

Непосредна контрола

Поступак непосредне контроле

Члан 241.

Гувернер или лице које он овласти доноси решење о спровођењу поступка непосредне контроле.

Непосредну контролу пословања друштва за осигурање врше запослени у Народној банци Србије који су одређени и овлашћени решењем из става 1. овог члана (у даљем тексту: овлашћено лице).

У решењу из става 1. овог члана наводи се друштво за осигурање, односно друга лица код којих се врши контрола и предмет контроле.

У поступку непосредне контроле пословања друштва за осигурање могу учествовати и овлашћена лица надзорног органа треће државе који надзире, односно контролише пословање чланова групе друштава за осигурање у којој је то друштво, у складу са споразумом о сарадњи закљученим између Народне банке Србије и тог надзорног органа.

Сходном применом става 4. овог члана, у поступку непосредне контроле из тог става могу учествовати и овлашћена лица надзорног органа друге државе чланице.

Решењем из става 1. овог члана може се одредити и друго лице које није запослено у Народној банци Србије да учествује у поступку непосредне контроле, ако због одговарајућих стручних знања може пружити подршку запосленима из става 2. овог члана, односно ако је то потребно за вршење одређене контроле.

Овлашћења лица у вршењу непосредне контроле

Члан 242.

У вршењу непосредне контроле пословања друштва за осигурање, овлашћено лице има право да:

- 1) приступа свим организационим деловима и просторијама друштва, уз поштовање безбедносних процедура;
- 2) оствари увид у опште акте и пословне књиге друштва и све друге акте, документацију и податке који се односе на пословање друштва у Републици и иностранству;
- 3) захтева да се обезбеде копије докумената који су у вези с предметом контроле или техничка подршка приликом приступа пословним књигама у електронском облику;
- 4) оствари увид у информациони систем - техничку документацију и приступ базама података, програмским решењима која друштво користи и другим ресурсима информационо-комуникационог система;
- 5) захтева од чланова управе, носилаца кључних или других функција и лица с посебним овлашћењима у друштву или лица блиско повезаним са њима, да пруже информације и објашњења који се односе на пословање друштва;
- 6) привремено одузме предмете и исправе, ако постоји основана сумња да су они намењени извршењу, односно употребљени за извршење кривичног дела, прекршаја или другог дела кажњивог по овом закону;
- 7) захтева да им се стави на располагање засебна просторија за обављање послова контроле;
- 8) непосредно комуницира са запосленима у друштву за осигурање ради добијања неопходних појашњења;
- 9) обавља разговоре са запосленима у друштву за осигурање.

О привременом одузимању предмета и исправе из става 1. тачка б) овог члана сачињава се посебан записник, који потписује овлашћено лице које је одузело предмете и исправе и лице од кога су ти предмети и исправе непосредно одузети. Ако лице од којег су наведени предмети одузети одбије да потпише записник из овог става, овлашћено лице је дужно да то констатује у том записнику.

Разговори из става 1. тачка 9) овог члана могу се тонски снимати уз претходно писмено или усмено обавештавање запосленог у друштву за осигурање с којим се разговор обавља.

Овлашћено лице је дужно да надзор над пословањем друштва за осигурање врши тако да у што мањој мери омета редовно пословање тог друштва.

Обавезе друштва за осигурање у поступку непосредне контроле

Члан 243.

Друштво за осигурање је дужно да овлашћеном лицу, на његов захтев:

- 1) омогући контролу пословања у седишту друштва и другим просторијама у којима друштво обавља делатност, односно код лица из члана 236. став 4. овог закона;
- 2) омогући контролу пословне и друге документације, ажурности и исправности пословних и других књига и других евиденција, исправности и тачности састављања финансијских извештаја и годишњих извештаја о пословању друштва, као и извештаја и обавештења који су достављени Народној банци Србије;
- 3) стави на увид рачуноводствену и другу документацију, пословне књиге или поједине делове пословних књига и другу евиденцију;
- 4) обезбеди податке на медију који овлашћено лице одреди и омогући му потпун увид у електронски систем рачуноводствених података;
- 5) поступи по другим захтевима у складу са чланом 242. овог закона.

Друштво за осигурање које податке обрађује електронски или пословне књиге и другу документацију води у електронском облику, дужно је да овлашћеним лицима, на њихов захтев, пружи неопходну техничку подршку у контроли тих података или књига, односно те документације.

Друштво за осигурање дужно је да именује свог запосленог који ће овлашћеним лицима пружити сву неопходну помоћ да несметано врше све радње неопходне за спровођење поступка непосредне контроле.

Ометање и онемогућавање поступка непосредне контроле

Члан 244.

Друштво за осигурање, у смислу овог закона, онемогућава поступак контроле ако својим чињењем или нечињењем спречава утврђивање чињеничног стања.

Друштво за осигурање, у смислу овог закона, омета поступак контроле ако својим чињењем или нечињењем отежава утврђивање чињеничног стања.

Народна банка Србије ће, независно од других мера предвиђених овим законом, решењем изрећи друштву новчану казну из члана 275. овог закона ако утврди да друштво за осигурање омета, односно онемогућава поступак контроле на начин предвиђен у ст. 1. и 2. овог члана.

Обавештавање о непосредној контроли

Члан 245.

Пре почетка обављања непосредне контроле друштву за осигурање доставља се решење из члана 241. овог закона и писмено обавештење о непосредној контроли које садржи најмање:

- 1) предмет контроле;
- 2) податке о овлашћеним лицима Народне банке Србије;
- 3) датум почетка обављања контроле;
- 4) период који се контролише.

Обавештење из става 1. овог члана може да садржи и податке и информације које је друштво за осигурање дужно да припреми овлашћеним лицима Народне банке Србије за потребе обављања непосредне контроле.

Обавештење и решење о непосредној контроли из става 1. овог члана доставља се друштву за осигурање у року који не може бити краћи од три дана пре дана почетка контроле.

Изузетно од става 3. овог члана, овлашћено лице Народне банке Србије може уручити решење и обавештење о непосредној контроли из става 1. овог члана и на дан почетка спровођења контроле, ако је потребно хитно спровођење контроле или није могуће на други начин постићи сврху контроле.

Одредбе овог члана се не односе на прикривену контролу из члана 250. овог закона.

Записник о непосредној контроли и допуна записника

Члан 246.

Овлашћено лице које врши непосредну контролу дужно је да о извршеној контроли сачини записник (у даљем тексту: записник о контроли) са детаљним описом утврђених чињеница, осим ако се закључи супервизорски споразум из члана 258. овог закона.

Записник о контроли доставља се друштву за осигурање над којим је вршен контрола, које на њега може дати примедбе у року који одреди Народна банка Србије, а који не може бити краћи од десет дана од дана пријема записника о контроли.

О примедбама на записник о контроли сачињава се допуна записника о контроли, односно службена белешка, у зависности од основаности тих примедба.

Допуна записника о контроли сачињава се кад се провером навода из примедба на тај записник утврди битно различито чињенично стање од оног које је наведено у записнику о контроли, при чему се не разматрају примедбе које се односе на промену чињеничног стања насталу након периода у коме је извршена контрола.

Допуна записника о контроли доставља се друштву за осигурање у року од 20 дана од дана достављања примедба на тај записник, а друштво за осигурање може поднети примедбе на допуну записника о контроли у року од осам дана од дана пријема допуне тог записника.

Службена белешка из става 3. овог члана сачињава се кад се провером навода из примедба на записник о контроли или на допуну записника о контроли утврди да оне нису основане, односно не утичу на утврђене неправилности или се утврди да је друштво за осигурање отклонило утврђене неправилности, након чега се доставља друштву.

Решење о обустави поступка контроле пре налагања мера надзора

Члан 247.

Народна банка Србије донеће решење о обустави поступка контроле ако у записнику о контроли нису утврђене неправилности или су утврђене мање значајне неправилности, или друштво за осигурање, у року прописаном овим законом, својим примедбама основано оспори све налазе из записника о контроли, односно допуне записника о контроли или део тих налаза тако да преостале неправилности представљају мање значајне неправилности.

Народна банка Србије може донети решење о обустави поступка контроле ако друштво за осигурање у року прописаном за достављање примедба на записник достави доказе да су утврђене неправилности отклоњене, тако да преостале неправилности представљају мање значајне неправилности.

Решење из става 1. овог члана доставља се друштву за осигурање.

О д е љ а к 4.
Посредна контрола

Вршење посредне контроле

Члан 248.

Народна банка Србије врши посредну контролу провером:

- 1) да ли су прописани извештаји и друга документација достављени Народној банци Србије у прописаном року и прописаној форми;
- 2) података из извештаја или друге достављене документације;
- 3) да ли друштво послује у складу са законом;
- 4) финансијске стабилности и положаја друштва, као и ризика којима је друштво за осигурање изложено или би могло бити изложено у свом пословању.

Народна банка Србије може друштву за осигурање, када оцени да је то примерено и целисходно, дати препоруке или смернице ради унапређења пословања, спречавања или отклањања неправилности, односно смањења ризика којима је изложено или може бити изложено.

Народна банка Србије може захтевати додатна појашњења од друштва за осигурање из става 2. овог члана у вези са применом, односно, пропуштањем примене препорука или смерница.

Писмено упозорење, записник о посредној контроли и налагање мера надзора

Члан 249.

Народна банка Србије може, ако у вршењу посредне контроле уочи одређене неправилности у пословању друштва за осигурање, писмено упозорити то друштво на те неправилности и одредити му рок за њихово отклањање.

Народна банка Србије, односно њен запослени који врши посредну контролу сачињава записник о контроли и поступа у складу са одредбама чл. 246. и 247. овог закона, ако друштво за осигурање не поступи по упозорењу из става 1. овог члана или то не учини у утврђеном року.

Народна банка Србије може сачинити записник о контроли ако у поступку посредне контроле утврди теже неправилности у пословању друштва за осигурање, у ком случају поступа на начин утврђен чланом 246. овог закона.

У току посредне контроле из ст. 2. и 3. овог члана Народна банка Србије може тражити достављање додатне документације.

Народна банка Србије може друштву за осигурање у случају из ст. 2. и 3. овог члана изрећи мере предвиђене овим законом сходном применом члана 253. овог закона.

О д е љ а к 5.
Опште одредбе о вршењу надзора

Прикривена контрола у области дистрибуције осигурања

Члан 250.

Народна банка Србије може вршити надзор над пословањем у делу који се односи на тржишно понашање дистрибутера ре/осигурања на прикривен начин – прикривена контрола.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вршења прикривене непосредне и посредне контроле из овог члана.

Тајност података

Члан 251.

Подаци које запослени у Народној банци Србије и овлашћена лица из члана 241. став 2. овог закона на било који начин сазнају а односе се на надзор финансијског стања и законитости пословања субјеката надзора, други подаци о чињеницама и околностима за које су сазнали у вези са обављањем послова, као и документи који садрже такве податке одређују се и штите као тајни подаци са ознаком тајности „ПОВЕРЉИВО“ или „ИНТЕРНО“, у складу са законом којим се уређује тајност података.

Лица из става 1. овог члана дужна су да податке и документе из тог става чувају као тајне податке, односно не могу их учинити доступним трећим лицима, осим у случајевима прописаним законом.

Обавеза чувања тајности података за лица из става 1. овог члана не престаје ни након престанка радног односа, односно ангажовања у Народној банци Србије, као ни другог својства на основу ког су ова лица остварила приступ подацима из тог става.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије може податке и документе из става 1. овог члана учинити доступним надзорним органима у Републици и иностранству под условом да их ти органи користе искључиво у сврхе за које су прибављени.

Народна банка Србије као тајни податак одређује податак од интереса за Републику чијим би откривањем неовлашћеном лицу настала штета и за који је, у поступку одређивања података као тајних, утврдила да је потреба заштите интереса Републике претежнија од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Подносиоцу захтева за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја Народна банка Србије омогућиће приступ подацима и документима из става 1. овог члана ако подносилац захтева докаже да одавање тих података и докумената не би могло проузроковати наступање тешких правних или других последица по интересе Републике заштићене законом, као и да интерес за приступ информацијама од јавног значаја претеже над потребом заштите интереса Републике.

Објављивање података из става 1. овог члана изражених у збирном, односно сажетом облику тако да се на основу њих не може утврдити идентитет субјекта надзора, односно осигураника, уговарача осигурања или других корисника осигурања не сматра се повредом обавезе чувања тајности података.

Накнада за надзор

Члан 252.

За обављање надзора лица из члана 19. овог закона плаћају Народној банци Србије годишњу накнаду за надзор.

Народна банка Србије прописује висину, начин обрачуна и начин плаћања накнаде за надзор из става 1. овог члана.

О д е љ а к б.

Мере у поступку надзора друштва за осигурање и новчана казна

2. Налагање мера надзора

Члан 253.

Народна банка Србије налаже друштву за осигурање мере предвиђене овим законом, ако то друштво у роковима прописаним чланом 246. овог закона не достави примедбе на записник о контроли, односно на допуну записника о контроли или достављеним примедбама основано не оспори налазе из тог записника, односно допуне тог записника којима је утврђена неправилност у његовом пословању.

На основу спроведеног надзора Народна банка Србије може дистрибутеру осигурања и дистрибутеру реосигурања, члановима њихових органа управљања, односно сваком физичком лицу које је одговорно за непоштовање овог закона изрећи мере надзора прописане овим законом, водећи при томе рачуна да те мере буду делотворне, сразмерне и одвраћајуће.

Врсте мера

Члан 254.

У вршењу надзора над пословањем друштва за осигурање Народна банка Србије може:

- 1) предложити закључење супервизорског споразума;
- 2) упутити писмену опомену;
- 3) наложити привремене мере друштву;
- 4) изрећи налоге и мере за отклањање утврђених неправилности у пословању друштва;
- 5) увести додатак на капитал;
- 6) наложити разрешење и суспензију чланова управе;
- 7) увести принудну управу;
- 8) одузети дозволу за обављање појединих или свих врста осигурања за које је издата дозвола за рад.

О спровођењу мера из става 1. тач. од 3) до 8) овог члана Народна банка Србије доноси решење.

Народна банка Србије ће обуставити поступак непосредне контроле када утврди да је друштво за осигурање поступило, односно у значајној мери поступило у складу са мерама из става 1. овог члана које су му у том поступку изречене.

Народна банка Србије може, у току поступка непосредне контроле, односно за време вршења посредне контроле, друштву за осигурање које није поступило у складу са мерама изреченим у тим поступцима поново изрећи одговарајућу меру из става 1. овог члана, у складу са критеријумима из члана 255, односно члана 256. овог закон

Одлучивање Народне банке Србије о налагању врсте мере

Члан 255.

При одређивању врсте мере из члана 254. овог закона коју предузима према друштву за осигурање у чијем је пословању утврдила неправилности, Народна банка Србије ће узети у обзир све релевантне околности, укључујући :

- 1) тежину утврђених неправилности;
- 2) поступања друштва током поступка контроле, односно показане спремности и способности управе да отклони утврђене неправилности;
- 3) степен којим друштво угрожава финансијску дисциплину на тржишту осигурања.

При оцене тежине неправилности утврђених у пословању друштва за осигурање може се, у зависности од предмета контроле, узети у обзир:

- 1) оцена финансијског положаја друштва;
- 2) испуњеност услова који се односе на капитални захтев за солвентност и минимални капитални захтев прописаних овим законом;
- 3) степен изложености друштва појединим врстама ризика;
- 4) утицај учињене неправилности на будући положај друштва;
- 5) број утврђених неправилности и њихова међусобну зависност;
- 6) трајање и учесталост учињених неправилности;
- 7) адекватност информационо-комуникационог система друштва;
- 8) усклађеност пословања друштва са овим законом и другим прописима;
- 9) друге околности на основу којих се процењује законитост пословања друштва.

Код оцене поступања друштва током поступка контроле, односно оцене показане спремности и способности управе да отклони утврђене неправилности у пословању друштва може се, у зависности од предмета контроле, узети у обзир процена:

- 1) способности управе да идентификује, вреднује и надзире ризике из пословања друштва и да управља тим ризицима;
- 2) делотворност система управљања у друштву, односно система интерних контрола;
- 3) ефикасност у отклањању раније утврђених неправилности, а нарочито у спровођењу раније наложених мера;
- 4) да ли је друштво закључило или одбило да закључи супервизорски споразум у последњих пет година и начин примене тог споразума;
- 5) степен сарадње управе, носиоца кључних и других функција у друштву, лица на руководећем положају, као и запослених у друштву за осигурање са овлашћеним лицима током контроле;
- 6) ефикасност друштва у поступању по захтевима за достављање документације, података, појашњења и информација;
- 7) начин поступања друштва према корисницима услуге осигурања у вези са неправилностима које су утврђене у текућем и претходним поступцима контроле;
- 8) друге околности на основу којих се процењује спремност и способност органа друштва да отклоне утврђене неправилности.

При оцене степена којим друштво за осигурање угрожава финансијску дисциплину на тржишту осигурања може се, у зависности од предмета контроле, изети у обзир:

- 1) значај друштва на тржишту осигурања,
- 2) врсте осигурања које друштво обавља;
- 3) разгранатост пословне мреже друштва у Републици и иностранству;
- 4) имовинске, управљачке, пословне и дужничко-поверилачке везе друштва с другим друштвима за осигурање и другим правним лицима у финансијском сектору.

Одлучивање Народне банке Србије о налагању мера у области тржишног понашања дистрибутера

Члан 256.

Народна банка Србије при утврђивању врсте мера надзора из члана 254. овог закона и висине новчане казне у области тржишног понашања дистрибутера осигурања/реосигурања нарочито узима у обзир:

- 1) озбиљност и трајање неправилности;

- 2) степен одговорности одговорног физичког, односно правног лица;
- 3) финансијско стање одговорног физичког, односно правног лица, на основу годишњег дохотка одговорног физичког лица, односно укупног промета одговорног правног лица;
- 4) значај остварене добити, односно губитака који су избегнути од стране одговорног физичког, односно правног лица, ако их је могуће утврдити;
- 5) број корисника на које су утицале, односно могле утицати те неправилности и да ли су тим неправилностима обухваћене рањиве категорије корисника, ако су ти подаци доступни приликом налагања мера надзора;
- 6) губитке за кориснике услуге осигурања проузроковане непоштовањем прописа, ако их је могуће утврдити;
- 7) ниво сарадње одговорног физичког, односно правног лица са Народном банком Србије;
- 8) мере које је одговорно физичко, односно правно лице предузело да спречи понављање непоштовања прописа;
- 9) свако претходно непоштовање прописа одговорног физичког, односно правног лица, односно да ли је дистрибутер осигурања учинио повреду исте одредбе прописа у последње три године.

Народна банка Србије може при утврђивању врсте мера надзора из става 1. овог члана узети у обзир и одговарајуће критеријуме из члана 255. овог закона.

Народна банка Србије доставља ЕИОПА-и, на годишњој основи, збирне податке о свим мерама надзора, односно новчаним казнама изреченим у складу са овим чланом, које ЕИОПА објављује у годишњем извештају.

Неправилности у пословању друштва за осигурање и дистрибутера

Члан 257.

Неправилностима у пословању друштва за осигурање сматра се поступање друштва супротно овом закону, другим прописима којима се уређује пословање друштва, посебно прописима којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, као и поступање супротно пропису Народне банке Србије или другом закону, односно пропису.

Неправилностима из става 1. овог члана сматра се и поступање које није у складу с пословном политиком и интерним актима друштва, поступање које није у складу са правилима струке осигурања и актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком, односно недоследна примена политика и аката, којом се угрожава пословање тог друштва, посебно у вези са организационим захтевима и системом управљања у друштву.

На неправилности у пословању дистрибутера осигурања/реосигурања сходно се примењују одредбе ст. 1. и 2. овог члана,

Супервизорски споразум

Члан 258.

Народна банка Србије може предложити закључење супервизорског споразума друштву за осигурање у чијем су пословању утврђене неправилности које не утичу битно на његово финансијско стање али које је неопходно правовремено и ефикасно отклонити.

Народна банка Србије може предложити закључење супервизорског споразума када су у тржишном понашању дистрибутера ре/осигурања утврђене неправилности које могу утицати на његово финансијско стање ради правовременог и ефикасног отклањања тих неправилности..

Супервизорским споразумом нарочито се:

- 1) утврђују неправилности из става 1, односно става 2. овог члана;
- 2) даје образложење испуњености услова из става 1, односно става 2. овог члана за његово закључење;
- 3) одређују и описују мере, активности и радње које су друштва за осигурање и дистрибутери ре/осигурања дужни да спроведу у одређеном року;
- 4) у зависности од предмета контроле, одређује износ новчаних средстава или других давања која су дистрибутери осигурања дужни да исплате (исплата накнаде штете, осигуране суме, законске затезне камате, поврат дела или целог износа премије и сл.);
- 5) дефинише поступак за праћење извршења обавеза друштва за осигурање, односно дистрибутера ре/осигурања из супервизорског споразума, као и последице пропуштања рокова за њихово извршење.

Супервизорским споразумом може се, ако је то оправдано услед тежине или природе утврђених неправилности, утврдити и новчана казна за друштва за осигурање, односно дистрибутере ре/осигурања, као и за одговорно лице у тим субјектим. Новчана казна може бити блажа од новчане казне која се у складу са чланом 275. овог закона изриче за неправилности упоредиве тежине или природе код којих овај споразум није закључен, ако постоје олакшавајуће околности под којима је учињена повреда одредаба овог закона, односно другог прописа, које указују да се сврха изрицања новчане казне може постићи и блажом новчаном казном.

Супервизорски споразум закључен у складу са овим чланом представља извршну исправу.

Супервизорски споразум се закључује између Народне банке Србије и друштва за осигурање, односно дистрибутера ре/осигурања, након обављених разговора који имају за циљ да се на свеобухватан начин утврди чињенично стање у погледу уочених неправилности, односно да се заједнички утврди и дефинише најефикаснији начин за њихово отклањање, водећи рачуна о интересима корисника услуге осигурања.

Народна банка Србије може према друштву за осигурање, односно дистрибутеру ре/осигурања предузети друге мере прописане овим законом уколико та лица не закључе супервизорски споразум, не спроведу мере, активности и радње у складу са условима ближе уређеним супервизорским споразумом, односно ако прекрше тај споразум.

Споразум из овог члана може се закључити и ако Народна банка Србије идентификује околности које указују на постојање одређене неправилности у примени прописа којима се уређују спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Привремене мере

Члан 259.

Народна банка Србије може изрећи привремену меру којом се обезбеђује заштита права и интереса корисника услуге осигурања, уколико у вршењу надзора над пословањем друштва за осигурање, а пре сачињавања записника о контроли, утврди да је то неопходно.

Привременом мером из става 1. овог члана може се наложити друштву за осигурање да:

- 1) своје пословање усклади с прописима;
- 2) не закључује нове уговоре о осигурању, односно не проширује обавезе из већ закључених уговора;
- 3) не располаже својом имовином без претходне сагласности Народне банке Србије;
- 4) не спроводи одлуке скупштине и надзорног одбора без претходне сагласности Народне банке Србије;

- 5) разреши, односно суспендује члана управе, односно смени носиоца кључне функције у друштву или друго лице на руководећем положају;
- 6) предузме, односно обустави друге активности.

Мера из става 1. овог члана изриче се привременим решењем које се доноси у скраћеном управном поступку, и то решење може бити на снази најдуже до доношења решења о налагању мера из члана 254. овог закона, односно до окончања поступка контроле у току које је донето привремено решење.

Решењем из става 3. овог члана утврђују се начин и рокови у којима ће друштво за осигурање извршити наложену меру и о томе обавестити Народну банку Србије.

Писмена опомена

Члан 260.

Писмена опомена упућује се друштву за осигурање у чијем су пословању утврђене неправилности које нису битно ни непосредно утицале на његово финансијско стање, на стабилност тржишта осигурања, односно на права и интересе корисника услуге осигурања.

Писмена опомена упућује се и друштву у чијем су пословању, односно поступању утврђене неправилности у примени прописа које до тренутка њеног упућивања нису довеле до значајних последица по већи број корисника услуге осигурања, али се наступање таквих последице може оправдано очекивати.

Писмена опомена садржи и рок за отклањање неправилности из овог члана.

Услови за налагање мере за отклањање неправилности у пословању друштва за осигурање, односно дистрибутера осигурања/реосигурања

Члан 261.

Решење којим се налаже мера за отклањање неправилности утврђених у пословању друштва, односно дистрибутера осигурања/реосигурања доноси се за:

- 1) друштво у чијем се пословању утврђене неправилности које би могле угрозити његову солвентност, односно сигурност и стабилност његовог пословања;
- 2) друштво, коме је Народна банка Србије у капитални захтев за солвентност увела додатак на капитал из члана 263. овог закона, које се није ускладило са капиталним захтевом;
- 3) друштво које се према корисницима услуге осигурања понаша противно правилима струке осигурања и актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословној етици;
- 4) друштво које поступа супротно обавези извештавања и обавештавања Народне банке Србије;
- 5) друштво у чијем су пословању утврђене значајније неправилности у примени закона и других прописа којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење;
- 6) друштво у чијем су пословању утврђене значајне неправилности у управљању информационом системом, односно у поштовању прописаних стандарда које су довеле до дужег нестабилног рада информационог система или генерисања нетачних података или учесталих кашњења у достављању података;
- 7) посредника у осигурању/реосигурању који је добио дозволу за рад Народне банке Србије, споредног заступника у осигурању који је добио сагласност Народне банке Србије за

обављање послова заступања у осигурању или брокера у осигурању /заступника у осигурању – физичког лица који је уписан у регистар Народне банке Србије на основу лажне изјаве, односно ако није добио ту дозволу, односно сагласност и није уписан у тај регистар у складу са условима из чл. 372, 380. и 382. овог закона;

8) дистрибутера ре/осигурања у осигурању који не испуњава услове из чл. 389. и 390. овог закона;

9) дистрибутера ре/осигурања који поступа супротно условима информисања и правилима која се односе на тржишно понашање утврђеним овим законом.

Поред неправилности из става 1. овог члана, решење којим се налаже мера за отклањање неправилности утврђених у пословању друштва доноси се посебно за:

1) друштво које није утврдило капитални захтев за солвентност и минимални капитални захтев или не располаже довољним износом подобних сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност или није усклађено с минималним капиталним захтевом из овог закона или ако није спровело мере из чл. 183. и 186. овог закона;

2) друштва чије ће се финансијско стање додатно погоршати, без обзира на предузете мере из чл. 183. и 186. овог закона;

3) друштво које није усклађено с одредбама чл. од 125. до 138. овог закона о техничким резервама;

4) друштво које не донесе мере и не одреди правила одговарајућег вредновања билансних и ванбилансних позиција за потребе финансијског извештавања и за потребе солвентности, односно ако те позиције вреднује у супротности са овим законом и другим прописима;

5) друштво које не спроводи или не одржава редовно систем управљања прописан овим законом;

6) друштво које није успоставило системе и структуре за пружање информација у сврхе надзора и писмене политике прописане чланом 195. овог закона;

7) друштво које не спроводи сопствену процену ризика и солвентности која је прописана одредбама овог закона;

8) друштво које исплаћује дивиденде супротно одредбама члана 191. овог закона;

9) друштво које закључује привидне уговоре у намери нетачног исказивања финансијског стања друштва за осигурање;

10) друштво које не управља адекватно ризицима којима је изложено или којима би могло бити изложено, а посебно у случају неразумног улагања, угрожавања права корисника услуга осигурања, несавесног преузимања ризика, постојања склоности преузимању ризика већег од могућности друштва за осигурање, несагледавања могућих последица ризика у будућности и доношења неадекватних одлука о управљању друштвом, при чему би таквим поступањем могло угрозити своје пословање;

11) друштво које обавља друге послове који могу угрозити његову ликвидност, односно солвентност;

12) ако су у пословању, односно поступању друштва утврђене значајније неправилности у примени прописа или неправилности, односно којима је обухваћен велики број корисника услуге осигурања и које су довеле до значајнијих последица по кориснике.

Меру из члана 262. став 1. тачка 9) овог закона Народна банка Србије ће наложити посебно у случају:

1) ако друштво није усклађено с одредбама чл. од 125. до 138. овог закона о техничким резервама;

2) ако друштво није усклађено с минималним капиталним захтевом прописаним одредбама овог закона;

3) у случају одузимања или престанка важења дозволе за обављање послова осигурања.

**Мере за отклањање неправилности
у пословању друштва за осигурање, односно дистрибутера
осигурања/реосигурања**

Члан 262.

Решењем из члана 261. овог закона друштву се налаже да у одређеном року спроведе једну или више следећих мера:

1) да своје пословање усклади с прописима, укључујући предузимање одређених мера ради отклањања утврђених неправилности, односно спречавања наступања истих или сличних неправилности;

2) да усвоји план мера ради обезбеђења потребног износа подобних сопствених средстава за покриће капиталног захтева за солвентност или смањења ризичног профила друштва за осигурање како би се обезбедила усклађеност с капиталним захтевом за солвентност, односно ради обезбеђења подобних основних сопствених средстава најмање у висини износа минималног капиталног захтева или смањења ризичног профила друштва за осигурање како би се обезбедила усклађеност с минималним капиталним захтевом;

3) да сазове скупштину друштва за осигурање, као и предлагање одговарајућих одлука;

4) да не закључује нове уговоре о осигурању или да не обнавља постојеће уговоре у појединим или свим врстама осигурања;

5) да не врши исплату међудивиденде, дивиденде, добити или исплате одређеним лицима, при чему ће Народна банка Србије узети у обзир сву задржану добит друштва за осигурање, као и добит или дивиденду која није исплаћена до дана налагања ове мере;

6) да не закључује послове с појединим акционарима, члановима извршног одбора, члановима надзорног одбора, прокуристима и лицима која су блиско повезана с друштвом за осигурање или су са друштвом повезана лица у смислу закона којим се уређују привредна друштва;

7) да донесе или спроведе мере ради:

- унапређења система управљања прописаног овим законом, односно његових појединих елемената,

- ограничавања давања зајмова,

- побољшања поступка наплате доспелих потраживања друштва,

- исправног вредновања билансних и ванбилансних ставки,

- унапређења система извештавања,

- унапређења информационо-комуникационог система,

- побољшања система интерних контрола, односно функције интерне ревизије,

- друге мере потребне ради реализације правила о ограничавању ризика;

8) да чешће или додатно извештава Народну банку Србије о показатељима свог пословања;

9) да не располаже својом имовином без претходне сагласности Народне банке Србије (забрана и ограничење слободног располагања имовином);

10) да друштво за осигурање разреши носиоца кључне функције и да именује новог;

11) да друштво за осигурање разреши члана управе и да именује новог;

12) да друштво за осигурање промени управљачку или организациону структуру;

13) да друштво за осигурање повећа техничке резерве како би одговарале висини која је одређена у складу са одредбама чл. од 125. до 138. овог закона;

14) да обезбеди адекватне хардверске или софтверске компоненте или апликативна решења, односно да унапреди перформансе информационо-комуникационог система;

15) да изврши проверу безбедности информационо-комуникационог система (пенетрационо тестирање);

16) да раскине уговор о осигурању, уговор о брокерским пословима у осигурању/реосигурању, односно пословима заступања у осигурању, ако би њихова примена нанела штету друштву;

17) да објављује додатне податке и информације;

18) да не поверава послове трећим лицима, односно да их поверава под одређеним условима;

19) предузме, односно обустави друге активности.

Народна банка Србије ће да забрани друштву за осигурање из државе чланице да слободно располаже на територији Републике оном имовином на коју се односи забрана слободног располагања имовином на основу забране коју изда надзорни орган државе чланице у којој се налази седиште друштва за осигурање.

О одређивању мере из става 1. тачка 9) овог члана и о ефектима те мере Народна банка Србије извештава надлежне надзорне органе држава чланица у којима друштво за осигурање, према којем је наложена таква мера има огранак.

Решењем из члана 261. овог закона друштву које се не придржава стандарда тржишног понашања и добре пословне праксе, налаже се једна или више следећих мера:

1) забрану дистрибуције осигурања одређеног производа осигурања;

2) забрану промоције производа осигурања уколико је производ или начин на који се пласира на тржиште незаконит или очигледно крши интересе осигураника;

3) налагање унапређења поступка надгледања и управљања производима осигурања;

4) налагање унапређења процеса информисања или информација које се уручују уговарачу осигурања /осигуранику пре закључења уговора о осигурању;

5) налагање плаћања накнаде штете, уговорених сума осигурања и извршење других обавеза из основа осигурања;

6) налагање фер и ефикасног поступања по одштетним захтевима, као и у прописаним роковима;

7) налагање фер и ефикасног поступања по приговорима, односно адекватног управљања приговорима;

8) у случају поступања супротно правилима пословања у вези са дистрибуцијом инвестиционих производа од стране вишег руководиоца, забрану таквом вишем руководиоцу да обавља своје функције на одређени временски период;

9) налагање да сачини нове интерне процедуре или да ревидира или примени постојеће прописе у складу са посебним смерницама;

10) да у прописаном року обезбеди даље усавршавање својим запосленима или да запосли лица са одговарајућим стручним вештинама;

11) да у прописаном року спроведе истрагу у интересу утврђивања одговорности за причињену штету и да покрене поступак против одговорног лица;

12) налагање спровођења других радњи у случају неадекватног тржишног понашања.

Решењем из члана 261. овог закона дистрибутеру ре/осигурања, који не испуњава услове из чл. од. 405. до 425. овог закона који се односе на дистрибуцију инвестиционих производа осигурања, налаже се једна или више следећих мера:

1) јавна објава информације у којој се наводи одговорно физичко лице и дистрибутер осигурања/реосигурања који је правно лице и опис непоштовања прописа;

2) доношење решења којим се дистрибутеру осигурања/реосигурања, односно одговорном физичком лицу налаже да престане с таквим поступањем и да такво поступање више не понови;

3) доношење решења којим се одузима дозвола за рад, односно сагласност за обављање послова заступања у осигурању и којим се посредник у осигурању/реосигурању или споредни заступник у осигурању брише из регистра Народне банке Србије;

4) доношење решења којим се привремено забрањује обављање руководеће функције, односно функције члана органа управљања посредника у осигурању/реосигурању или друштва за осигурање који се сматра одговорним за поступање супротно прописима.

Решењем из члана 261. овог закона утврђује се начин на који ће лице из тог члана отклонити утврђене неправилности, као и рокови у којима ће то учинити и о томе обавестити Народну банку Србије, а може се утврдити и орган управљања или члан овог органа који је одговоран за спровођење активности из тог решења.

Додатак на капитал

Члан 263.

Народна банка Србије, у изузетним околностима може решењем наложити друштву за осигурање увођење додатка на капитал ако:

1) ризични профил друштва за осигурање значајно одступа од претпоставки на којима се заснива обрачун капиталног захтева за солвентност коришћењем стандардне формуле у складу с одредбама овог закона и када је:

- захтев за употребу интерног модела из члана 166. овог закона непримерен или није био делотворан или
- парцијални или потпуни интерни модел у развоју у складу с чланом 166. овог закона;

2) ризични профил друштва за осигурање значајно одступа од претпоставки на којима се заснива обрачун капиталног захтева за солвентност употребом потпуног или парцијалног интерног модела јер одређени мерљиви ризици нису обухваћени у довољној мери, а прилагођавање модела у циљу бољег одражавања датог ризичног профила није извршено у одговарајућем временском року;

3) систем управљања друштва за осигурање значајно одступа од стандарда прописаних овим законом и та одступања спречавају да се ризици којима је друштво изложено или којима може бити изложено утврде, мере, прате, да се њима управља и о њима извештава на адекватан начин, а није вероватно да би примена других мера могла сама по себи довољно побољшати недостатке у одговарајућем временском року;

4) друштво за осигурање примењује прилагођавање на основу усклађености из члана 130. овог закона, прилагођавање на основу волатилности из члана 131. овог закона, при чему ризични профил тог друштва значајно одступа од претпоставки на којима су прилагођавања заснована.

У случају из става 1. тач. 1) и 2) овог члана додаток на капитал обрачунава се у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) на начин који обезбеђује усклађеност друштва са чланом 149. став 3. овог закона.

У случају из става 1. тачка 3) овог члана износ додатка на капитал ће бити сразмеран значајним ризицима који произлазе из одступања који су довели до тога да Народна банка Србије одреди тај додаток на капитал.

У случају из става 1. тачка 4) овог члана износ додатка на капитал ће бити сразмеран значајним ризицима који произлазе из одступања из тог става и који су довели до тога да Народна банка Србије одреди тај додатак на капитал .

У случајевима из става 1. тач. 2) и 3) овог члана Народна банка Србије обезбеђује да друштво за осигурање предузме све напоре како би отклонило недостатке који су довели до увођења додатка на капитал.

Народна банка Србије преиспитује додатак на капитал из става 1. овог члана најмање једанпут годишње, а он се укида кад друштво за осигурање отклони недостатке који су довели до његовог увођења.

Збир износа додатка на капитал из става 1. овог члана и капитални захтев за солвентност обрачунат стандардном формулом или употребом интерног модела од стране друштва за осигурање представља адекватни износ капиталног захтева за солвентност друштва за осигурање.

Не доводећи у питање став 7. овог члана, капитални захтев за солвентност не укључује додатак на капитал уведен у складу са ставом 1. тачка 3) овог члана за потребе обрачуна додатка за ризик из члана 128. ст. 2. и 3. овог закона.

Народна банка Србије ближе уређује увођење додатка на капитал из става 1. овог члана, као и начин обрачуна тог додатка из става 1. тач. 1) и 2) тог члана.

Увођење додатка на капитал из става 1. овог члана Народна банка Србије врши у складу с делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Разрешење и суспензија члана управе

Члан 264.

Народна банка Србије може наложити разрешење члана управе друштва за осигурање ако утврди:

- 1) да је том лицу одузета сагласност Народне банке Србије за обављање функције члана управе;
- 2) да то лице поступа супротно одредбама овог закона, односно да сноси одговорност за неправилности у пословању друштва;
- 3) да друштво за осигурање не поступа делимично или у целости у складу с наложеним мерама надзора у складу са овим законом;
- 4) да друштво за осигурање често крши обавезу благовременог и тачног извештавања, односно обавештавања Народне банке Србије или омета Народну банка Србије у обављању надзора.

У случају из става 1. овог члана, Народна банка Србије мора узети у обзир тежину утврђених неправилности, као и то да ли би задржавање лица из тог става као члана управе негативно утицало на права и интересе корисника услуге осигурања.

Налогом из става 1. овог члана, Народна банка Србије може да:

- 1) лицу из тог става забрани или ограничи обављање било које активности у друштву за осигурање;
- 2) лицу из тог става забрани непосредно или посредно остваривање права гласа у друштву за осигурање, односно остваривање других права у друштву;
- 3) од лица из тог става захтева да, у року који она одреди, отуђи посредно или непосредно власништво које има у друштву за осигурање;

4) лице из тог става забрани обављање функције у било ком друштву за осигурање или члану групе друштава за осигурање или учествовање у обављању активности без претходне сагласности Народне банке Србије.

Уколико је лице из става 1. овог члана оптужено за кривично дело које га чини неподобним за обављање функције члана управе, Народна банка Србије може издати налог којим се том лицу привремено забрањује вршење те функције у друштву за осигурање и остваривање права из става 3. тачка 2) овог члана у друштву – до окончања кривичног поступка.

Принудна управа

Члан 265.

Народна банка Србије доноси решење о увођењу принудне управе у друштву за осигурање:

- 1) ако друштво спровођење мере која је наложена сагласно члану 254. овог закона не отпочне у утврђеном року, односно ако не спроведе ову меру;
- 2) ако друштво, и поред спровођења мере из тачке 1) овог става, не обезбеди испуњеност услова у вези са минималним капиталним захтевом прописаним овим законом;
- 3) ако би даље пословање друштва могло угрозити његову солвентност, односно права и интересе корисника услуге осигурања.

Принудна управа у друштву за осигурање не може трајати дуже од годину дана.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења принудне управе у друштву за осигурање.

Решење о увођењу принудне управе

Члан 266.

Решењем Народне банке Србије о увођењу принудне управе именују се најмање два принудна управника и одређује се рок трајања принудне управе, а утврђује се и висина накнаде за рад принудних управника, која пада на терет друштва за осигурање.

На принудног управника сходно се примењују одредбе члана 49. ст. од 1. до 3. овог закона и члана 50. овог закона.

Увођење принудне управе у друштву за осигурање уписује се у регистар надлежног органа даном доношења решења из става 1. овог члана.

Обавештавање других органа

Члан 267.

Народна банка Србије без одлагања обавештава надзорне органе свих других држава чланица о увођењу принудне управе у друштву за осигурање, као и о могућим ефектима таквих мера.

Надзорни органи других држава чланица из става 1. овог члана могу да обезбеде објављивање такве одлуке на територији своје државе на начин који сматрају примереним.

Овлашћења и обавезе принудних управника

Члан 268.

Доношењем решења Народне банке Србије о увођењу принудне управе, овлашћења управе прелазе на принудне управнике.

Одлуке из надлежности органа управе принудни управници доносе на основу сагласности Народне банке Србије.

Принудни управници су дужни да се у свом раду придржавају инструкција Народне банке Србије.

Принудни управници су дужни да предузму мере неопходне за поновно успостављање солвентности друштва за осигурање.

Принудни управник је овлашћен да спроводи мере у Републици и свим државама чланицама у којима друштво за осигурање има огранке, у складу са овим законом.

Принудни управник не може самостално да доноси одлуке у вези са судским и другим споровима и дужан је да при извршавању овлашћења у складу са ставом 5. овог члана, поштује прописе држава чланица у којима намерава да делује.

Извештаји принудних управника

Члан 269.

Принудни управници су дужни да, на свака три месеца, сачињавају и достављају Народној банци Србије извештај о финансијском стању и условима пословања друштва за осигурање са проценом његове солвентности и могућностима за наставак пословања.

Принудни управници су дужни да, у року од девет месеци од њиховог именовања, Народној банци Србије доставе коначан извештај са оценом солвентности друштва за осигурање и могућностима за његово даље пословање, који садржи:

- 1) оцену и последице покрића губитка друштва које преузимају акционари;
- 2) могућности отклањања непокривеног губитка друштва;
- 3) неисказане расходе који могу утицати на обавезе друштва;
- 4) оцену могућих мера за отклањање финансијских потешкоћа друштва за осигурање, укључујући пренос уговора о осигурању, с проценом трошкова спровођења тих мера;
- 5) оцену услова за покретање поступка ликвидације, односно стечаја над друштвом.

Принудни управници дужни су да, на захтев Народна банка Србије, доставе додатне извештаје и информације о свим питањима важним за спровођење надзора и процену солвентности и могућност наставак пословања друштва за осигурање.

Принудни управници дужни су да, без одлагања, обавесте Народну банку Србије о околностима које могу утицати на погоршање солвентности друштва за осигурање.

Повећање основног капитала због обезбеђивања солвентности друштва за осигурање

Члан 270.

Уколико Народна банка Србије, на основу извештаја принудних управника, оцени да је, ради усклађености са капиталним захтевом за солвентност друштва за осигурање, односно ради отклањања узрока неусклађености са тим капиталним захтевом, неопходно да се основни капитал друштва повећа новим новчаним улозима – може принудним управницима да наложи да сазову скупштину акционара и предложи јој доношење одлуке о повећању основног капитала.

Принудни управници су дужни да сазову скупштину ради одлучивања о повећању основног капитала у смислу става 1. овог члана најкасније у року од осам дана од дана пријема налога Народне банке Србије за сазивање те скупштине.

Уколико на скупштини сазваној у складу са овим чланом не буде усвојена одлука о повећању основног капитала из става 1. овог члана, принудни управници ће сазвати нову скупштину акционара, која ће се одржати у року од 10 дана од дана објављивања сазива, ради усвајања одлуке о докапитализацији путем јавног позива за уплаћивање акција.

Оцена принудне управе

Члан 271.

Народна банка Србије најмање једном у три месеца оцењује резултате рада принудних управника.

Народна банка Србије коначну оцену резултата рада принудних управника доноси најкасније у року од 30 дана од пријема извештаја из члана 269. став 2. овог закона.

Уколико оцени да се за време принудне управе финансијско стање друштва за осигурање побољшало у мери која обезбеђује усклађеност са капиталним захтевом за солвентност, односно способност да редовно испуњава доспеле обавезе – Народна банка Србије донеће решење о укидању уведене принудне управе и разрешењу принудних управника.

Уколико оцени да се за време принудне управе није побољшало финансијско стање друштва за осигурање и да друштво није обезбедило усклађеност са капиталним захтевом за солвентност, односно да није способно да редовно испуњава доспеле обавезе – Народна банка Србије донеће решење о одузимању друштву дозволе за рад у складу са овим законом.

Престанак принудне управе

Члан 272.

Принудна управа у друштву за осигурање престаје:

- 1) даном доношења решења Народне банке Србије о укидању принудне управе;
- 2) истеком годину дана од дана увођења принудне управе;
- 3) даном доношења решења Народне банке Србије о одузимању друштву дозволе за рад.

Подаци о престанку принудне управе у друштву за осигурање уписују се у регистар надлежног органа.

9. Одузимање дозволе за рад

Члан 273.

Народна банка Србије може друштву за осигурање да одузме дозволу за рад:

- 1) ако је дозвола добијена на основу неистинитих и нетачних података или изјава битних за издавање те дозволе;
- 2) ако друштво за осигурање престане да испуњава најмање један од услова из члана 25. овог закона;
- 3) ако утврди да друштво у значајној мери не испуњава своје обавезе према прописима који се на њега односе;
- 4) ако друштво није усклађено с минималним капиталним захтевом, а Народна банка Србије сматра да је достављени краткорочни финансијски план очигледно неодговарајући или ако се друштво за осигурање не усклади с одобреним планом у року од три месеца од дана кад је утврђено постојање неусклађености с минималним капиталним захтевом;
- 5) ако се број оснивача друштва за узајамно осигурање смањи испод броја прописаног овим законом, а у року од шест месеци се не повећа до тог броја;
- 6) ако скупштина сазвана у складу с чланом 270. овог закона одбије да донесе одлуку о повећању основног капитала друштва или се донета одлука не спроведе;
- 7) ако принудна управа није довела до успостављања солвентности друштва;
- 8) ако су активности друштва повезане с прањем новца, финансирањем тероризма, финансирањем ширења оружја за масовно уништење или вршењем других кажњивих радњи;

9) ако друштво не омогући вршење надзора на прописан начин.

Изузетно од одредаба става 1. овог члана, Народна банка Србије ће одузети дозволу за рад у појединим врстама осигурања, односно ризицима ако се разлог из става 1. овог члана односи само на обављање послова осигурања у тим појединим врстама осигурања, односно на поједини осигурани ризик.

Народна банка Србије доноси решење о одузимању дозволе за рад у коме наводи образложење са разлозима за одузимање те дозволе и доставља га друштву за ре/осигурање.

Одузимањем дозволе за рад друштву за осигурање Народна банка Србије ће одузети све остале сагласности дате том друштву за осигурање.

Решењем о одузимању дозволе за рад, Народна банка Србије ће друштву за осигурање одредити и меру забране располагања имовином друштва до доношења решења о ликвидацији друштва, односно решења о покретању поступка стечаја над друштвом.

Даном доношења решења о одузимању дозволе за рад блокирају се сви рачуни друштва за осигурање код банака.

Одузимање дозволе за рад не ослобађа друштво за осигурање обавеза по основу закључених уговора о осигурању.

Друштво за осигурање не може закључивати нове уговоре о осигурању нити послове у вези с обављањем послова осигурања од дана пријема решења из овог члана, осим оних уговора и послова којима је циљ пренос портфеља осигурања, односно којима се обезбеђује престанак друштва за осигурање на начин одређен овим законом.

Обавештавање надлежних надзорних органа органа других држава чланица

Члан 274.

У случају одузимања дозволе за рад Народна банка Србије ће о томе, без одлагања, обавестити надлежне надзорне органе других држава чланица који ће предузети одговарајуће мере како би спречили друштво за осигурање да започне нове послове на њиховој територији.

Народна банка Србије ће у сарадњи с надлежним надзорним органима из става 1. овог члана предузети све неопходне мере за заштиту права и интереса корисника услуге осигураника, а нарочито у вези с располагањем имовином друштва за осигурање.

Казна која се изриче субјекту надзора

Члан 275.

Народна банка Србије може, независно од предузимања мера из члана 254. овог закона или заједно с тим мерама, субјекту надзора из овог закона и члану надзорног, односно извршног одбора изрећи новчану казну за поступање супротно одредбама овог закона, прописима Народне банке Србије и другим прописима, а на основу критеријума из члана 255, односно члана 256. овог закона.

Решењем о изрицању новчане казне, Народна банка Србије изриче субјекту надзора новчану казну која:

- за правно лице не може укупно бити већа од 5.000.000 евра у динарској противвредности на дан налагања те казне или 10% укупног годишњег прихода према последњим доступним финансијским извештајима које је одобрио орган управљања тог лица, односно до двоструког износа остварене добити или избегнутих губитака ако се они могу одредити;

- за предузетника, односно физичко лице дистрибутера осигурања, не може укупно бити већа од 700.000 евра у динарској противвредности на дан налагања те казне, односно до

двоструког износа остварене добити или избегнутих губитака услед извршене неправилности, ако се они могу одредити;

- за члана надзорног одбора, односно извршног одбора, не може бити мања од једноструког ни већа од дванаестоструког износа просечне месечне зараде, односно накнаде које је то лице примило у периоду на који се контрола односи (пресечни датум).

Када је правно лице из става 2. овог члана матично друштво или зависно друштво матичног друштва које је дужно да сачињава консолидоване финансијске извештаје, релевантни укупан приход из тог става је укупан годишњи приход према последњим доступним консолидованим извештајима које је одобрио орган управљања крајњег матичног друштва.

Додатне одредбе о новчаној казни

Члан 276.

При изрицању новчане казне из члана 275. овог закона члану извршног одбора друштва, Народна банка Србије, поред критеријума из члана 255, односно члана 256. овог закона, оцењује и степен одговорности овог члана узимајући у обзир поделу одговорности за послове из делокруга надзорног, односно извршног одбора утврђене овим законом, статутом и унутрашњим актима друштва, као и овлашћења и одговорности у управљању друштвом који су поверени том лицу.

За поступање супротно одредбама овог закона, прописима Народне банке Србије и другим прописима које је у вези с пословима из делокруга извршног одбора друштва – председнику овог одбора изриче се новчана казна најмање у износу новчане казне која се изриче члану тог одбора који је задужен за ове послове.

Ако се новчана казна изриче у поступку контроле, решење из става 2. овог члана доноси се без претходног посебног изјашњења друштва, односно члана управе друштва о чињеницама и околностима које су од значаја за доношење решења о изрицању ове казне, осим ако је у питању лице коме је престала функција члана управе друштва.

Друштво је дужно да у што краћем року достави записник о контроли и решење о изрицању новчане казне лицу које је функцију члана управе друштва обављало у периоду на који се односи записник. Сматра се да је записник о контроли достављањем друштву достављен и члану управе друштва, а решење о изрицању новчане казне сматра се достављеним овом лицу по протеклу 30 дана од дана достављања друштву.

Решење о изрицању новчане казне након достављања друштву представља извршну исправу.

Обавеза по основу новчане казне изречене члану управе друштва, укључујући и бивше чланове управе друштва, не може се платити из имовине друштва.

Ако члан управе друштва, укључујући и бивше чланове управе друштва, не плати новчану казну у року утврђеном решењем о изрицању новчане казне – друштво је дужно да ову казну плати у року од осам дана од истека рока утврђеног овим решењем, као и да предузме све неопходне мере како би се од тог лица намирило у износу те казне и о том намирењу достави доказ Народној банци Србије.

Ако се обавеза по основу новчане казне из овог члана не измири у року утврђеном решењем о изрицању новчане казне, Народна банка Србије има право да обрачунава затезну камату на износ тог дуга.

Извршна решења о изрицању новчане казне из овог члана представљају основ за принудну наплату с рачуна друштва у складу са законом којим се уређује принудна наплата на новчаним средствима на рачуну.

Новчане казне из става 1. овог члана уплаћују се на рачун Народне банке Србије.

Новчане казне другим лицима

Члан 277.

Ако се у поступку надзора друштва за ре/осигурање из треће државе, у поступку заштите права и интереса корисника услуге осигурања или при обављању других послова прописаних овим законом, утврди да је то лице учинило повреде из чл. од 261. до 263. овог закона – Народна банка Србије може, независно од предузимања мера из члана 212. овог закона или уз те мере, решењем изрећи новчану казну том лицу, као и одговорном лицу у том лицу сходном применом критеријума из члана 213. овог закона и члана 275. овог закона.

Став 1. овог члана сходно се примењује и на друштва за ре/осигурање из друге државе чланице и лица која обављају послове посредовања/заступања у осигурању из друге државе чланице.

Одговорност за штету насталу вршењем дужности утврђених овим законом

Члан 278.

Народна банка Србије и запослени у Народној банци Србије, као и лице које по налогу Народне банке Србије врши дужност утврђену овим законом, не одговарају за штету која настане вршењем те дужности, осим ако се докаже да је штета проузрокована намерно или крајњом непажњом.

Лица из става 1. овог члана не могу одговорати за штету из тог става ни након престанка радног односа у Народној банци Србије, односно престанка вршења дужности.

Народна банка Србије надокнадиће трошкове заступања запослених у Народној банци Србије у судским и управним поступцима покренутим у вези с дужностима које ти запослени обављају или су их обављали на основу овог закона.

Народна банка Србије ће трошкове из става 3. овог члана надокнадити и лицима којима је престао радни однос у Народној банци Србије.

Објављивање изречених мера

Члан 279.

Народна банка Србије може на својој интернет презентацији да објави обавештење о изреченим мерама из вршења надзора над субјектима надзора, осим дистрибутера осигурања/реосигурања, у примени прописа којима је уређена делатност осигурања, ако се процени да објављивање тих мера на начин прописан овим чланом, не угрожава интересе који се штите у складу са одредбама члана 251. овог закона.

Обавештење из става 1. овог члана садржи назив субјеката надзора из става 1. овог члана, кратак опис утврђених неправилности и меру која је изречена субјекту надзора, као и друге податке који могу бити од значаја за разумевање разлога за налагање те мере, односно ефеката које та мера производи.

Ако је против мере из става 1. овог члана поднета тужба управном суду, Народна банка Србије може о томе објавити саопштење у року од 15 дана од дана пријема те тужбе.

Обавештење и подаци из овог члана уклањају се са интернет презентације Народне банке Србије, након истека три године од дана њиховог објављивања.

Објављивање податка у складу са овим чланом не сматра се повредом обавезе чувања тајности података.

Објављивање мера које су наложене дистрибутерима осигурања и дистрибутерима реосигурања

Члан 280.

Народна банка Србије може да објави на својој интернет презентацији обавештење о мерама надзора, односно новчаним казнама које су изречене због непоштовања прописа у вези са дистрибуцијом осигурања, односно дистрибуцијом реосигурања.

Изузетно од става 1. овог члана, Народна банка Србије може одлучити да одложи објављивање мера надзора, односно новчане казне из става 1. овог члана, да не изврши њихово објављивање или да објави мере надзора, односно новчане казне без навођења идентитета одговорних лица, ако процени да је објављивање идентитета правних лица, односно идентитета или података о физичком лицу, а на основу процене о сразмерности објављивања таквих података која се врши у сваком појединачном случају у односу на тежину извршеног непоштовања прописа или ако би објављивање угрозило стабилност финансијског сектора или поступака истрага који су у току.

На објављивање мера из овог члана сходно се примењују одредбе члана 279. овог закона.

Народна банка Србије обавештава ЕИОПА-у о свим мерама надзора, односно новчаним казнама које је објавила у складу са ставом 1. овог члана, као и о мерама које нису објављене у складу са ставом 2. овог члана.

Сходна примена

Члан 281.

Одредбе о надзору над друштвом за осигурање сходно се примењују на друге субјекте надзора, ако овим законом није друкчије прописано.

О д е љ а к 7.

Неовлашћено обављање послова ре/осигурања, односно дистрибуције ре/осигурања

Надзор над другим лицима

Члан 282.

Ако постоји сумња да се обављањем послова ре/осигурања, односно пословима дистрибуције ре/осигурања бави правно или физичко лице које нема дозволу за рад, односно сагласност за обављање тих послова Народне банке Србије, односно да лице не обавља те послове на основу слободе пружања услуга или права пословног настањивања у складу са овим законом — Народна банка Србије може извршити непосредну и посредну проверу да ли ова лица пружају те услуге супротно одредбама овог закона.

На проверу из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. од 241. до 249. овог закона.

Ако правно или физичко лице из става 1. овог члана на захтев Народне банке Србије не достави све тражене податке и документацију у року који је утврђен у том захтеву или ако не омогући Народној банци Србије обављање непосредне контроле или не сарађује са овлашћеним лицима - Народна банка Србије може том лицу изрећи новчану казну у распону:

1) од 100.000 до 500.000 динара за правна лица и од 30.000 до 100.000 динара за одговорна лица у правном лицу;

2) од 30.000 до 100.000 динара за физичка лица, укључујући предузетнике.

Ако провером из става 1. овог члана утврди да се лице из тог става неовлашћено бави пословима ре/осигурања, односно пословима дистрибуције ре/осигурања, Народна банка Србије доноси решење о забрани обављања ових послова и доставља га надлежним органима.

Решењем из става 4. овог члана Народна банка Србије истовремено изриче и новчану казну лицу из тог става, и то у распону:

1) од 100.000 до 5.000.000 динара за правна лица и од 30.000 до 1.000.000 динара за одговорна лица у правном лицу;

2) од 30.000 до 1.000.000 динара за физичка лица, укључујући предузетнике.

Ако накнадном провером утврди да привредно друштво, односно предузетник којима је изречена забрана из става 4. овог члана нису престали с неовлашћеним обављањем послова из тог става - Народна банка Србије доноси решење којим утврђује да су испуњени услови за покретање поступка принудне ликвидације над привредним друштвом, односно решење којим се изриче мера забране обављања делатности предузетника, и доставља га регистру надлежног органа ради спровођења поступка принудне ликвидације, односно брисања привредног субјекта из тог регистра.

Народна банка Србије може утврдити да правно или физичко лице неовлашћено обавља послове ре/осигурања, односно послове дистрибуције ре/осигурања на основу чињеница које нису потпуно утврђене или које се доказима само посредно утврђују (чињенице које су учињене вероватним).

Г л а в а VIII

НАДЗОР ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДРУШТАВА ЗА РЕОСИГУРАЊЕ У ГРУПИ

О д е љ а к 1 .

Надзор групе: случајеви примене, област примене и нивои

Случајеви примене надзора групе

Члан 283.

Одредбе овог закона којима се прописују правила у вези са надзором друштава за осигурање и друштава за реосигурање на појединачној основи примењују се на друштва за осигурања и друштва за реосигурање која су део групе и над којима се врши надзор на групној основи, осим када је другачије прописано одредбама ове главе закона.

Надзор на нивоу групе примењује се на:

1) друштва за осигурање или друштва за реосигурање која су друштва учесници у најмање једном друштву за осигурање, друштву за реосигурање, друштву за осигурање из државе чланице или друштву за реосигурање из државе чланице, друштву за осигурање из треће државе или друштву за реосигурање из треће државе сходно чл. од 288. до 326. овог закона;

2) друштва за осигурање или друштва за реосигурање, чије је матично друштво холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво са седиштем у Европској унији, сходно чл. од 288. до 326. овог закона;

3) друштва за осигурање или друштва за реосигурање, чије је матично друштво холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво са седиштем у

трећој држави или друштво за осигурање или друштво за реосигурање из треће државе, сходно чл. од 327. до 330. овог закона;

4) друштва за осигурање или друштва за реосигурање, чије је матично друштво мешовито холдинг друштво за осигурање сходно члану 331. овог закона.

У случајевима из става 2. тач. 1) и 2) овог члана, када је друштво за осигурање/реосигурање учесник или холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво са седиштем у једној од држава чланица регулисани субјекат или повезано друштво таквог субјекта, или је мешовито финансијско холдинг друштво које је предмет допунског надзора у складу са законом којим се уређује надзор финансијских конгломерата, Народна банка Србије као надзорни орган групе може, након саветовања са другим надлежним надзорним органима, одлучити да не врши надзор концентрације ризика из члана 311. овог закона, као и да не врши надзор трансакција унутар групе из члана 312. овог закона, или да не врши оба надзора, на нивоу тог друштва за осигурање/реосигурање учесника, односно тог холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва.

У случајевима када се на мешовито финансијско холдинг друштво примењују исте одредбе у складу са овим законом и у складу са законом којим се уређује надзор финансијских конгломерата, нарочито у погледу надзора који је заснован на ризицима, Народна банка Србије као надзорни орган групе може, након саветовања са другим надлежним надзорним органима, применити само одговарајуће одредбе закона којим се уређује надзор финансијских конгломерата на то мешовито финансијско холдинг друштво.

У случајевима када се на мешовито финансијско холдинг друштво примењују исте одредбе у складу са овим законом и у складу са законом којим се уређују кредитне институције, нарочито у погледу надзора на бази ризика, Народна банка Србије као надзорни орган групе може, уз споразум са консолидацијским надзорним органом у сектору банкарских и инвестиционих услуга, применити само одговарајуће одредбе закона којим се уређује најзначајнији сектор, на начин како је утврђено законом којим се уређује надзор финансијских конгломерата.

Народна банка Србије као надзорни орган групе обавештава ЕБА-у и ЕИОПА-у о одлукама донетим у складу са ст. 4. и 5. овог члана.

Одредбе ове главе закона које се примењују на друштво за осигурање, сходно се примењују и на друштво за реосигурање и друштво за узајамно осигурање.

Област примене надзора групе

Члан 284.

Обављање надзора групе у складу са чланом 283. овог закона не подразумева да Народна банка Србије, као надзорни орган групе, обавља надзорну улогу у односу на друштво за осигурање из треће државе, друштво за реосигурање из треће државе, холдинг друштво за осигурање, мешовито финансијско холдинг друштво или мешовито холдинг друштво за осигурање, посматрано појединачно, не доводећи у питање одредбе члана 325. овог закона, у мери у којој се то тиче холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва.

Народна банка Србије, као надзорни орган групе, може у сваком појединачном случају одлучивати о неукључивању друштва у надзор групе из члана 283. овог закона:

1) када се друштво налази у трећој држави у којој постоје правне препреке за пренос потребних информација, не доводећи у питање одредбе члана 299. овог закона;

2) када је друштво које би требало да буде укључено од занемарљивог значаја с обзиром на циљеве надзора групе или

3) када би укључивање друштва било непримерено или збуњујуће с обзиром на циљеве надзора групе.

Када неколико друштава из исте групе, посматрано појединачно, може бити искључено у складу са тачком 2. став 2. овог члана, та друштва морају ипак бити укључена у надзор групе, када заједнички посматрано нису од занемарљивог значаја.

Када Народна банка Србије као надзорни орган групе сматра да друштво за осигурање/реосигурање не би требало да буде укључено у надзор групе у складу са ставом 2. тач. 2) и 3) овог члана, тражиће мишљење од других надлежних надзорних органа пре доношења коначне одлуке.

Када Народна банка Србије као надзорни орган групе не укључи неко друштво за осигурање/реосигурања у надзор групе у складу са ставом 2. тачка 2) или тачка 3) овог члана, надзорни органи државе чланице у којој се то друштво налази могу захтевати од друштва које се налази на челу групе било које информације које могу да олакшају њихов надзор предметног друштва.

Крајње матично друштво на нивоу држава чланица

Члан 285.

Када је друштво за осигурање/реосигурање учесник или холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво из члана 283. став 2. тач. 1) и 2) овог закона истовремено и зависно друштво другог друштва за осигурање/реосигурање или другог холдинг друштва за осигурање или другог мешовитог финансијског холдинг друштва са седиштем у једној од држава чланица, чл. 288. до 326. овог закона примењују се само на нивоу крајњег матичног друштва за осигурање/реосигурање, холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва са седиштем у једној од држава чланица.

Када је крајње матично друштво за осигурање/реосигурање или холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво са седиштем у једној од држава чланица, из става 1. овог члана, зависно друштво друштва које подлеже допунском надзору у складу са законом којим се уређује надзор финансијских конгломерата, Народна банка Србије, као надзорни орган групе, може, након консултације са другим надлежним надзорним органима, да одлучи да на нивоу тог крајњег матичног друштва не спроводи надзор концентрације ризика из члана 311. овог закона, надзор трансакција унутар групе из члана 312. овог закона или да не спроводи оба наведена надзора.

Крајње матично друштво на нивоу Републике

Члан 286.

Када друштво за осигурање/реосигурање учесник или холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво из члана 283. став 2. тач. 1. и 2. овог закона, са седиштем у једној од држава чланица, нема седиште у истој држави чланица као и крајње матично друштво на нивоу Европске уније, из члана 285. овог закона, Народна банка Србије може, након консултације са надзорним органом групе и крајњим матичним друштвом на нивоу Европске уније, да одлучи да надзору групе подвргне и то крајње матично друштво за осигурање/реосигурање, холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво на нивоу Републике

У случају из става 1. овог члана, Народна банка Србије образлаже своју одлуку надзорном органу групе и крајњем матичном друштву на нивоу Европске уније, а надзорни орган групе обавештава колегијум супервизора у складу са чланом 315. став 1. тачка 1) овог закона.

Народна банка Србије може ограничити надзор групе крајњег матичног друштва на нивоу Републике на један или више захтева из одељка 2. ове главе закона.

Када Народна банка Србије одлучи да на крајње матично друштво на нивоу Републике примени захтеве у вези са солвентношћу групе из одељка 2. ове главе закона, чл. 288. до 310. закона, метода коју је на основу члана 290. овог закона изабрао надзорни орган групе у односу на крајње матично друштво на нивоу Европске уније из члана 285. овог закона сматра се коначном и Народна банка Србије је дужна да је примени.

Када Народна банка Србије одлучи да на крајње матично друштво на нивоу Републике примени захтеве у вези са солвентношћу групе из одељка 2. ове главе закона, чл. од 288. до 310, и када је крајње матично друштво на нивоу Европске уније из члана 285. овог закона прибавило дозволу за обрачун капиталног захтева за солвентност групе, као и капиталног захтева за солвентност друштава за осигурање/реосигурање у групи, на основу интерног модела, у складу са чланом 301. или чланом 303. став 5. овог закона, таква одлука сматра се коначном и Народна банка Србије је дужна да је примени.

У случају из става 5. овог члана, ако Народна банка Србије сматра да ризични профил крајњег матичног друштва на нивоу Републике значајно одступа од интерног модела одобреног на нивоу Европске уније, и све док то друштво на одговарајући начин не отклони примедбе Народне банке Србије, Народна банка Србије може одредити додатак на капитал за капитални захтев за солвентност групе тог друштва који је обрачунат уз примену интерног модела или, у изузетним околностима, када такав додаток на капитал не би био одговарајући, Народна банка Србије може од тог друштва захтевати да обрачун капиталног захтева за солвентност групе врши применом стандардне формуле.

Народна банка Србије дужна је да одлуке из става 6. овог члана образложи надзорном органу групе, који потом о томе обавештава колегијум надзорних органа у складу са чланом 315. став 1. тачка 1) овог закона.

Када Народна банка Србије одлучи да на крајње матично друштво на нивоу Републике примени захтеве у вези са солвентношћу групе из одељка 2. ове главе закона, чл. 288. до 310, то друштво не може да поднесе, у складу са чл. 305. или 310. овог закона, захтев за издавање сагласности да се на било које од његових зависних друштава примењују одредбе чл. 307 и 308. овог закона.

Народна банка Србије не може донети или примењивати одлуку из става 1. овог члана када је крајње матично друштво на нивоу Републике зависно друштво крајњег матичног друштва на нивоу Европске уније из члана 285. овог закона или када је крајње матично друштво на нивоу Европске уније из члана 285. овог закона, у складу са чл. 306. или 310. овог закона добило сагласност да на наведено зависно друштво примени одредбе чл. 307. и 308. овог закона.

На ст. од 3. до 9. овог члана сходно се примењују чл. 288. до 326. овог закона.

Приликом доношења одлуке из става 1. овог члана Народна банка Србије узима у обзир делегирану уредбу ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Матично друштво које покрива више држава чланица

Члан 287.

Када донесе одлуку из члана 286. став 1. овог закона, Народна банка Србије може закључити споразуме са надзорним органима из других држава чланица када постоји друго повезано крајње матично друштво на нивоу Републике, са циљем спровођења надзора групе на нивоу подгрупе која покрива неколико држава чланица.

Када Народна банка Србије и надлежни надзорни органи склопе споразум из става 1. овог члана, надзор групе се не обавља на нивоу било ког крајњег матичног друштва из члана 286. овог закона које постоји у државама чланицама које нису држава чланица у којој се подгрупа из 1. става овог члана налази. У том случају Народна банка Србије и надлежни надзорни органи образлажу наведени споразум надзорном органу групе и крајњем матичном друштву на нивоу Европске уније. Надзорни орган групе обавештава колегијум надзорних органа у складу са чланом 315. став 1. тачка 1) овог закона.

На матично друштво које покрива више држава чланица сходно се примењују одредбе члана 286. ст. 3. до 9. овог закона.

Приликом доношења одлуке из става 1. овог члана Народна банка Србије узима у обзир делегирану уредбу ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

О д е љ а к 2.

Финансијско стање: солвентност групе, концентрација ризика и трансакције унутар групе

Пододељак 1.

Солвентност групе

1. Опште одредбе

Надзор солвентности групе

Члан 288.

Надзор солвентности групе обавља се у складу са одредбама ст. 2. и 3. овог члана, чланом 313, као и чл. од 314. до 326. овог закона.

У случају из члана 283. став 2. тачка 1) овог закона, друштва за осигурање/реосигурање учесници морају да обезбеде да су унутар групе расположива подобна сопствена средства која су увек најмање једнака капиталном захтеву за солвентност групе обрачунатом у складу са чл. од 290. до 303. овог закона.

У случају из члана 283. став 2. тачка 2) овог закона друштва за осигурање/реосигурање у групи морају да обезбеде да су унутар групе расположива подобна сопствена средства која су најмање једнака капиталном захтеву за солвентност групе обрачунатом у складу са чланом 304. овог закона.

Захтеви из ст. 2. и 3. овог члана подлежу надзорном прегледу од стране Народне банке Србије као надзорног органа групе у складу са чл. од 314. до 326. овог закона, при чему се члан 181. и члан 183. став 2. и чл. 184. и 185. овог закона сходно примењују.

Када друштво учесник примети и обавести Народну банку Србије као надзорни орган групе о неусклађености са капиталним захтевом за солвентност групе или о постојању ризика од неусклађености са капиталним захтевом за солвентност групе у следећа три месеца, Народна банка Србије као надзорни орган групе обавештава друге надзорне органе унутар колегијума надзорних органа који анализирају стање у групи.

Учесталост обрачуна

Члан 289.

Друштво за осигурање учесник, друштво за реосигурање учесник, холдинг друштво за осигурање и мешовито финансијско холдинг друштво спроводи обрачунае из члана 288. ст. 2. и 3. овог закона најмање једном годишње.

Одговарајуће податке за обрачун и резултате тог обрачуна друштво за осигурање/реосигурање учесник доставља Народној банци Србије као надзорном органу групе или, ако група није предвођена друштвом за осигурање/реосигурање, то чини холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво или друштво у групи које одреди Народна банка Србије као надзорни орган групе након саветовања са другим надлежним надзорним органима и самом групом.

Друштво за осигурање, друштво за реосигурање, холдинг друштво за осигурање и мешовито финансијско холдинг друштво континуирано надзиру капитални захтев за солвентност групе. Ако ризични профил групе значајно одступа од претпоставки на којима је заснован последњи пријављени капитални захтев за солвентност групе, капитални захтев за солвентност групе се без одлагања поново обрачунава и Народној банци Србије се подноси извештај о резултатима тог обрачуна.

Ако постоје докази који указују да се ризични профил групе значајно изменио од датума када је капитални захтев за солвентност групе последњи пут пријављен, Народна банка Србије као надзорни орган групе може да захтева да капитални захтев за солвентност на нивоу групе буде поново обрачунат.

2. Избор методе обрачуна и опште одредбе

Избор методе

Члан 290.

Обрачун солвентности на нивоу групе друштва за осигурање/реосигурање из члана 283. став 2. тачка 1) овог закона врши се на основу техничких начела и једне од метода из чл. 291. до 303. овог закона и делегиране уредбе ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Обрачун солвентности на нивоу групе друштва за осигурање/реосигурање из члана 283. став 2. тачка 1) овог закона врши се у складу са основном методом на начин како је утврђено чл. од 300. до 303. овог закона.

Народна банка Србије као надзорни орган групе може у погледу одређене групе и након саветовања са другим надлежним надзорним органима и самом групом да одлучи да се на предметну групу примењује алтернативна метода из чл. 303. и 304. овог закона, у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) или комбинација основне и алтернативне методе, кад искључива примена основне методе није примерена.

Укључивање пропорционалног удела

Члан 291.

Приликом обрачуна солвентности групе у обзир се узима пропорционални удео који друштво учесник има у својим повезаним друштвима.

Пропорционални удео из става 1. овог члана обухвата једно од следећег:

1) када се употребљава основна метода, проценте који се употребљавају за израду финансијских извештаја на консолидованој основи;

2) када се употребљава алтернативна метода, удео у уписаном капиталу које непосредно или посредно поседује друштво учесник.

У случају када је повезано друштво зависно друштво које не располаже довољним подобним основним сопственим средствима за покриће свог капиталног захтева за солвентност у обзир се узима укупан мањак солвентности зависног друштва, без обзира на употребљену методу.

Када је према мишљењу надлежних надзорних органа одговорност матичног друштва које поседује удео у капиталу зависног друштва ограничена искључиво на тај удео у капиталу, Народна банка Србије може дозволити да се приликом обрачуна солвентности групе мањак солвентности зависног друштва у обзир узима на пропорционалној основи.

Народна банка Србије као надзорни орган групе, након консултације са другим надлежним надзорним органима и самом групом, утврђује пропорционални удео када:

- 1) не постоји повезаност путем капитала између неких друштава у групи;
- 2) Народна банка Србије утврди да удео, директан или индиректан, у правима гласа или капиталу друштава представља учешће јер се, према мишљењу Народне банке Србије, над тим друштвом остварује значајан утицај;
- 3) Народна банка Србије утврди да је друштво матично друштво другог друштва јер оно, према мишљењу Народне банке Србије, над тим друштвом остварује преовлађујући утицај.

Искључивање двоструког коришћења подобних сопствених средстава

Члан 292.

Двострука употреба сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност од стране различитих друштава за осигурање/реосигурање која су обухваћена тим обрачуном није дозвољена.

Приликом обрачуна солвентности групе, и када методе из чл. од 300. до 303. овог закона то не предвиђају, из тог обрачуна се искључују следећи износи:

- 1) вредност било које имовине друштва за осигурање/реосигурање учесника која представља финансирање сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност неког од његових повезаних друштава за осигурање/реосигурање;
- 2) вредност било које имовине повезаног друштва за осигурање/реосигурање друштва за осигурање/реосигурање учесника која представља финансирање сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност тог друштва за осигурање/реосигурање учесника;
- 3) вредност било које имовине друштва за осигурање/реосигурање повезаног са друштвом за осигурање/реосигурање учесника која представља финансирање сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност било ког другог повезаног друштва за осигурање/реосигурање тог друштва за осигурање/реосигурање учесника.

Само у мери у којој је подобан за покриће капиталног захтева за солвентност предметног повезаног друштва, у обрачун се може укључити следеће:

- 1) вишак средстава из члана 145. став 2. овог закона који је настао у повезаном друштву за животно осигурање, односно друштву за реосигурање друштва за осигурање/реосигурање учесника за које се обрачунава солвентност групе;
- 2) било који износ уписаног а неуплаћеног капитала повезаног друштва за осигурање/реосигурање друштва за осигурање/реосигурање учесника за које се обрачунава солвентност групе.

Следеће се у сваком случају искључује из обрачуна:

- 1) уписани а неуплаћени капитал који представља потенцијалну обавезу за друштво учесника;
- 2) уписани а неуплаћени капитал друштва за осигурање/реосигурање учесника који представља потенцијалну обавезу повезаног друштва за осигурање/реосигурање;
- 3) уписани а неуплаћени капитал повезаног друштва за осигурање/реосигурање који представља потенцијалну обавезу другог повезаног друштва за осигурање/реосигурање истог друштва за осигурање/реосигурање учесника.

Када Народна банка Србије и надлежни надзорни органи сматрају да одређена сопствена средства подобна за покриће капиталног захтева за солвентност повезаног друштва за осигурање/реосигурање, изузев сопствених средстава из ст. 3. и 4. овог члана, не могу на ефикасан начин бити на располагању за покриће капиталног захтева за солвентност друштва за осигурање/реосигурање учесника за које се обрачунава солвентност групе, та сопствена средства могу бити укључена у обрачун само у мери у којој су подобна за покриће капиталног захтева за солвентност повезаног друштва.

Збир сопствених средстава из ст. 3. до 5. овог члана не може бити већи од капиталног захтева за солвентност повезаног друштва за осигурање/реосигурање.

Било која подобна сопствена средства друштва за осигурање/реосигурање које је повезано с друштвом за осигурање/реосигурање учесником за које се обрачунава солвентност групе, која подлежу претходној сагласности Народне банке Србије у складу са чланом 142. овог закона, укључују се у обрачун само у мери у којој су на одговарајући начин одобрена од надлежног надзорног органа одговорног за надзор повезаног друштва.

Искључивање стварања капитала унутар групе

Члан 293.

Приликом обрачуна солвентности групе, не узимају се у обзир сопствена средства подобна за покриће капиталног захтева за солвентност која су настала по основу узајамног финансирања између друштва за осигурање/реосигурање учесника и било кога од следећих:

- 1) повезаног друштва;
- 2) друштва учесника;
- 3) другог повезаног друштва било ког од његових друштава учесника.

Приликом обрачуна солвентности групе, у обзир се не узимају сопствена средства подобна за покриће капиталног захтева за солвентност повезаног друштва за осигурање/реосигурање друштва за осигурање/реосигурање учесника за које се обрачунава солвентност групе када су предметна сопствена средства настала по основу узајамног финансирања са било којим другим повезаним друштвом тог друштва за осигурање/реосигурање учесника.

Сматра се да узајамно финансирање постоји најмање када друштво за осигурање /реосигурање или било које од његових повезаних друштава имају учешћа у другом друштву или дају зајмове другом друштву које непосредно или посредно поседује сопствена средства подобна за покриће капиталног захтева за солвентност првог друштва.

Вредновање

Члан 294.

Имовина и обавеза вреднују се у складу са чланом 124. овог закона.

3. Примена методе обрачуна

Повезана друштва за осигурање/реосигурање

Члан 295.

Када друштво за осигурање/реосигурање има више од једног повезаног друштва за осигурање/реосигурање, у обрачун солвентности групе се укључује свако од тих повезаних друштава за осигурање/реосигурање.

Када је седиште повезаног друштва за осигурање/реосигурање у држави чланици која није држава чланица у којој се налази друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање, за које се обрачунава солвентност групе, приликом обрачуна, у погледу повезаног друштва, у обзир се узимају капитални захтев за солвентност и сопствена средства подобна за покриће капиталног захтева за солвентност на начин како је то прописано у тој другој држави чланици.

Посредничка холдинг друштва за осигурање

Члан 296.

Приликом обрачуна солвентности групе друштва за осигурање/реосигурање, које преко холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва поседује учешће у повезаном друштву за осигурање/реосигурање, друштву за осигурање/реосигурање из треће државе, у обзир се узима положај тог холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва.

Само за потребе тог обрачуна, посредничко холдинг друштво за осигурање или посредничко мешовито финансијско холдинг друштво третира се као да је друштво за осигурање/реосигурање које подлеже правилима у вези са капиталним захтевом за солвентност и подлеже истим условима који су прописани овим законом у вези са сопственим средствима која су подобна за покриће капиталног захтева за солвентност.

У случајевима када посредничко холдинг друштво за осигурање или посредничко мешовито финансијско холдинг друштво има субординирани дуг или друга подобна сопствена средства на која се примењују ограничења у складу са чл. 146. и 147. овог закона иста се признају као подобна сопствена средства до износа обрачунатог применом ограничења из чл. 146. и 147. овог закона на вишак укупних подобних сопствених средстава расположивих на нивоу групе у поређењу са капиталним захтевом за солвентност на нивоу групе.

Сва подобна сопствена средства посредничког холдинг друштва за осигурање или посредничког мешовитог финансијског холдинг друштва за која би, уколико би их држало друштво за осигурање/реосигурање, била неопходна претходна сагласност Народне банке Србије у складу са чланом 142. овог закона могу се укључити у обрачун солвентности групе само уколико су на одговарајући начин претходно одобрена од стране Народне банке Србије као надзорног органа групе.

Еквивалентност у вези са повезаним друштвима за осигурање/реосигурање из трећих држава

Члан 297.

Приликом обрачуна солвентности групе друштва за осигурање/реосигурање које је друштво учесник у друштву за осигурање/реосигурање из треће државе, у складу са чланом 303. овог закона, друштво за осигурање/реосигурање из треће државе ће се третирати као повезано друштво за осигурање/реосигурање само за потребе тог обрачуна.

Када трећа држава у којој то друштво има своје седиште захтева од тог друштва добијање дозволе за обављање послова осигурања и намеће му режим солвентности који је најмање еквивалентан режиму солвентности прописаном овим законом од чл. 124. до 191, приликом обрачуна, у погледу тог друштва, узимају се у обзир капитални захтев за солвентност и сопствена средства подобна за покриће капиталног захтева за солвентност у складу са прописима у предметној трећој држави.

У случају да Европска комисија не донесе прописе којима се уређује утврђивање еквивалентности режима надзора треће државе, проверу да ли је режим треће државе најмање еквивалентан обавља Народна банка Србије, као надзорни орган групе, уз помоћ ЕИОПА-е, а на захтев друштва учесника или на сопствену иницијативу. Народна банка Србије као надзорни орган групе саветује се са другим надлежним надзорним органима пре него што донесе одлуку о еквивалентности. Народна банка Србије као надзорни орган групе неће донети одлуку која се односи на трећу државу, а која је у супротности са било којим одлукама за ту државу које су донете раније, осим ако је нужно узети у обзир значајне промене у режиму надзора сагласно одредбама овог закона и надзорном режиму из треће државе.

Ако се надлежни надзорни органи не слажу са одлуком из става 3. овог члана, они могу упутити предмет ЕИОПА-и и тражити њену помоћ у року од три месеца након што их је Народна банка Србије као надзорни орган групе обавестила о тој одлуци.

Приликом доношења одлуке из става 3. овог члана Народна банка Србије као надзорни орган групе узима у обзир делегирану уредбу ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и друге прописе Европске комисије којима се уређује еквивалентност режима надзора у вези са повезаним друштвима за осигурање и друштвима за реосигурање из трећих држава.

Када Европска комисија донесе делегирани акт којим се одређује да је режим солвентности треће државе привремено еквивалентан, за потребе ст. 2. овог члана сматра се да је трећа држава еквивалента.

Повезане кредитне институције, инвестициона друштва и финансијске институције

Члан 298.

Приликом обрачуна солвентности групе друштва за осигурање/реосигурање које је друштво учесник у кредитној институцији, инвестиционом друштву или финансијској институцији, друштва за осигурање/реосигурање учесници сходно могу да примене методу 1 или методу 2 у складу са законом којим се уређује надзор финансијских конгломерата. Метода 1 примењује се само у случају да се Народна банка Србије, као надзорни орган групе, уверила да је ниво интегрисаног управљања и интерних контрола у погледу субјеката који би били укључени у консолидацију задовољавајући. Одабрана метода се доследно примењује током времена.

Народна банка Србије као надзорни орган групе може, на захтев друштва учесника или на сопствену иницијативу, да било које учешће из става 1. овог члана одузме од сопствених средстава тог друштва подобних за солвентност групе друштва учесника.

Недоступност неопходних информација

Члан 299.

Када Народној банци Србије нису доступне информације у вези са повезаним друштвом чије је седиште у држави чланици или трећој држави, а које су неопходне за обрачун солвентности групе друштва за осигурање/реосигурање, књиговодствена вредност тог друштва

у друштву за осигурање/реосигурање учеснику се одузима од сопствених средстава подобних за солвентност групе.

У том случају, нереализовани добици повезани са таквим учешћем се не признају као сопствена средства подобна за солвентност групе.

4. Методе обрачуна

Метода 1 (основна метода): метода заснована на рачуноводственој консолидацији

Члан 300.

Обрачун солвентности групе друштва за осигурање/реосигурање учесника врши се на основу консолидованих финансијских извештаја.

Солвентност групе друштва за осигурање/реосигурање учесника представља разлику између следећег:

- 1) сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност обрачунатих на основу консолидованих података; и
- 2) капиталног захтева за солвентност на нивоу групе обрачунатог на основу консолидованих података.

Правила из овог закона која се односе на сопствена средства и капитални захтев за солвентност примењују се приликом обрачуна сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност и на капитални захтев на солвентност на нивоу групе на основу консолидованих података.

Капитални захтев за солвентност на нивоу групе на основу консолидованих података, односно консолидовани капитални захтев за солвентност групе, обрачунава се на основу стандардне формуле или употребом одобреног интерног модела на начин који је у складу са општим начелима из овог закона у вези са капиталним захтевом за солвентност.

Консолидовани капитални захтев за солвентност групе минимално је једнак збиру следећег:

- 1) минималног капиталног захтева из члана 175. овог закона друштва за осигурање/реосигурање учесника;
- 2) пропорционалног удела у минималном капиталном захтеву повезаних друштава за осигурање/реосигурање.

Минимум из става 5. овог члана покрива се подобним основним сопственим средствима утврђеним на начин утврђен чланом 147. овог закона.

Начела из чл. од 291. до 299. овог закона и члан 186. ст. 1, 2 и 3. овог закона примењују се на одговарајући начин ради утврђивања да ли подобна сопствена средства из става 6. овог члана испуњавају услове за покриће минималног консолидованог капиталног захтева за солвентност на нивоу групе.

Интерни модел групе

Члан 301.

Захтев за издавање сагласности за обрачун консолидованог капиталног захтева за солвентност на нивоу групе, као и капиталног захтева за солвентност друштва за осигурање/реосигурање у групи, на основу интерног модела, може бити поднет Народној банци Србије као надлежном органу групе од стране друштва за осигурање/реосигурање и његових повезаних друштава или заједнички од стране повезаних друштава холдинг друштва за осигурање.

Народна банка Србије сарађује са другим надлежним надзорним органима како би донели одлуку да ли ће издати такву сагласност и како би утврдили евентуалне услове под којима би таква сагласност била издата. Народна банка Србије као надлежни орган групе без одлагања обавештава друге чланове колегијума надзорних органа и ЕИОПА-у о пријему захтева и прослеђује им комплетиран захтев из става 1. овог члана заједно са документацијом. Народна банка Србије и други надлежни органи се, у вези са одлуком о предметном захтеву, у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, могу обратити ЕИОПА-и за техничку помоћ.

Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи дужни су да учине све што је у складу са њиховим овлашћењима како би донели, у складу са прописима Европске комисије којима се уређује поступак заједничког доношења одлука, заједничку одлуку о захтеву из става 1. овог члана у року од шест месеци од дана када Народна банка Србије прими комплетиран захтев.

Ако су Народна банка Србије и надлежни надзорни органи донели заједничку одлуку из става 2. овог члана, Народна банка Србије као надзорни орган групе доставља подносиоцу захтева решење у коме се наводе сви разлози за доношење те одлуке.

Ако се у року од шест месеци од датума када чланови колегијума надзорних органа приме комплетиран захтев не донесе заједничка одлука, Народна банка Србије као надзорни орган групе самостално доноси одлуку о захтеву. Приликом доношења одлуке Народна банка Србије као надзорни орган групе узима у обзир сва мишљења и резерве других надлежних надзорних органа изнете током тог шестомесечног периода.

Народна банка Србије као надзорни орган групе доставља подносиоцу захтева и другим надлежним надзорним органима документ који садржи образложење одлуке из става 5. овог члана. Та одлука се сматра коначном и спроводе је надлежни надзорни органи.

У случају да у току трајања рока од шест месеци из става 3. овог члана било који од надлежних надзорних органа упути предмет ЕИОПА-и у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, поступак у Народној банци Србије као надзорном органу групе се прекида и Народна банка Србије чека одлуку коју доноси ЕИОПА у складу са том уредбом. У складу са одлуком ЕИОПА-е, Народна банка Србије доноси своју одлуку, која се сматра коначном и спроводе је надлежни надзорни органи.

Након истека рока од шест месеци или након што је донета заједничка одлука из става 4. овог члана, предмет из става 8. овог члана не може бити упућен ЕИОПА-и на одлучивање.

Ако се, у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, одлука не донесе, Народна банка Србије као надзорни орган групе доноси одлуку која се сматра коначном и коју спроводе надлежни надзорни органи.

Када Народна банка Србије, као надлежни надзорни орган друштва за осигурање/реосигурање које је члан групе, сматра да ризични профил тог друштва за осигурање/реосигурање значајно одступа од претпоставки које се налазе у основи интерног модела одобреног на нивоу групе и докле год то друштво за осигурање/реосигурање на одговарајући начин не отклони примедбе Народне банке Србије, Народна банка Србије може, у складу са чланом 263. овог закона, да одреди додаток на капитал у односу на капитални захтев за солвентност тог друштва за осигурање/реосигурање који произилази из примене тог интерног модела.

Изузетно, када одређивање додатка на капитал из става 10. овог члана не би било примерено, Народна банка Србије може да захтева од предметног друштва за осигурање/реосигурање да обрачун капиталног захтева за солвентност врши у складу са стандардном формулом у складу са овим законом. Народна банка Србије може, у складу са чланом 263. став 1. тач. 1) и 3) овог закона, да одреди додаток на капитал у односу на капитални

захтев за солвентност тог друштва за осигурање/реосигурање који произилази из примене стандардне формуле.

Народна банка Србије образлаже своју одлуку из ст. 10. и 11. овог члана предметном друштву за осигурање/реосигурање и другим члановима колегијума надзорних органа.

Додатак на капитал групе

Члан 302.

Народна банка Србије као надзорни орган групе може утврдити додатак на капитал у односу на консолидовани капитални захтев за солвентност на нивоу групе када тај захтев на одговарајући начин не одражава ризични профил групе.

Приликом утврђивања да ли консолидовани капитални захтев за солвентност на нивоу групе на одговарајући начин одражава ризични профил групе, Народна банка Србије посебно обраћа пажњу на могућност наступања околности из члана 263. став 1. тач. од 1) до 4) овог закона, нарочито у следећим случајевима:

1) специфични ризик који постоји на нивоу групе није на примерен начин обухваћен стандардном формулом или интерним моделом који се примењује због тога што је тежак за квантификацију;

2) надлежни надзорни органи су утврдили додатак на капитал у односу на капитални захтев за солвентност повезаним друштвима за осигурање/реосигурање у складу са чланом 263. и чланом 301. став од 10. до 12. овог закона.

Члан 263. овог закона, заједно са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се уређују поступци доношења одлука о утврђивању, обрачуну и укидању додатка на капитал примењују се на одговарајући начин када Народна банка Србије као надзорни орган групе може утврдити додатак на капитал на консолидовани капитални захтев за солвентност групе из овог члана.

Метода 2 (алтернативна метода): метод заснован на одбитку и агрегирању

Члан 303.

Солвентност групе друштва за осигурање/реосигурање учесника представља разлику између следећег:

1) агрегираних подобних сопствених средстава групе, утврђених на начин из става 2. овог члана и

2) вредности у друштву за осигурање/реосигурање учеснику повезаних друштава за осигурање/реосигурање и агрегираног капиталног захтева за солвентност групе, утврђених на начин из става 3. овог члана.

Агрегирана подобра сопствена средства групе су збир следећег:

1) сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност друштва за осигурање/реосигурање учесника;

2) пропорционалног удела друштва за осигурање/реосигурање учесника у сопственим средствима подобним за покриће капиталног захтева за солвентност повезаних друштава за осигурање/реосигурање.

Агрегирани капитални захтев за солвентност групе једнак је збиру следећег:

1) капиталног захтева за солвентност друштва за осигурање/реосигурање учесника;

2) пропорционалног удела у капиталном захтеву за солвентност повезаних друштава за осигурање/реосигурање.

Када се удео у повезаним друштвима за осигурање/реосигурање састоји, у целисти или делимично, од посредног власништва, вредност таквог удела у друштву за осигурање/реосигурање учеснику повезаног друштва за осигурање/реосигурање укључује и вредност таквог посредног власништва и узима у обзир релевантне сукцесивне уделе, а ставке из става 2. тачка 2 и става 3. тачка 2. овог члана укључују одговарајуће пропорционалне уделе сопствених средстава подобних за покриће капиталног захтева за солвентност повезаних друштава за осигурање/реосигурање и капиталног захтева за солвентност повезаних друштава за осигурање/реосигурање.

У случају захтева за издавање сагласности да се капитални захтев за солвентност друштава за осигурање/ реосигурање у групи обрачунава употребом интерног модела који је поднет од стране друштва за осигурање/реосигурање и његових повезаних друштава или заједнички од стране повезаних друштава холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва, сходно се примењује члан 301. овог закона.

Приликом утврђивања да ли агрегирани капитални захтев за солвентност групе, обрачунат у складу са ставом 3. овог члана, на одговарајући начин одражава ризични профил групе, Народна банка Србије посебно обраћа пажњу на било које специфичне ризике који постоје на нивоу групе и који нису на задовољавајући начин обухваћени јер их је тешко квантификовати.

Када ризични профил групе значајно одступа од претпоставки на којима је заснован агрегирани капитални захтев за солвентност групе, Народна банка Србије као надзорни орган групе може да одреди капитални додатак на агрегирани капитални захтев за солвентност групе.

Члан 263. овог закона, заједно са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се уређују поступци доношења одлука о утврђивању, обрачуну и укидању додатка на капитал, сходно се примењују када Народна банка Србије као надзорни орган групе може да одреди капитални додатак у односу на агрегирани капитални захтев за солвентност групе.

5. Надзор солвентност групе за друштва за осигурање/ реосигурање која су зависна друштва холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва

Солвентност групе холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва

Члан 304.

Када су друштва за осигурање/реосигурање зависна друштва холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва, Народна банка Србије као надзорни орган групе обезбеђује да се солвентност групе обрачунава на нивоу холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва применом чл. од 290. ст. 2. и 3. до члана 303. овог закона.

За потребе тог обрачуна, са матичним друштвом из става 1. овог члана се поступа као да је друштво за осигурање/реосигурање које подлеже одредбама овог закона у вези са капиталним захтевом за солвентност и подлеже истим условима који су прописани овим законом у вези са сопственим средствима за покриће капиталног захтева за солвентност.

6. Надзор солвентности групе за групе са централизованим управљањем ризицима

Зависна друштва друштва за осигурање/ реосигурање: услови

Члан 305.

Одредбе чл. 307. и 308. овог закона примењују се на било које друштво за осигурање/реосигурање које је зависно друштво друштва за осигурање/реосигурање, када су испуњени сви следећи услови:

- 1) зависно друштво, у вези са којим Народна банка Србије као надзорни орган групе није донела одлуку из члана 284. став 2. до 5. овог закона, укључено је у надзор групе који се спроводи од стране Народне банке Србије као надзорног органа групе на нивоу матичног друштва у складу са овом главом закона;
- 2) поступци управљања ризицима и механизми интерне контроле матичног друштва покривају зависно друштво, а матично друштво испуњава услове надлежних надзорних органа у погледу разборитог управљања зависним друштвом;
- 3) матично друштво је добило сагласност из члана 313. став од 5. до 9. овог закона;
- 4) матично друштво је добило сагласност из члана 323. ст. 2. и 3. овог закона;
- 5) матично друштво је поднело захтев за сагласност за примену чл. 307. и 308. овог закона и у вези са тим захтевом донета је позитивна одлука у складу са поступком из члана 306. овог закона.

Зависна друштва друштва за осигурање/реосигурање: Одлука о захтеву за издавању сагласности

Члан 306.

У случају захтева за издавање сагласности за примену правила из чл. 307. и 308. овог закона, Народна банка Србије сарађује са надлежним надзорним органима у оквиру колегијума надзорних органа, како би донели заједничку одлуку да ли ће тражена сагласности бити издата и како би се утврдило да ли ће се и који додатни услови примењивати на такву сагласност.

Захтев из става 1. овог члана подноси се Народној банци Србије или надлежном надзорном органу државе чланице која је издала дозволу за рад зависном друштву. У случају да је захтев поднет Народној банци Србије, Народна банка Србије о истом обавештава друге чланове колегијума надзорних органа и прослеђује им комплетиран захтев без одлагања.

Народна банка Србије је дужна да са надлежним надзорним органима донесе заједничку одлуку о захтеву из става 1. овог члана, у складу са прописима Европске комисије којима се уређује поступак заједничког доношења одлука, у року од три месеца од дана када сви надлежни надзорни органи из колегијума надзорних органа приме комплетиран захтев.

Ако у периоду од три месеца из става 3. овог члана било који од надлежних надзорних органа достави предмет ЕИОПА-и у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, Народна банка Србије као надзорни орган групе обуставља поступак до добијања одлуке ЕИОПА-е. По добијању одлуке ЕИОПА-е, Народна банка Србије као надзорни орган групе доноси решење у складу са одлуком ЕИОПА-е. Решење се сматра коначним и Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи дужни су да га спроводе.

Предмет се не може упутити ЕИОПА-и након истека периода из става 3. овог члана или након што је донета заједничка одлука.

Ако се у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, одлука не донесе, Народна банка Србије као надзорни орган групе доноси коначну одлуку и надлежни надзорни органи из колегијума надзорних органа је спроводе.

Ако Народна банка Србије и надлежни надзорни органи донесу заједничку одлуку из става 3. овог члана, Народна банка Србије, ако је издала дозволу за рад зависном друштву,

доставља подносиоцу захтева решење у коме се наводе сви разлози за доношење такве одлуке. Решење се сматра коначним и Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи дужни су да га спроводе.

Ако Народна банка Србије и надлежни надзорни органи не донесу заједничку одлуку у року утврђеном у ставу 3. овог члана, Народна банка Србије као надзорни орган групе самостално доноси одлуку о захтеву. У току тог периода, Народна банка Србије као надзорни орган групе на одговарајући начин у обзир узима следеће:

- 1) сва мишљења и резерве надлежних надзорних органа;
- 2) све резерве других надзорних органа унутар колегијума надзорних органа.

У одлуци и става 8. овог члана наводе се сви разлози и објашњења о свим значајним одступањима од резерви других надлежних надзорних органа. Народна банка Србије као надзорни орган групе решење доставља подносиоцу захтева и исто прослеђује и другим надлежним надзорним органима. Решење се сматра коначним и Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи дужни су да га спроводе.

Зависна друштва друштва за осигурање/реосигурање: Обрачун капиталног захтева за солвентност

Члан 307.

Не доводећи у питање одредбе члана 301. овог закона, капитални захтев за солвентност зависног друштва за осигурање/реосигурање се обрачунава у складу са ст. 2, 5, 6, 7. и 8. овог члана.

Када се капитални захтев за солвентност зависног друштва обрачунава на основу интерног модела одобреног на нивоу групе у складу са чланом 301. овог закона и када Народна банка Србије, ако је издала дозволу за рад зависном друштву, сматра да његов ризични профил значајно одступа од претпоставки које се налазе у основи интерног модела, и све док то друштво на одговарајући начин не отклони примедбе Народне банке Србије, Народна банка Србије може, у случајевима из члана 263. овог закона, да одреди додатак на капитал у односу на капитални захтев за солвентност тог зависног друштва због примене таквог модела. Изузетно, када увођење додатка на капитал није примерено, Народна банка Србије налаже друштву да обрачунава капитални захтев за солвентност коришћењем стандардне формуле. Пре него што одреди додатак на капитал, односно наложи коришћење стандардне формуле, Народна банка Србије расправља о свом предлогу унутар колегијума надзорних органа и информисе зависно друштво и друге чланове колегијума надзорних органа о разлозима за давање таквог предлога.

Када се капитални захтев за солвентност зависног друштва обрачунава на основу стандардне формуле и ако Народна банка Србије, уколико је издала дозволу за рад зависном друштву, сматра да његов ризични профил значајно одступа од претпоставки које се налазе у основи стандардне формуле, и све док то друштво на одговарајући начин не отклони примедбе Народне банке Србије, Народна банка Србије може, у изузетним околностима, да наложи да друштво замени подскуп параметара који се користе приликом обрачуна коришћењем стандардне формуле, параметрима специфичним за друштво када обрачунава капиталне захтеве за модуле ризика животног, неживотног и здравственог осигурања у складу са чланом 159. овог закона, или, у случајевима из члана 263. овог закона, да уведе додатак на капитални захтев за солвентност тог зависног друштва.

Пре него што наложи замену параметара, односно пре него што уведе додатак на капитал, Народна банка Србије о свом предлогу расправља унутар колегијума надзорних органа и информисе зависно друштво и друге чланове колегијума надзорних органа о разлозима за давање таквог предлога.

Колегијум надзорних органа чини све што је у складу са његовим овлашћењима како би се постигла сагласност у вези са предлогом Народне банке Србије која је издала дозволу за рад зависном друштву или о другим могућим мерама. Донета одлука се сматра коначном и надлежни надзорни органи је спроводе.

Када се Народна банка Србије не слаже са надлежним надзорним органом групе, односно када се Народна банка Србије као надзорни орган групе не слаже са другим надлежним надзорним органима, било која од страна се може обратити ЕИОПА-и у вези са отвореним питањем у року од месец дана од датума подношења предлога и од ње тражити помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије. Предмет се не може упутити ЕИОПА-и након истека рока од месец дана од датума подношења предлога или након што је у складу са ставом 5. овог члана донета одлука на колегијуму надзорних органа.

Када је Народна банка Србије надлежни надзорни орган који је издао дозволу за рад зависном друштву, Народна банка Србије одлаже своју одлуку из става 6. овог члана до доношења одлуке од стране ЕИОПА-е и доноси решење у складу са одлуком ЕИОПА-е. Решење се сматра коначним и Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи га спроводе.

Решење из става 7. овог члана се доставља зависном друштву и колегијуму надзорних органа.

Зависно друштва друштва за осигурање/реосигурање: неусклађеност са капиталним захтевом за солвентност и минимални капитални захтев

Члан 308.

Не доводећи у питање примену одредаба члана 183. овог закона, у случају неусклађености са капиталним захтевом за солвентност Народна банка Србије, ако је издала дозволу за рад зависном друштву, колегијуму надзорних органа без одлагања прослеђује план опоравка који је поднело то друштво како би у року од шест месеци од датума утврђивања неусклађености са капиталним захтевом за солвентност поново успоставило одговарајући ниво подобних сопствених средстава или смањило свој ризични профил у циљу обезбеђења усклађености са капиталним захтевом за солвентност.

Колегијум надзорних органа дужан је да учини све што је у складу са његовим овлашћењима како би се, у року од четири месеца од дана када је први пут утврђена неусклађеност са капиталним захтевом за солвентност, постигла сагласност у вези са одобравањем плана опоравка. Уколико није могуће постизање сагласности у наведеном року, Народна банка Србије, ако је издала дозволу за рад зависном друштву, решењем одлучује о издавању сагласности на план опоравка из става 1. овог члана, водећи рачуна о мишљењима и резервама других надзорних органа унутар колегијума надзорних органа.

Када Народна банка Србије, ако је издала дозволу за рад зависном друштву, утврди, у складу са чланом 181. овог закона, погоршање финансијског стања тог друштва, без одлагања обавештава колегијум надзорних органа о предложеним мерама које треба предузети. Осим у хитним ситуацијама, на колегијуму надзорних органа се расправља о мерама које би требало предузети.

Колегијум надзорних органа дужан је да учини све што је у складу са његовим овлашћењима како би се у року од једног месеца од дана пријема обавештења из става 3. овог члана постигла сагласност о предложеним мерама. У случају да није могуће постићи сагласност, Народна банка Србије, ако је издала дозволу за рад зависном друштву, решењем одлучује да ли ће предложене мере бити одобрене, при чему узима у обзир мишљења и резерве других надзорних органа у колегијуму надзорних органа.

Не доводећи у питање примену одредаба члана 186. овог закона, у случају неусклађености са минималним капиталним захтевом, Народна банка Србије, ако је издала дозволу за рад зависном друштву, колегијуму надзорних органа без одлагања прослеђује краткорочни финансијски план који је поднело зависно друштво са циљем да у року од три месеца од кад је први пут утврђена неусклађеност са минималним капиталним захтевом поново успостави одговарајући ниво подобних сопствених средстава за покриће минималног капиталног захтева или смањи свој ризични профил како би обезбедило усклађеност са минималним капиталним захтевом. Народна банка Србије обавештава колегијум надзорних органа о свим мерама предузетим да би се обезбедио минимални капитални захтев на нивоу зависног друштва.

Народна банка Србије или надзорни орган групе могу упутити предмет ЕИОПА-и и од ње затражити помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије када се не слажу у вези са одобравањем:

1) плана опоравка, укључујући свако продужавање периода опоравка, током четворомесечног периода из става 2. овог члана;

2) предложених мера током једномесечног периода из става 4. овог члана.

Предмет се не може упутити ЕИОПА-и у следећим случајевима:

1) након истека рокова из ст. 2. и 4. овог члана;

2) након што је у складу са ст. 2. или 4. овог члана постигнута сагласност на колегијуму надзорних органа;

3) у хитним ситуацијама из става 3. овог члана.

Ако ЕИОПА донесе одлуку у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, Народна банка Србије доноси решење у складу са одлуком ЕИОПА-е. Решење се сматра коначним и Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи дужни су да га спроведу. У решењу се наводе сви разлози на којима се заснива одлука. Народна банка Србије решење доставља зависном друштву и колегијуму надзорних органа.

Зависна друштва друштва за осигурање/реосигурање: престанак важења изузећа за зависна друштва

Члан 309.

Одредбе чл. 307. и 308. овог закона не примењују се када:

1) услов из члана 305. став 1. под 1) овог закона више није испуњен;

2) услов из члана 305. став 1. под 2) овог закона више није испуњен и група није поново успоставила усклађеност са тим условом у одговарајућем временском периоду;

3) услови из члана 305. став 1. под 3) и 4) овог закона више нису испуњени.

У случају из става 1. тачка 1. овог члана, када Народна банка Србије као надзорни орган групе, након консултовања са члановима колегијума надзорних органа, одлучи да из надзора групе који обавља, искључи зависно друштво, о томе одмах обавештава надлежни надзорни орган државе чланице и матично друштво.

У вези са усклађеношћу са условима из члана 305. став 1. тач. 2), 3) и 4) овог закона, матично друштво је одговорно за обезбеђивање континуиране усклађености са наведеним условима. У случају наступања неусклађености, матично друштво без одлагања обавештава Народну банку Србије као надзорни орган групе и надлежни надзорни орган државе чланице зависног друштва и представља план за поновно успостављање усклађености у одговарајућем року.

Народна банка Србије као надзорни орган групе најмање једном годишње проверава, на сопствену иницијативу, усклађеност са условима из члана 305. став 1. тач 2), 3) и 4) овог закона.

Народна банка Србије као надзорни орган групе такву проверу врши и на захтев надлежног надзорног органа државе чланице, када надлежни надзорни орган државе чланице у значајној мери исказује забринутост у вези са континуираном усклађеношћу са наведеним условима.

Када се током вршења провере идентификују недостаци, Народна банка Србије као надзорни орган групе захтева од матичног друштва да представи план за поновно успостављање усклађености у одговарајућем року.

Када, након консултација са колегијумом надзорних органа, Народна банка Србије као надзорни орган групе утврди да план из ст. 3. или 5. овог члана није довољан или накнадно утврди да се план не спроводи у одговарајућем року, Народна банка Србије закључује да услови из члана 305. став 1. тач. 2), 3) и 4) овог закона више нису испуњени и о томе одмах обавештава надлежни надзорни орган државе чланице.

Поступак из чл. 307. и 308. овог закона поново се примењује када матично друштво поднесе нови захтев и добије позитивно мишљење у складу са поступком из члана 306. овог закона.

Зависна друштва холдинг друштва за осигурање и мешовитог финансијског холдинг друштва

Члан 310.

Одредбе чл. од 305. до 309. овог закона сходно се примењују на друштва за осигурање/реосигурање која су зависна друштва холдинг друштва за осигурање и мешовитог финансијског холдинг друштва.

Народна банка Србије се, при размени информација, у остваривању својих права или испуњавању својих дужности у складу са одредбама чл. 305. до 309. овог закона, придржава поступака утврђених у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2).

Поделељак 2.

Концентрација ризика и трансакције унутар групе

Надзор концентрације ризика

Члан 311.

Друштво за осигурање/реосигурање, односно холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво редовно, а најмање једном годишње, извештава Народну банку Србије као надзорни орган групе о свакој значајној концентрацији ризика на нивоу групе, утврђеној у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2), осим ако се примењује члан 285. став 2. овог закона.

Народној банци Србије као надзорном органу групе потребне податке доставља, у складу са прописима Европске комисије којима се уређује извештавање о концентрацији ризика, друштво за осигурање/реосигурање које се налази на челу групе или, ако се на челу групе не налази друштво за осигурање/реосигурање, холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво, друштво за осигурање/реосигурање у групи које је одредила Народна банка Србије као надзорни орган групе након саветовања са другим надлежним надзорним органима држава чланица и групом.

Народна банка Србије као надзорни орган групе, након саветовања са другим надлежним надзорним органима и групом, одређује врсте ризика о којима извештавају друштва

за осигурање/реосигурање у одређеној групи у свим околностима, при чему Народна банка Србије узима у обзир специфичну групу и структуру управљања ризиком те групе.

Народна банка Србије као надзорни орган групе, након саветовања са другим надлежним надзорним органима и групом, одређује одговарајућа ограничења, у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2), која се заснивају на капиталном захтеву за солвентност, техничким резервама или и на једном и на другом, према којима се утврђује значајна концентрација ризика о којима се извештава.

Народна банка Србије као надзорни орган групе приликом надзора концентрације ризика из става 1. овог члана посебно прати ризик заразе у групи, ризик сукоба интереса, као и ниво или обим ризика.

Народна банка Србије као надзорни орган групе врши надзор над концентрацијом ризика из става 1. овог члана, сагласно одредбама чл. 313. до 326. овог закона.

Надзор трансакција унутар групе

Члан 312.

Друштво за осигурање/реосигурање, односно холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво редовно, најмање једном годишње, извештава Народну банку Србије као надзорни орган групе о свим значајним трансакцијама унутар групе друштва за осигурање/реосигурање у оквиру групе, у складу с делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2), укључујући и трансакције са физичким лицима која су блиско повезана са неким друштвом у групи, осим ако се примењује члан 285. став 2. овог закона. Друштво из овог става је дужно да, чим то буде могуће, поднесе извештај о веома значајним трансакцијама унутар групе, у складу са прописима Европске комисије којима се уређује извештавање о трансакцијама унутар групе.

Народној банци Србије као надзорном органу групе потребне податке доставља, у складу са прописима Европске комисије којима се уређује извештавање о трансакцијама унутар групе, друштво за осигурање/реосигурање које се налази на челу групе или, ако се на челу групе не налази друштво за осигурање/реосигурање, холдинг друштво за осигурање, мешовито финансијско холдинг друштво или друштво за осигурање/реосигурање у групи које је одредила Народна банка Србије као надзорни орган групе након саветовања са другим надлежним надзорним органима држава чланица и групом.

Народна банка Србије као надзорни орган групе, након саветовања са другим надлежним надзорним органима и групом, одређује врсте трансакција унутар групе, у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2), о којима извештава друштво за осигурање/реосигурање у одређеној групи у свим околностима. Члан 311. ст. од 3. до 5. овог закона сходно се примењују на трансакције унутар групе.

Народна банка Србије као надзорни орган групе врши надзор над трансакцијама унутар групе из става 1. овог члана, сагласно одредбама чл. 313. до 326. овог закона.

Пододељак 3

Управљање ризицима и интерна контрола

Надзор система управљања

Члан 313.

Одредбе овог закона којима се уређује систем управљања у друштву за осигурање/реосигурање сходно се примењују и на нивоу групе.

Не доводећи у питање став 1. овог члана, системи управљања ризицима и интерних контрола, као и поступци извештавања, примењују се доследно у свим друштвима укљученим у надзор групе у складу са чланом 283. став 2. тач. 1) и 2) овог закона на начин да се ти системи и поступци извештавања могу надзирати на нивоу групе.

Не доводећи у питање ст. 1. и 2. овог члана, механизми интерне контроле групе обухватају најмање следеће:

1) одговарајуће механизме у погледу солвентности групе како би се идентификовали и мерили сви значајни ризици који су настали, и како би се на одговарајући начин повезала подобна сопствена средства са ризицима;

2) поуздане поступке за рачуноводство и извештавање у вези са праћењем и управљањем трансакцијама унутар групе и концентрацијом ризика.

Системи и поступци извештавања из ст. 1, 2. и 3. овог члана су предмет надзорног прегледа у складу са чл. од 314. до 326. овог закона.

Друштво за осигурање/реосигурање учесник, холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво спроводи сопствену процену ризика и солвентности на нивоу групе у складу са чланом 109. овог закона. Народна банка Србије као надзорни орган групе спроводи поступак надзора у вези са сопственом проценом ризика и солвентности у складу са чл. од 314. до 326. овог закона.

Када се обрачун солвентности на нивоу групе врши у складу са основном методом, из члана 300. овог закона, друштво за осигурање/реосигурање учесник, холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво доставља Народној банци Србије као надзорном органу групе одговарајуће објашњење у вези са разликом између суме капиталног захтева за солвентност свих повезаних друштава за осигурање унутар групе и консолидованог капиталног захтева за солвентност групе.

Друштво за осигурање/реосигурање учесник, холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво може, уз сагласност Народне банке Србије као надзорног органа групе, истовремено на нивоу групе и на нивоу било ког зависног друштва у групи спровести било коју процену захтевану у складу са чланом 109. овог закона и припремити јединствени извештај који обухвата све процене. У овом случају друштво из овог става Народној банци Србије, најкасније 2 месеца пре наведеног поступања доставља писано обавештење.

Пре издавања сагласности из става 7. овог члана Народна банка Србије, као надзорни орган групе, саветује се са члановима колегијума надзорних органа и узима у обзир њихова мишљења и резерве у погледу израде наведеног јединственог извештаја.

Када група користи могућности из става 7. овог члана дужна је да јединствено обавештење достави свим надлежним надзорним органима у исто време. Коришћење могућности из става 7. овог члана не ослобађа зависна друштва из групе да обезбеде испуњеност свих захтева из члана 109. овог закона.

О д е љ а к 3.

Мере за олакшавање надзора групе

Надзорни орган групе

Члан 314.

Надзорни орган групе, одређен од стране надлежних надзорних органа држава чланица, надлежан је за координацију и вршење надзора групе.

Када је Народна банка Србије надлежна за сва друштва за осигурање/реосигурање у групи, надзорни орган групе је Народна банка Србије.

У другим случајевима, у складу са ставом 4. овог члана:

1) ако се на челу групе налази друштво за осигурање/реосигурање, надзорни орган групе је надзорни орган који је издао дозволу за рад том друштву;

2) ако се на челу групе не налази друштво за осигурање/реосигурање:

(1) када је матично друштво друштва за осигурање/реосигурање холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво, надзорни орган групе је надзорни орган који је издао дозволу за рад том друштву за осигурање/реосигурање;

(2) када је холдинг друштво за осигурање или финансијско холдинг друштво матично друштво више од једног друштва за осигурање/реосигурање која имају седиште у Европској унији, и када је једном од тих друштава за осигурање/реосигурање издата дозвола за рад у држави чланица у којој се налази и седиште холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва, надзорни орган групе је надзорни орган који је издао дозволу за рад том друштву за осигурање/реосигурање;

(3) ако се на челу групе налази више од једног холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва чија су седишта у различитим државама чланицама и када у свакој од тих држава чланица постоји друштво за осигурање/реосигурање, надзорни орган групе је надзорни орган оног друштва за осигурање/реосигурање које има највећу билансну суму;

(4) када је холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво матично друштво више од једног друштва за осигурање/реосигурање која имају седиште у Европској унији и када ниједно од тих друштава за осигурање/реосигурање није добило дозволу за рад у држави чланица у којој се налази седиште холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва, надзорни орган групе је надзорни орган који је издао дозволу друштву за осигурање/реосигурање које има највећу билансну суму;

(5) када група нема матично друштво, или у било ком другом случају, осим у случајевима наведеним у подтач. од (1) до (4) овог става, надзорни орган групе је надзорни орган који је издао дозволу за рад друштву за осигурање/реосигурање са највећом билансном сумом.

У изузетним случајевима, у случају захтева било ког надзорног органа, Народна банка Србије као надзорни орган групе може, заједно са другим надлежним надзорним органима из држава чланица, донети заједничку одлуку о одступању од критеријума из ст. 2. и 3. овог члана када би њихова примена била непримерена, узимајући у обзир структуру групе и релативни значај делатности друштва за осигурање/реосигурање у различитим државама, а којом би за надзорног органа групе био одређен други надзорни орган. У ту сврху, било који од надлежних надзорних органа може захтевати разматрање примерености критеријума из ст. 2. и 3. овог члана, уз ограничење да се такво разматрање може спроводити највише једном годишње.

Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи дужни су да чине све што је у складу са њиховим овлашћењима како би била донета заједничка одлука о избору надзорног органа групе у року од три месеца од подношења захтева за разматрање. Пре доношења одлуке, надлежни надзорни органи дају прилику групи да изнесе своје мишљење у вези са захтевом. Именовани надзорни орган групе доставља групи заједничку одлуку у којој се наводе сви разлози за његово именовање.

У случају да се у току тромесечног периода из става 5. овог члана било који од надлежних надзорних органа обрати ЕИОПА-и у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, надлежни надзорни органи одлажу своју заједничку одлуку и доносе је у складу са одлуком ЕИОПА-е. Предмет не може бити упућен ЕИОПА-и након истека тромесечног периода из става 5. овог члана или након што је донета заједничка одлука.

Именовани надзорни орган групе доставља групи и колегијуму надзорних органа образложеноу заједничку одлуку ради спровођења.

Ако се не донесе заједничка одлука у складу са ст. 5 и 6. овог члана, надзорни орган групе је надзорни орган утврђен у складу са ставом 3. овог члана.

Права и обавезе надзорног органа групе и других надзорних органа у колегијуму надзорних органа

Члан 315.

Права и обавезе надзорног органа групе у вези са надзором групе укључују следеће:

- 1) координацију прикупљања и размене релевантних и кључних информација у оквиру редовног пословања и у хитним ситуацијама, укључујући размену информација које су од важности за послове надзора надлежних надзорних органа држава чланица;
- 2) надзорни преглед и процену финансијског стања групе;
- 3) процену усклађености групе са правилима у вези са солвентношћу, концентрацијом ризика и трансакцијама унутар групе како је наведено у чл. од 288. до 312. овог закона;
- 4) процену система управљања групе, у складу са чланом 313. овог закона, и да ли чланови управе друштва учесника испуњавају услове из чл. 105. и 325. овог закона;
- 5) планирање и координацију, кроз редовне састанке који се одржавају најмање једном годишње или путем других одговарајућих средстава, надзорних активности у току редовног пословања, као и у хитним ситуацијама, у сарадњи са надлежним надзорним органима држава чланица и узимајући у обзир природу, обим и сложеност ризика који су својствени за пословање свих друштава која су део групе;
- 6) остале задатке, мере и одлуке прописане овим законом или који произилазе из овог закона, нарочито из вођења поступака за валидацију интерних модела на нивоу групе, у складу са чл. 301. и 303. овог закона, као и из поступака за примену режима из чл. од 306. до 309. овог закона.

У циљу делотворног спровођења задатака из става 1. овог члана, формира се колегијум надзорних органа којим председава надзорни орган групе.

Колегијум надзорних органа обезбеђује да се сарадња, размена информација и процес консултација између надзорних органа који су чланови колегијума надзорних органа спроводе делотворно, у складу са чл. од 282. до 331. овог закона, са циљем конвергенције њихових одлука и активности.

У случају да надзорни орган групе не извршава задатке из става 1. овог члана или ако чланови колегијума надзорних органа не сарађују у мери у којој је то захтевано ст. 2. и 3. овог члана било који надлежни надзорни орган може упутити предмет ЕИОПА-и и захтевати њену помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије.

Чланови колегијума надзорних органа су надзорни орган групе, надзорни органи свих држава чланица у којима се налазе седишта свих зависних друштава и ЕИОПА у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије. Надзорни органи значајних огранака, утврђених у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2), и повезаних друштава могу учествовати у колегијуму надзорних органа, али њихово учешће је ограничено на постизање циља ефикасне размене информација. Делотворно функционисање колегијума надзорних органа може захтевати да се неке активности

спроводе од стране мањег броја надлежних надзорних органа унутар колегијума надзорних органа.

Оснивање и функционисање колегијума надзорних органа се заснива на споразумима о координацији закљученим између надзорног органа групе и других надлежних надзорних органа.

Када постоје разлике у мишљењима у вези са споразумима о координацији, било који члан колегијума надзорних органа може упутити предмет ЕИОПА-и и затражити њену помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије. Надзорни орган групе доноси своју коначну одлуку у складу са одлуком ЕИОПА-е и доставља је другим надлежним надзорним органима.

Споразумима о координацији из става 6. овог члана ближе се уређује:

- 1) поступак доношења одлука од стране надлежних надзорних органа у складу са чл. 301, 302. и 314. овог закона;
- 2) консултације између надлежних надзорних органа у складу са ставом 7. овог члана и чланом 288. став 5. овог закона.

Не доводећи у питање дужности и обавезе надзорног органа групе и других надзорних органа надлежних за друштва из групе прописане овим законом, споразумима о координацији могу се поверити додатни задаци надзорном органу групе, другим надлежним надзорним органима и ЕИОПА-и у случају да је резултат тога ефикаснији надзор групе и ако то не би довело до нарушавања надзорних активности чланова колегијума надзорних органа у вези са њиховим појединачним надлежностима.

Поред наведеног, споразумима о координацији могу бити наведени и:

- 1) поступци консултације између надлежних надзорних органа, посебно како је наведено у чл. од 283. до 287, чл. од 289. до 291, члан 297, чл. од 311. до 313, чл. 317, 323, 327. и 329. овог закона;
- 2) сарадња са другим надзорним органима.

Сарадња и размена информација између надзорних органа

Члан 316.

Надзорни органи надлежни за надзор појединачних друштава за осигурање/реосигурање у групи и надзорни орган групе блиско сарађују, у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се уређује размена информација између надзорних органа, нарочито у случајевима када се друштво за осигурање/реосигурање налази у финансијским потешкоћама.

Надлежни надзорни органи међусобно размењују информације, које омогућавају или олакшавају обављање надзорних активности другим органима у складу са овим законом. У вези са тим, надлежни надзорни органи и надзорни орган групе размењују међусобно, без одлагања, све значајне информације чим оне постану доступне или размењују информације на захтев. Информације из овог става укључују, али нису ограничене на информације о активностима групе и надзорних органа и информације достављене од стране групе.

Надзорни орган групе доставља надлежним надзорним органима и ЕИОПА-и информације које се односе на групу у складу са чланом 30. ст. 3 и 4, чланом 31. став 1. тачка б) чланом 192. ст. 1. и 2. и чланом 321. ст. од 2. до 5. овог закона, а нарочито у вези са правном структуром, управљањем и организационом структуром групе.

У случају да надлежни надзорни орган не достави релевантне информације, или одбије захтев за сарадњу, нарочито размену релевантних информација, или не поступи по захтеву у року од две недеље, Народна банка Србије може упутити предмет ЕИОПА-и.

Органи одговорни за надзор појединачних друштава за осигурање/реосигурање у групи и надзорни орган групе дужни су да без одлагања сазову састанак свих надзорних органа укључених у надзор групе најмање у следећим околностима:

- 1) код значајног неиспуњења захтева у вези са капиталним захтевом за солвентност или неиспуњења захтева у вези са минималним капиталним захтевом од стране појединачног друштва за осигурање/реосигурање;
- 2) код значајног неиспуњења захтева у вези са капиталним захтевом за солвентност на нивоу групе који је обрачунат на основу консолидованих података или агрегираног капиталног захтева за солвентност групе, без обзира која од метода из чл. од 300. до 303. овог закона је изабрана;
- 3) када наступају или су наступиле друге изузетне околности.

Консултације између надзорних органа

Члан 317.

Народна банка Србије и надлежни надзорни органи држава чланица приликом доношења одлука, када су те одлуке од значаја за надзорне активности других надзорних органа, пре него што донесу коначну одлуку, у оквиру колегијума надзорних органа врше међусобне консултације у вези са следећим:

- 1) променом у структури акционара, организационој или управљачкој структури друштава за осигурање/реосигурање у групи, које захтевају сагласност или дозволу надзорних органа;
- 2) одлуком о продужењу периода опоравка у складу са чланом 183. став. 6. и чланом 185. овог закона;
- 3) значајним санкцијама или ванредним мерама које предузимају надзорни органи, укључујући увођење додатка на капитал за капитални захтев за солвентност у складу са чланом 263. овог закона и увођење било којих ограничења у вези са коришћењем интерног модела за обрачун капиталног захтева за солвентност у складу са овим законом.

Народна банка Србије се увек консултује са надзорним органом групе ради спровођења става 1. тач. 2) и 3) овог члана. Народна банка Србије и други надлежни надзорни органи се увек међусобно саветују пре доношења одлуке када се та одлука заснива на информацијама које су примљене од других надзорних органа.

Народна банка Србије може да одлучи да не консултује друге надзорне органе у случајевима хитности или када такве консултације могу да угрозе делотворност те одлуке. У том случају, Народна банка Србије, без одлагања, обавештава остале надлежне надзорне органе држава чланица.

Захтеви надзорног органа групе према другим надзорним органима

Члан 318.

Народна банка Србије, као надзорни орган групе, може позвати надлежни надзорни орган државе чланице у којој матично друштво има своје седиште и који не обавља надзор групе на начин прописан чланом 314. овог закона, да прибави од матичног друштва све информације које могу да буду релевантне за вршење њених права и обавеза у вези са координацијом у складу са чланом 315. овог закона, и да достави те информације Народној банци Србије као надзорном органу групе.

Народна банка Србије као надзорни орган групе, када су јој потребне информације из члана 321. ст. од 2. до 5. овог закона које су већ достављене другом надзорном органу,

контактираће са тим надзорним органом када год је то могуће, како би се спречило двоструко извештавање органа укључених у надзор.

Сарадња са надзорним органима кредитних институција и инвестиционих друштава

Члан 319.

Када су друштво за осигурање/реосигурање и кредитна институција, како је утврђено законом којим се уређује пословање кредитних институција или инвестиционо друштво, како је утврђено законом којим се уређује пословање инвестиционих друштава, или оба, непосредно или посредно повезани или имају заједничко друштво учесника, Народна банка Србије и надлежни надзорни органи друштава у групи и органи надлежни за надзор тих других друштава блиско сарађују.

Не доводећи у питање своје надлежности, Народна банка Србије и органи из става 1. овог члана међусобно размењују све информације за које је вероватно да ће поједноставити њихове задатке, а нарочито оне утврђене овом главом закона.

Пословна тајна и поверљивост

Члан 320.

Народна банка Србије размењује информације са другим надлежним надзорним органима, као и са другим надзорним органима у складу са чл. од 316. до 319. овог закона.

На информације примљене у оквиру надзора групе, а нарочито на размену информација између Народне банке Србије и других надлежних надзорних органа или Народне банке Србије и других надзорних органа у складу са овом главом закона, примењују се одредбе чл. 434. и 435. овог закона.

Приступ информацијама

Члан 321.

Физичка и правна лица укључена у надзор групе и њихова повезана друштва и друштва учесници размењују све информације које би могле бити релевантне за сврхе надзора групе.

Народна банка Србије као надзорни орган групе има приступ свим информацијама које су релевантне за сврхе надзора групе, без обзира на природу предметног друштва. На приступ информацијама у складу са овим чланом сходно се примењују чл. 196. и 197. овог закона.

Народна банка Србије као надзорни орган групе може ограничити редовно извештавање за потребе надзора групе које се обавља чешће од једном годишње ако сва друштва за осигурање/реосигурање у оквиру групе имају користи од тог ограничења у складу са чланом 198. ст. од 1. до 3. овог закона, узимајући у обзир природу, обим и сложеност ризика својствених пословању групе.

Народна банка Србије као надзорни орган групе може изузети од обавезе извештавања по појединачним ставкама на нивоу групе ако сва друштва за осигурање/реосигурање у оквиру групе имају користи од тог изузећа у складу са чланом 198. ст. 4. до 6. овог закона, узимајући у обзир природу, обим и сложеност ризика својствених пословању групе, а све у циљу финансијске стабилности.

Народна банка Србије може тражити потребне информације непосредно од друштава у групи само када, по захтеву Народне банке Србије те информације, у разумном року, не достави друштво за осигурање/реосигурање које је предмет надзора групе.

Провера информација

Члан 322.

Народна банка Србије може на територији Републике, непосредно или уз посредовање лица које су именоване у ту сврху, обавити непосредну проверу информација из члана 321. овог закона у просторијама једног од следећих:

- 1) друштва за осигурање/реосигурање које је предмет надзора групе;
- 2) повезаних друштава тог друштва за осигурање/реосигурање;
- 3) матичних друштава тог друштва за осигурање/реосигурање;
- 4) повезаних друштава матичног друштва тог друштва за осигурање/реосигурање.

Када у посебним случајевима жели да провери информације о неком друштву, без обзира да ли је оно регулисано или не, а које је део групе и налази се у другој држави чланици, Народна банка Србије ће упутити молбу надзорном органу те државе чланице да изврши проверу и обавестити надзорни орган групе о предузетим активностима.

Народна банка Србије може да учествује у провери из става 2. овог члана, у случају да је не врши самостално.

Ако други надзорни орган не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од две недеље или ако Народна банка Србије није у могућности да у пракси оствари своје право учествовања у складу са ставом 3. овог члана, Народна банка Србије може упутити предмет ЕИОПА-и и захтевати њену помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије.

Извештај о солвентности и финансијском стању групе

Члан 323.

Друштво за осигурање/реосигурање учесник, холдинг друштво за осигурање и мешовито финансијско холдинг друштво једном годишње јавно објављују извештај о солвентности и финансијском стању на нивоу групе у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се уређује објављивање информација које се односе на извештај о солвентности и финансијском стању. На извештај о солвентности и финансијском стању на нивоу групе сходно се примењују чл. од 192. до 195. овог закона.

Друштво за осигурање/реосигурање учесник, холдинг друштво за осигурање и мешовито финансијско холдинг друштво уз претходну сагласност надзорног органа групе може да достави јединствени извештај о солвентности и финансијском стању у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2) и другим прописима Европске комисије којима се уређује објављивање информација које се односе на извештај о солвентности и финансијском стању, а који обухвата следеће:

- 1) информације на нивоу групе које је неопходно објавити у складу са ставом 1. овог члана;
- 2) информације за било које зависно друштво у групи, а које морају да буду појединачно препознатљиве и објављене у складу са чл. од 192. до 195. овог закона.

Пре издавања сагласности из става 2. овог члана, Народна банка Србије као надзорни орган групе консултује се са члановима колегијума надзорних органа и узима у обзир њихова мишљења и резерве.

Кад у извештај из става 2. овог члана нису укључене информације које Народна банка Србије, ако је дала дозволу за рад зависном друштву унутар групе, захтева од друштава упоредивих са зависним друштвом и када је тај пропуст значајан, Народна банка Србије може захтевати од предметног зависног друштва да објави потребне додатне информације.

Структура групе

Члан 324.

Друштво за осигурање/реосигурање, холдинг друштво за осигурање и мешовито финансијско холдинг друштво једном годишње јавно објављује правну структуру, структуру управљања и организациону структуру на нивоу групе, укључујући и опис свих зависних друштава, значајних повезаних друштава и огранака групе.

Управа холдинг друштава за осигурање и мешовитих финансијских холдинг друштава

Члан 325.

Лица која управљају пословањем холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва морају испуњавати услове у погледу стручности и подобности за обављање својих дужности.

На услове које морају испуњавати лица из става 1. овог члана сходно се примењују захтеви прописани чланом 49. овог закона.

Мере за спровођење

Члан 326.

Кад друштво за осигурање/реосигурање у групи не испуњава захтеве из чл. од 288. до 313. овог закона или када су захтеви испуњени, али солвентност може бити угрожена, или када трансакције унутар групе или концентрације ризика угрожавају финансијски положај друштва за осигурање/реосигурање, Народна банка Србије доноси мере које су неопходне како би се стање што пре поправило, и то:

- 1) ако је надзорни орган групе, мере у односу на холдинг друштва за осигурање и мешовита финансијска холдинг друштва;
- 2) ако је надлежни надзорни орган, мере у односу на друштво за осигурање/реосигурање.

Кад у случају из става 1. овог члана Народна банка Србије као надзорни орган групе није један од надзорних органа државе чланице у којој се налази седиште холдинг друштва за осигурање, мешовитог финансијског холдинг друштва, односно друштва за осигурање/реосигурање, Народна банка Србије информисе те надзорне органе о својим налазима са циљем да им омогући да предузму неопходне мере.

Народна банка Србије блиско сарађује са другим надзорним органима како би се обезбедила делотворност предузетих санкција и мера, у односу на холдинг друштва за осигурање, мешовита финансијска холдинг друштва или лица која стварно управљају тим друштвима, у случају непоштовања закона и других прописа, нарочито ако се главна управа или главна јединица холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва не налази у истој држави као њихово седиште.

Народна банка Србије може ближе прописати мере надзора групе које се односе на холдинг друштва за осигурање и мешовита финансијска холдинг друштва.

О д е љ а к 4.

Треће државе

Матична друштва изван Европске уније: провера еквивалентности

Члан 327.

У случају из члана 283. став 2. тачка 3) овог закона, Народна банка Србије проверава да ли су друштва за осигурање/реосигурање, чије матично друштво има седиште изван Европске уније, предмет надзора од стране надзорних органа из трећих држава, који је еквивалентан надзору који је прописан овом главом закона на нивоу групе друштава за осигурање/реосигурање из члана 283. став 2. тач. 1) и 2) овог закона.

Ако Европска комисија не донесе прописе којима се уређује еквивалентност трећих држава, Народна банка Србије, уз помоћ ЕИОПА-е у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, врши проверу као надзорни орган групе, односно вршилац дужности надзорног органа групе ако су испуњени критеријуми из члана 314. ст. 2. и 3. овог закона, на захтев матичног друштва или било ког друштва за осигурање/реосигурање са дозволом за рад у Европској унији или по службеној дужности.

Приликом обављања провере из става 2. овог члана Народна банка Србије се, као вршилац дужности надзорног органа групе, уз помоћ ЕИОПА-е саветује са другим надлежним надзорним органима пре доношења одлуке о еквивалентности. Одлуку о еквивалентности Народна банка Србије доноси у складу са делегираном уредбом ЕУ којом се допуњује директива којом се уређује започињање и обављање делатности осигурања и реосигурања (Солвентност 2). Народна банка Србије, као вршилац дужности надзорног органа групе, не може донети одлуку која се односи на трећу државу која је у супротности са било којом раније донетом одлуком за ту трећу државу, изузев када је то неопходно како би се у обзир узеле значајне измене режима надзора прописаног овим законом и режима надзора у трећој држави.

У случају да се не слаже са одлуком коју је донео надлежни надзорни орган поступајући у својству вршиоца дужности надзорног органа групе, а која је донета сагласно ставу 3. овог члана, Народна банка Србије може у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије упутити предмет ЕИОПА-и и тражити њену помоћ у року од три месеца од дана пријема обавештења вршиоца дужности надзорног органа групе о тој одлуци.

Ако Европска комисија не донесе прописе којима се уређује утврђивање еквивалентност режима солвентности трећих држава, примењује се члан 329. овог закона.

Матична друштва изван Европске уније: еквивалентност

Члан 328.

У случају еквивалентног надзора из члана 318. овог закона Народна банка Србије прихвата надзор групе који врши надзорни орган треће државе у складу са ставом 2. овог члана.

На сарадњу са надзорним органима трећих држава сходно се примењују чл. од 314. до 326. овог закона.

Матична друштва у трећим државама: одсуство еквивалентности

Члан 329.

У случају одсуства еквивалентности надзора из члана 327. овог закона сходно се примењују чл. од 288. до 204. и чл. од 311. до 326. овог закона.

Општа начела и методе прописане чл. од 288. до 326. овог закона примењују се на нивоу холдинг друштва за осигурање, мешовитог финансијског холдинг друштва, друштва за осигурање/реосигурање из треће државе.

Само за потребе обрачуна солвентности групе, матично друштво има исти третман као да је друштво за осигурање/реосигурање у погледу услова прописаних чл. од 139. до 147. овог закона у вези са сопственим средствима подобним за покриће капиталног захтева за солвентност, као и у погледу једног од следећих услова:

1) капиталног захтева за солвентност утврђеног у складу са начелима из члана 296. овог закона, у случају холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва;

2) капиталног захтева за солвентност утврђеног у складу са начелима из члана 297. овог закона у случају друштва за осигурање/реосигурање из треће државе.

Народна банка Србије може да примени друге методе којима се обезбеђује примерен надзор друштава за осигурање/реосигурање у групи, а са којима се сагласио надзорни орган групе након саветовања са другим надзорним органима којих се тиче.

Народна банка може посебно да захтева оснивање холдинг друштва за осигурање са седиштем у Европској унији или мешовитог финансијског холдинг друштва са седиштем у Европској унији и да примени чл. 283. до 331. овог закона на друштва за осигурање/реосигурање у групи, коју предводи то холдинг друштво за осигурање или мешовито финансијско холдинг друштво.

Одбране методе треба да омогуће остваривање циљева надзора групе, како је одређено у овој глави, а Народна банка Србије их пријављује другим надзорним органима којих се тиче и Европској комисији.

Матична друштва изван Европске уније: нивои

Члан 330.

Када је матично друштво из члана 327. овог закона зависно друштво холдинг друштва за осигурање или мешовитог финансијског холдинг друштва чије је седиште у трећој држави, или друштва за осигурање/реосигурање из треће државе, провера из члана 327. овог закона врши се само на нивоу крајњег матичног друштва које је холдинг друштво за осигурање из треће државе, мешовито финансијско холдинг друштво из треће државе, друштво за осигурање/реосигурање из треће државе.

Народна банка Србије може у случају недостатка еквивалентности из члана 327. овог закона извршити нову проверу на нижем нивоу ако постоји матично друштво друштва за осигурање, на нивоу холдинг друштва за осигурање из треће државе, мешовитог финансијског холдинг друштва из треће државе, друштва за осигурање из треће државе или друштва за реосигурање из треће државе. У таквим случајевима Народна банка Србије дужна је да своју одлуку објасни групи.

Члан 329. овог закона се сходно примењује приликом провере из овог члана.

О д е љ а к 5.

Холдинг друштва за осигурање са мешовитим активностима

Трансакције унутар групе

Члан 331.

Када је матично друштво једног или више друштава за осигурање/реосигурање холдинг друштво за осигурање са мешовитим активностима, Народна банка Србије, као орган одговоран за надзор тих друштава за осигурање/реосигурање, врши општи надзор над трансакцијама између друштава за осигурање и холдинг друштва за осигурање са мешовитим активностима и његових повезаних друштава.

На општи надзор из става 1. овог члана сходно се примењују чл. 312, 316. до 322. и 326. овог закона.

Г л а в а IX ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

3. Опште одредбе

Заштита општег добра

Члан 332.

Друштво за ре/осигурање из члана 19. став 1. тачка 2) и 3) овог закона, не може закључивати уговоре са странком, нити се оглашавати у супротности са прописима којима се, ради заштите општег добра, уређује обавезно осигурање у саобраћају, заштита потрошача, дистрибуција ре/осигурања, спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и друге области које су у вези с пословањем друштва за осигурање државе чланице у којој је преузета обавеза или државе чланице у којој се налази ризик.

4. Специфичност неживотних осигурања

Осигурање трошкова правне заштите

Члан 333.

Друштво за осигурање је дужно да на основу уплате премије накнади трошкове правне заштите и пружи друге услуге које су непосредно повезане с осигуравајућим покрићем које се односи на осигурање трошкова правне заштите из члана 7. став 1. тачка 17) овог закона, а нарочито у вези са:

1) обезбеђењем накнаде за губитак, штету или повреду коју је претрпео осигураник вансудским поравнањем или у грађанском или кривичном поступку;

2) одбраном или заступањем осигураника у грађанским, кривичним, управним или другим поступцима или с обзиром на било које друго потраживање од тог лица.

Одредбе овог члана и чл. 334. до 336. овог закона не примењују се на:

1) осигурање трошкова правне заштите када се такво осигурање односи на спорове или ризике који произлазе из или су у вези с употребом морских пловила;

2) послове друштва за осигурање који обезбеђују покриће грађанске одговорности у сврху одбране или заступања осигураника у истрази или судском поступку када се такви послови истовремено обављају у интересу тог друштва за осигурање, а у складу с таквим покрићем;

3) послове осигурања трошкова правне заштите које обавља друштво за осигурање које пружа услуге осигурања помоћи (асистенцију) из члана 7. став 1. тачка 18) овог закона, када су испуњени следећи услови:

(1) послови се обављају у држави која није држава у којој је уобичајено место боравка осигураника;

(2) послови представљају део уговора који покрива искључиво асистенцију пружену лицима која западну у потешкоће приликом путовања када су ван пребивалишта или уобичајеног места боравка.

У уговору о осигурању се, у складу са ставом 2. тачка 3) овог члана, наводи да је предметно покриће ограничено на околности наведене у тој тачки и да је оно додатно у односу на осигурање помоћи (асистенцију).

За покриће осигурања трошкова правне заштите закључује се посебан уговор о осигурању у односу на онај који је закључен за остале врсте осигурања или се оно уређује у посебном делу полисе у којој се ближе одређује природа покрића осигурања трошкова правне заштите.

Управљање одштетним захтевима у вези са осигурањем трошкова правне заштите

Члан 334.

У вези са осигурањем трошкова правне заштите друштво за осигурање примењује један од метода за управљање одштетним захтевима из овог члана, при чему се избором било које методе интереси лица која имају покриће трошкова правне заштите сматрају заштићеним на истоветан начин у складу са чл. од 333. до 336. овог закона.

Друштво за осигурање је дужно да обезбеди да запослени коме је поверено управљање одштетним захтевима у погледу трошкова правне заштите или давања правних савета у вези с тим захтевима не може истовремено да обавља сличне послове у другом друштву за осигурање које је у финансијском, пословном или правном смислу повезано са друштвом за осигурање и обавља једну или више других врста осигурања из члана 7. став 1. овог закона. Друштво за осигурање које истовремено обавља послове животних и неживотних осигурања је дужно да обезбеди да запослени коме је поверено управљање одштетним захтевима у погледу трошкова правне заштите или давања правних савета у вези с тим захтевима не може истовремено да обавља сличне послове у оквиру друге врсте осигурања које друштво обавља.

Друштво за осигурање може поверити управљање одштетним захтевима у погледу осигурања трошкова правне заштите посебном правном лицу, што се наводи у посебном уговору или посебном делу полисе, у складу са чланом 333. став 4. овог закона.

Када је посебно правно лице повезано с друштвом за осигурање које обавља једну или више врста осигурања из члана 7. став 1. овог закона, запослени у том посебном правном лицу којима је поверено управљање одштетним захтевима или давање правних савета повезаних с таквим управљањем не могу истовремено да обављају исте или сличне послове у другом друштву за осигурање.

Уговор о осигурању трошкова правне заштите садржи одредбе којима се предвиђа да осигураници могу да дају упутства адвокату по свом избору или другом лицу квалификованом у складу са законом, од дана када осигураници поднесу одштетни захтев у складу са тим уговором.

Слобода избора адвоката

Члан 335.

Кад уговор о осигурању трошкова правне заштите предвиђа ангажовање адвоката или другог лица квалификованог у складу са законом, ради одбране, заступања или заштите интереса осигураника у истрази или поступку, осигураник има право да изабере тог адвоката или друго лице.

Уговор из става 1. овог члана мора да садржи и одредбу о праву осигураника на избор адвоката или другог квалификованог лица ради заштите интереса осигураног лица у случају када наступи сукоб интереса.

Обавештење у случају сукоба интереса

Члан 336.

Ако постоји сукоб интереса или неслагање око решавања спора, друштво за осигурање које обавља послове осигурања трошкова правне заштите, односно организациони део за решавање одштетних захтева обавештава осигураника о праву из члана 335. став 1. и члана 399. овог закона.

5. Специфичност животних осигурања

Премије за нове послове

Члан 337.

Друштво за осигурање је дужно да формира премије за нове уговоре о животном осигурању на начин да буду довољне да, на основу разумних актуарских претпоставки и узимајући у обзир друге финансијске изворе друштва за осигурање који су доступни у ту сврху, омогуће друштву за осигурање испуњење свих његових обавеза, укључујући и формирање довољних техничких резерви.

Сви аспекти финансијске ситуације друштва из става 1. овог члана могу се узети у обзир при испуњењу захтева из тог става, при чему се прилив од средстава која нису премије или приход од премија не узимају у обзир систематски и стално на начин који може дугорочно да угрози солвентност тог друштва.

6. Послови осигурања/реосигурања које обавља друштво за осигурање/реосигурање из друге државе чланице

Паралелно здравствено осигурање

Члан 338.

Друштво за осигурање обавља послове здравственог осигурања у врсти осигурања из члана 7. став 1. тачка 2) овог закона на техничким основама сличним техничким основама за животна осигурања ако су испуњени сви следећи услови:

- 1) премије се утврђују, у складу с актуарским методама, на основу таблица обољевања и других статистичких података релевантних за државу чланицу у којој се налази ризик;
- 2) формирају се техничке резерве за нарастајућу старост;
- 3) друштво за осигурање може да откаже уговор о осигурању само у року од три године, односно тачно одређеном периоду који је утврдила држава чланица у којој се налази ризик;
- 4) уговором о осигурању предвиђена је могућност повећања премија или смањења исплата током трајања уговора о осигурању, укључујући и постојеће уговоре о осигурању;
- 5) уговором о осигурању предвиђено је да уговарач осигурања може да замени свој постојећи уговор новим уговором који нуди исто друштво за осигурање или исти огранак водећи рачуна о стеченим правима.

У случају из става 1. тачка 5) овог члана у обзир се узимају техничке резерве које се формирају за нарастајућу старост, а нови лекарски преглед може се захтевати само код повећања осигуравајућег покрића.

Таблице обољевања и други релевантни статистички подаци из става 1. тачка 1) овог члана, по правилу, треба да буду последње званичне таблице обољевања и друге статистике Републике, односно државе чланице у којој се ризик налази.

Премије из овог члана треба да буду довољне, утврђене на основу разумних актуарских претпоставки, како би друштва за осигурање могла да испуне све обавезе водећи рачуна о свим аспектима своје финансијске ситуације, а о техничкој основи за обрачун премије друштво је дужно да обавести Народну банку Србије пре почетка примене производа осигурања.

Ст. 3. и 4. овог члана примењују се и у случају када су постојећи уговори измењени.

Г л а в а X

УДРУЖЕЊЕ ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ/ДИСТРИБУТЕРА И УДРУЖЕЊЕ (*POOL*) ОСИГУРАЊА, ОДНОСНО РЕОСИГУРАЊА

Удружење друштава за осигурање/дистрибутера

Члан 339.

Друштва за осигурање могу се удружити у удружење друштава за осигурање које је основано као пословно (интересно) удружење или као неки други облик удруживања привредних друштава.

Друштво за осигурање не може закључивати писмене или усмене уговоре с другим друштвом за осигурање/реосигурање или удружењем друштава за осигурање којима се може ограничити начело слободне тржишне конкуренције у делатности осигурања.

Ради спровођења одредаба става 2. овог члана удружење друштава за осигурање дужно је да Народној банци Србије достави уговор о оснивању удружења, све споразуме и другу документацију на захтев Народне банке Србије.

Дистрибутери осигурања/реосигурања се могу удружити у удружење дистрибутера и на њих се сходно примењују ст. 2. и 3. овог члана.

Удружење (*pool*) осигурања, односно реосигурања

Члан 340.

Два или више друштава за осигурање/реосигурање могу основати удружење (енг. *pool*) осигурања, односно реосигурања ради обављања послова осигурања, односно реосигурања који покривају велике ризике, у складу с одредбама закона којим се уређују привредна друштва.

Ако овим чланом није друкчије одређено, на удружење осигурања, односно реосигурања из става 1. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

На удружење осигурања, односно реосигурања из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона којима се уређује дозвола за рад акционарског друштва за осигурање, интерна ревизија друштва, финансијски извештаји, ревизија и извештавање друштва Народне банке Србије, надзор, пословна тајна и сарадња Народне банке Србије са другим органима, као и достављање информација.

На удружење осигурања, односно реосигурања из става 1. овог члана сходно се примењују и одредбе овог закона којима се уређује сарадња Народне банке Србије са Европском комисијом.

Г л а в а X I

ДРУШТВО ЗА УЗАЈАМНО ОСИГУРАЊЕ

О д е љ а к 1.

Опште одредбе

Делатност

Члан 341.

Друштво за узајамно осигурање је правно лице са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова осигурања.

Друштво за узајамно осигурање обавља послове осигурања искључиво у интересу својих чланова (осигураника) по принципу узајамности и солидарности.

Друштво за узајамно осигурање може обављати све послове осигурања, осим врсте осигурања из члана 7. став 1. тач. од 10) до 15) овог закона.

Друштво за узајамно осигурање не може обављати послове реосигурања.

Оснивачи

Члан 342.

Друштво за узајамно осигурање могу основати правна и физичка лица.

Друштво за узајамно осигурање може основати најмање 250 физичких лица ако се друштво оснива за обављање послова животних осигурања, односно најмање 300 физичких или правних лица ако се оснива за обављање послова неживотних осигурања.

Врсте

Члан 343.

Друштво за узајамно осигурање оснива се као друштво с неограниченим доприносом или као друштво са ограниченим доприносом.

Друштво за узајамно осигурање с неограниченим доприносом може од сваког члана (осигураника) захтевати уплату додатног доприноса потребног за намирење непокривених штета и осталих расхода, без ограничења.

Друштво за узајамно осигурање са ограниченим доприносом може од сваког члана (осигураника) захтевати уплату додатног доприноса који није већи од његовог претходно уплаћеног доприноса у целини из исте пословне године – ако су накнаде штета и остали расходи већи од претходно уплаћеног доприноса и осталих прихода друштва.

Ако друштво за узајамно осигурање обавља послове више врста осигурања, својим статутом може предвидети плаћање додатног доприноса одвојено за сваку врсту осигурања.

Захтев за издавање дозволе за рад

Члан 344.

Захтев за издавање дозволе за рад подносе оснивачи друштва за узајамно осигурање.

Осниваче друштва за узајамно осигурање у поступку добијања дозволе за рад могу заступати лица која они за то овласте.

На подношење захтева и одлучивање о захтеву за издавање дозволе за рад друштву за узајамно осигурање сходно се примењују одредбе овог закона о издавању дозволе за рад друштву за осигурање, а на престанак и одузимање те дозволе сходно се примењују одредбе овог закона прописане за престанак и одузимање дозволе за рад друштва за осигурање.

Народна банка Србије може одбити захтев за издавање дозволе за рад друштву за узајамно осигурање ако одредбе статута угрожавају интересе чланова, односно у случајевима прописаним овим законом за одбијање захтева за издавање дозволе за рад друштва за осигурање.

На надзор друштва за узајамно осигурање Народна банка Србије ће сходно применити одредбе овог закона које се односе на надзор друштва за осигурање.

Уговор о оснивању

Члан 345.

Уговор о оснивању друштва за узајамно осигурање садржи нарочито одредбе о:

- 1) броју оснивача и висини улога сваког оснивача;
- 2) условима, роковима и начину враћања уплаћених улога оснивача, с каматом из вишка прихода над расходима (у даљем тексту: вишак);
- 3) последицама пропуштања уплате улога, минималног доприноса, међусобним односима у случају неиспуњења прописаних услова који се односе на минималан број чланова (осигураника), односно истих ризика.

Уговор о оснивању друштва за узајамно осигурање може да садржи и друге одредбе значајне за оснивање друштва.

Статут

Члан 346.

Статут друштва за узајамно осигурање садржи одредбе о:

- 1) износу основног капитала друштва и других средстава и о уплати доприноса чланова (осигураника);
- 2) броју оснивача и висини оснивачких улога појединих чланова (осигураника);
- 3) начину утврђивања доприноса чланова (осигураника) и о условима и роковима уплате доприноса;
- 4) праву чланова (осигураника) на накнаду штете;
- 5) ограниченом, односно неограниченом доприносу;
- 6) обавези уплате додатног доприноса за покриће мањка или могућности да се мањак друштва покрије сразмерним умањењем накнаде свим члановима (осигураницима);
- 7) почетку и престанку чланства у друштву;
- 8) правима и обавезама чланова (осигураника) који иступе из друштва;
- 9) промени форме друштва;
- 10) престанку друштва;
- 11) начину и облику објаве саопштења која су битна за друштво и чланове;
- 12) другим питањима значајним за пословање друштва.

Права и обавезе чланова

Члан 347.

Осигураник стиче својство члана друштва за узајамно осигурање потписивањем уговора о осигурању, прихватањем статута и уплатом сразмерног дела основног капитала.

Члан друштва за узајамно осигурање не одговара за обавезе тог друштва.

Члан друштва за узајамно осигурање не може своје обавезе за плаћање доприноса и накнадних уплата према овом друштву пребијати својим потраживањем према том друштву.

Плаћање доприноса и распоређивање вишка морају бити под једнаким условима за све чланове друштва за узајамно осигурање.

О д е љ а к 2.

Средства друштва за узајамно осигурање

Основни капитал

Члан 348.

Основни капитал друштва за узајамно осигурање мора бити најмање једнак износу апсолутне доње границе минималног капиталног захтева из члана 175. став 1. тачка 4) овог закона.

Основни капитал друштва за узајамно осигурање мора бити у целости уплаћен у новцу пре издавања дозволе за рад, а средства основног капитала друштва не могу да потичу из зајмова или кредита, нити да буду оптерећена на било који начин.

Статутом се морају одредити услови и начин враћања уплаћених средстава основног капитала. Ако је статутом одређено да се уплаћена средства основног капитала не враћају, статутом мора бити одређен начин употребе ових средстава.

Уплаћена средства основног капитала могу се враћати само из вишка друштва у појединој пословној години. Повраћај у појединој години не може бити виши од износа који је у тој години био намењен за формирање резерви.

Резерве и добит

Члан 349.

Статутом друштва за узајамно осигурање мора бити одређен начин формирања резерви за покриће мањка у пословању друштва, доприноси (премије) који се годишње користе за формирање ових резерви и најмањи износ тих резерви.

Добит друштва за узајамно осигурање може се поделити члановима или пренети у следећу пословну годину у висини која није намењена за формирање резерви из става 1. овог члана, односно других резерви одређених статутом.

О д е љ а к 3.

Органи и престанак друштва за узајамно осигурање

Скупштина

Члан 350.

Чланови друштва за узајамно осигурање своја права у друштву за узајамно осигурање остварују на скупштини.

Скупштина може бити организована као скупштина свих чланова (скупштина чланова) или као скупштина заступника чланова који морају и сами бити чланови (скупштина заступника). Ако је статутом одређено да је скупштина друштва за узајамно осигурање организована као скупштина заступника, статутом мора бити одређен и састав скупштине и поступак именовања заступника.

Скупштина одлучује о пословима за које је законом или статутом овлашћена, а о питањима у вези с вођењем послова скупштина може одлучивати само ако то захтева управа друштва.

На скупштину друштва за узајамно осигурање сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва у делу који се односи на скупштину друштва са ограниченом одговорношћу.

Управа

Члан 351.

На управу друштва за узајамно осигурање сходно се примењују одредбе овог закона о управи друштва за осигурање.

Разлози престанка

Члан 352.

Друштво за узајамно осигурање престаје:

- 1) истеком времена на које је основано;
- 2) на основу одлуке скупштине (ликвидација);
- 3) ако је друштву одузета дозвола за рад или је отворен поступак ликвидације или стечаја.

За одлуку скупштине о престанку друштва потребна је најмање трочетвртинска већина гласова.

Најмање тридесет дана пре доношења одлуке из става 2. овога члана о намери доношења те одлуке писмено се обавештава Народна банка Србије.

Пренос и преузимање портфеља друштва за узајамно осигурање

Члан 353.

На пренос и преузимање портфеља друштва за узајамно осигурање сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на пренос и преузимање портфеља друштва за осигурање.

За пренос портфеља друштва за узајамно осигурање потребна је и сагласност скупштине друштва за узајамно осигурање. Ако статутом није одређена већа већина, за доношење одлуке скупштине о сагласности за пренос портфеља потребна је трочетвртинска већина гласова.

Друштво за узајамно осигурање може пренети свој портфељ на друштво за осигурање. На тај се пренос сходно примењују одредбе овог закона о преносу портфеља друштва за осигурање.

Народна банка Србије може одбити захтев за издавање сагласности за пренос портфеља из разлога због којих може одбити тај захтев друштва за осигурање.

Статусне промене друштва за узајамно осигурање

Члан 354.

Друштво за узајамно осигурање може се припојити другом друштву за узајамно осигурање или друштву за осигурање.

На статусне промене друштва за узајамно осигурање сходно се примењују одредбе овог закона о статусним променама друштва за осигурање.

За доношење одлуке о статусној промени друштва за узајамно осигурање потребна је трочетвртинска већина гласова.

Пренос имовине на друштво за осигурање

Члан 355.

Друштво за узајамно осигурање може целу своју имовину без претходне ликвидације пренети на друштво за осигурање.

На пренос имовине друштва за узајамно осигурање на друштво за осигурање сходно се примењују одредбе овога закона о преносу портфеља друштва за осигурање.

Промена правне форме друштва

Члан 356.

Друштво за узајамно осигурање може променити форму у акционарско друштво за осигурање ако испуњава услове за оснивање акционарског друштва за осигурање, у складу са овим законом.

На промену форме из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва које се односе на промену правне форме привредног друштва, ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Одлуку о промени форме друштва за узајамно осигурање доноси скупштина тог друштва.

Одлука из става 3. овог члана доноси се трочетвртинском већином гласова укупног броја присутних чланова скупштине друштва за узајамно осигурање, ако статутом тог друштва није предвиђена већа квалификована већина.

Управа друштва за узајамно осигурање је дужна да, уз позив за седницу скупштине тог друштва, свим члановима достави и предлог одлуке из става 3. овог члана, с поуком о праву на приговор о промени форме тог друштва и правним последицама које из тога произлазе.

Сваки члан друштва за узајамно осигурање може, најкасније у року од три дана до дана одређеног за заседање скупштине овог друштва, поднети писмени приговор на промену форме тог друштва.

На одлуку из става 3. овог члана претходну сагласност даје Народна банка Србије.

Народна банка Србије ће одбити давање сагласности из става 7. овог члана ако оцени да се променом форме друштва за узајамно осигурање могу угрозити права и интереси чланова тог друштва.

Одлука о промени правне форме

Члан 357.

Одлука о промени форме друштва за узајамно осигурање садржи номинални износ основног капитала, износ на који гласе акције и начин утврђивања учешћа појединих чланова у капиталу, као и друге елементе које садржи оснивачки акт акционарског друштва за осигурање.

Номинални износ основног капитала друштва за узајамно осигурање не може да прелази вредност његове имовине умањене за обавезе тог друштва на дан утврђивања овог износа.

Ако одлуком из става 1. овог члана није друкчије одређено, сви чланови друштва за узајамно осигурање учествују у основном капиталу акционарског друштва за осигурање.

Учешће појединог члана друштва за узајамно осигурање у акционарском капиталу друштва за осигурање ако чланови нису са истим учешћем – може се одредити на основу висине осигуране суме, висине доприноса (премије), висине траженог покрића за случај животног осигурања, критеријума за расподелу вишка и времена трајања чланства у том друштву за узајамно осигурање.

Сваки члан друштва за узајамно осигурање који је уложио приговор на одлуку о промени форме овог друштва има право на исплату свог учешћа у капиталу тог друштва.

Спровођење промене правне форме

Члан 358.

Ако овим законом није другачије одређено, на промену правне форме друштва за узајамно осигурање сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Акционарско друштво за осигурање стиче правни субјективитет даном уписа у регистар надлежног органа.

Чланови друштва за узајамно осигурање даном уписа из става 2. овог члана постају акционари у складу са одлуком о промени правне форме.

Г л а в а XII

ПРАВИЛА ТРЖИШНОГ ПОНАШАЊА

О д е љ а к 1.

Опште одредбе о дистрибуцији

Област примене

Члан 359.

Овај закон примењује се на физичка и правна лица која имају пребивалиште, место боравка или седиште на територији Републике и која обављају послове дистрибуције осигурања, односно дистрибуције реосигурања и која су уписана у регистар који води Народна банка Србије.

Овај закон не примењује се на споредне посреднике у осигурању који обављају послове дистрибуције осигурања ако су испуњени следећи услови:

1) осигурање представља допуну роби или услузи коју пружа пружалац услуге, ако то осигурање покрива:

(1) ризик квара, губитка, крађе или оштећења робе или некоришћења услуге коју тај пружалац услуге пружа или

(2) оштећење или губитак пртљага и друге ризике који су везани за путовање које је резервисано код тог пружаоца услуге;

2) износ годишње премије осигурања за производ осигурања не прелази 600 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу на дан уплате, израчунато на пропорционалној годишњој основи (*pro rata*), или

3) изузетно од одредбе из тачке 2) овог става, ако осигурање представља допуну услузи из тачке 1) овог става, а та услуга се пружа у периоду до три месеца, и износ премије осигурања није већи од 200 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу на дан уплате, по особи.

Друштво за осигурање, односно посредник у осигурању дужан је да обезбеди да споредни посредник у осигурању из става 2. овог члана при обављању послова дистрибуције осигурања извршава следеће:

1) информише странку пре закључења уговора о свом идентитету и адреси, као и о поступцима из члана 399. овог закона којима се корисницима услуге осигурања омогућава подношење приговора;

2) предузме одговарајуће и пропорционалне мере за испуњење обавезе информисања и правила тржишног понашања из чл. од 405. до 415. овог закона, као и правила о унакрсној

продаји из члана 417. овог закона, како би се пре предлагања уговора размотрили захтеви и потребе странке;

3) пре закључења уговора достави странци документ са информацијама о производу осигурања из члана 407. овог закона.

Народна банка Србије спроводи надзор над лицима из става 3. овог члана у извршавању обавеза из тог става.

Народна банка Србије прати тржишта, укључујући производе додатног осигурања који су доступни на тржишту, дистрибуирају се или продају на територији Републике или изван те територије.

Одредбе ове главе закона не примењују се на послове дистрибуције осигурања и дистрибуције реосигурања који су повезани са ризицима и обавезама изван територије Републике и других држава чланица.

Одредбе ове главе закона не односе се на друштво за осигурање, друштво за реосигурање и посредника који обавља послове дистрибуције осигурања и дистрибуције реосигурања на основу права пословног настањивања или слободе пружања услуга на територији треће државе, под условом да је загарантовано једнако поступање према свим лицима која обављају или имају дозволу за обављање послова дистрибуције осигурања и дистрибуције реосигурања на том тржишту.

Одредбе ове главе закона не односе се на послове дистрибуције осигурања или дистрибуције реосигурања који се обављају у трећим државама.

Народна банка Србије обавестиће Европску комисију о свим потешкоћама којима су дистрибутери осигурања или дистрибутери реосигурања изложени при остваривању права пословног настањивања или при обављању послова дистрибуције осигурања или дистрибуције реосигурања у трећој држави.

Искључење примене

Члан 360.

Под дистрибуцијом осигурања, односно дистрибуцијом реосигурања у смислу овог закона не сматра се:

1) повремено пружање информација у оквиру друге пословне делатности, ако:

(1) пружалац не предузима додатне кораке у циљу пружања помоћи странци при закључењу, односно извршавању уговора о ре/осигурању,

(2) сврха те делатности није помоћ странци при закључењу, односно извршавању уговора о ре/осигурању;

2) управљање одштетним захтевима друштва за осигурање/реосигурање на професионалној основи, ликвидација штета или стручна процена одштетних захтева;

3) пружање посредницима, односно друштвима за осигурање/реосигурање само података и информација о потенцијалним странкама, ако пружалац не предузима додатне кораке ради пружања помоћи у циљу закључења уговора о ре/осигурању;

4) пружање потенцијалним странкама, посредницима, односно друштву за осигурање/реосигурање само информација о производима осигурања или реосигурања, ако пружалац не предузима додатне кораке ради пружања помоћи у циљу закључења уговора о ре/осигурању.

О д е л а к 2 .

Дистрибутери осигурања и дистрибутери реосигурања

Обављање послова дистрибуције осигурања, односно послова дистрибуције реосигурања

Члан 361.

Послове дистрибуције осигурања/реосигурања на територији Републике могу обављати дистрибутери осигурања/реосигурања који су уписани у регистар Народне банке Србије, и то:

- 1) посредник у осигурању/реосигурању;
- 2) споредни заступник у осигурању;
- 3) друштво за осигурање/реосигурање.

Поред лица из става 1. послове дистрибуције осигурања и послове дистрибуције реосигурања могу обављати и дистрибутери осигурања и дистрибутери реосигурања са регистрованим седиштем, односно главном управом у другој држави чланици на основу слободе пружања услуга и права пословног настањивања, под условима прописаним овим законом.

Додатни послови

Члан 362.

Посредник у осигурању, поред послова дистрибуције у смислу овог закона, може обављати и следеће послове:

1) пружање других интелектуалних и техничких услуга у вези са пословима дистрибуције осигурања, као што су утврђивање и процена ризика и штета, спровођење промотивних активности, као и услуге едукације;

2) посредовање за друштва за управљање добровољним пензијским фондовима у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

3) сарадња са другим лицима овлашћеним за обављање послова дистрибуције осигурања при обављању послова дистрибуције осигурања, уз претходну сагласност дистрибутера осигурања чији производ дистрибуира.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању и друштво за заступање у осигурању, може обављати и послове кредитног посредовања у складу с прописима којима се уређује пословање кредитних посредника.

Категорије посредника у осигурању/реосигурању

Члан 363.

Категорије посредника у осигурању/реосигурању су:

- 1) друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању;
- 2) брокер у осигурању/реосигурању – предузетник;
- 3) брокер у осигурању/реосигурању, физичко лице;
- 4) друштво за заступање у осигурању;
- 5) заступник у осигурању – предузетник;
- 6) заступник у осигурању, физичко лице;
- 7) банка (кредитна институција) која обавља послове заступања у осигурању као допунску делатност, а основана је у складу са законом којим се уређују банке (кредитна институција);
- 8) инвестиционо друштво које обавља послове заступања као допунску делатност, а основано је у складу са законом којим се уређује тржиште капитала;
- 9) давалац финансијског лизинга који обавља послове заступања као допунску делатност, а основан је у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;

10) јавни поштански оператор који обавља послове заступања као допунску делатност, а основан је у складу са законом којим се уређују поштанске услуге.

Обавезе посредника

Члан 364.

Посредник је дужан да послове дистрибуције осигурања, односно послове дистрибуције реосигурања обавља у складу са одредбама овог закона и правилима струке, као и да штити интересе свог налогодавца.

Посредници могу за обављање послова дистрибуције осигурања и дистрибуције реосигурања користити само услуге посредника или споредног заступника у осигурању из члана 361. овог закона и то само за дистрибуцију оних врста осигурања за које су уписани у регистар Народне банке Србије или за које су код Народне банке Србије пријављени за пружање услуга дистрибуције ре/осигурања на територији Републике, укључујући и друштва за осигурање и лица из члана 359. став 2. овог закона.

Посредник не може бити у истом уговору о осигурању или уговору о реосигурању и странка и дистрибутер осигурања, осим ако може да докаже да је осигуранику пружио све информације у вези са уговором о осигурању који се на њега односи и да га је упознао са свим правима из уговора о осигурању који се односи на осигураника.

Ако посредник у осигурању у истом уговору о осигурању наступа у својству дистрибутера осигурања и странке из уговора о осигурању, дужан је да осигураника упозна са чињеницом да у истом уговору о осигурању наступа у својству посредника у осигурању, да наведе како у погледу уговора о осигурању остварује право на провизију, а што је осигураник пре закључења уговора о осигурању дужан да потврди писменим путем, односно да на то да свој пристанак.

Обавезе друштва за осигурање и друштва за реосигурање

Члан 365.

Друштво за осигурање и друштво за реосигурање дужно је да омогући да послове дистрибуције осигурања и дистрибуције реосигурања обављају само лица из члана 361. овог закона и то само за дистрибуцију оних врста осигурања за које су уписани у регистар Народне банке Србије или за које су код Народне банке Србије пријављени за пружање услуга дистрибуције ре/осигурања на територији Републике, укључујући и друштва за осигурање и лица из члана 359. став 1. овог закона.

Друштво за осигурање и друштво за реосигурање дужно је да одобрава, спроводи и редовно преиспитује своје интерне политике и процедуре како би се обезбедило поштовање услова стручности и примерености из чл. 389. и 390. овог закона.

Друштво за осигурање и друштво за реосигурање дужно је да успостави функцију за праћење и контролу послова дистрибуције осигурања и реосигурања која ће обезбедити правилно спровођење одобрених политика и процедура и да именује носиоца те функције који ће испуњавати услове из чл. 389. и 390. овог закона и да о носиоцу те функције обавести Народну банку Србије у складу са чланом 199. овог закона.

На друштво из става 3. овог члана сходно се примењује члан 102. овог закона.

Друштво за осигурање и друштво за реосигурање дужно је да успостави, одржава и редовно ажурира евиденцију свих релевантних докумената у погледу примене и провере услова стручности и примерености из чл. 389. и 390. овог закона.

Припајање и спајање

Члан 366.

Друштво за брокерске послове у осигурању/ реосигурању дужно је да пре припајања другом друштву за брокерске послове у осигурању/реосигурању о томе обавести Народну банку Србије у складу са чланом 199. овог закона.

Друштво за заступање у осигурању дужно је да пре припајања другом друштву за заступање у осигурању о томе обавести Народну банку Србије у складу са чланом 199. овог закона.

Ако друштва брокерске послове у осигурању/реосигурању из става 1. овог члана или друштва за заступање у осигурању из става 2. овог члана намеравају да се споје, дужна су да пре почетка поступка спајања поднесу Народној банци Србије захтев за издавање новом друштву дозволе за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању или дозволе за обављање послова заступања у осигурању, у складу са овим законом.

Заштита података о личности

Члан 367.

Дистрибутери осигурања дужни су да послују у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Дистрибутери осигурања и удружење друштава за осигурање у смислу закона којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају (у даљем тексту: Удружење осигураваача Србије) дужни су, у зависности од улоге руковоаца или обрађивача података о личности, да поступају у складу са прописима којим се уређује заштита података о личности.

Лица из става 2. овог члана, у складу са прописима којима се уређује заштита података о личности, прикупљају, обрађују, чувају, достављају и користе податке о личности потребне за закључивање уговора о осигурању, обраду и ликвидацију штета које произлазе из осигурања.

Друштвима за осигурање дозвољена је обрада података који се односе на здравље осигураника када је с обзиром на врсту осигуравајућег покрића здравствено стање осигураника нужно за закључење и извршење уговора о осигурању, као и остварење законских права осигураника по наступању осигураног случаја.

Одредба става 4. овог члана примењује се на осигуранике из друге државе чланице у Републици ако обраду спроводи руковалац обраде који је пословно настањен у Републици или који пружа услуге у Републици.

Лицу из става 2. овог члана дозвољена је обрада личног идентификационог броја или другог применљивог личног идентификатора који недвосмислено означава осигураника ради закључења и извршења уговора о осигурању, односно остварења законских права осигураника.

Ради закључења и извршења уговора о осигурању, исплате штета или друге финансијске трансакције, када је то нужно за утврђивање идентитета осигураника и за обезбеђивање тачности података, лицу из става 2. овог закона дозвољена је обрада података о личности прикупљањем копије одговарајућег идентификационог документа и других јавних исправа које издају надлежни државни органи, као и картице банковног рачуна без видљивог контролног кода.

Обрада из става 7. овог члана врши се уз примену одговарајућих мера заштите права и слобода осигураника, као и уз ограничавање количине података у складу са сврхом која се таквом обрадом остварује.

О д е љ а к 3.

Брокерски послови у осигурању/реосигурању и послови заступања у осигурању

1. Брокерски послови у осигурању/реосигурању

Брокерски послови у осигурању/реосигурању

Члан 368.

Брокерски послови у осигурању/реосигурању су послови који се односе на довођење у везу будуће странке и друштва за осигурање/реосигурање ради преговарања о закључењу уговора о осигурању/реосигурању, посебно на припрему за закључење ових уговора, као и на пружање помоћи при остваривању права из тих уговора, а нарочито при решавању одштетних захтева.

Обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању

Члан 369.

Брокерске послове у осигурању/реосигурању као искључиву делатност обавља друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању – предузетник, са седиштем у Републици, који је уписан у регистар надлежног органа на основу дозволе Народне банке Србије за обављање ових послова.

Друштво за брокерске послове у осигурању не може обављати послове заступања у осигурању.

Одредбе овог закона које се односе на друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању сходно се примењују и на брокера у осигурању/реосигурању – предузетника, осим ако је другачије уређено овим законом.

Забрана обављања брокерских послова у осигурању/реосигурању

Члан 370.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању – предузетник не може обављати брокерске послове ради закључења уговора о осигурању/реосигурању с друштвом за осигурање/реосигурање ако би закључење тих уговора било супротно овом закону.

Оснивање друштва за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокера у осигурању /реосигурању – предузетника и пословно име

Члан 371.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању – предузетник оснива се у складу са законом којим се уређују привредна друштва, ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању може се основати као акционарско друштво или као друштво са ограниченом одговорношћу.

Пословно име лица из става 1. овог члана мора да садржи и ознаку делатности „брокерски послови у осигурању/реосигурању”.

Захтев за издавање дозволе за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању

Члан 372.

Захтев за издавање дозволе за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању подносе оснивачи друштва за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању – предузетник.

Подносиоце захтева из става 1. овог члана у поступку добијања дозволе из тог става могу заступати лица која они за то овласте.

Подносиоци захтева из става 1. овог члана уз овај захтев достављају:

- 1) оснивачки акт;
- 2) предлог статута, кад је тај акт предвиђен законом којим се уређују привредна друштва;
- 3) списак оснивача, односно податке о предузетнику;
- 4) податке о акционарима или члановима, физичким, односно правним лицима која имају учешће у основном капиталу или праву гласа друштва из става 1. овог члана веће од 10% и о износу тог учешћа;
- 5) списак лица блиско повезаних са друштвом, односно предузетником из става 1. овог члана;
- 6) изјаву о томе да учешће, односно блиска повезаност из тач. 4) и 5) овог става не угрожава пословање друштва, односно предузетника из става 1. овог члана у складу са законом, односно да не спречава ефикасно вршење надзора над пословањем тог лица;
- 7) податке о лицима предложеним за чланове органа управљања у друштву из тог става;
- 8) податке о одговорном лицу за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању у лицу из става 1. овог члана, које је уписано је у регистар Народне банке Србије као брокер у осигурању/реосигурању – физичко лице за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању у врстама осигурања које ће обављати то лице;
- 9) политику за процену испуњености постојања услова стручности и примерености из чл. 389. и 390. овог закона за запослене који директно обављају брокерске послове у осигурању;
- 10) предуговор, односно уговор о осигурању од професионалне одговорности за штете које настану обављањем делатности или безусловну гаранцију банке из члана 391. овог закона.

Лица из става 1. овог члана дужна су да Народну банку Србије без одлагања обавесте о промени података из става 3. тач. 4) и 5) овог члана, са одговарајућом изјавом из става 3. тачка б) овог члана.

Народна банка Србије ближе прописује садржину доказа, документације и података из става 3. овог члана.

Издавање дозволе и упис у регистар надлежног органа

Члан 373.

О захтеву за издавање дозволе за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању Народна банка Србије одлучује решењем, у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Оснивачи друштва за брокерске послове у осигурању/реосигурању дужни су да пријаву за упис у регистар надлежног органа поднесу у року од 30 дана од дана пријема решења из става 1. овог члана.

Уз пријаву из става 2. овог члана подноси се и решење Народне банке Србије из тог става.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању – предузетник је дужан да решење о упису у регистар надлежног органа достави Народној банци Србије у року од седам дана од дана пријема тог решења.

Народна банка Србије уписује лице из става 4. овог члана у регистар Народне банке Србије у року од седам дана од дана пријема решења из тог става.

Одбијање захтева, одузимање и престанак важења дозволе за рад Народне банке Србије

Члан 374.

Народна банка Србије донеће решење којим се одбија захтев за издавање дозволе из члана 372. овог закона ако:

1) нису испуњени услови, односно нису достављени докази прописани чланом 372. став 3. овог закона;

2) је у последњих пет година друштву за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокеру у осигурању/реосигурању – предузетнику била одузета дозвола за обављање брокерских послова у осигурању;

3) је у периоду од две године пре дана одузимања дозволе друштву/предузетнику за обављање брокерских послова у осигурању, оснивач, односно власник, прокуриста или законски заступник тог лица био законски заступник или имао значајан утицај на пословање тог лица;

4) Народна банка Србије на основу расположивих података оцени да би, због послова или делатности коју друштво или предузетник обавља или ради које је извршило друштво или предузетник, пословање тог лица у складу са овим законом могло бити угрожено или би ефикасно спровођење надзора над пословањем тог лица било отежано;

5) учешће, односно блиска повезаност из члана 372. став 3. тач. 4) и 5) овог закона угрожава пословање друштва/предузетника у складу са законом и спречава ефикасно вршење надзора над пословањем тог лица;

б) прописи треће државе који се односе на физичко или правно лице са којим је друштво или предузетник блиско повезан спречавају спровођење ефикасног надзора над пословањем тих лица.

Дозвола за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању престаје да важи, а Народна банка Србије брише друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокера у осигурању/реосигурању – предузетника из регистра Народне банке Србије:

1) ако то лице не почне са пословањем у року од шест месеци од дана издавања дозволе;

2) ако то лице не обавља брокерске послове у осигурању/реосигурању дуже од 12 месеци непрекидно;

3) ако то лице донесе одлуку о престанку обављања тих послова;

4) по сили закона, покретањем поступка ликвидације или стечајног поступка над тим лицем;

5) по сили закона, завршетком статусне промене због које је то лице престало да постоји.

О наступању околности из става 2. овог члана друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању – предузетник дужан је да без одлагања писмено обавести Народну банку Србије.

Народна банка Србије може одузети дозволу за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању и брисати из регистра лице из става 2. овог члана, ако:

1) након спроведеног поступка утврди да је дозвола издата на основу неистинитих или нетачних података или изјава битних за доношење решења о издавању дозволе за рад ;

2) то лице често не поштује одредбе ове главе закона;

3) то лице нема осигурану одговорност у складу са чланом 372. став 3. тачка 10) овог закона;

4) то лице не испуњава обавезе које се односе на заштиту права и интереса странке прописане овим законом;

5) то лице често не поштује обавезу благовременог и потпуног извештавања Народне банке Србије утврђену овим законом;

6) то лице омета вршење надзора Народне банке Србије;

7) то лице не поступи по решењу о налагању мера надзора или другом налогу Народне банке Србије;

8) то лице обавља послове за које није овлашћено;

9) код тог лица брокерске послове у осигурању обавља лице које није уписано у регистар Народне банке Србије као брокер у ре/осигурању – физичко лице.

Често непоштовање прописа у смислу става 3. овог члана је непоштовање прописа које је почињено у периоду од две године након претходног непоштовања прописа.

Ако су лица из ст. 2. и 3. овог члана обављала послове дистрибуције осигурања или дистрибуције реосигурања у држави чланици домаћину, а Народна банка Србије донесе решење о одузимању, односно престанку важења дозволе за рад из овог члана, на основу ког брише друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокера у осигурању/реосигурању – предузетника из свог регистра, дужна је да о том брисању обавести ту државу чланицу.

Обавезе друштва за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокера у осигурању/реосигурању – предузетника

Члан 375.

Ради испуњавања обавезе из члана 364. став 1. овог члана, друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању - предузетник, дужан је да:

1) води евиденцију писмених налога, пуномоћја странака или других докумената на основу којих је овлашћен да обавља брокерске послове у осигурању/реосигурању, а који садрже:

(1) редни број и датум уписа,

(2) име, презиме, јединствени матични број грађана, пребивалиште/боравиште физичког лица, односно пословно име правног лица, његово седиште и матични број, ако је странка правно лице,

(3) врсту осигурања;

2) обавести друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање о тражењу понуде странке за закључење уговора о осигурању, односно уговора о реосигурању, као и од кога може захтевати наплату у складу са чланом 393. овог закона;

3) пре закључивања уговора о осигурању, односно уговора о реосигурању, одреди потребе и захтеве странке на основу информација које од ње добије и да на основу тога изради одговарајућу анализу ризика и предложи одговарајући производ осигурања који би најбоље испунио захтеве и потребе странке, као и да информише странку у складу с одредбама ове главе закона;

4) писмено образложи предлог избора друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање и одређеног производа осигурања;

5) по налогу странке обавља брокерске послове у осигурању/реосигурању ради закључења уговора о осигурању или уговора о реосигурању у складу са захтевом странке с обзиром на осигуравајуће покриће

6) провери садржај уговора о осигурању (полисе осигурања), односно уговора о реосигурању;

7) уручи странци уговор о осигурању (полису осигурања), односно уговор о реосигурању, као и друге акте који се уручују странци у складу са законом, а у вези са уговором о осигурању, односно реосигурању и упозна је са правилима за израчунавање премије;

8) пружи помоћ странци за време трајања уговора о осигурању, односно уговора о реосигурању, као и пре и после наступања осигураног случаја, а нарочито да води рачуна о томе

да то лице у утврђеним роковима изврши радње значајне за остваривање, односно очување права из тог уговора;

9) прати извршавање уговора о осигурању, односно уговора о реосигурању, и, ако је потребно, изради предлог за измену закљученог уговора, ради обезбеђења веће сигурности и заштите права и интереса странке.

Заштита интереса странака при обављању брокерских послова у осигурању/реосигурању

Члан 376.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно брокер у осигурању/реосигурању – предузетник је дужан да, при обављању брокерских послова у осигурању/реосигурању, штити интересе странке.

Лице из става 1. овог члана је дужно да, при обављању брокерских послова у осигурању/реосигурању, штити оне интересе друштва за осигурање/реосигурање на које је, пре или после закључења уговора о осигурању/реосигурању, дужна да обратити пажњу и странка.

2. Послови заступања у осигурању

Послови заступања у осигурању

Члан 377.

Послови заступања у осигурању су послови покретања, предлагања или обављања послова припреме и закључивања уговора о осигурању у име и за рачун једног или више друштава за осигурање.

Обављање послова заступања у осигурању

Члан 378.

Послове заступања у осигурању, као искључиву делатност, обавља:

- 1) друштво за заступање у осигурању са седиштем у Републици, које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова заступања у осигурању;
- 2) заступник у осигурању – предузетник са седиштем у Републици, које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова заступања у осигурању;
- 3) споредни заступник у осигурању.

Банка (кредитна институција) која има седиште у Републици и основана је у складу са законом којим се уређују банке, инвестиционо друштво које има седиште у Републици и основано је у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, давалац финансијског лизинга који има седиште у Републици и основан је у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг и јавни поштански оператор који има седиште у Републици и основан је у складу са законом којим се уређују поштанске услуге могу, као допунску делатност, обављати послове заступања у осигурању на основу претходне сагласности Народне банке Србије за обављање тих послова.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању, односно лица из става 2. овог члана не могу обављати брокерске послове у осигурању.

Одредбе овог закона које се односе на друштво за заступање у осигурању сходно се примењују и на заступника у осигурању – предузетника, односно споредног заступника у осигурању, осим ако је другачије уређено овим законом.

Народна банка Србије прописује ближе услове за обављање послова заступања у осигурању за лица из става 2. овог члана, као и начин давања, одузимања и престанка важења сагласности из тог става.

Оснивање друштва за заступање у осигурању, односно заступника у осигурању – предузетника и пословно име

Члан 379.

Друштво за заступање у осигурању, односно заступник у осигурању – предузетник оснива се у складу са законом којим се уређују привредна друштва, ако поједина питања нису другачије уређена овим законом.

Друштво за заступање у осигурању може се основати као акционарско друштво или као друштво са ограниченом одговорношћу.

Пословно име друштва за заступање у осигурању, односно заступника у осигурању – предузетника мора да садржи и ознаку делатности „заступање у осигурању”.

Захтев за издавање дозволе друштву за заступање у осигурању, односно заступнику у осигурању – предузетнику

Члан 380.

Захтев за издавање дозволе за обављање послова заступања у осигурању подносе оснивачи друштва за заступање у осигурању, односно заступник у осигурању – предузетник.

Подносиоце захтева из става 1. овог члана у поступку добијања дозволе из тог става могу заступати лица која они за то овласте.

Подносиоци захтева из става 1. овог члана уз овај захтев достављају:

- 1) оснивачки акт;
- 2) предлог статута, кад је тај акт предвиђен законом којим се уређују привредна друштва;
- 3) списак оснивача, односно податке о власнику;
- 4) податке о акционарима или члановима, физичким, односно правним лицима која имају учешће у основном капиталу или праву гласа друштва из става 1. овог члана веће од 10% и о износу тог учешћа;
- 5) списак лица блиско повезаних са друштвом, односно предузетником из става 1. овог члана;
- 6) изјаву о томе да учешће, односно блиска повезаност из тач. 4) и 5) овог става не угрожава пословање друштва, односно предузетника из става 1. овог члана у складу са законом, односно да не спречава ефикасно вршење надзора над пословањем тог лица;
- 7) податке о лицима предложеним за чланове органа управљања у друштву из тог става;
- 8) податке о одговорном лицу за обављање послова у заступања у осигурању у лицу из става 1. овог члана, које је уписано је у регистар Народне банке Србије као заступник у осигурању – физичко лице за обављање послова заступања у осигурању у врстама осигурања које ће обављати то лице;
- 9) политику за процену испуњености постојања услова стручности и примерености из чл. 389. и 390. овог закона за запослене који директно обављају послове заступања у осигурању;

10) предуговор, односно уговор о заступању са лицем из става 1. овог члана, који мора да садржи одредбу о одговорности друштва за осигурање за радње које то лице предузима у обављању послова заступања у осигурању и праву друштва за осигурање на трајни надзор над извршавањем тог уговора.

Лица из става 1. овог члана дужна су да Народну банку Србије без одлагања обавесте о промени података из става 3. тач. 4) и 5) овог члана, са одговарајућом изјавом из става 3. тачка б) овог члана.

Народна банка Србије ближе прописује садржину доказа, документације и података из става 3. овог члана.

Издавање дозволе, одбијање захтева, престанак важења и одузимање дозволе за рад Народне банке Србије

Члан 381.

На поступак издавања дозволе из члана 380. став 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 373. овог закона.

На одбијање захтева за издавање дозволе из члана 380. става 1. овог закона, одузимање и престанак важења те дозволе сходно се примењује члан 374. овог закона.

Захтев за издавање сагласности споредном заступнику у осигурању

Члан 382.

На издавање сагласности Народне банке Србије за обављање послова заступања у осигурању споредном заступнику у осигурању сходно се примењује члан 381. став 1. овог закона, с тим што се уз захтев за издавање те сагласности подносе докази и документација из члана 380. став 3. тач. 4) до б) и тач. од 8) до 10) овог закона.

На одбијање захтева за издавање сагласности из става 1. овог закона, престанак важења и одузимање те сагласности сходно се примењује члан 381. став 2. овог закона.

Народна банка Србије ближе прописује садржину доказа, документације и података из става 1. овог члана.

Одговорност за заступање у осигурању

Члан 383.

За радње предузете у обављању послова заступања у осигурању одговара друштво за осигурање.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању – предузетник, споредни заступник у осигурању и правна лица из члана 378. став 2. овог закона одговарају осигуранику за штету која настане услед лажног представљања или непажње ових лица, односно због тога што та лица нису странци открила да обављају делатност у својству заступника.

Лице с посебним овлашћењима у друштву за осигурање које је закључило уговор о заступању у осигурању одговара том друштву за проузроковану штету која је настала из тог уговора.

3. Заједничка одредба

Члан 384.

Одредбе члана 81. овог закона сходно се примењују на лица из члана 369. став 1. овог закона и члана 378. став 1. овог закона.

О д е л њ а к 4.

Брокер у осигурању, заступник у осигурању, односно споредни заступник у осигурању

Услови за упис физичких лица у регистар Народне банке Србије

Члан 385.

Брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно послове заступања у осигурању код посредника, односно споредног заступника у осигурању могу, на основу запослења или рада ван радног односа у складу са законом, обављати само брокери у осигурању/реосигурању, заступници у осигурању, односно споредни заступници у осигурању – физичка лица, који су уписани у регистар Народне банке Србије.

Народна банка Србије уписује физичко лице из става 1. овог члана у регистар Народне банке Србије након положеног стручног испита за проверу стручних знања потребних за обављање послова из става 1. овог члана (у даљем тексту: стручни испит) и достављања доказа Народној банци Србије из става 4. овог члана.

Физичко лице може полагати стручни испит на основу пријаве коју подноси Народној банци Србије, а која садржи:

- 1) доказе о испуњености услова стручности из члана 389. овог закона;
- 2) доказ о испуњености услова примерености из члана 390. овог закона;
- 3) доказ о завршеној обуци за полагање стручног испита;
- 4) категорију за коју полаже стручни испит

Лице које је положило стручни испит из става 2. овог члана дужно је да ради уписа у регистар достави Народној банци Србије:

1) податке о идентитету лица блиско повезаних с тим лицем (име, презиме, адреса пребивалишта, јединствени матични број грађана физичког лица или седиште, порески идентификациони број (ПИБ) правног лица);

2) изјаву о томе да блиско повезана лица из тачке 1) овог става нису препрека обављању послова дистрибуције ре/осигурања, као и делотворном вршењу надзора Народне банке Србије.

Народна банка Србије је овлашћена да податке о правноснажној осуђиваности лица из става 1. овог члана прибави од министарства надлежног за правосуђе у Републици у складу са законом.

Народна банка Србије је овлашћена да податке о правноснажној осуђиваности лица из става 1. овог члана прибави и из Европског система казних евиденција.

Упис података о лицима из става 1. овог члана у регистар Народне банке Србије обавља се путем интернета, на основу обрасца који је објављен на интернет презентацији Народне банке Србије, у року од 60 дана од дана достављања доказа из става 4. овог члана.

Лице из става 1. овог члана дужно је да писмено и без одлагања обавести Народну банку Србију о промени његових података који се уписују у регистар, односно о престанку испуњености услова на основу којих је уписано у регистар из овог члана.

Сматра се да је физичко лице које је положило стручни испит из става 2. овог члана испунило услов из члана 389. став 1. овог закона.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије уписаће у регистар брокера у осигурању/реосигурању, заступника у осигурању, односно споредног заступника у осигурању – физичко лице из друге државе чланице, без претходне провере стручног знања, на основу његовог захтева уз који је приложена потврда да је уписан у регистар дистрибутера друге државе чланице и уз доказе о испуњавању услова из става 3. тачка 2) и става 4. овог члана.

Народна банка Србије може уписати у регистар и лице које је звање из става 1. овог члана стекло у трећој држави под условима и на начин које она пропише.

Народна банка Србије утврђује ближе услове за упис брокера у осигурању/реосигурању, заступника у осигурању, односно споредног заступника у осигурању – физичко лице у регистар Народне банке Србије, као и садржину програма и начин полагања стручног испита из става 2. овог члана.

Брисање из регистра физичких лица

Члан 386.

Народна банка Србије брише из регистра брокера у осигурању/реосигурању, заступника у осигурању, односно споредног заступника у осигурању – физичко лице:

1) ако је у пријави за полагање стручног испита навео или доставио неистините или нетачне податке;

2) ако престане да испуњава услове примерености из члана 390. овог закона;

3) обавља послове које по закону не може обављати;

4) често не поштује одредбе овог закона о информисању странке и правилима тржишног понашања;

5) ако је то лице озбиљно нарушило добре пословне обичаје у обављању послова дистрибуције у осигурању/реосигурању;

6) ако не поштује одредбе овог закона или омета вршење надзора Народне банке Србије или не поступа по решењу о налагању мера надзора или другом налогу Народне банке Србије.

Често непоштовање прописа у смислу овог члана је непоштовање прописа које је учињено у периоду од две године након претходног непоштовања прописа.

Народна банка Србије ће донети решење о брисању лица из става 1. овог члана из регистра ако утврди наступање разлога из тог става.

Народна банка Србије уређује статус лица из става 1. овог члана која не поштују обавезу континуираног стручног оспособљавања и усавршавања из члана 389. став 2. овог закона у регистру Народне банке Србије.

О д е л њ а к 5.

Регистар дистрибутера осигурања, односно дистрибутера реосигурања

Упис у регистар

Члан 387.

Народна банка Србије води регистар физичких и правних лица који у складу са одредбама овог закона имају право да на територији Републике обављају послове дистрибуције осигурања, односно дистрибуције реосигурања.

Посредници и споредни заступници у осигурању уписују се у регистар Народне банке Србије под условима прописаним овим законом и могу обављати брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно послове заступања у осигурању док су уписани у регистар Народне банке Србије.

Регистар из става 1. овог члана је јаван и Народна банка Србије га води на својој интернет презентацији, а успостављен је као јединствено информативно место које омогућава брз и једноставан јавни приступ информацијама из регистра, које се прикупљају електронским путем и ажурирају, а садржи и идентификационе податке надлежних органа матичне државе чланице.

Друштво за осигурање води регистре лица из члана 378. ст. 1. и 2. овог закона који за њега обављају послове заступања у осигурању на основу уговора о заступању у осигурању, и наводи у регистру и личне податке члана органа управљања у друштву који је одговоран за дистрибуцију производа осигурања.

Лице из члана 369. став 1. овог закона и члана 378. ст. 1. и 2. овог закона дужни су да воде регистар брокера у осигурању/реосигурању, заступника у осигурању и споредних заступника у осигурању – физичких лица који по основу радног односа или другог правног односа за то лице обављају брокерске послове или послове заступања у осигурању.

У оквиру вођења регистра, лице из става 5. овог члана наводи и податке о својим запосленима који су непосредно одговорни за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно послове заступања у осигурању, и који испуњавају услове стручности и примерености из чл. 389. и 390. овог закона.

Друштво за осигурање и лица из става 5. овог члана дужни су да у регистар из ст. 4. и 5. овог закона наведу и податке о броју часова континуираног стручног оспособљавања и усавршавања својих запослених, односно брокера у осигурању/реосигурању, заступника у осигурању и споредног заступника у осигурању – физичких лица који за њега обављају послове дистрибуције осигурања или дистрибуције реосигурања.

Народна банке Србије контролише упис података и проверава податке у регистру из става 2. овог члана.

У регистру Народне банке Србије наводе се и државе чланице у којима дистрибутери осигурања, односно дистрибутери реосигурања могу обављати послове дистрибуције осигурања, односно дистрибуције реосигурања путем слободе пружања услуга, односно права пословног настањивања.

Лица из става 2. овог члана која су уписана у регистар Народне банке Србије обавештавају Народну банку Србије о свакој промени података који се уписују у регистар, у року од осам дана од те промене.

Народна банка Србије ближе прописује услове, садржину, упис података и начин вођења регистра дистрибутера осигурања, односно дистрибутера реосигурања из овог члана, као и начин брисања тих лица из тог регистра.

ЕИОПА регистри

Члан 388.

Народна банка Србије ће ЕИОПА-и доставити релевантне информације за потребе вођења јединственог електронског регистра ЕИОПА-е, са евиденцијама посредника и споредних заступника у осигурању, који имају намеру да послују прекогранично.

О д е љ а к б.

Организациони захтеви

Стручност

Члан 389.

Дистрибутери осигурања, дистрибутери реосигурања и запослени у друштвима за осигурање и друштвима за реосигурање који су укључени у дистрибуцију осигурања или дистрибуцију реосигурања морају да поседују одговарајућу стручност, односно знање и способности, како би примерено извршавали своје задатке и обављали своје дужности.

Посредници, запослени у друштвима за осигурање и у друштвима за реосигурање, као и запослени, односно лица ангажована на други начин код посредника који обављају брокерске послове, односно послове заступања у осигурању, дужни су да спроводе континуирано стручно оспособљавање и усавршавање како би се одржао одговарајући ниво пословања који одговара улози коју обављају на тржишту ре/осигурања, и то у трајању од најмање 15 часова годишње.

Минимално стручно знање, односно услови стручности из ст. 1. и 2. овог члана према врстама осигурања обухватају следеће:

1) неживотна осигурања из члана 18. став 1. тач. од 1) до 18) овог закона:

(1) минимално потребно знање о условима осигурања које се нуде, укључујући додатне ризике ако су покривени тим полисама,

(2) минимално потребно знање о применљивим законима којима се уређује дистрибуција производа осигурања, као што су закони којима се уређује осигурање, заштита потрошача, релевантни закони којима се уређују порези, рад и социјална заштита,

(3) минимално потребно знање о решавању одштетних захтева,

(4) минимално потребно знање о решавању приговора,

(5) минимално потребно знање о процени захтева и потреба странака,

(6) минимално потребно знање о тржишту осигурања,

(7) минимално потребно знање о стандардима пословне етике,

(8) минимална потребна финансијска стручност.

2) инвестициони производи осигурања из члана 6. став 1. тачка 3) овог закона:

(1) минимално потребно знање о инвестиционим производима осигурања, укључујући услове, нето премије и, ако је применљиво, гарантоване и негарантоване накнаде,

(2) минимално потребно знање о предностима и манама различитих инвестиционих опција за странке,

(3) минимално потребно знање о финансијским ризицима за странку,

(4) минимално потребно знање о полисама које покривају животне ризике и другим штедним производима,

(5) минимално потребно знање о организацији пензијског система и погодностима које он нуди,

(6) минимално потребно знање о применљивим законима којима се уређује дистрибуција производа осигурања, као што су закони којима се уређује осигурање, заштита потрошача и закони којима се уређују порези,

(7) минимално потребно знање о тржишту осигурања и тржишту штедних производа,

(8) минимално потребно знање о решавању приговора,

(9) минимално потребно знање о процени захтева и потреба странака,

(10) управљање сукобима интереса,

(11) минимално потребно знање о стандардима пословне етике,

(12) минимална потребна финансијска стручност.

3) животна осигурања из члана 6. став 1. тач. 1) и 2) и тач. од 4) до 7) овог закона:

(1) минимално потребно знање о полисама осигурања, укључујући услове, гарантоване накнаде и, ако је применљиво, додатне ризике,

(2) минимално потребно знање о организацији пензијског система релевантне државе чланице и погодностима које он нуди,

(3) познавање закона којим се уређују уговори о осигурању, заштита права потрошача, заштита података, спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, закона којима се уређују рад и социјална заштита и, ако је применљиво, закона којима се уређују порези,

(4) минимално потребно знање о тржишту осигурања и другим релевантним финансијским услугама,

(5) минимално потребно знање о решавању приговора,

(6) минимално потребно знање о процени захтева и потреба странака,

(7) управљање сукобима интереса,

(8) минимално потребно знање о стандардима пословне етике,

(9) минимална потребна финансијска стручност.

Услови стручности из ст. од 1. до 3. овог члана морају да одговарају пословима које обављају лица из става 1. овог члана, као и дистрибуираним производима осигурања.

Друштва за осигурање, друштва за реосигурање и посредници дужни су да врше проверу знања и способности својих запослених који су укључени у брокерске послове у осигурању/реосигурању или послове заступања у осигурању и да им омогуће континуирано стручно оспособљавање и усавршавање у складу са карактеристикама производа осигурања које дистрибуирају.

Обавеза из ст 1. и 2. овог члана не примењује се на све запослене у друштву за осигурање, односно друштву за реосигурање, али друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање дужно је да на захтев Народне банке Србије докаже да чланови управе тих друштава који су одговорни за спровођење политика и процедура које се односе на брокерске послове у осигурању/реосигурању или послове заступања у осигурању, као и запослени који су непосредно укључени у те послове имају одговарајућа знања и способности потребне за обављање својих дужности.

Обавеза из ст 1. и 2. овог члана примењује се само на запослене и лица која су на други начин ангажована код посредника, који су непосредно укључени у брокерске послове у осигурању/реосигурању или послове заступања у осигурању.

Посредници су дужни да докажу усклађеност са захтевима који се односе на стручност који су утврђени овим чланом.

Народна банка Србије ближе прописује потребну стручност коју морају да испуне лица из става 1. овог члана, као и споредни заступници у осигурању, односно начин стицања, провере, оцењивања и доказивања испуњености услова стручности за лица из овог члана и споредног заступника у осигурању у осигурању, као и начин спровођења континуираног стручног оспособљавања и усавршавања лица из става 2. овог члана и споредног заступника у осигурању.

Примереност

Члан 390.

Физичка лица која су запослена код дистрибутера ре/осигурања и непосредно су укључена у дистрибуцију осигурања/реосигурања, укључујући и чланове органа управљања тих друштава из става 4. овог члана, као и лица које обављају послове дистрибуције осигурања за друштво на основу другог правног односа, морају бити примерени, односно морају имати добру пословну репутацију.

Сматра се да добру пословну репутацију има физичко лице у смислу овог члана које:

1) у последње три године није било члан органа управљања или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је отворен или спроведен поступак принудне ликвидације, односно стечаја;

2) у последњих пет година није било правоснажно осуђено за кривично дело које га чини неподобним за обављање ове функције.

Дистрибутер осигурања и дистрибутер реосигурања дужан је да проверава добру пословну репутацију својих запослених, односно на други начин ангажованих лица, која су непосредно

укључена у дистрибуцију осигурања, односно дистрибуцију реосигурања и чланова органа управљања одговорних за дистрибуцију осигурања, односно дистрибуцију реосигурања, као и посредника који за њих раде, а у случају престанка њихове добре пословну репутације, дужан је да без одлагања писмено о томе обавести Народну банку Србије.

Друштво за осигурање и друштво за реосигурање дужни су да на захтев Народне банке Србије докажу да чланови органа управљања тих друштава који су одговорни за спровођење политика и процедура које се односе на послове дистрибуције осигурања, односно дистрибуције реосигурања, функција за праћење и контролу дистрибуције осигурања и реосигурања, као и сва друга лица непосредно укључена у дистрибуцију осигурања или дистрибуцију реосигурања тог друштава имају добру пословну репутацију.

Одговорно лице код споредног заступника у осигурању дужно је да обезбеди да лица која су непосредно одговорна за послове заступања у осигурању код тог заступника, односно која непосредно обављају те послове, испуњавају услов из става 1. овог члана, односно да проверавају добру пословну репутацију тих лица, и да на захтев Народне банке Србије докажу да та лица имају добру пословну репутацију.

Обавеза осигурања од професионалне одговорности

Члан 391.

Посредник који је правно лице или предузетник мора имати закључен уговор о осигурању од професионалне одговорности које важи на територији Републике или одговарајућу гаранцију која покрива професионалну одговорност из обављања послова дистрибуције осигурања или дистрибуције реосигурања у износу од најмање 782.000 евра у динарској противвредности, по званичном средњем курсу динара према еврџу на дан уплате по сваком одштетном захтеву или укупно 1.156.000 евра у динарској противвредности, по званичном средњем курсу динара према еврџу на дан уплате за све одштетне захтеве у једној години, осим ако је друштво за осигурање, друштво за реосигурање или неко друго друштво у чије име тај посредник ради или за које је посредник овлашћен да ради већ пружило такво осигурање или одговарајућу гаранцију или ако такво друштво преузима пуну одговорност за пословање посредника.

Посредник који је правно лице или предузетник мора имати закључен уговор о осигурању од професионалне одговорности које важи на територији Републике или других држава чланица или одговарајућу гаранцију која покрива професионалну одговорност из обављања послова дистрибуције осигурања или дистрибуције реосигурања у износу од најмање 1.564.610 евра у динарској противвредности, по званичном средњем курсу динара према еврџу на дан уплате по сваком одштетном захтеву или укупно 2.315.610 евра у динарској противвредности, по званичном средњем курсу динара према еврџу на дан уплате за све одштетне захтеве у једној години, осим ако је друштво за осигурање, друштво за реосигурање или неко друго друштво у чије име тај посредник ради или за које је посредник овлашћен да ради већ пружило такво осигурање или одговарајућу гаранцију или ако такво друштво преузима пуну одговорност за пословање посредника.

Обавеза посредника у вези са плаћањем премије и накнадом штете

Члан 392.

Посредник који је правно лице и предузетник и споредни заступник у осигурању може, када је за то писмено овлашћен од друштва за осигурање или од странке, примити новчани износ на свој рачун под условом да у сваком тренутку има расположива финансијска средства у висини која одговара износу од 4% износа годишње примљених премија осигурања или минимално

19.510 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еври на дан уплате, расположивих финансијских средстава или основног капитала.

У случају из става 1. овог члана, посредник који је правно лице и предузетник и споредни заступник у осигурању дужан је да, најкасније у року од три радна дана од пријема новчаног износа из става 1. овог члана, проследи са свог рачуна премију осигурања друштву за осигурање, а накнаду из осигурања или други новчани износ странци, односно другом лицу коме припада право на исплату те накнаде по основу уговора о осигурању.

Износ из става 2. овог члана прослеђује се путем строго одвојених наменских корисничких рачуна, који се не могу користити за накнаду штете другим повериоцима у случају отварања стечајног поступка или ликвидације посредника или споредног заступника у осигурању код којег је тај рачун отворен.

Новчани износ у сврху уплате премије осигурања који странка уплаћује посреднику и споредном заступнику у осигурању сматра се да је плаћен друштву за осигурање, док се новчани износ који друштво за осигурање уплаћује посреднику и споредном заступнику у осигурању, сматраће се исплаћеним странци на дан када га странка прими.

Коришћење средстава и исплата провизије

Члан 393.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању – предузетник, споредни заступник у осигурању и лица из члана 378. став 2. овог закона имају право на провизију искључиво од друштва за осигурање за које обављају послове заступања у осигурању.

Лица из става 1. овог члана немају право да захтевају исплату од странке или другог лица које има правни интерес у вези са осигурањем или пословима дистрибуције осигурања.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању и брокер у осигурању/реосигурању – предузетник за обављене брокерске послове имају право на провизију од друштва за осигурање/реосигурању или накнаду од странке.

Дистрибутер осигурања и лица за које дистрибутер осигурања одговара не могу наплатити, нити прихватити накнаду, или било које друго новчано давање или неновчану корист од трећег лица или за рачун трећег лица које се односи на дистрибуцију производа осигурања.

Лица из става 3. овог члана не могу на основу истог уговора о осигурању остварити и провизију и накнаду.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању и брокер у осигурању/реосигурању – предузетник могу са странком да уговоре накнаду за помоћ у остваривању права на накнаду штете, независно од тога да ли су и на који начин су плаћени за обављање других брокерских послова у осигурању/реосигурању.

Провизија или накнада из ст. 1. и 3. овог члана морају бити писмено одређене и њихов обрачун и висина по појединачном уговору не могу да се мењају након закључења уговора о осигурању.

Провизија или накнада из ст. 1. и 3. овог члана не могу да утичу на права странке из уговора о осигурању и да зависе од висине накнаде из осигурања која ће бити исплаћена странци по том уговору.

Споредни заступник у осигурању право на провизију за послове заступања у осигурању или било које друго примање има искључиво од друштва за осигурање чији производ осигурања је дистрибуирао.

Споредни заступник у осигурању нема право да захтева накнаду од странке, односно другог лица које има правни интерес у вези са осигурањем или пословима дистрибуције осигурања.

Одредбе овог члана сходно се примењују на лица из члана 378. став 2. овог закона.

Објављивање правила општег добра

Члан 394.

Народна банка Србије објављује и редовно ажурира информације о прописима које штите опште добро из члана 332. овог закона, а који се примењују на обављање дистрибуције ре/осигурања у Републици, и у ту сврху успоставља контакт тачку путем које се тим информацијама може приступити.

Народна банка Србије је при спровођењу надзора над применом одредаба овог закона којима се уређује дистрибуција ре/осигурања, дужна да обезбеди да административно оптерећење које произлази из тих одредаба буде сразмерно заштити странке.

Забрана закључивања уговора

Члан 395.

Посредници у осигурању и споредни заступници у осигурању не могу закључивати уговоре о брокерским пословима, односно пословима заступања у осигурању са друштвом за осигурање, односно са друштвом за осигурање из друге државе чланице које нема право да пружа услуге осигурања у Републици у складу са овим законом.

Став 1. овог члана сходно се примењује на друштво за осигурање из треће државе које нема право да пружа услуге осигурања у Републици у складу са овим законом.

Пословне књиге и финансијски и статистички извештаји

Члан 396.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно друштво за послове заступања у осигурању, брокер у осигурању/реосигурању – предузетник, заступник у осигурању – предузетник и споредни заступник у осигурању дужан је да води пословне књиге, саставља књиговодствене исправе, вреднује имовину и обавезе и сачињава финансијске извештаје у складу са законом којим се уређују привредна друштва, законом којим се уређује рачуноводство и другим прописима.

Посредник и споредни заступник у осигурању дужни су да сачињавају и статистичке извештаје, у складу са овим законом.

Друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању и друштво за заступање у осигурању достављају Народној банци Србије годишње финансијске извештаје, у оквиру редовног годишњег извештавања.

Посредник, односно споредни заступник у осигурању дужни су да доставе Народној банци Србије годишњи статистички извештај након истека календарске године.

Народна банка Србије ближе уређује обавезу извештавања за лица из овог члана.

Достављање информација Јединственој европској приступној тачки

Члан 397.

Ради омогућавања доступности обавештења на Јединственој европској приступној тачки, друштва за ре/осигурање дужна су да информације из извештаја из члана 192. и 232. овог закона, приликом њихове објаве истовремено доставе Народној банци Србије која је надлежно тело за прикупљање информација у Републици у складу са Уредбом (ЕУ) 2023/2859 којом се уређује

успостављање Јединствене европске приступне тачке за централизован приступ јавно доступним информацијама релевантним за финансијске услуге, тржишта капитала и одрживост.

Народна банка Србије је дужна да обезбеди да информације из чл. 192. и 232. овог закона буду доступне путем Јединствене европске приступне тачке (ESAP) најмање десет година;

Друштво за ре/осигурање је дужно да обезбеди да информације из става 1. овог члана испуњавају следеће захтеве:

1) достављају се у формату из којег се могу издвојити подаци на начин утврђен чланом 2. тачка 3. Уредбе (ЕУ) 2023/2859;

2) приложени су им следећи метаподаци:

- лично име физичког лица и пословно име правног лица, односно друштва за ре/осигурање на које се информације односе;

- идентификациони број друштва за ре/осигурање утврђен у складу са чланом 7. став 4. одредба под (б) Уредбе (ЕУ) 2023/2859;

- врста информација која је класификована у складу са чланом 7. став 4. одредба под (ц) Уредбе (ЕУ) 2023/2859;

- назнака да ли те информације садрже податке о личности.

У сврху примене става 1. овог члана друштва за ре/осигурање дужна су да прибаве идентификациону ознаку правног лица.

О д е љ а к 7.

Заштита корисника услуге осигурања

1. Опште одредбе о заштити корисника услуге осигурања

Примена посебног закона и меродавно право

Члан 398.

Заштита странке и заинтересованих лица (у даљем тексту: корисник услуге осигурања) спроводи се у складу с одредбама овог закона.

У вези са остваривањем права на основу овог закона судска заштита се може остварити пред надлежним судом Републике, ако овим законом није друкчије уређено.

Право које се примењује на уговоре о осигурању одређује се у складу с уредбом Европског парламента и Савета којом се уређује меродавно право за уговорне обавезе (Уредба Рим I).

Заштита права и интереса корисника услуге осигурања

Члан 399.

Корисник услуге осигурања има право да поднесе приговор дистрибутеру ре/осигурања ако сматра да тај дистрибутер није поступао у складу са одредбама овог закона, прописима донетим на основу овог закона или обавезама из уговора о осигурању.

Дистрибутер ре/осигурања дужан је да подносиоцу приговора достави јасан, разумљив и потпун одговор на приговор из става 1. овог члана, у писаној форми у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Изузетно од става 2. овог члана, ако дистрибутер ре/осигурања из разлога који не зависе од његове воље не може да достави одговор у року из тог става – тај се рок може продужити за још највише 15 дана, о чему је дистрибутер ре/осигурања дужан да у писаној форми обавести подносиоца приговора у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Поступак мирења

Члан 400.

Ако је подносилац приговора незадовољан одговором на приговор или му тај одговор није достављен у року утврђеном претходним ставом, спорни однос између подносиоца приговора и дистрибутера осигурања може се решити мирењем.

Поступак мирења се покреће на предлог корисника или дистрибутера ре/осигурања и обавезан је за тог дистрибутера.

Мирење је поверљив и неформалан поступак у коме лиценцирани миритељи помажу странама у спору да постигну споразумно решење спорног односа и може се спроводити искључиво пре покретања судског поступка.

Поступак мирења покреће се подношењем предлога за мирење лиценцираном миритељу из Регистра лиценцираних миритеља који води Народна банка Србије.

Ако поступак мирења из става 4. овог члана покреће корисник услуге осигурања који је оштећено лице, дистрибутер осигурања је дужан да се одазове позиву за присуствовање поступку мирења.

Миритељ је физичко лице које на независан, неутралан и непристрасан начин помаже дистрибутеру осигурања и кориснику услуге осигурања да постигну споразумно решење спорног односа (у даљем тексту: споразум).

Споразум страна постигнут у поступку мирења сачињава се у писаној форми. Овај споразум има снагу извршне исправе ако садржи изјаву дужника да пристаје да се после доспелости одређене обавезе или испуњења одређеног услова спроведе принудно извршење (клаузула извршности) и не морају га оверити суд или јавни бележник.

Поступак мирења у којем није постигнут споразум у периоду од три месеца од дана подношења предлога за мирење из става 2. овог члана сматра се окончаним, осим ако се стране у писаној форми договоре да наставе мирење.

Ако дистрибутер осигурања, по мишљењу миритеља, неосновано одбије његов предлог споразума, дужан је да о томе сачини белешку коју доставља кориснику, том дистрибутеру и Народној банци Србије.

На основу белешке из става 9. овог члана, Народна банка Србије не може решавати притужбу корисника нити у вези са том белешком наложити дистрибутеру осигурања закључење споразума или одређено поступање, али ту белешку може користити у поступку надзора над тим дистрибутером.

Услови за обављање послова мирења

Члан 401.

За обављање послова мирења лице мора да испуњава следеће услове:

- 1) да је пословно способно;
- 2) да је држављанин Републике Србије;
- 3) да има високу стручну спрему;
- 4) да има лиценцу Народне банке Србије за обављање послова мирења;

5) да је уписано у Регистар миритеља.

Миритељ не може бити адвокат, јавни бележник нити јавни извршитељ.

Миритељ не може бити дистрибутер осигурања нити лице запослено или на други начин радно ангажовано код тог дистрибутера.

Изузетно од става 3. овог члана, миритељ може бити лице које је ангажовано код дистрибутера осигурања као стручно лице, односно вештак, али не може поступати у поступцима мирења у којима је једна од страна тај дистрибутер.

Ако оштећено лице има пребивалиште или уобичајено боравиште у држави чланици, миритељ може бити и држављанин државе чланице под условом да је овлашћен да се бави мирењем у држави чланици

Лиценцу за обављање послова миритеља издаје Народна банка Србије, о чему води одговарајући јавни регистар.

Миритељ има право на накнаду за спровођење поступка, као и на награду у случају решавања спорног односа споразумом.

Накнаду, односно награду миритељу у случају поступка мирења између дистрибутера осигурања и корисника услуге осигурања који је физичко лице - потрошач сноси друштва за осигурање, односно удружење друштава за осигурање, а тај корисник је дужан да миритељу плати фиксни износ који одговара износу минималне зараде за два радна часа у тренутку подношења предлога.

Накнаду, односно награду миритељу у случају поступка мирења између дистрибутера осигурања и корисника услуге осигурања који је предузетник или правно лице плаћају тај корисник и друштва за осигурање, односно удружење друштава за осигурање.

Износ накнаде, односно награде из става 8. и 9. овог члана, као и уделе у сношењу трошкова накнаде и награде из става 9. тог члана утврђује Народна банка Србије.

Свако друштво за осигурање је дужно да до почетка примене овог закона обезбеди лиценцу за најмање два миритеља, осим ако удружење друштава за осигурање у том року обезбеди лиценцу за најмање десет миритеља.

Надзор над поступањем миритеља врши Народна банка Србије, сходном применом одредби овог закона о вршењу надзора над друштвима за осигурање.

У поступку надзора из става 11. овог члана Народна банка Србије може миритељу упутити писмену опомену, наложити мере за отклањање неправилности у поступању, привремено одузети лиценцу у периоду до две године, или трајно одузети лиценцу.

Народна банка Србије ближе прописује начин заштите права и интереса корисника услуга осигурања, начин подношења приговора тог лица дистрибутеру ре/осигурања и поступања дистрибутера ре/осигурања по том приговору, начин и услове за спровођење поступка мирења између дистрибутера осигурања и тог лица у циљу вансудског решавања спорног односа, начин сношења трошкова мирења, као и начин спровођења надзора и услове за изрицање мера миритељима у том поступку.

Народна банка Србије ближе прописује и услове и поступак за стицање лиценце за обављање послова миритеља.

Право на притужбу Народној банци Србије

Члан 402.

Ако се у поступку мирења између корисника услуге осигурања и дистрибутера осигурања не постигне споразумно решење спорног односа, корисник услуге осигурања има право да поднесе притужбу Народној банци Србије на поступање дистрибутера осигурања у року од три месеца од дана окончања поступка мирења, осим ако корисник оспорава висину исплаћене накнаде на име одштетног захтева, висину исплаћене накнаде из осигурања, или налаз и мишљење стручних лица на којима се заснива одлука дистрибутера осигурања.

У поступку по притужби Народна банка Србије утврђује да ли се дистрибутер осигурања придржава одредаба овог закона или прописа донетих на основу овог закона које се односе на права корисника услуге осигурања, општих услова пословања и обавеза из уговора закљученог с корисником услуге осигурања.

Поступак по притужби из овог члана Народна банка Србије спроводи на основу података, информација и документације у писаној форми које корисник услуге осигурања и дистрибутер осигурања доставе у том поступку.

У поступку по притужби из овог члана се не изводе докази вештачењем, саслушањем страна и сведока, нити се води усмена расправа.

У поступку по притужби из овог члана, Народна банка Србије не може да одлучује о исправности одлуке дистрибутера осигурања о висини одштетног захтева, односно о правилности одлуке дистрибутера осигурања у погледу висине накнаде из осигурања, као и о правилности налаза и мишљења стручних лица – вештака на којима се заснива одлука дистрибутера осигурања.

Корисник услуге осигурања нема право да поднесе притужбу Народној банци Србије у вези са поступањем миритеља.

Ако корисник притужбу Народној банци Србије подноси преко адвоката, дужан је да уз притужбу достави доказ о плаћеној такси у износу који прописује Народна банка Србије.

Народна банка Србије неће разматрати притужбу у следећим случајевима:

- 1) ако је поднета пре него што је поднет приговор дистрибутеру ре/осигурања;
- 2) ако је поднета пре него што је истекао рок за одговор дистрибутера ре/осигурања из члана 399. став 2. овог закона;
- 3) ако је поднета пре него што је окончан поступак мирења;
- 4) ако је поднета након покретања судског, односно извршног поступка или ако је њен предмет спорно питање поводом кога се води или је правноснажно окончан судски поступак;
- 5) ако се односи на висину исплаћене накнаде на име одштетног захтева, висину исплаћене накнаде из осигурања, или налаз и мишљење стручних лица на којима се заснива одлука дистрибутера осигурања.
- 6) ако се односи на поступање миритеља;
- 7) ако постоји очигледна несразмера између вредности предмета притужбе и трошкова решавања те притужбе који настају за Народну банку Србије;

8) ако је ради утврђивања чињеничног стања и разматрања притужбе неопходно извести доказе које Народна банка Србије не изводи, као што је саслушање странака, сведока, вештачење, увиђај и сл.;

9) ако из чињеничног стања, а по процени Народне банке Србије, произлази да постоје основи сумње да се ради о преварном поступању корисника услуге осигурања;

10) ако из њене садржине јасно произлази да њен циљ није заштита права корисника услуге осигурања који је поднео притужбу, односно ако корисник услуге осигурања злоупотребљава право на притужбу, нарочито ако притужба има неразумну, неозбиљну или увредљиву садржину;

11) ако садржи исте наводе и/или захтеве као притужба истог корисника услуге осигурања по којој се већ поступало.

Народна банка Србије обавештава корисника услуге осигурања о налазу по притужби у року од три месеца од дана пријема притужбе, а у сложенијим предметима се тај рок може продужити за додатна три месеца.

Ако у поступку по притужби корисника услуге осигурања утврди да се дистрибутер осигурања није придржавао одредаба овог закона или прописа донетих на основу овог закона које се односе на права корисника услуге осигурања, општих услова пословања или обавеза из уговора Народна банка Србије доноси решење којим налаже том дистрибутеру отклањање неправилности и истовремено може изрећи новчану казну у износу од 50.0000 до 800.000 динара.

Ако дистрибутер осигурања не поступи по налогу из става 20. овог члана, Народна банка Србије том дистрибутеру изриче новчану казну у максималном износу.

Новчана казна из овог члана уплаћује се на рачун Народне банке Србије.

Ако дистрибутер осигурања не уплати новчану казну која је изречена решењем из овог члана у року одређеном тим решењем, новчана казна се на основу решења о извршењу које доноси Народна банка Србије принудно наплаћује преносом новчаних средстава са рачуна дистрибутера осигурања код банке у корист рачуна Народне банке Србије.

Против решења из овог члана може се водити управни спор, при чему тужба против овог решења не може спречити ни одложити његово извршење.

У управном спору против решења из овог члана суд не може решити управну ствар за чије је решавање овим законом утврђена надлежност Народне банке Србије.

Народна банка Србије ближе уређује поступак по притужби из овог члана.

Прекогранично решавање спорова

Члан 403.

У поступку решавања прекограничних спорова Народна банка Србије сарађује са другим надлежним органима, како би се обезбедила права и обавезе које произлазе из овог закона у делу који се односи на дистрибуцију осигурања.

Непоштена пословна пракса и неправичне уговорне одредбе

Члан 404.

Народна банка Србије може у поступку посредне или непосредне контроле утврђивати да ли је дистрибутер осигурања спроводио непоштenu пословну праксу или уговарао, односно примењивао неправичне одредбе.

Народна банка Србије може утврђивати околности из става 1. овог члана на основу сопствених сазнања, приговора, притужби и обавештења корисника услуге осигурања, као и других података којима располаже.

На питања непоштене пословне праксе сходно се примењују одредбе закона којима се уређује заштита потрошача, а на питање неправичних уговорних одредби сходно се примењују одредбе закона којима се уређује заштита корисника финансијских услуга.

2. Захтеви у погледу информисања странке и други стандарди тржишног понашања

Општа начела

Члан 405.

Дистрибутер осигурања дужан је да увек поступа савесно, поштено, правично и професионално, у складу са најбољим интересима странке.

Не доводећи у питање прописе којима се уређује заштита потрошача, све информације, укључујући рекламне поруке, које лице из става 1. упућује странкама или потенцијалним странкама морају бити поштене и јасне и не смеју бити обмањујуће, а рекламне поруке увек морају јасно бити препознатљиве као такве.

Лице из става 1. овог члана не може да прима, односно да даје накнаду, нити да процењује радни учинак својих запослених на начин који је противан њиховој обавези да поступају у најбољем интересу странака, а нарочито не може да закључује уговоре у вези са награђивањем или продајним циљевима или који би на други начин могли да представљају подстицај тим лицима да препоруче странкама одређене производе осигурања уместо оних који би најбоље одговарали потребама странака.

Савети и стандарди за продају

Члан 406.

Пре закључења уговора о осигурању, дистрибутер осигурања дужан је да утврди, на основу информација које је добио од странке, захтеве и потребе странке и да странци пружи објективне информације о производу осигурања у разумљивом облику, како би јој се омогућило да донесе одлуку о закључењу уговора о осигурању на основу примљених информација.

Сваки понуђени уговор о осигурању мора бити у складу са захтевима и потребама странака.

Ако се пре закључења уговора о осигурању странци дају савети, дистрибутер осигурања дужан је да странци пружи персонализовану препоруку у којој објашњава зашто би одређени производ најбоље испунио захтеве и потребе странке.

Информације из става 1. овог члана зависе од сложености понуђеног производа осигурања и категорије странке.

Документ са информацијама о производу осигурања

Члан 407.

Не доводећи у питање информације из члана 408. овог закона и без обзира на то да ли је дат савет или не, односно независно од тога да ли је производ осигурања део пакета у складу са

чланом 417. овог закона, дистрибутер осигурања дужан је да пре закључења уговора странци пружи релевантне информације о производу осигурања у разумљивом облику, како би јој се омогућило да донесе одлуку засновану на информацијама, узимајући у обзир сложеност производа осигурања и категорију странке.

Све информације из става 1. овог члана за производе неживотних осигурања из члана 7. став 1. овог закона морају се пружити у виду стандардизованог документа са информацијама о производу осигурања на папиру или другом трајном носачу података.

Друштво за осигурање, односно посредник који креира производ осигурања сачињава документ са информацијама о производу осигурања из става 2. овог члана, који мора:

- 1) бити кратак и самосталан документ са насловом „Документ са информацијама о производу осигурања” на врху прве стране;
- 2) бити приказан и структуриран на начин који је јасан и једноставан за читање, као и написан словима у величини која омогућава читање;
- 3) бити разумљив чак и у случају да је, иако изворно израђен у боји, одштампан или фотокопиран у црно-белој верзији;
- 4) бити написан на српском језику, службеним језицима или на једном од службених језика који се користе у делу државе у коме се производ осигурања нуди или, ако се странка и дистрибутер сложе, на другом језику;
- 5) бити тачан и не сме доводити у заблуду;
- 6) садржати изјаву да су потпуне предуговорне и уговорне информације о производу осигурања садржане у другим документима.

Документ са информацијама о производу осигурања из става 2. овог члана садржи информације које се односе на:

- 1) врсту осигурања;
- 2) сиже покрића осигурања, укључујући осигуране главне ризике, износ осигурања и, по потреби, географски обим покрића, као и детаљан опис искључених ризика;
- 3) начин и динамику плаћања премија и трајање плаћања;
- 4) главна искључења из уговора о осигурању;
- 5) обавезе на почетку уговора о осигурању;
- 6) обавезе током трајања уговора о осигурању;
- 7) обавезе у случају подношења одштетног захтева;
- 8) период трајања уговора, укључујући датум почетка и истека уговора;
- 9) начин раскида уговора.

У вези са дистрибуцијом инвестиционих производа осигурања из члана 6. став 1. тачка 3) овог закона, информације се дају у складу са прописима којима се уређује давање кључних информација о инвестиционим производима осигурања.

Изузетно од одредаба става 2. овог члана, документ са информацијама о производу осигурања издаје и лице из става 3. овог члана које креира производе животних осигурања, изузев за инвестиционе производе осигурања из става 5. овог члана, сходном применом одредаба овог члана и члана 408. овог закона.

Информације за странку пре закључења уговора о осигурању

Члан 408.

Друштво за осигурање дужно је да пре закључења уговора о осигурању преда поштом или електронским путем да достави странки обавештење које садржи:

- 1) пословно име, правну форму, седиште и адресу седишта друштва за осигурање са којим закључује уговор;

2) уколико се уговор о осигурању закључује преко огранка друштва за осигурање, осим информација из тачке 1) овог става, потребно је да се наведе и пословно име, седиште и адреса седишта тог огранка;

3) информацију о томе да ли пружа савет о производима осигурања;

4) услове осигурања;

5) време важења уговора и периоду осигуравајућег покрића;

6) информације о ризицима покривеним осигурањем и искључењима у вези с тим ризицима, укључујући и обим обавеза друштва за осигурање, ако је тај обим утврђен уговором;

7) информације о висини премије осигурања, начину и роковима плаћања премије осигурања, висини доприноса, пореза и других трошкова и накнада који се обрачунавају поред премије осигурања, као и о укупном износу плаћања;

8) информације о року у којем понуда обавезује понуђача и праву на опозив понуде за закључење уговора за осигурање;

9) информације о праву на одустанак од закљученог уговора о осигурању и услове за престанак и раскид уговора;

10) информације о начину подношења и року прописаном за подношење захтева за накнаду штете, односно за остваривање права на накнаду из осигурања;

11) информације о заштити права и интереса странке прописаној чланом 399. овог закона;

12) назив, седиште и адресу органа надлежног за надзор над пословањем друштва за осигурање, као и информације о начину заштите његових права и интереса код тог органа.

Друштво за осигурање дужно је да пре закључења уговора о осигурању обавести странку о природи накнаде коју примају његови запослени у вези са уговором о осигурању за послове дистрибуције осигурања.

У случају да странка, осим премије осигурања и планираних плаћања, треба да изврши било каква друга плаћања на основу уговора о осигурању након његовог закључења, друштво за осигурање је дужно да обавести странку и о сваком таквом плаћању у складу са овим чланом.

У случају закључивања уговора о неживотном осигурању са физичким лицем, обавештење из става 1. овог члана, поред информација из тог става, мора да садржи и информације о:

1) меродавном праву које се примењује на уговор о осигурању, кад странке немају слободу избора права;

2) постојању слободе избора меродавног права и праву које друштво за осигурање предлаже да се изабере.

Уколико се неживотно осигурање нуди у складу са правом пословног настањивања или слободом пружања услуга, странка, пре преузимања било какве обавезе, мора да буде обавештена о држави чланици у којој се налази седиште друштва или огранку преко ког ће уговор бити закључен, као и о имену и адреси овлашћеног заступника друштва за осигурање из члана 82. став 2. тачка 2) овог закона.

У случају закључивања уговора о животном осигурању, обавештење из става 1. овог члана, поред информација из тог става, мора да садржи и:

1) информације о основици и критеријумима за учешће у добити и начину и роковима за исплату учешћа у добити;

2) информације о условима за остваривање права на откуп уговора, табели откупних и капитализованих вредности по годинама трајања осигурања, као и са напоменом у којој мери су ове вредности загарантоване;

3) информацију да странка може одустати од уговора о животном осигурању најкасније у року од 30 дана од дана пријема обавештења друштва за осигурање о закључењу уговора, при чему странка не сноси обавезе које произлазе из тог уговора;

4) код осигурања везаних за јединице инвестиционих фондова, информације о томе ко сноси инвестициони ризик, дефиницији инвестиционих јединица за које су везане накнаде, као и о проспекту инвестиционог фонда, а нарочито о структури улагања;

5) упутство странци о начину на који се може једноставно приступити извештају о солвентности и финансијском стању друштва за осигурање;

6) одређивање свих накнада из осигурања и опција из уговора о осигурању, као и информације о премији осигурања за сваку накнаду из осигурања, како за основно тако и за допунско покриће;

7) информације о меродавном праву које се примењује на уговор о осигурању, кад стране немају слободу избора права, као и информације о слободи избора меродавног права и праву које друштво за осигурање предлаже да се изабере као меродавно;

8) информације о последицама за корисника производа осигурања у случају намерне нетачне пријаве или намерно прећутане околности које су од значаја за оцену ризика, односно у случају ненамерне нетачности или непотпуности пријаве околности које су од значаја за оцену ризика;

9) друге информације које су потребне да би странка правилно разумела ризике који су обухваћени уговором о осигурању и обавезе уговорних страна.

Уколико у вези са понудом за закључење или закључењем уговора о животном осигурању друштво за осигурање наведе информације о износима потенцијалних исплата изнад, односно изван уговорених исплата, друштво дужно је да странци пружи пример обрачунавања могућих исплата након истека осигурања, примењујући основе за израчунавање премије са три различите каматне стопе, осим за уговоре о животном осигурању за случај смрти.

Друштво за осигурање дужно је да странку на јасан и свеобухватан начин обавести да је пример обрачунавања из става 7. овог члана само модел обрачунавања који се заснива на претпоставкама и да странка на основу примера обрачунавања не може да оствари уговорна потраживања.

Информације за странку за време важења уговора о осигурању

Члан 409.

Друштво за осигурање дужно је да за време важења уговора о осигурању обавести странку о свим променама у вези са следећим информацијама и подацима:

- 1) општим и посебним условима осигурања;
- 2) пословном имену друштва за осигурање, његовом правном формом или адресом његовог седишта и, по потреби, огранка који је закључио уговор;
- 3) из члана 408. став 6. овог закона - у случају измене права које се примењује на уговор;
- 4) о стању бонуса - једном годишње.

У случају осигурања са учешћем у добити, друштво за осигурање дужно је да обавести странку једном годишње, у писменом облику, о стању укупног покрића осигурања, укључујући стање учешћа у добити.

Када је друштво за осигурање навело информације о потенцијалном будућем развоју учешћа у добити, друштво је дужно да обавести странку о разлици између оствареног учешћа у добити и података датих при закључењу уговора о осигурању.

Посебне одредбе о информисању

Члан 410.

Кад уговарач осигурања и осигураник нису исто лице, а реч је о колективном осигурању или осигурању које представља повезани уговор (са уговором о продаји робе или о пружању

услуга између потрошача и трговца у смислу закона којим се уређује заштита потрошача или у вези с њим) или уговор који је услов за коришћење друге финансијске услуге – друштво за осигурање је дужно да осигуранику пружи документ са информацијама о производу осигурања из члана 407. овог закона.

У случају колективног осигурања, друштво за осигурање је дужно да обезбеди да услови осигурања буду увек доступни свим осигураницима.

Друштво за осигурање може обавезу из ст. 1. и 2. овог члана пренети на уговарача осигурања, што друштво не ослобађа од одговорности за испуњење обавезе информисања из овог члана.

Информације у вези за са уговором о инвестиционим производима осигурања

Члан 411.

Осим обавеза из члана 408. овог закона, друштво за осигурање је дужно да странци благовремено пружи одговарајуће информације пре закључења уговора о инвестиционим производима осигурања, у погледу свих трошкова и повезаних накнада, при чему се те информације односе најмање на следеће:

1) када је реч о саветовању – да ли странка добија од посредника у осигурању или друштва за осигурање периодичну процену примерености уговора који јој је препоручен;

2) када је реч о информацијама о инвестиционом производу осигурања и предложеним инвестиционим стратегијама – о одговарајућим смерницама, као и упозорењима о ризицима који су повезани са тим производом или у вези с одређеном предложеном инвестиционом стратегијом;

3) када је реч о информацијама о свим трошковима и повезаним накнадама које треба да буду наведене – о дистрибуцији инвестиционог производа осигурања, укључујући трошкове саветовања, када је то примењиво, трошку производа који је препоручен или продат странци, као и начину на који странка може да га плати, што обухвата и сва плаћања трећег лица.

Трошкове и накнаде, укључујући трошкове и накнаде у вези с дистрибуцијом инвестиционог производа осигурања који нису настали услед појаве повезаног тржишног ризика, треба да буду пружене у збирном облику како би се странци омогућило да разуме укупан трошак, као и кумулативни ефекат на повраћај улагања.

На захтев, странци се доставља и преглед трошкова и накнада по ставкама, а према потреби, такве се информације странци достављају периодично, најмање једном годишње током трајања улагања.

Информације из овог члана достављају се у разумљивом облику, како би странке и потенцијалне странке могле да разумеју својства и ризике инвестиционог производа осигурања који им се нуди и да на основу тих информација донесу одлуку о улагању.

Осим обавеза из члана 393. став 4, чл. 408, 409. и 412. ст. 1, 8. и 9. овог закона, сматра се да друштво за осигурање или посредник у осигурању испуњава своје обавезе из члана 405. став 1. и чл. 422. и 423. овог закона ако плаћа накнаду или провизију, односно исте прима или ако пружа било какву неновчану корист у вези са дистрибуцијом инвестиционог производа осигурања или додатних услуга, односно ако их прима од било које стране осим странке или лица која делују за рачун странке, искључиво када то плаћање или корист:

1) нема негативан утицај на квалитет услуге која се пружа странци и

2) не омета друштво за осигурање или посредника у осигурању приликом испуњавања обавезе да делују поштено, правично и професионално у складу с најбољим интересима својих странака.

Информације које пружа посредник

Члан 412.

Посредници су дужни да странци, пре закључења уговора о осигурању/реосигурању, као и при измени и/или допуни, односно продужењу тих уговора, поред информација и података из чл. 408. и 409. овог закона, пруже и следеће информације:

- 1) свом пословном имену, седишту и адреси седишта;
- 2) регистру надлежног органа у који су уписани и начину провере регистрације;
- 3) категорији посредника, односно да ли поступа по налогу странке или делује у име и за рачун једног или више друштва за осигурање;
- 4) томе да имају непосредно, односно посредно право или могућност да остваре 10% или више права гласа, односно власништво над 10% или више основног капитала у друштву за осигурање/реосигурање с којим ће бити закључен уговор о осигурању/реосигурању;
- 5) томе да друштво за осигурање/реосигурање с којим ће бити закључен уговор о осигурању/реосигурању или матично друштво тог друштва имају непосредно, односно посредно право или могућност да остваре 10% или више права гласа, односно власништво над 10% или више основног капитала у том лицу;
- 6) да ли пружа или не пружа савете о производима осигурања које дистрибуира;
- 7) у вези са садржајем уговора који је предложио или о коме је пружио савет, да ли:
 - а) пружа савете на основу непристрасне и персонализоване анализе,
 - б) је под уговорном обавезом да обавља послове дистрибуције осигурања за једно или више друштава за осигурање, у ком случају је дужан да пружи пословно име тих друштава за осигурање,
 - в) је под уговорном обавезом да обавља послове дистрибуције осигурања за једно или више друштава за осигурање и да ли пружа савете на основу непристрасне и персонализоване анализе, у ком случају је дужан да пружи пословно име друштава за осигурање са којима може пословати и са којима послује;
- 8) природу накнаде коју прима на основу закључења уговора о осигурању;
- 9) да ли у вези са уговором о осигурању ради:
 - а) за хонорар, односно накнаду коју плаћа непосредно странка, у ком случају је дужан да обавести странку о износу накнаде или, ако то није могуће, начину обрачуна накнаде,
 - б) за провизију, која је укључена у премију осигурања,
 - в) за другу врсту накнаде, укључујући економску корист која се нуди или даје у вези са уговором о осигурању,
 - г) на основу комбинације накнада наведених у одредбама под а), б) и в) ове тачке;
- 10) о могућности корисника услуге осигурања да, у складу са чланом 399. овог закона, поднесе приговор на његов рад, односно да у вези са његовим радом Народној банци Србије поднесе притужбу;
- 11) називу, седишту и адреси органа надлежног за надзор над пословањем тог лица, као и о начину заштите његових права и интереса код тог органа.

Информације које пружа споредни заступник у осигурању

Члан 413.

Споредни заступник у осигурању дужан је да благовремено, пре закључења уговора о осигурању, поред информација и података из чл. 408. и 409. овог закона, пружи следеће опште информације:

- 1) своје име, презиме и адресу, као и информацију да је споредни заступник у осигурању;

2) информацију о могућности корисника услуге осигурања да, у складу са чланом 399. овог закона, поднесе приговор на његов рад, односно да у вези са његовим радом Народној банци Србије поднесе притужбу;

3) информацију о регистру у који је уписан и начин провере тога уписа;

4) информације о природи примљених накнада у вези са уговором о осигурању.

Услови пружања информација

Члан 414.

Све информације које се пружају у складу са чл. од 408. до 413. овог закона, достављају се странци на папиру, на српском језику, на јасан и тачан начин, који је разумљив странци и бесплатно.

Изузетно од става 1. овог члана, све информације треба да буду достављене и на службеном језику државе чланице у којој је преузета обавеза или другом језику, ако странка то захтева или ако има слободу избора меродавног права.

У случају да се информације из става 1. овог члана достављају на трајном носачу података који није папир или преко интернет презентације, на захтев странке информације ће бити бесплатно достављене и у папирном облику.

Изузетно од става 1. овог члана информације из тог става се могу пружити странци на једном од следећих медија:

1) трајном носачу података који није папир, ако је:

а) употреба трајног носача података одговарајућа узимајући у обзир околности под којима се одвија пословање између дистрибутера осигурања и странке и

б) странци је дат избор између информација на папиру и на трајном носачу података, а она је одабрала носач података.

2) преко интернет презентације, ако је:

а) пружање тих информација преко интернет презентације одговарајуће у контексту пословања између дистрибутера осигурања и странке;

б) странка пристала на пружање тих информација преко интернет презентације;

в) странка електронским путем обавештена о адреси интернет презентације и о месту на тој презентацији на којој се може приступити тим информацијама;

г) обезбеђено да су те информације доступне на интернет презентацији у периоду у којем је разумно очекивати да их странка користи.

Пружање информација употребом трајног носача података који није папир или преко интернет презентације сматра се одговарајућом у контексту пословања између дистрибутера осигурања и странке у смислу става 4. овог члана ако странка наведе за потребе тог пословног односа своју адресу електронске поште или када дистрибутер осигурања поседује други доказ да странка има редован приступ интернету.

У случају пружања услуга на даљину, информације које дистрибутер осигурања даје странци пре закључења уговора, укључујући документ са информацијама о производу осигурања, морају бити пружене у складу са законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга код уговарања на даљину.

Ако странка у случају из става 6. овог члана одабере да јој се информације доставе на трајном носачу података који није папир у складу са ставом 4. овог члана, дистрибутер осигурања пружа те информације странци непосредно након закључивања уговора о осигурању.

Оглашавање

Члан 415.

Информације о дистрибутеру осигурања и производима осигурања које се оглашавају морају да садрже јасне, истините и потпуне информације које се заснивају на веродостојним подацима.

Производи осигурања који се нуде на тржишту осигурања морају се оглашавати на потпун, јасан и разумљив начин, а оглашавање не може да садржи нетачне информације, нити информације, обећање или предвиђање које код странке могу створити погрешну представу о карактеристикама производа осигурања, односно условима његовог коришћења.

Дистрибутер осигурања дужан је да обезбеди да оглашавање, ако садржи стручне термине, односно термине непознате широј јавности – садржи и одговарајуће објашњење тих термина, да не садржи изразе којима се производ осигурања означава као бесплатан нити сличне изразе ако је одобрење тог производа условљено закључењем другог уговора или је условљено било чим што представља трошак за странку или ствара другу обавезу.

Оглашавањем из овог члана сматра се оглашавање у смислу закона којим се уређује оглашавање, и то оглашавање у средствима јавног информисања, у просторијама друштва за осигурање (брошуре, рекламни леци и др.), односно на интернет презентацији, друштвеним мрежама и слично.

Изузећа у погледу пружања информација и клаузула флексибилности

Члан 416.

Дистрибутер осигурања који обавља послове повезане с осигурањем великих ризика није дужан да пружа информације из чл. од 406. до 409. и члана 412. овог закона.

Информације из чл. 411, 424. и 425. овог закона није потребно пружити професионалном улагачу у складу са законом којим се уређује тржиште капитала.

Унакрсна продаја

Члан 417.

Када се производ осигурања нуди заједно са додатним производом или додатном услугом која није осигурање, као део пакета или истог уговора, дистрибутер осигурања је дужан да обавести странку о томе да ли је могуће засебно купити те производе и, када јесте, дужан је да пружи одговарајући опис тих различитих елемената обухваћених уговором или пакетом, као и одвојени податак о трошковима и накнадама за сваки тај појединачни производ.

У случају из става 1. овог члана и ако се ризици или осигуравајуће покриће који произлазе из таквог уговора или пакета понуђеног странци разликују од оних који би прозлазили из одвојених елемената, дистрибутер осигурања је дужан да пружи одговарајући опис свих производа у оквиру уговора или пакета, као и начина на који се њиховом комбинацијом мењају ризици или осигуравајуће покриће.

Када је производ осигурања додатак уз производ или услугу који нису осигурање, као део пакета или истог уговора, дистрибутер осигурања је дужан да странци понуди могућност одвојене куповине те робе или услуге.

Став 3. овог члана не примењује се на производе осигурања који су додатни у односу на инвестициону услугу или активност у смислу закона којим се уређује тржиште капитала, на уговор о хипотекарном кредиту у смислу закона којим се уређују облигациони односи и заштита корисника финансијских услуга или у односу на платни рачун у смислу закона којим се уређују платне услуге.

У случају из ст. 1. и 3. овог члана, дистрибутер осигурања дужан је да утврди захтеве и потребе странке у односу на производе осигурања који чине део целокупног пакета или истог уговора.

Одредбе овог члана не спречавају дистрибуцију производа осигурања који пружају покриће за различите врсте ризика (полисе осигурања са више покривених ризика).

Када је инвестициони производ осигурања део пакета или истог уговора, дистрибутер осигурања не може понудити пакет или уговор за који претходно није проценио да одговара интересима странке, у складу са чланом 424. овог закона.

Народна банка Србије може забранити продају осигурања, заједно са додатном услугом или додатним производом који није осигурање, као део пакета или истог уговора, када утврди да је таква продаја штетна за интересе корисника услуге осигурања.

Надгледање и управљање производима осигурања

Члан 418.

Друштво за осигурање, посредник у осигурању и лица из члана 378. став 2. овог закона која креирају, односно учествују у креирању производа осигурања дужни су да успоставе, одржавају, управљају и редовно преиспитују поступак предлагања, односно одобравања новог производа осигурања или значајне измене постојећих производа осигурања, пре него што се они ставе на тржиште или дистрибуирају странкама.

Поступак одобрења производа осигурања треба да буде сразмеран и одговарајући у односу на карактеристике тог производа.

Поступком одобрења производа осигурања утврђује се идентификовано циљно тржиште за сваки производ осигурања, обезбеђује се да су процењени сви релевантни ризици за тако идентификовано циљно тржиште и да је планирана стратегија дистрибуције производа осигурања у складу са идентификованим циљним тржиштем, као и да су предузете разумне мере како би се обезбедило да се производ осигурања дистрибуира на идентификованом циљном тржишту.

Друштво за осигурање дужно је да разуме и редовно преиспитује производе осигурања које нуди или дистрибуира, узимајући у обзир сваки догађај који би могао значајно утицати на потенцијални ризик за идентификовано циљно тржиште, како би проценило да ли је производ осигурања још увек прилагођен потребама идентификованог циљног тржишта и да ли је планирана стратегија дистрибуције производа осигурања и даље одговарајућа.

Лице из става 1. овог члана дужно је да дистрибутерима осигурања стави на располагање све потребне информације о производу осигурања и поступку одобрења производа, укључујући идентификовано циљно тржиште тог производа.

Ако дистрибутер осигурања нуди или препоручује производе осигурања које не креира, дужан је да има успостављене примерене мере за добијање информација из става 5. овог члана, те да разуме карактеристике и идентификовано циљно тржиште сваког производа осигурања.

Политике, поступци и аранжмани који се односе на надгледање и управљање производима осигурања не искључују обавезу примене других услова прописаних овим законом, укључујући оне који се односе на објављивање, примереност, односно прикладност, утврђивање и управљање сукобом интереса, као и на додатне подстицаје.

Овај члан се не примењује на производе осигурања који обухватају осигурање великих ризика.

Лице из става 1. овог члана дужно је да интерним актом ближе уреди надгледање производа осигурања и управљање њима, као и поступак одобравања производа, циљно тржиште, тестирање производа, праћење и преиспитивање производа и канале за дистрибуцију производа.

Поступање по захтевима за накнаду из осигурања

Члан 419.

Друштво за осигурање дужно је да предузима све неопходне радње како би обезбедило фер и ефикасно поступање по захтевима за накнаду из осигурања у прописаним роковима, односно када ти рокови нису прописани у роковима који омогућавају ефикасно остварење права на ту накнаду.

Друштво за осигурање дужно је да процену штете врши објективно и доследно, применом унапред утврђених методологија и, када је то применљиво, јединствених критеријума, као и да обезбеди транспарентност поступка процене штете, укључујући, али не ограничавајући се на, доступност извештаја проценитеља, мишљења лекара цензора и друге релевантне документације.

Друштво за осигурање дужно је да јасно, потпуно и конкретно образложи одлуку по захтеву за накнаду из осигурања и ту одлуку заснива на утврђеним чињеницама, одредбама уговора о осигурању и, када је применљиво, обрачуну накнаде. Друштво је дужно да утврди јасне рокове за поступање, укључујући рок за одговор, допуну документације и исплату неспорног дела накнаде.

Друштво за осигурање је дужно да достави кориснику обрачун накнаде који омогућава разумевање начина обрачуна и износа који се исплаћује.

Друштво за осигурање је дужно да у току целог поступка обезбеди редовно и јасно информисање корисника о статусу захтева, нарочито у случајевима када поступак траје дуже од уобичајеног или када су потребне додатне провере.

Подзаконска акта Народне банке Србије у области надгледања и управљања производима осигурања и стандарда тржишног понашања, дистрибуције ре/осигурања

Члан 420.

Народна банка Србије ближе прописује оквир и стандарде тржишног понашања, надгледање и управљање производима осигурања, добре пословне праксе дистрибутера реосигурања/осигурања, као и начин поступања по захтевима за накнаду из осигурања.

Народна банка Србије може ближе прописати форму и садржину образаца за информисање из чл. од 408. до 413. овог закона.

О д е љ а к 8.

Додатни услови у погледу инвестиционих производа осигурања

Област примене додатних услова

Члан 421.

Поред услова прописаних чл. од 405. до 409. и чл. 411. и 412. овог закона, на дистрибуцију инвестиционих производа осигурања примењују се додатни услови када дистрибуцију обавља посредник у осигурању или друштво за осигурање.

Спречавање сукоба интереса

Члан 422.

Поред општих начела из члана 405. овог закона, посредник у осигурању или друштво за осигурање који обављају послове дистрибуције инвестиционих производа осигурања дужни су да успоставе и спроводе ефикасне организационе и административне мере које омогућавају предузимање разумних корака у циљу спречавања негативног утицаја сукоба интереса у смислу члана 423. овог закона на интересе постојећих и потенцијалних странака.

Мере из става 1. овог члана морају да буду пропорционалне обављеним пословима, продатим производима осигурања и врсти дистрибутера осигурања.

Сукоб интереса

Члан 423.

Посредници у осигурању и друштва за осигурање дужни су да током обављања послова дистрибуције осигурања предузимају одговарајуће мере за утврђивање сукоба интереса између њих, укључујући и њихова одговорна лица и запослене или било које друго лице које је посредно или непосредно повезано са њима путем контроле, и њихових странака, као и сукоба интереса између странака.

Ако организационе или административне мере које посредници у осигурању или друштва за осигурање спроводе у складу с чланом 422. став 1. овог закона ради решавања сукоба интереса нису довољни како би се у разумној мери обезбедило спречавање ризика од настанка штете за интересе странака, посредници у осигурању или друштва за осигурање дужни су да јасно и благовремено пре закључења уговора о осигурању обавесте потенцијалну странку о својствима, односно изворима сукоба интереса.

Изузетно од одредаба члана 414. став 1. овог закона, лице из става 1. овог члана дужно је да обавештење из става 2. овог члана достави на трајном медију и сачини имајући у виду својства странке, како би странка могла да донесе одлуку засновану на информацијама у погледу послова дистрибуције осигурања, у вези са којима је дошло до сукоба интереса.

Процена примерености и прикладности

Члан 424.

Осим обавеза из члана 406. став 1. овог закона, приликом пружања савета о инвестиционом производу осигурања, посредник у осигурању или друштво за осигурање прибавља информације о нивоу знања и искуства странке у области инвестирања, које су релевантне за пружање те врсте производа или услуге, финансијском стању странке, укључујући и њену способност да поднесе губитке, као и инвестиционим циљевима тог лица, укључујући прихватљиви ризик за то лице, како би посредник у осигурању или друштво за осигурање могли странци или потенцијалној странци препоручити инвестиционе производе осигурања који су за њу примерени и који су у складу с њеном могућношћу прихватања ризика и способношћу да поднесе губитке.

Лице из става 1. овог члана дужно је да, при обављању послова дистрибуције осигурања, у вези са продајом осигурања код које се не пружају савети, прибави од странке или потенцијалне странке информације о нивоу њеног знања и искуства у области инвестирања које су релевантне за пружање те врсте производа или услуге, како би то лице могло да утврди да ли је одређена услуга или производ прикладна за странку, а ако се ради о обједињавању услуга или производа у складу с чланом 417. овог закона, при процени се разматра да ли је целокупни обједињени пакет прикладан.

Ако лице из става 1. овог члана на основу информација достављених у складу са ставом 2. овог члана сматра да производ осигурања није прикладан за странку или потенцијалну странку, дужан је да је на то упозори, при чему ово упозорење може да се достави у стандардизованој форми.

У случају да странка или потенцијална странка не достави информације потребне за процену из става 2. овог члана или у случају да достави непотпуне информације у вези са својим знањем и стручношћу, лице из става 1. овог члана дужно је да је упозори да не може да утврди да ли је предвиђени производ или услуга прикладна за њу, при чему такво упозорење може да се достави у стандардизованој форми.

Лице из става 1. овог члана није дужно да изврши обавезу из става 2. овог члана, ако су испуњени сви следећи услови:

1) послови дистрибуције се односе на:

(1) уговоре којима се омогућава инвестициона изложеност само финансијским инструментима који се у складу са законом којим се уређује тржиште капитала не сматрају комплексним и који немају структуру која странци отежава разумевање повезаних ризика,

(2) друге једноставне инвестиционе производе осигурања;

2) послови дистрибуције осигурања обављају се на захтев странке или потенцијалне странке;

3) то лице је странци или потенцијалној странци објаснило да није у обавези да спроведе оцену прикладности инвестиционог производа осигурања или услуге дистрибуције осигурања и да странка или потенцијална странка нема заштиту у складу са правилима пословног понашања, при чему се такво се упозорење може дати у стандардизованој форми;

4) то лице поступа у складу са својим обавезама из чл. 422. и 423. овог закона.

Лице из става 1. овог члана дужно је да поштује прописе државе чланице у којој странке са којима закључују уговоре о осигурању имају уобичајено место боравка или пословно настањење, ако та држава не примењује изузетак из става 5. овог члана.

Извештавање странке

Члан 425.

Посредник у осигурању или друштво за осигурање дужно је да води евиденцију докумената којима се утврђују међусобна права и обавезе са странкама и остали услови на основу којих то лице пружа услуге странци, при чему права и обавезе уговорних страна могу бити наведени и упућивањем на друга одговарајућа документа.

Лице из става 1. овог члана дужно је да странци, на трајном медију, достави одговарајуће извештаје о пруженим услугама, који укључују периодично обавештавање странке, узимајући у обзир врсту и сложеност инвестиционих производа осигурања и својства услуге која се странци пружа, као и, по потреби, трошкове повезане са трансакцијама и услугама обављеним за рачун странке.

Приликом пружања савета о инвестиционом производу осигурања лице из става 1. овог члана дужно је, пре закључења уговора, пружи странци изјаву о примерености на трајном медију, у којој се наводе пружени савети и објашњење усклађености савета са жељама, циљевима и другим својствима странке, а у складу са чланом 414. овог закона.

Ако су за закључење уговора коришћена средства за комуникацију на даљину, због чега се не може претходно доставити процена примерености, лице из става 1. овог члана може доставити ту изјаву на трајном медију одмах након што се странка обавезе било којим уговором и ако је:

1) странка пристала да прими изјаву о примерености без одлагања након закључења уговора;

2) то лице дало странци могућност да одложи закључење уговора, како би унапред примила изјаву о примерености.

Када лице из става 1. овог члана обавести странку да ће спроводити периодичну процену примерености, дужно је да у оквиру периодичног извештаја достави ажурирану изјаву о томе на који начин инвестициони производ осигурања одговара жељама, циљевима и другим својствима странке.

О д е љ а к 9.

Слобода пружања услуга и право пословног настањивања

Остваривање слободе пружања услуга

Члан 426.

Посредник и споредни заступник у осигурању који намерава да први пут обавља послове дистрибуције на територији друге државе чланице на основу слободе пружања услуга, дужан је да Народној банци Србије достави следеће податке:

- 1) име и презиме, односно назив и, према потреби, регистарски број из регистра посредника;
- 2) адресу пребивалишта, односно седишта;
- 3) државу чланицу у којој посредник или споредни заступник у осигурању намерава да послује;
- 4) категорију посредника и, према потреби, назив друштва за осигурање или реосигурање које заступа;
- 5) према потреби, врсте осигурања, односно реосигурања у којима посредник или споредни заступник у осигурању намерава да послује.

Народна банка Србије је дужна да податке из става 1. овог члана проследи надлежном органу државе чланице домаћина у року од 30 дана од дана њиховог пријема, а надлежни орган без одлагања потврђује њихов пријем.

Народна банка Србије писмено обавештава посредника или споредног заступника у осигурању да је надлежни орган државе чланице домаћина примио податке из става 1. овог члана и да посредник или споредни заступник у осигурању може да започне са пословањем у држави чланици домаћину.

Према потреби, Народна банка Србије истовремено обавештава посредника или споредног заступника у осигурању о чињеници да је информација која се односи на прописе из члана 394. овог закона које се примењују у држави чланици домаћину доступна путем интернет презентације надлежног надзорног органа домаћина и да посредник или споредни заступник у осигурању мора да буде усклађен са тим одредбама како би могао да започне пословање у држави чланици домаћину.

У случају промене података који су прослеђени у складу са ставом 1. овог члана, посредник или споредни заступник у осигурању дужан је да о тој промени обавести Народну банку Србије најмање 30 дана пре наступања промене, а Народна банка Србије је дужна да о тој промени обавести надлежни орган државе чланице домаћина чим је то могуће, а најкасније 30 дана од дана када је Народна банка Србије примила податке.

Када је Народна банка Србије надлежни орган државе чланице домаћина приликом остваривања слободе пружања услуга од стране посредника и споредног посредника у осигурању из друге државе чланице, Народна банка Србије поступа на начин како је прописано за надлежни надзорни орган државе чланице домаћина у овом члану.

Повреда обавеза приликом остваривања слободе пружања услуга

Члан 427.

У случају да Народна банка Србије има разлога да сматра да посредник или споредни посредник у осигурању из друге државе чланице који послује на територији Републике на основу слободе пружања услуга не поступа у складу са овим законом, о томе је дужна да обавести надлежни орган матичне државе чланице.

У случају да је Народна банка Србије надлежни орган матичне државе чланице који прима информације од стране надлежног органа друге државе чланице домаћина из става 1. овог члана, дужна је да оцени примљене информације и да, према потреби и чим је то могуће, предузме одговарајуће мере ради отклањања утврђених неправилности у складу са овим законом и да о тим мерама обавести надлежни орган државе чланице домаћина у примереном року.

Ако и поред предузетих мера надлежног органа матичне државе чланице или због тога што се те мере покажу недовољним или неодговарајућим, посредник или споредни посредник у осигурању из друге државе чланице настави да послује тако да очигледно наноси велику штету интересима корисника услуге осигурања на територији Републике или уредном функционисању тржишта осигурања и реосигурања, Народна банка Србије може, након што обавести надлежни орган матичне државе чланице, да предузме одговарајуће мере како би спречила даље неправилности, укључујући, када је то неопходно, забрану посреднику или споредном посреднику из друге државе чланице да настави да закључује нове послове на територији Републике.

Народна банка Србије може предмет додатно да упути ЕИОПА-и и да захтева њену помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског надзорног органа за осигурање и струковне пензије, а ЕИОПА у том случају може да делује у складу са овлашћењима која су јој поверена тим чланом.

Изузетно од става 1. овог члана, Народна банка Србије као надлежни орган државе чланице домаћина може да предузме одговарајуће мере ради отклањања утврђених неправилности које су извршене на територији Републике, у случају када је потребно одмах деловати како би се заштитила права корисника услуге осигурања, што укључује могућност Народне банке Србије да изрекне меру којом ће забранити посреднику и споредном посреднику у осигурању да закључује нове послове на територији Републике.

Образложену одлуку о надзорним мерама из ст. 3. и 5. овог члана, које Народна банка Србије изрекне као надлежни орган државе чланице домаћина, Народна банка Србије доставља посреднику или споредном посреднику у осигурању на којег се мера односи и о тој одлуци без одлагања обавештава надлежни орган матичне државе чланице, ЕИОПА-у и Европску комисију.

Остваривање права пословног настањивања

Члан 428.

Посредник или споредни заступник у осигурању који намерава да послове дистрибуције осигурања на основу права пословног настањивања, оснивањем огранка, односно успостављањем сталне присутности на територији друге државе чланице, дужан је о да томе обавести Народну банку Србије и достави следеће податке:

- 1) име и презиме, односно назив и, према потреби, регистарски број из регистра посредника;
- 2) државу чланицу на чијој територији посредник намерава да оснује огранак, односно успостави сталну присутност;
- 3) категорију посредника и, према потреби, назив друштва за осигурање или реосигурање које заступа;

4) према потреби, врсте осигурања односно реосигурања у којима посредник или споредни заступник у осигурању намерава да послује;

5) адресу у Републици за пријем и слање службене поште;

6) име лица одговорног за управљање огранком, односно сталном присутношћу.

Свака трајна присутност посредника на територији Републике која је истоветна огранку третира се на исти начин као огранак, осим ако посредник или споредни заступник у осигурању у складу са прописима не успостави трајну присутност у некој другој правној форми.

Ако Народна банка Србије као надлежни орган матичне државе оцени да је организациона структура или финансијска ситуација посредника или споредног заступника у осигурању узимајући у обзир предвиђене послове дистрибуције адекватна, у року од месец дана од дана пријема података из става 1. овог члана о томе обавештава надлежни орган државе чланице домаћина, који без одлагања потврђује пријем обавештења, и писмено обавештава посредника или споредног заступника у осигурању да је надлежни орган државе чланице домаћина примио те податке.

Ако је Народна банка Србије надлежни орган државе чланице домаћина дужна је, у року од месец дана од дана пријема обавештења надлежног надзорног органа матичне државе чланице о остваривању права пословног настањивања, да том органу достави информацију о интернет презентацији Народне банке Србије на којој се налазе прописи донети као опште добро из члана 394. овог закона, а надлежни орган матичне државе чланице је дужан да проследи посреднику и споредном посреднику у осигурању ту информацију и обавести их да могу да започну пословање на територији Републике под условом да буду усклађени са тим прописима.

Ако посредник или споредни заступник у осигурању из друге државе чланице не прими обавештење у року из става 4. овог члана, може да оснује огранак на територији Републике и да започне пословање.

Ако Народна банка Србије као надлежни орган матичне државе оцени да организациона структура или финансијска ситуација посредника или споредног заступника у осигурању узимајући у обзир предвиђене послове дистрибуције није адекватна, дужна је да у року од месец дана од дана пријема података из става 1. овог члана о томе донесе образложено решење, којим ће одбити прослеђивање обавештења надлежном надзорном органу државе домаћина и да достави то решење посреднику или споредном заступнику у осигурању.

У случају промене података достављених у складу са ставом 1. овог члана, посредник или споредни заступник у осигурању о томе обавештава Народну банку Србије најмање месец дана пре наступања промене, а Народна банка Србије о тој промени обавештава надлежни орган државе чланице домаћина чим је то могуће, а најкасније месец дана од дана пријема тих података.

У случају да Народна банка Србије пропусти да достави податке из овог члана или не поступи у складу са својим обавезама из овог члана или донесе решење којим одбија да проследи обавештење о остваривању права пословног настањивања, посредник или споредни заступник у осигурању може поднети тужбу надлежном суду.

Подела надлежности између матичних држава чланица и држава чланица домаћина

Члан 429.

Ако се главно место пословања посредника или споредног заступника у осигурању из Републике налази у другој држави чланици, Народна банка Србије се може договорити са надлежним органом те друге државе чланице да тај орган делује као надлежни орган матичне државе чланице у смислу одредаба овог закона којима се уређују организациони захтеви, правила информисања и тржишног понашања, захтеви у вези са инвестиционим производима осигурања, санкције и друге мере за дистрибутере ре/осигурања, а Народна банка Србије је дужна да без

одлагања обавести посредника или споредног заступника у осигурању и ЕИОПА-у о таквом договору.

Ако се главно место пословања посредника или споредног посредника у осигурању из друге државе чланице налази у Републици, Народна банка Србије може да захтева да делује као надлежни орган матичне државе чланице, сагласно ставу 1. овог члана.

У случају из става 2. овог члана, Народна банка Србије, као надлежни орган државе чланице домаћина сноси одговорност да услуге које посредник или споредни посредник у осигурању пружа на основу права пословног настањивања на територији Републике буду у складу са одредбама овог закона којима се уређују правила информисања и тржишног понашања, те захтеви у погледу инвестиционих производа осигурања, као и мерама донетим у вези са тим одредбама за дистрибутере ре/осигурања.

Народна банка Србије као надлежни орган државе чланице домаћина има право да преиспита споразуме о пословном настањивању и захтева промене које су потребне како би могла да испуњава обавезе прописане овим законом које се односе на правила информисања и тржишног понашања, као и захтеви у погледу инвестиционих производа осигурања и да донесе мере у вези са тим одредбама у погледу услуга или активности које се пружају у Републици на основу пословног настањивања.

Повреда обавеза приликом остваривања права пословног настањивања

Члан 430.

У случају да Народна банка Србије као надлежни орган државе чланице домаћина утврди да посредник или споредни посредник у осигурању не поступа у складу са одредбама овог закона, којима се уређују правила информисања и тржишног понашања и захтеви у погледу инвестиционих производа осигурања, Народна банка Србије може предузети одговарајуће мере.

У случају да Народна банка Србије као надлежни орган државе чланице домаћина има разлога да сматра да је посредник или споредни посредник у осигурању, који на основу права пословног настањивања послује на територији Републике, повредио било коју обавезу прописану овим законом и ако Народна банка Србије није одговорна у складу са чланом 429. ст. 3. и 4. овог закона, о својим сазнањима обавештава надлежни орган матичне државе чланице, који о предузетим мерама обавештава Народну банку Србије.

Када Народна банка Србије као надлежни орган матичне државе чланице прими информацију да посредник или споредни заступник у осигурању не послује у складу са одредбама прописа о дистрибуцији донетим у држави чланици домаћина, који се односе на правила информисања и тржишног понашања, као и захтеве погледу инвестиционих производа осигурања, Народна банка Србије ће, према потреби и чим је то могуће, предузети одговарајуће мере ради отклањања неправилности у складу са овим законом и о предузетим мерама обавестити надлежни орган државе чланице домаћина.

Ако и поред предузетих мера надлежног органа матичне државе чланице из става 2. овог члана, или због тога што се те мере покажу недовољним или неодговарајућим, посредник или споредни посредник у осигурању из друге државе чланице настави да послује тако да очигледно наноси велику штету правима и интересима корисника услуге осигурања на територији Републике или уредном функционисању тржишта осигурања и реосигурања, Народна банка Србије може, након што обавести надлежни орган матичне државе чланице, да предузме одговарајуће мере како би спречила даље неправилности, укључујући, када је то неопходно, забрану посреднику или споредном посреднику у осигурању да настави да закључује нове послове на територији Републике.

Народна банка Србије може да упути предмет ЕИОПА-и и да захтева њену помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског надзорног органа за осигурање и струковне пензије, а ЕИОПА у том случају може да делује у складу са овлашћењима која су јој поверена тим чланом.

Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана, Народна банка Србије као надлежни орган државе чланице домаћина може да предузме одговарајуће и недискриминаторне мере како би спречила или санкционисала неправилности које су извршене на територији Републике, у ситуацији у којој је неопходно одмах деловати како би се заштитила права и интереси корисника услуге осигурања, као и у случају када су предузете мере у матичној држави чланици недовољне или неодговарајуће, укључујући могућност Народне банке Србије да наложи меру којом ће забранити посреднику или споредном посреднику у осигурању да закључује нове послове на територији Републике.

Народна банка Србије је дужна да образложену одлуку о надзорним мерама из овог члана достави посреднику или споредном посреднику у осигурању и о томе без одлагања обавести надлежни орган матичне државе чланице, ЕИОПА-у и Европску комисију.

Овлашћења у односу на прописе донете у интересу општег добра

Члан 431.

Народна банка Србије је овлашћена, када је то неопходно, да према посреднику или споредном посреднику у осигурању из друге државе чланице предузме одговарајуће и недискриминаторске мере ради санкционисања поступања које није у складу са чланом 394. овог закона, а које је извршено на територији Републике, укључујући и меру којом посреднику или споредном посреднику у осигурању забрањује закључивање нових послова на територији Републике.

Народна банка Србије је као надлежни орган државе чланице домаћина овлашћена да предузме одговарајуће мере како би спречила дистрибутера осигурања са пословним настањем у другој држави чланици да на територији Републике обавља послове дистрибуције осигурања на основу слободе пружања услуга или, према потреби, права пословног настањивања, ако се та делатност потпуно или претежно обавља на територији Републике искључиво у сврху избегавања законских одредаба које би се примењивале када би тај дистрибутер осигурања имао пребивалиште или регистровано седиште у Републици и, поред тога, када његова делатност озбиљно угрожава уредно функционисање тржишта осигурања и реосигурања у Републици у односу на заштиту корисника услуге осигурања.

У случају из става 2. овог члана, Народна банка Србије, након обавештавања надлежног органа матичне државе чланице, може да у погледу дистрибутера осигурања из тог става да предузме све одговарајуће мере које су потребне како би се заштитила права и интереса корисника услуге осигурања у Републици.

Народна банка Србије и надлежни орган матичне државе чланице могу да упуте предмет ЕИОПА-и и захтевају њену помоћ у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског надзорног органа за осигурање и струковне пензије, а ЕИОПА тада може да делује у складу са овлашћењима која су јој поверена тим чланом за случај неслагања између Народне банке Србије и надлежних органа матичних држава чланица.

Одредбе овог одељка закона примењују се и на друштво за осигурање које има намеру да обавља или обавља послове дистрибуције осигурања за друго друштво за осигурање у држави чланици домаћина.

Сарадња и размена информација између надлежних органа држава чланица

Члан 432.

Народна банка Србије сарађује и размењује релевантне информације о дистрибутерима осигурања, односно реосигурања са надлежним надзорним органима других држава чланица како би обезбедила одговарајућу примену овог закона.

Народна банка Србије и други надлежни органи континуирано размењују релевантне информације у погледу стручности, односно примерености дистрибутера осигурања, односно реосигурања, нарочито приликом поступка уписа у регистар.

Народна банка Србије и други надлежни органи размењују информације о дистрибутерима осигурања/реосигурања против којих су изречене мере или друге санкције и информације које доводе до брисања тих дистрибутера из регистра.

Лица запослена у Народној банци Србије или ангажована од стране Народна банка Србије која су дужна да примају или откривају информације из ове главе закона подлежу обавези чувања пословне тајне у складу са чланом 446. овог закона.

Обављање послова дистрибуције ре/осигурања дистрибутера ре/осигурања из треће државе у Републици

Члан 433.

Правно лице са седиштем у трећој држави, чија је основна регистрована делатност обављање послова који се сматрају пословима дистрибуције осигурања и/или дистрибуције реосигурања у складу са овим законом, овлашћено је да обавља послове дистрибуције осигурања/ реосигурања на територији Републике само преко свог огранка основаног у Републици за те послове.

Правно лице из става 1. овог члана пре уписа огранка у регистар надлежног органа мора добити дозволу Народне банке Србије за обављање послова дистрибуције осигурања /реосигурања преко огранка основаног у Републици.

Захтев за издавање дозволе из става 2. овог члана Народној банци Србије подноси правно лице из става 1. овог члана или лице које оно овласти, а захтев мора да садржи:

1) назив и адресу правног лица из става 1. овог члана и, ако је примењиво, датум и број издате дозволе или сагласности за обављање послова из тог става и информацију о регистру у који је уписано;

2) назив и адресу огранка, као и имена и функције лица одговорних за рад огранка;

3) изјаву да ли ће обављати послове дистрибуције осигурања/реосигурања у име и за рачун једног или више друштава за осигурање и/или друштава за реосигурање или по налогу странке;

4) податке о лицу које ће бити одговорно за обављање послова дистрибуције осигурања/реосигурања у огранку, а које је уписано у регистар Народне банке Србије за обављање тих послова у врстама осигурања за који ће огранак обављати дистрибуцију;

5) податке о идентитету акционара или чланова, физичких, односно правних лица која имају учешће у основном капиталу лица из става 1. овог члана веће од 10% и о износу тог учешћа;

6) податке о идентитету лица блиско повезаних са лицима из става 1. овог члана (лично име, адреса пребивалишта, јединствени матични број грађана физичког лица или пословно име, седиште, порески идентификациони број (ПИБ) правног лица);

7) изјаву о томе да то учешће или блиска повезаност из тач. 5) и 6) овог става не угрожава пословање тог лица, односно да није препрека ефикасном извршавању надзорних овлашћења Народне банке Србије;

8) организациону структуру огранка,

9) доказ о испуњавању услова из члана 391. овог закона.

Народна банке Србије уписује огранак коме је издала дозволу у свој регистар на основу издате дозволе, након што прими обавештење о упису огранка у регистар надлежног органа.

На одбијање захтева из става 3. овог члана, престанак важења и одузимање дозволе Народне банке Србије из става 2. овог члана и брисање огранка из регистра Народне банке Србије сходно се примењују одредбе чл. 374. и 386. овог закона.

На огранак која има дозволу Народне банке Србије из става 2. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању, односно друштво за заступање у осигурању.

Огранак који има дозволу Народне банке Србије из става 2. овог члана није овлашћен да обавља послове дистрибуције осигурања/реосигурања у другим државама чланицама и трећим државама.

Г л а в а XIII ПОСЛОВНА ТАЈНА

Поверљиви подаци и обавеза чувања поверљивих података

Члан 434.

Друштво за осигурање је дужно да, као поверљиве, чува податке, чињенице и околности које сазна у пословању са корисником услуге осигурања, односно с појединим друштвом за осигурање.

Чланови органа друштва за осигурање, акционари, запослени у друштву за осигурање, лица која обављају ревизију, повериоци, чланови принудне управе, ликвидатори, односно друга лица којима у вези с њиховим радом у друштву, односно у вршењу услуга за друштво постану доступни подаци који се у смислу овог закона и прописа којима се уређује заштита података о личности сматрају поверљивим подацима – те податке не могу саопштавати или достављати трећим лицима, не могу их сами користити или омогућити трећим лицима да их користе, нити их могу искористити противно интересу друштва за осигурање и корисника његових услуга.

Обавеза чувања података из става 2. овог члана за лица из тог става постоји и после престанка својста на основу ког су остварили приступ тим подацима.

Одредбе ове главе закона сходно се примењују на дистрибутере осигурања/реосигурања и Удружење осигуравача Србије, ако у обради података о личности учествују у улози руковођа података о личности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Изузеће од обавезе чувања поверљивих података

Члан 435.

Обавеза чувања података у складу са чланом 434. овог закона не постоји у следећим случајевима:

- 1) ако корисник услуге осигурања изричито писменим путем пристане да се поједини поверљиви подаци могу саопштити за одређену намену или одређеном лицу;
- 2) ако је то неопходно за утврђивање чињеница у кривичном поступку и ако давање ових података наложи суд, односно јавни тужилац;
- 3) ако је то одређено законом којим се уређује заштита података о личности, односно законом којим се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење;
- 4) ако су ови подаци неопходни за одлучивање о правним односима између друштва за осигурање и корисника услуге осигурања у судском спору;

5) ако су ови подаци неопходни у оставинском или другом судском поступку, кад суд наложи њихово достављање, односно када су неопходни јавном бележнику у поступку који води кад наложи њихово достављање;

6) ако су ови подаци неопходни за наплату по извршном решењу из имовине осигураника и њихово подношење суд писмено захтева, односно наложи;

7) ако су ови подаци потребни Народној банци Србије у сврху надзора који спроводи у оквиру својих надлежности;

8) ако ове податке тражи порески орган, орган надлежан за унутрашње послове или орган надлежан за борбу против организованог криминала, у складу с прописима;

9) ако је то одређено законом којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају;

10) ако су подаци потребни у сврху реосигурања, односно саосигурања;

11) ако су подаци потребни надлежном надзорном органу друге државе чланице, треће државе, односно Швајцарске Конфедерације, као и ЕИОПА-и, ЕСМА-и, ЕБА-и, ЕСРБ и Заједничком одбору, у сврху надзора који спроводе у оквиру своје надлежности;

12) у другим случајевима прописаним овим или другим законом.

Народна банка Србије, други органи, суд, односно јавни бележник могу податке које су прикупили сагласно ставу 1. овог члана користити искључиво за намене за које су прикупљени.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије, надлежни надзорни орган, ЕИОПА, ЕСМА, ЕБА, ЕСРБ и Заједнички одбор овлашћени су да податке које су прикупили, односно добили на основу става 1. тачка 11) овог члана доставе другом надлежном надзорном органу, ЕИОПА-и, ЕСМА-и, ЕБА-и, ЕСРБ-у, Заједничком одбору, Европској комисији, Европској централној банци и Европском систему централних банака за потребе обављања њиховог посла.

Када се размена поверљивих података обавља у складу са ставом 1. тач. 1) или 10) овог члана, друштво за осигурање дужно је да обезбеди остварење начела обраде података о личности у складу са прописима којима се уређује заштита података о личности.

Обрада података о личности и других података ради утврђивања спорних околности штетног догађаја

Члан 436.

Удружење осигураваача Србије може да обрађује личне и друге податке из база података друштава за осигурање и тог Удружења који се чувају у складу са чл. 367, 434. и 435. овог закона, ради утврђивања спорних околности у вези са штетним догађајем.

Ако из података о штетним догађајима Удружење осигураваача Србије утврди да постоје одређене спорне околности, дужно је да друштвима за осигурање која решавају захтеве за накнаду штете у вези с тим догађајима омогући приступ тим подацима.

Удружење осигураваача Србије води евиденцију утврђених спорних околности са подацима из става 1. овог члана пет година од датума подношења пријаве друштвима за осигурање.

Након истека рока за чување подаци се бришу из регистара, а документи се уништавају тако да се њихов садржај не може утврдити и не може се поновно користити, осим у случају другачије утврђеног рока за чување података у складу са одредбама о роковима за чување података у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Размена личних података о спорним штетним догађајима између друштава за осигурање и између друштава за осигурање и Удружења осигураваача Србије

Члан 437.

Приликом решавања штетних догађаја или испитивања сумњивих случајева неправилно плаћених накнада или користи, друштва за осигурање која се баве захтевима за накнаду штете у спорним штетним догађајима могу, како би се утврдиле стварне околности и у мери у којој је то потребно, размењивати податке о личности и друге податке из своје базе података, који се чувају у складу са одредбама овог закона, са другим друштвима за осигурање и Удружењем осигуравача Србије.

Податке о личности и друге податке потребне за решавање штетног догађаја у коме се утврђују спорне околности друштва за осигурање прибављају у складу с чл. 434. и 435. овог закона.

Ако су спорне околности штетног догађаја указале на постојање кривичног дела преваре у области послова осигурања или када друштво за осигурање открије превару или друго кривично дело приликом обављања послова осигурања, друштво за осигурање у складу са законом којим се уређује кривични поступак подноси пријаву надлежном органу са прикупљеним доказима.

Ако друштво за осигурање приликом решавања штетног догађаја утврди да спорне околности не утичу на обавезе друштва за осигурање по основу уговора о осигурању, подаци који су добијени од Удружења осигуравача Србије или другог друштва за осигурање бришу се у року од 30 дана од дана исплате накнаде или користи, а документи се уништавају тако да се њихов садржај не може утврдити нити поновно користити.

Одредбе ст. од 1. до 4. овог члана примењују се и у случају потребе размене података о личности са друштвима за осигурање и надлежним органима из треће државе, у складу с прописима којима се уређује заштита података о личности, ради спречавања превара у осигурању.

Став 5. овог члана сходно се примењује и на размену података о личности са друштвима за осигурање и надлежним органима из друге државе чланице.

Друштва за осигурање дужна су да једном годишње извештавају Удружење осигуравача Србије о броју пријава које су поднете у складу са ставом 3. овога члана и о броју штетних догађаја који су решени у складу са ставом 4. овог члана, ради аналитичке и статистичке обраде тих података.

Г л а в а XIV

САРАДЊА НАРОДНЕ БАНКА СРБИЈЕ С ДРУГИМ ОРГАНИМА И ЕВРОПСКОМ КОМИСИЈОМ И ДОСТАВЉАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА

Обрада података и пружање информација

Члан 438.

Народна банка Србије је надлежна за прикупљање и обраду података о чињеницама и околностима које су битне за обављање послова из надлежности Народне банке Србије утврђених овим законом.

Подацима из става 1. овог члана сматрају се посебно подаци о:

- 1) дозволама за обављање послова осигурања и другим дозволама/сагласностима које издаје Народна банка Србије на основу овог закона;
- 2) члановима управе друштва за осигурање, организацији друштва за осигурање и деловању интерне ревизије;
- 3) огранцима, односно обављању послова осигурања путем слободе пружања услуга у државама чланицама од стране друштва за осигурање са седиштем у Републици;

4) огранцима, односно обављању послова осигурања друштава за осигурање држава чланица путем слободе пружања услуга на територији Републике;

5) огранцима у трећим државама друштава за осигурање са седиштем у Републици;

6) огранцима друштава за осигурање из трећих држава у Републици;

7) информације из члана 197. овог закона;

8) имаоцима квалификованог учешћа из члана 55. овог закона;

9) ревидираним финансијским извештајима из члана 212. овог закона;

10) спроведеним мерама из чл. 189. и 254. овог закона;

11) информације о дозволама датим непосредно или посредно зависном друштву чије једно или више матичних друштава уређује законодавство треће државе, уз навод о структури предметне групе, и о стицању квалификованог учешћа у друштву за осигурање од стране друштва из треће државе, чиме друштво за осигурање постаје зависно друштво тог друштва;

12) поштовању одредаба о управљању ризицима у складу са овим законом и другим прописима;

13) информацијама о потешкоћама које су имала друштва за осигурање приликом оснивања и пословања у трећим државама.

Народна банка Србије је дужна да обавештава Европску комисију, ЕИОПА-у и надлежне надзорне органе држава чланица о личним подацима лица, односно називима органа којима је допуштено да достављају податке из става 2. овог члана.

Сарадња са надзорним органима Европске уније

Члан 439.

Народна банка Србије сарађује са ЕИОПА-ом и учествује у активностима ЕИОПА-е.

Народна банка Србије предузима све потребне активности у циљу усклађивања са смерницама и препорукама које је издала ЕИОПА у складу с уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије и наводи разлоге ако то не учини.

Народна банка Србије, у складу с уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, поступа по захтеву ЕИОПА-е за достављање информација које су јој потребне за обављање послова из њене надлежности.

Народна банка Србије може, у складу с уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, поднети ЕИОПА-и захтев за достављање информација потребних за обављање послова из њене надлежности.

Народна банка Србије ће благовремено доставити и информације неопходне за функционисање платформи које ЕИОПА успостави у циљу размене информација и јачања сарадње међу надлежним надзорним органима друштава за осигурање која послују или намеравају да послују путем права пословног настањивања и слободе пружања услуга, када:

1) је такво пословање релевантно за тржиште државе чланице;

2) је Народна банка Србије упутила обавештење у складу са чланом 182. ст. 1. и 4. овог закона о погоршању финансијског стања или другим новонасталим ризицима ЕИОПА-и и надлежном надзорном органу државе чланице;

3) је Народна банка Србије упутила ЕИОПА-и захтев за помоћ у складу са чл. 182. ст. 3. и 4. овог закона.

Народна банка Србије може успоставити платформу за сарадњу са другим надзорним органима, ако су и они сагласни са тим.

Сарадња из ст. 5 и 6. овог члана не утиче на надлежности Народне банке Србије у складу са овим законом.

Достављање информација Европској комисији о обавезним осигурањима

Члан 440.

Народна банка Србије ће обавестити Европску комисију о осигурањима која су у Републици утврђена као обавезна и навести прописе који уређују та осигурања.

Извештавање ЕИОПА-е

Члан 441.

Народна банка Србије једном годишње доставља ЕИОПА-и следеће информације:

1) просечни додатак на капитал по појединачном друштву за осигурање и расподелу додатака на капитал које је Народна банка Србије увела током претходне године, исказаних као проценат капиталног захтева за солвентност и посебно приказаних за:

- (1) друштва за осигурање и друштва за реосигурање,
- (2) друштва за животно осигурање,
- (3) друштва за неживотно осигурање,
- (4) друштва за осигурање која се баве пословима животног и неживотног осигурања,
- (5) друштва за реосигурање;

2) за свако извештавање из тачке 1. овог става, удео додатака на капитал који су уведени у складу с чланом 263. став 1. тач. од 1. до 3. овог закона;

3) број друштава за осигурање и друштава за реосигурање која имају користи од ограничења редовног извештавања за потребе надзора и број друштава за осигурање и друштава за реосигурање која имају користи од изузећа од обавезе извештавања по ставкама у складу са чланом 198. ст. од 4. до 6. овог закона, заједно са износом капиталних захтева, премија, техничких резерви и имовине тих друштава, који се исказује као проценат укупног износа капиталних захтева, премија, техничких резерви и имовине свих друштава за осигурање и друштава за реосигурање у држави чланици;

4) број група које имају користи од ограничења редовног извештавања за потребе надзора и број група које имају користи од изузећа од обавезе извештавања у складу са чланом 321. ст. 3. и 4. овог закона, заједно са износом њихових капиталних захтева, премија, техничких резерви и имовине који се исказује као проценат укупног износа капиталних захтева, премија, техничких резерви и имовине свих група.

Поступање Народне банке Србије

Члан 442.

Народна банка Србије може поступити у складу са уредбом ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије ако се не слаже с поступком, деловањем или нечињењем надлежног надзорног органа друге државе чланице, у случајевима наведеним у тој уредби.

Обавештавање Европске комисије о одбијању захтева за достављање обавештења

Члан 443.

Народна банка Србије обавештава Европску комисију и ЕИОПА-у о одбијању захтева за достављање обавештења из члана 78. став 3. и члана 79. став 4. овог закона.

Обавештавање Европске комисије о односима с трећим државама

Члан 444.

Народна банка Србије Европску комисију обавештава о:

1) издавању дозволе друштву за осигурање или друштву за реосигурање чије је посредно или непосредно надређено друштво правно лице са седиштем у трећој држави, уз податке о структури предметне групе;

2) издавању сагласности за стицање квалификованог учешћа на основу ког лице из треће државе постаје надређено друштво друштва за осигурање или друштва за реосигурање;

3) свим значајнијим потешкоћама које друштва за осигурање или друштва за реосигурање имају при оснивању или при обављању послова ре/осигурања у трећим државама.

О околностима из става 1. тач. 1) и 2) овог члана Народна банка Србије обавештава и надзорне органе других држава чланица.

О околностима из става 1. тачка 3) овог члана Народна банка Србије обавештава и ЕИОПА-у.

Народна банка Србије је дужна да на захтев Европске комисије прекине поступке одлучивања о захтевима лица из треће државе за највише три месеца, а у вези са захтевима за издавање:

1) дозволе друштву за осигурање или друштву за реосигурање чији је посредни или непосредни власник правно лице са седиштем у трећој држави на коју се односи одлука Европске комисије;

2) сагласности за стицање квалификованог учешћа на основу ког лице са седиштем у трећој држави, на кога се односи одлука Европске комисије, постаје матично друштво друштва за осигурање или друштва за реосигурање.

У периоду у којем траје прекид поступка на основу става 4. овог члана, не теку рокови за одлучивање и предузимање других радњи у поступку који се води пред Народном банком Србије.

Народна банка Србије је дужна да на захтев Савета Европске уније продужи рок из става 4. овог члана за период који је одредио Савет Европске уније.

Изузетно, одредбе ст. 4. и 6. овог члана не примењују се на:

1) оснивање друштва за осигурање или друштва за реосигурање као зависног друштва које у тренутку прихватања одлуке из ст. 4. и 6. овог члана има право да обавља послове осигурања, односно послове реосигурања у држави чланица, односно на оснивање зависног друштва тог друштва за осигурање или друштва за реосигурање;

2) стицање квалификованог учешћа чији је будући стицалац друштво за осигурање или друштво за реосигурање које у тренутку прихватања одлуке из ст. 4. и 6. овог члана има право да обавља послове осигурања, односно послове реосигурања у држави чланица, односно чији је будући стицалац зависно друштво тог друштва за осигурање или друштва за реосигурање.

Народна банка Србије је дужна да Европску комисију на њен захтев обавести о сваком захтеву за издавање дозволе, односно сагласности из става 1. овог члана, односно о сваком захтеву за стицање квалификованог учешћа на основу којег би стицалац из треће државе постао матично друштво друштва за осигурање или друштва за реосигурање, ако Европска комисија те податке захтева ради утврђивања чињеница битних за прихватање одлуке на основу ст. 4. и 6. овог члана.

Сарадња са Европском комисијом

Члан 445.

Народна банка Србије сарађује са Европском комисијом и надлежним надзорним органима држава чланица у циљу олакшавања надзора над друштвима за осигурање или друштвима за

реосигурање у Европској унији и испитивања свих потешкоћа које могу настати на основу примене овог закона.

Народна банка Србије обавештава Европску комисију о свим већим потешкоћама до којих долази услед примене овог закона и у сарадњи с Европском комисијом и надлежним надзорним органима држава чланица испитује те потешкоће што је пре могуће како би дошли до примерених решења.

Пружање информација надлежним надзорним органима и другим лицима или органима

Члан 446.

Лица запослена у Народној банци Србије или ангажована од стране Народне банке Србије не могу другим лицима или органима одавати поверљиве информације из члана 438. ст. 1. и 2. овог закона до којих су дошла у оквиру обављања својих дужности.

Обавеза из става 1. овог члана траје и након престанка радног односа у Народној банци Србије, односно након престанка ангажмана од стране Народне банке Србије.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на објављивање података у сажетом обиму или збирном облику, у коме се не могу препознати појединачна друштва за осигурање или друштва за реосигурање.

Обавеза чувања пословне тајне из ст. 1. и 2. овог члана не спречава размену информација између Народне банке Србије и надлежних надзорних органа других држава чланица на основу овог закона и других прописа који се примењују на друштва за осигурање или на друштва за реосигурање, а за тако прибављене информације важи обавеза поверљивости из става 1. овог члана.

Народна банка Србије може информације, које је примила на основу ст. 1. и 4. овог члана, користити само у циљу:

- 1) провере да ли су испуњени услови којима се уређује обављање послова субјеката надзора Народне банке Србије у складу с овим законом;
- 2) надзора послова субјеката надзора Народне банке Србије у складу с овим законом;
- 3) доношења мера надзора и налагања других санкција од стране Народне банке Србије;
- 4) судског поступка;
- 5) испуњавања захтева Европског парламента заснованих на овлашћењу за истраживање из члана 226. Уговора о функционисању Европске уније.

Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана које се односе на обавезу поверљивости, могуће је достављање информација:

- 1) органима државне управе, у вези са случајевима из кривичноправне материје или надлежном државном тужилаштву;
- 2) судовима, а посебно у парничном поступку или поступку пред другим надлежним органом када је отворен стечај друштва за осигурање, односно друштва за реосигурање или кад се над њим спроводи поступак ликвидације, ако се поверљиве информације не односе на трећа лица укључена у покушај спасавања тог друштва;
- 3) органима који су овлашћени за надзор друштва за осигурање, друштва за реосигурање, дистрибутера ре/осигурања, банака (кредитних институција), инвестиционих друштва, других финансијских институција, финансијских тржишта или платних система;
- 4) централним банкама;
- 5) органима који су укључени у поступак ликвидације, стечаја или други сличан поступак над друштвом за осигурање, односно друштвом за реосигурање;
- 6) лицима која спроводе законом прописану ревизију финансијских извештаја друштава за осигурање, друштава за реосигурање или других финансијских институција;

7) органима који управљају гарантним фондом, ако су им те информације потребне приликом обављања њихових дужности;

8) органима који надзиру органе и лица из тач. 5) и 6) овог става;

9) овлашћеним актуарима друштава за осигурање, односно друштава за реосигурање који обављају надзор пословања тих друштава, као и органима који су надлежни за надзор тих актуара;

10) надлежним органима овлашћеним за спровођење прописа којима се уређује оснивање и пословање привредних друштава;

11) Европској централној банци, Европском систему централних банака, ЕИОПА-и у складу са овим законом, ЕБА-и, ЕСМА-и, Заједничком одбору, ЕСРБ-у и Европској комисији, ако су им ти подаци потребни приликом вршења њихових надлежности;

12) Европском парламенту с обзиром на његова овлашћења за истраживање у складу са чланом 226. Уговора о функционисању Европске уније.

Поверљиве информације које је Народна банка Србије проследила органима наведеним у ставу 6. тач. од 1) до 7) овог члана подлежу обавези чувања пословне тајне из ст. 1. и 2. овог члана и ако се ти органи налазе у другој држави чланици, трећој држави или Швајцарској Конфедерацији.

Поверљиве информације које је Народна банка Србије проследила надзорним органима, надлежним органима, односно лицима из става 6. тач. од 8) до 10) овог члана:

1) морају бити намењене обављању надзора, откривању и истраживању или законским проверама које ти органи, односно та лица спроводе;

2) подлежу обавези чувања пословне тајне из ст. 1. и 2. овог члана;

3) када информације које се прослеђују потичу из друге државе чланице, треће државе или Швајцарске Конфедерације, могу се саопштити само уз сагласност надлежног надзорног органа од кога потичу и само у сврху за које је тај орган дао своју сагласност.

Народна банка Србије доставља Европској комисији и надлежним надзорним органима држава чланица називе, односно имена органа и лица која могу примити информације у складу са ставом 6. тач. од 8) до 10) овог члана.

Надлежни органи из става 6. тачка 10) овог члана достављају надлежном надзорном органу, од кога достављене информације потичу, личне податке и одговорност лица којима те информације треба да буду прослеђене.

Поверљиве информације које је Народна банка Србије примила у складу са ставом 4. и ст. од 15. до 17. овог члана могу се објавити само уз сагласност надзорног органа државе чланице, треће државе или Швајцарске Конфедерације од кога те информације потичу, уз изузетке прописане овим чланом.

Поверљиве информације које је Народна банка Србије проследила органима и институцијама у складу са ставом 6. тач. од 1) до 7) овог члана не могу се објавити без сагласности Народне банке Србије.

Изузетно од ст. 1, 2. и 5. овог члана допуштено је саопштавање поверљивих информација органима централне државне управе који су надлежни за законодавство из области надзора банака (кредитних институција), финансијских институција, инвестиционих услуга и друштава за осигурање, односно друштава за реосигурање, као и лицима која обављају послове надзора у име тих органа и такво саопштавање допуштено је само када је то потребно ради спровођења пруденцијалног надзора.

Ако су поверљиве информације које се морају проследити и примити у поступку размене информација између Народне банке Србије и надлежних надзорних органа других држава и разменом информација с органима из става 6. тач. од 3) до 7) овог члана или су прибављене у току поступка надзора пословања огранка друштва за осигурање или друштва за реосигурање у

другој држави, информације се могу проследити само уз сагласност надзорног органа од кога те информације потичу или надзорног органа државе у којој је надзор обављен.

Народна банка Србије може споразумом о сарадњи који се закључује у складу са ставом 4. овог члана уговорити да је размена поверљивих информација с органима из става 6. тач. од 3) до 7) овог члана допуштена само уз сагласност надзорног органа треће државе, односно надзорног органа Швајцарске Конфедерације од кога наведене информације потичу.

Размена података између Народне банке Србије и надлежних надзорних органа трећих држава и Швајцарске Конфедерације допуштена је само ако је закључен споразум о сарадњи, ако су ти подаци потребни за обављање надзорних овлашћења тих органа и ако ти органи и лица, које је тај орган овластио, подлежу обавези поверљивости из ст. 1. и 2. овог члана.

Информације које је Народна банка Србије дужна да саопшти трећој држави и Швајцарској Конфедерацији, а које потичу из друге државе чланице могу се саопштити само уз сагласност надлежног надзорног органа те државе чланице и само у сврху за коју је тај орган дао своју сагласност.

Пружање информација у ванредним ситуацијама

Члан 447.

У ванредној ситуацији, укључујући ванредну ситуацију како је наведено у уредби ЕУ којом се уређује оснивање Европског органа за осигурање и струковне пензије, Народна банка Србије, без одлагања, доставља информације централним банкама ЕСЦБ-а, укључујући ЕЦБ, ако су те информације релевантне за обављање њихових надлежности, укључујући спровођење монетарне политике и обезбеђење ликвидности, надзор платног промета, система за клиринг и салдирање хартија од вредности и очување стабилности финансијског система, те ЕСРБ-у, ако су те информације релевантне за обављање његових обавеза.

Народна банка Србије може тражити од централних банака ЕСЦБ, ЕЦБ или ЕСРБ, достављање информација из става 1. овог члана које могу бити потребне у смислу члана 446. став 5. овог закона.

Народна банка Србије је дужна да информације из става 2. овог члана чува као пословну тајну у складу са овим законом.

Г л а в а XV **КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**

О д е љ а к 1. **Кривична дела**

Неовлашћено обављање делатности осигурања

Члан 448.

Одговорно лице у друштву за осигурање, друштву за реосигурање, друштву за брокерске послове у осигурању/реосигурању и друштву за заступање у осигурању, као и код брокера у осигурању/реосигурању – предузетника и заступника у осигурању – предузетника, које обавља послове ре/осигурања, односно дистрибуције ре/осигурања за које није добијена дозвола Народне банке Србије, казниће се за кривично дело казном затвора од три до шест година.

Одговорно лице правног субјекта које, у својству пружаоца услуга, с другим лицима закључује уговоре о осигурању или уговоре који су по својој правној природи уговори о осигурању, казниће се за кривично дело казном затвора од три до шест година.

Давање лажних мишљења и извештаја

Члан 449.

Овлашћени актуар или овлашћени ревизор који противно одредбама овог закона сачини лажно мишљење, односно извештај, казниће се за кривично дело казном затвора од једне до три године.

Давање лажне процене

Члан 450.

Одговорно лице у друштву за осигурање, друштву за реосигурање, друштву за брокерске послове у осигурању/реосигурању и друштву за заступање у осигурању, као и код брокера у осигурању/реосигурању – предузетника и заступника у осигурању – предузетника, које при утврђивању и процени ризика и штета сачини лажне процене и изјаве, казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до три године.

О д е љ а к 2.

Прекршаји

Прекршаји друштва за осигурање/реосигурање

Члан 451.

Новчаном казном од 300.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање ако:

- 1) не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (чл. 63. став 4. и 65. став 3);
- 2) сходном применом члана 63. став 4. и члана 65. став 3. овог закона, не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (члан 54);
- 3) не обавести Народну банку Србије о стицању или отуђењу прописаног учешћа у свом капиталу (члан 66. став 1);
- 4) сходном применом члана 66. став 1. овог закона, не обавести Народну банку Србије о стицању или отуђењу прописаног учешћа у свом капиталу (члан 54);
- 5) не обавести Народну банку Србије о извршеној провери имаоца квалификованог учешћа у том друштву (члан 66. став 2);
- 6) сходном применом члана 66. став 2. овог закона, не обавести Народну банку Србије о извршеној провери имаоца квалификованог учешћа у том друштву (члан 54);
- 7) без претходне сагласности Народне банке Србије оснује огранак у трећој држави (члан 81. став 2);

8) ангажује друштво за ревизију које је већ обавило више од пет узастопних ревизија његових годишњих финансијских извештаја (члан 213. став 3);

9) сходном применом члан 213. став 3. овог закона, ангажује друштво за ревизију које је већ обавило више од пет узастопних ревизија његових годишњих финансијских извештаја (члан 54).

10) не обавести Народну банку Србије у прописаном року о раскиду уговора о ревизији са друштвом за ревизију (члан 218);

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у друштву новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Прекршаји правних лица и предузетника

Члан 452.

Новчаном казном од 300.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) користи појам „осигурање/реосигурање”, односно појам изведен из тог појма у свом пословном имену или називу супротно овом закону (члан 16);

2) као оснивач акционарског друштва за осигурање, не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (члан 36. став 5);

3) сходном применом члана 36. став 5. овог закона, као оснивач акционарског друштва за реосигурање не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (члан 54);

4) стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/увећању (члан 55. ст. 1. и 5);

5) сходном применом члана 55. ст. 1. и 5. овог закона, стекне, односно увећа квалификовано учешће без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/увећању (члан 54);

6) стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање без накнадне сагласности Народне банке Србије или је у прописаном року не обавести да је тако стечено/увећано квалификовано учешће отуђило (члан 63. став. 2)

7) сходном применом члана 63. став 2) овог закона стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за реосигурање без накнадне сагласности Народне банке Србије или је у прописаном року не обавести да је тако стечено/увећано квалификовано учешће отуђило (члан 54).

8) не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (члан 65. став 3);

9) сходном применом члана 65. став 3. овог закона не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (члан 54);

10) не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање (члан 64);

11) сходном применом члана 64. овог закона, не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у акционарском друштву за реосигурање (члан 54);

12) као лице с квалификованим учешћем у акционарском друштву за осигурање, не достави Народној банци Србије прописане податке и информације (члан 67);

13) сходном применом члана 67. овог закона не достави Народној банци Србије прописане податке и информације (члан 54);

14) као лице које, у вези са радом у друштву, односно у вршењу услуга за друштво, не поступа на прописан начин с поверљивим подацима (члан 434).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај и предузетник новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара.

Прекршаји друштва за ревизију

Члан 453.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај друштво за ревизију::

- 1) ако не обавести Народну банку Србије о прописаним подацима, чињеницама и околностима (члан 214);
- 2) у случају да не прибави писмено обавештење са образложењем из члан 218. став 1, односно ако у прописаном року не обавести Народну банку Србије да обавештење са образложењем из става 1. тог члана да није примило то обавештење у прописаном року (члан 218. ст. 2. и 3);

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у друштву за ревизију новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара.

Прекршаји физичких лица

Члан 454.

Новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) користи појам „осигурање/реосигурање”, односно појам изведен из тог појма у свом пословном имену или називу супротно овом закону (члан 16);

2) као оснивач акционарског друштва за осигурање не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (члан 36. став 5);

3) сходном применом члана 36. став 5. овог закона, као оснивач акционарског друштва за реосигурање не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (члан 54);

4) као члан управе, не предузме мере ради спречавања незаконитих или непримерених радњи и утицаја лица која су блиско повезана с акционарским друштвом за осигурање, а ради заштите корисника услуге осигурања (члан 46. став 2);

5) сходном применом члана 46. став 2. овог закона, као члан управе, не предузме мере ради спречавања незаконитих или непримерених радњи и утицаја лица која су блиско повезана с акционарским друштвом за реосигурање, а ради заштите корисника услуге осигурања (члан 54);

6) као члан управе акционарског друштва за осигурање не обавести надзорни одбор, односно Народну банку Србије о прописаним чињеницама (члан 53. ст. 2, 3. и 4);

7) сходном применом члана 53. ст. 2, 3. и 4. овог закона, као члан управе акционарског друштва за реосигурање не обавести надзорни одбор, односно Народну банку Србије о прописаним чињеницама (чл. 54. став 1);

8) стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/увећању (члан 55. ст. 1. и 5);

9) сходном применом члана 55. ст. 1. и 5. овог закона, стекне, односно увећа квалификовано учешће без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/увећању (члан 54);

10) стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање без накнадне сагласности Народне банке Србије или је у прописаном року не обавести да је тако стечено/увећано квалификовано учешће отуђило (члан 63. став. 2);

11) сходном применом члана 63. став 2) овог закона стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за реосигурање без накнадне сагласности Народне банке Србије или је у прописаном року не обавести да је тако стечено/увећано квалификовано учешће отуђило (члан 54);

12) не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање (члан 64);

13) сходном применом члана 64. овог закона, не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у акционарском друштву за реосигурање (члан 54);

14) не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву за осигурање без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (члан 65. став 3);

15) сходном применом члана 65. став 3. овог закона не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву за реосигурање без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (члан 54);

16) као лице с квалификованим учешћем у акционарском друштву за осигурање, не достави Народној банци Србије прописане податке и информације (члан 67);

17) сходном применом члана 67. овог закона, као лице с квалификованим учешћем у акционарском друштву за реосигурање не достави Народној банци Србије прописане податке и информације (члан 54);

18) као носилац функције интерне ревизије, не спроводи функцију интерне ревизије у друштву за осигурање на прописан начин (члан 115);

19) сходном применом члана 115. овог члана, као носилац функције интерне ревизије, не спроводи функцију интерне ревизије у друштву за реосигурање на прописан начин (члан 54);

20) као овлашћени актуар, не обавља своје послове у складу са законом и правилима актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком (члан 121);

21) сходном применом члана 121. овог члана, као овлашћени актуар, не обавља своје послове у складу са законом и правилима актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком (члан 54);

22) као принудни управник, донесе одлуке из надлежности органа управе без сагласности Народне банке Србије, односно не придржава се у свом раду инструкција Народне банке Србије, односно не предузме мере неопходне за поновно успостављање солвентности друштва за осигурање (члан 268);

23) сходном применом члана 268. овог закона, као принудни управник, донесе одлуке из надлежности органа управе без сагласности Народне банке Србије, односно не придржава се у свом раду инструкција Народне банке Србије, односно не предузме мере неопходне за поновно успостављање солвентности друштва за реосигурање (члан 54);

24) као принудни управник, не достави Народној банци Србије извештај о друштву за осигурање или га не достави у прописаном року (члан 269);

25) сходном применом члана 269. овог закона, као принудни управник, не достави Народној банци Србије извештај о друштву за реосигурање или га не достави у прописаном року (члан 54);

26) као принудни управник, не сазове скупштину друштва за осигурање или је не сазове на прописан начин (члан 270);

27) сходном применом члана 270. овог закона, као принудни управник, не сазове скупштину друштва за реосигурање или је не сазове на прописан начин (члан 54. став 1);

28) као члан органа друштва за осигурање, акционар, запослени, односно друго лице у вези с радом у друштву, односно у вршењу услуга за друштво, не поступа на прописан начин с поверљивим подацима (члан 434).

Прекршаји одговорног лица у Народној банци Србије

Члан 455.

Новчаном казном од 50.000 до 250.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у Народној банци Србије ако:

1) у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева за издавање претходне сагласности за обављање функције члана управе у друштву за осигурање/реосигурање не одлучи о том захтеву (члан 48. став 4);

2) у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева за издавање дозволе за обављање брокерских послова у осигурању/реосигурању, односно послова заступања у осигурању не одлучи о захтеву оснивача друштва за брокерске послове/заступање у осигурању или брокера/заступника у осигурању – предузетника (чл. 373. став 1. и 381. став 1);

3) у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева за издавање сагласности за обављање послова заступања у осигурању споредном заступнику у осигурању не одлучи о том захтеву (чл. 382. став 1);

4) не одлучи на начин и у роковима прописаним чланом 35. став 10, чланом 48. став 4, чланом 61. став 4, чланом 72. став 11, чланом 81. став 3, чланом 142. став 6. и чланом 378. став 5. овог закона.

Г л а в а XVI

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

О д е љ а к 1.

Прелазне одредбе

Постојеће дозволе, сагласности и овлашћења у области осигурања/реосигурања/посредовања/заступања у осигурању и актуарства

Члан 456.

Дозволе, сагласности и овлашћења за обављање послова осигурања/реосигурања, послова посредовања/заступања у осигурању и послова овлашћеног актуара издате сагласно Закону о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 139/2014 и 44/2021 – у даљем тексту: Закон), а које важе на дан ступања на снагу овог закона остају и даље на снази.

Усклађивање друштава за осигурање и других лица

Члан 457.

Друштва за ре/осигурање, друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању, заступници у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. Закона дужни су да своје пословање и унутрашње опште акте ускладе са одредбама овог закона најкасније до почетка примене тог закона.

Додатни надзор

Члан 458.

Народна банка Србије, осим појединачног надзора над друштвом за осигурање, врши и надзор над групом (додатни надзор).

Надзор над групом врши се као додатни надзор при вршењу надзора над матичним друштвом.

Народна банка Србије може одлучити да одређено правно лице није предмет додатног надзора, односно да није део групе ако укључивање тог правног лица незнатно утиче на остваривање циљева додатног надзора.

Друштво за осигурање које је предмет додатног надзора дужно је да Народној банци Србије достави консолидоване финансијске извештаје сачињене у складу са законом, као и прописане податке и информације потребне ради вршења додатног надзора.

Народна банка Србије може ближе прописати начин вршења додатног надзора из овог члана, као и податке и информације потребне ради вршења додатног надзора.

Друштво за посредовање у осигурању и овлашћени посредници и овлашћени заступници

Члан 459.

За друштво за посредовање у осигурању које на дан почетка примене овог закона има дозволу Народне банке Србије за обављање послова посредовања у осигурању сматра се да има дозволу за обављање брокерских послова из члана 373. овог закона.

Друштва за посредовање у осигурању дужна су да у року из члана 457. овог закона промене своје пословно име у друштво за брокерске послове у осигурању/реосигурању.

За лице које на дан почетка примене овог закона има овлашћење Народне банке Србије за обављање послова посредовања у осигурању, односно послова заступања у осигурању, сматра се да је уписано у регистар Народне банке Србије ради обављања брокерских послова у осигурању, односно послова заступања у осигурању као брокер у осигурању – физичко лице, односно заступник у осигурању – физичко лице, у складу са одредбама овог закона.

Лица из става 3. овог члана дужна су да пре почетка обављања послова из става 2. доставе доказе из члана 385. став 4. овог закона лицима из члана 387. став 7. овог закона, која су дужна да доставе тај доказ Народној банци Србије најкасније у року од 15 дана пре почетка обављања тих послова од стране лица из става 3. овог члана. У супротном, лица из става 3. овог члана не могу обављати послове из тог става.

Обавеза стручног оспособљавања и усавршавања у трајању од најмање 15 часова годишње за лица из става 3. овог члана почиње да важи од дана почетка примене овог закона.

Лица из става 3. овог члана која не изврше обавезу из става 5. овог члана у року из тог става евидентираће се као пасивна лица у регистру Народне банке Србије.

Лица из става 6. овог члана дужна су да, пре почетка обављања послова из става 3. овог члана у складу са одредбама овога закона, изврше обавезу из члана 389. став 2. овог члана, и да о томе доставе доказ, уз доказ из члана 385. став 4. овог закона, лицима из члана 387. став 7. овог закона. Ова лица су дужна да доставе те доказе Народној банци Србије најкасније у року од 15 дана пре почетка обављања послова из става 3. овог члана од стране лица из става 6. овог члана. У супротном, лица из става 6. овог члана не могу обављати послове из става 3. овог члана.

Лица из члана 371. став 1. овога закона, након истека уговора којим испуњавају услов осигурања од професионалне одговорности из Закона морају да закључе нови уговор у складу са чланом 391. став 1. овог закона.

Посредници

Члан 460.

За све посреднике који су уписани у регистар Народне банке Србије до почетка примене овог закона сматра се да имају испуњене услове стручности у складу с чланом 389. овог закона.

Послови осигурања до дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији

Члан 461.

До дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији лице које има седиште, односно пребивалиште у Републици може уговор о осигурању закључити само с друштвом за осигурање из члана 19. став 1. тачка 1) овог закона, осим ако је уговором о приступању Републике Србије Европској унији предвиђен прелазни период.

Изузетно од става 1. овог члана, лица из тог става, могу када бораве у иностранству, код друштва за осигурање из треће државе да осигурају ризик који се налази у иностранству током претежног дела трајања уговора о осигурању.

Одредбе овог закона које се односе на право пословног настањивања огранака друштава за осигурање из држава чланица и слободу пружања услуга ступају на снагу даном пријема у пуноправно чланство Републике Србије Европској унији,

У случају уговарања прелазног периода, Народна банка Србије ће динамику отварања тржишта и обим ризика који се могу прекогранично осигуравати уређивати својим подзаконским актима, пратећи стабилност домаћег тржишта и степен капиталне усклађености домаћих друштава са стандардима Солвентност 2.

До дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији, код друштва за осигурање из треће државе могу се осигурати ризици за које се у Републици не врши осигурање, као и други ризици за које то пропише Влада Републике Србије.

Трећа држава

Члан 462.

До дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији, трећа држава означава сваку страну државу.

Финансијска институција из треће државе

Члан 463.

Финансијска институција из треће државе, до дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији, означава правно лице које има седиште изван Републике и које је основано и уписано у регистар надлежног органа државе порекла у складу с прописима те државе, које поседује дозволу за рад надзорног органа те државе и које обавља послове из финансијског сектора.

Друштво за осигурање/реосигурање из треће државе**Члан 464.**

Друштво за осигурање/реосигурање из треће државе, до дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији, означава правно лице које има седиште изван Републике и које је основано и уписано у регистар надлежног органа државе порекла у складу с прописима те државе, које поседује дозволу за рад надзорног органа те државе и које обавља послове осигурања/реосигурања.

Друштво за брокерске послове/заступање у осигурању (дистрибуцију) из треће државе**Члан 465.**

Друштво за брокерске послове/заступање у ре/осигурању (дистрибуцију ре/осигурања) из треће државе, до дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији, означава правно лице које има седиште изван Републике, које је основано и уписано у регистар надлежног органа државе порекла у складу с прописима те државе и које обавља брокерске послове /послове заступања у ре/осигурању (дистрибуцију ре/осигурања).

Узастопне ревизије**Члан 466.**

При рачунању узастопних ревизија из члана 213. став 3. овог закона у обзир се узимају и узастопне ревизије које су у друштву за осигурање/реосигурање обављене до дана почетка примене овог закона.

Квантитативне студије утицаја**Члан 467.**

Народна банка Србије може, са стањем на дан 31. децембра 2026. године и до 31. децембра 2027. године, спровести квантитативну студију утицаја одредаба чл. од 124. до 159. и чл. 174. и 175. овог закона на тржиште осигурања.

Друштва за осигурање/реосигурање су дужна да у складу са захтевом Народне банке Србије из става 1. овог члана доставе податке са стањем на дан из става 1. овог члана, у року који одреди Народна банка Србије.

Започети поступци**Члан 468.**

Поступци за издавање дозвола, сагласности и овлашћења Народне банке Србије који су започети до дана почетка примене овог закона а нису окончани до тог дана – окончаће се у складу са одредбама овог закона.

Поступци контроле Народне банке Србије започети до дана почетка примене овог закона окончаће се по одредбама Закона о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 139/2014 и 44/2021).

Рок за доношење прописа за извршавање овог закона

Члан 469.

Прописи за извршавање овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим прописа из чл. 73. став 11, 74. став 9. и 75. став 11, члана 78. став 8. и члана 326. став 4. овог закона, који ће се донети до дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији.

До почетка примене прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 139/2014 и 44/2021), осим одредаба тих прописа које су супротне овом закону, као и одредаба с применом од дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији.

О д е љ а к 2.

Завршне одредбе

Престанак важења Закона

Члан 470.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 139/2014 и 44/2021).

Ступање на снагу закона

Члан 471.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” и почиње да се примењује 1. јануара 2028. године, осим:

1) одредаба члана 401. став 1. до 2, став 6. и став 15. овог закона које се примењују од 1. септембра 2027. године;

2) одредаба члана 6. став 1. тачка 7) и став 2, чл. 11. и 12, члана, члана 13. став 3, 14. став 2, члана 17. став 4, члана 19. став 1. тач. 2), 3) и 5) и став 3. тач 2), 3) и 4), члан 20. став 3, члана 21. став 7, члана 25. став 4. тачка 1) и ст. 7. и 8, члана 27. ст. 9, 14 и 15, члана 29, члан 31. став 1. тачка 13), члана 33. став 4, члана 34, члана 35. став 12, члана 48. став 13, члана 54. став 2, члана 55. став 6, члана 59. ст. 2. и 3, члана 60. став 7, члана 61. ст. 1, 14. и 15, члана 72. ст. од 6. до 10, чл. 73. и 74, члана 76. став 4, чл. од 77. до 80, чл. од 82. до 88, члана 89. ст. од 1. до 3, чл. 90. и 91, члана 92. став 3. тачка 6), члана 95, члана 97, члана 99, члана 100. став 1. тачка 3), члана 105. став 4, члана 107. став 8, члана 115. став 4, члана 117. став 3, члана 122. став 1, члана 124. став 5, члана 125. став 7, члана 126. став 5, члана 127. ст. 6. и 7, члана 128. став 5, члана 130 ст. од 3. до 5, члана 131. став 3, члана 134. став 3, члана 135. став 5, члана 136. став 4, члана 139. став 4, члана 142. став 7, члана 143. ст. 7. и 8, члана 146. став 4, члана 147. став 4, члана 151. став 3, члана 153. став 10, члана 158. став 3, члана 159. став 3, члана 160. ст. од 11. до 13, члана 161. став 5, члана 162. став 6, члана 173. став 2, члана 174. став 4, члана 176. став 7, члана 182, члана 183. став 8, члана 184, члана 185. ст. од 1. до 5, чл. 187. и 188, члана 189. став 3, члана 192. став 7, члана 196. став 3, члана 197. ст. 8. и 9, члана 198. став 4. тачка 3), члана 199. став 3. тачка 1), члана 200. ст.

2. и 3, 209. став 2, члана 211. став 6, члана 222. став 3, чл. од 224. до 226, члана 229. ст. од 4. до 6, члана 232. ст. 2. и 3, члана 236. став 3, члана 238. став 5, члана 241. став 5, члана 256. став 3, члана 262. ст. 2 и 3, члана 263. ст. 2. и 10, члана 267, члана 268. став 5, члана 277. став 2, члана 274, члана 280. став 4, чл. од 283. до 331, члана 332, члана 338, члана 340. став 4, члана 359. ст. 5, 6, 7 и 9, члана 361. став 2, члана 367. став 5, члана 374. став 6, члана 385. ст. 6. и 10, члан 387. став 9, члана 388, члана 389. став 3. тачка 3) подтачка (2), члана 391. став 2, члана 394. став 1, члана 395. став 1, члана 397, члана 398. став 3, члана 403, члана 408. став 5, члана 414. став 2, члана 424. став 6, чл. од 426. до 432, члана 435. став 1. тачка 11) и ст. 3. и 4, члана 437. став 6, и чл. од 438. до 447. овог закона, које ће се примењивати од дана пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији, осим ако је уговором о приступању Републике Србије Европској унији предвиђен прелазни период;

3) одредаба члана 17. став 3, члана 19. став 1. тачка 4) и став 3. тач. 4) и 5), члана 35. ст. од 6. до 9, члана 75, члана 89. став 4, чл. од 92. до 94, чл. 96. и 98. члана 180, члана 199. став 3. тачка 2), члана 211. ст. од 3. до 5, члана 227, члана 236 став 2, члана 241. став 4, члана 277. став 1, члана 359. став 8, члана 395. став 2. и члана 433. овог закона, које ће примењивати у складу са ратификованим међународним споразумима.

Даном пријема Републике Србије у пуноправно чланство у Европској унији престају да важе одредбе члана 159. став 2. члана 173. став 1. и члана 458. овог закона, осим ако је уговором о приступању Републике Србије Европској унији предвиђен прелазни период.